

Thomas Bæk Jahreie

«På kollisjonskurs med EU?»

En studie av Norges forhold til *EU-direktivet om innskuddsgaranti* for banker:
Reservasjonsrett uten bruk av reservasjonsretten, er det et nytt dilemma i ly av EØS-samarbeidet?

«On a Collision Course With The EU?»

A study of Norway`s relation to the *EU-Directive on deposit guarantee* for banks:
Reservation without using the right to reservation, a new dilemma in the light of EEA cooperation?

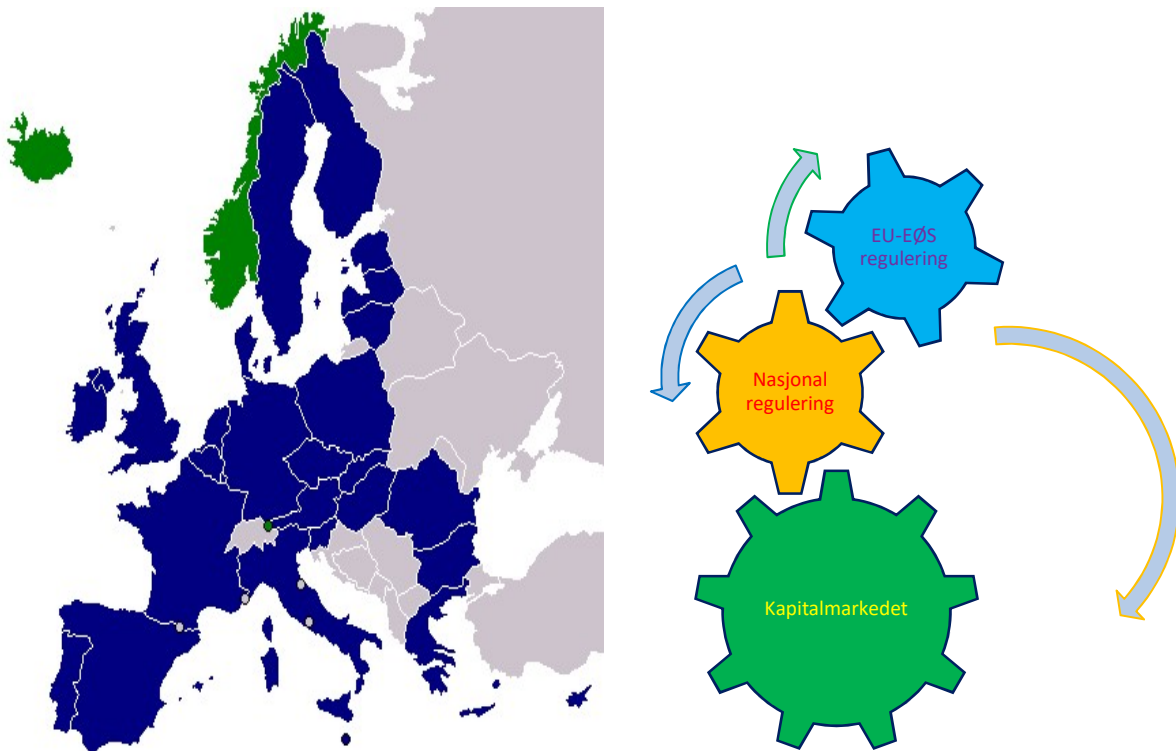
MASTEROPPGAVE – MPA Master of Public Administration
31. august 2018

Veileder: Dr. Tore Christian Malterud, NTNU Handelshøyskolen

Konfidensiell til: 1. oktober 2018

«På kollisjonskurs med EU?»

Er en studie av Norges forhold til EU-rådets og parlamentets direktiv 2014/49/EU om innskuddsgarantiordninger. Er det benyttet en reservasjonsrett uten bruk av reservasjonsretten? Slik at det oppstår et nytt dilemma i forhold til Norges forpliktelser i henhold til EØS-avtalen?

Figur 1 EØS-statene + tannhjulene (Google + Thomas Bæk Jahreie)

Innhold

Forord	VI
Sammendrag.....	1
Abstract.....	3
1.0 Innledning.....	5
1.1 Innskuddsgarantiordningen for banker.....	6
1.2 Noen nøkkelbegrep.....	9
1.3 Forskningsbidrag	10
1.4 Struktur på oppgaven.....	10
2.0 Valg av problemstilling.....	10
2.1 Problemstilling	12
2.2 Forskningsspørsmål.....	12
3.0 Metode	15
3.1 Ontologi	15
3.2 Epistemologi	16
3.3 Deduksjon og induksjon	17
3.4 Intensivt og ekstensivt design	18
3.5 Kvantitativ og kvalitativ metode	19
3.6 Metodetriangulering, reliabilitet og validitet.....	21
3.7 Casestudier og dokumentanalyse	22
3.8 Ekstern gyldighet og intern gyldighet av funn	23
4.0 Teori	24
4.1 Funksjonalismen	24
4.2 Intergovernmentalisme – Liberal intergovernmentalisme	26
4.3 Institusjonalisme	28
4.4 Interessenter	29
4.5 Porters diamant.....	33
4.6 Teoretiske rammer for caset	34
5.0 Empiri.....	35
5.1 Bankenes sikringsfond og innskuddsgarantiordningen i Norge i dag.....	35
5.2 Stortingets granskning av bankkrisen 1991-1993.....	43
5.3 Institusjonalisert regionalt samarbeid mellom Norge og EU	44
5.4 Norges innflytelse i og samarbeid med EU.....	55
5.5 Innskuddsgarantiordninger i EU	57

5.6	Hvordan håndtere kriser i banksektoren og innskuddsgaranti	60
5.7	Behandlingen i Stortinget av endringer i Finansforetaksloven	64
5.8	Direkte henvendelse fra finansministeren.....	65
5.9	Presseoppslag om bankvirksomhet og innskuddsgaranti	65
6.0	Analyse	67
6.1	Er Innskuddsgarantidirektivet relevant i forhold til EØS-avtalen?	67
6.2	Hva betyr det for Norges plikt til å inkludere direktivet i EØS-avtalen?	67
6.3	Hvilke preferanser har interessentene, og er direktivet akseptabelt?.....	69
6.4	Påvirker det plikten og på hvilken måte direktivet implementeres?.....	73
7.0	Konklusjon.....	75
	Bibliografi	79
	Vedlegg 1: EU-direktiv 2014/49/EU om innskuddsgarantiordninger.....	82
	Vedlegg 2: Lov om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven).....	119
	Vedlegg 3: Lov om endringer i finansforetaksloven mv. 1.1.2019	123
	Kapittel 19. Innskuddsgarantiordning for banker.....	123
	Kapittel 20. Soliditets- og solvenssvikt i banker, kredittforetak og finanskonsern	126
	Vedlegg 4 : KrF-Norge må bruke retten til å si nei til EØS-direktiver.....	141
	Vedlegg 5 : E24! Om krisehjelp til italienske banker	144
	Vedlegg 6: DN- Råsalg av forbrukslån i Finland – om innskuddsgaranti.....	147

Figurer

Figur 1 EØS-statene + tannhjulene (Google + Thomas Bæk Jahreie).....	II
Figur 2. Fra lokalt til globalt (Thomas Bæk Jahreie)	8
Figur 3 Skjematisk fremstilling av undersøkelsesprosessen (Jacobsen 2015, s.68)	21
Figur 4 Interessentmodellen (illustrasjon Per Haugum)	29
Figur 5 Konseptuelle foretaksmodellen (illustrasjon Per Haugum).....	30
Figur 6 Organisasjonens omgivelser (illustrasjon Per Haugum)	30
Figur 7 Usikkerhet blant interessenter (illustrasjon Per Haugum).....	32
Figur 8 Interessenter implementering Innskuddsgarantidirektivet (Thomas Bæk Jahreie)	32
<i>Figur 9 Porters diamant (Porter, 1991, p. 78).....</i>	<i>33</i>
Figur 10 Utdrag innskudd DnB (DnBs Annual Report 2017, p. 150)	38
Figur 11 Innskuddskunder 31.12.2017 (Finanstilsynet, Kaia Solli)	38
Figur 12 Utsnitt fra årsregnskap note 1, s.17 i årsrapport 2017 Bankenes sikringsfond.....	42
Figur 13 Rangering av global konkurransekraft (Fra 2017-2018 rapportens. p. IX)	46
Figur 14 WEFs Indikatorer Norge og Sveits (Fra rapporten 2017-2018 p.226,227,277,278))	46
Figur 15 Skjematisk fremstilling av To-pilarsystemet (EFTA.INT).....	48
Figur 16 Fra EU til EØS-regler (EFTA.INT).....	51
Figur 17 Posisjonsnotat innskuddsgarantidirektivet (EØS-notatbase).....	54
Figur 18 Norges deltagelse i EU-byråer (EFTA:INT)	55

Forord

Å vekke nysgjerrighet, og lære å lære er noe av det viktigste skole og academia kan gjøre. Og det skjedde, som yrkesaktiv blir jeg deltids-student. Ny kunnskap og ny kompetanse, det er aldri for sent!

Jeg vil rette en takk til MPA-programmet ved NTNU Handelshøyskolen i Trondhjem, og medarbeiderne der. Også ikke minst til medstudentene på MPA-kullet 2016-2018. Til sammen har det gitt en god ramme for å realisere mastergraden i offentlig administrasjon.

Samlingene i Brussel og Maastricht, CBS i København og sommerskolen ved ESADE i Barcelona ble flotte, faglig inspirerende høydepunkter og sosialt inkluderende som bidro til å skape et godt læringsfellesskap.

En takk til en engasjert, dyktig og motiverende foreleser som ble min veileder, Dr. Tore Christian Malterud, krevende og utfordrende som alltid. Ingen enkle svar å få, og ga et svar ved å stille et nytt spørsmål, og enda mere graving i et omfattende materiale..

Studietiden ved siden av fulltidsjobb og aktive ungdommer i huset har til tider blitt en tålmodighetsprøve for noen og enhver. Derfor en stor takk til den aller nærmeste familien min som har holdt ut med prosjektet mitt. Nå er prosjektet realisert, og jeg dedikerer masteroppgaven til dere alle tre!

Ideen til masteroppgaven kom som en gryende ide etter samlingen i Brussel og Maastricht, og bygget på et spørsmål på noe jeg selv var nysgjerrig på. Ikke minst ble det en hyggelig anerkjennelse da jeg på bakgrunn av prosjektskissen til masteroppgaven min da juryen tildelte meg *Dag Seierstadstipendet*¹ 2017 i november 2017. Noe som gav meg tro på prosjektet mitt, og ikke minst at problemstillingen faktisk har en aktualitet og offentlig interesse ut over min egen.

All tekst i masteroppgaven står for oppgaveforfatterens regning.

Kråkerøy i Fredrikstad, 31. august 2018,

Thomas Bæk Jahreie

---

¹ *Dag Seierstadstipendet* deles ut en gang i året etter utlysning og konkurranse til en masteroppgave som behandler et relevant og aktuelt EU-tema av organisasjonen *Nei til EU*. Utdelingen av stipendet skjer på et fritt og uavhengig grunnlag, og oppgaveforfatteren er ikke medlem av organisasjonen.

Sammendrag

Innskuddsgarantiordninger for norske banker i forhold til europeisk integrasjonsteori er fokuset i masteroppgaven.

En innskuddsgaranti sikrer bankkunder å få utbetalt sine innskudd innen rammen av garantibeløpet om en bank blir satt under administrasjon.² I dagens norske lovgivning er garantibeløpet på inntil 2,0 MNOK, i det indre marked i EU på inntil 100TEURO, tilsvarende 950TNOK.

Norge og norske banker ble hardt rammet av den globale finanskrisen som startet med børskrakket i 1987, og med bankkrisen i 1991-1993. Norges tre største banker DnC (DnB), Kreditkassen (Nordea) og Danske Bank Norge (Fokus Bank) ble nasjonalisert som ledd i krisehåndteringen. Som ledd i å gjenopprette tillitten til norske banker ble det fra 1996 vedtatt fastsette en innskuddsgarantiordning på inntil 2,0 MNOK pr. kunde pr. bank.

EØS-avtalen er et institusjonalisert regelstyrt samarbeid med EU, og har en sentral rolle i Norges integrering med Europa. Antagelsen er at norske interesser ivaretas godt og forpliktelser etterleves i dette samarbeidet preget av intergovernmentalisme og interaksjon med flernivå-forvaltning.

I 2008 ble det varslet fra EU at garantibeløpet i ett nytt EØS-relevant direktiv vil bli fullharmonisert til 100TEURO. Ulike norske regjeringer har siden da aktivt søkt å påvirke EU til å gjøre et unntak fra harmonisering for Norge. EU har gjentatte ganger tilbakevist den norske argumentasjonen med henvisning til forbudet mot konkurransevridning og statsstøtte i det indre marked. Bankinnskudd er relevant i forhold til EØS-avtalen og omfattet av fri bevegelse av kapital i det indre marked. EU-direktiv 2014/49/EU om innskuddsgarantiordninger er et EØS-relevant fullharmoniseringsdirektiv, og med frist for implementering i Norge innen 01.01.2019. Foruten garantibeløpet på 100TEURO, kan enkelte livsfaseinnskudd garanteres uten tak inntil 12 måneder, som skilsmisse, salg av bolig etc. Det er krav om at det etableres fond som over tid skal bygges opp til 0,8% av garanterte innskudd, og skal finansieres av bransjen selv for å ikke belaste skattebetalerne ved fremtidige bankkriser.

---

² Finansforetaksloven setter konkursforbud for banker, men styrt avvikling.

Stortinget vedtok lovendringer i Finansforetaksloven med virkning fra 1.1.2019 hvor både livsfaseinnskudd er tatt inn og garantert uten beløpsgrense på inntil 12 måneder, og eksisterende garantiordning på inntil 2,0MNOK videreføres, og at grenseoverskridende innskudd kun omfattes av EUs garantibeløp på inntil 100TEURO. Nåværende Bankenes Sikringsfond blir delt i to, i ett Sikringsfond og ett Innskuddsgarantifond, begge fond til bruk ved krisehåndtering i banker. Begge fondene er overkapitalisert i forhold til dagens krav, men det er ikke i Finansforetaksloven satt noen tak på fondene, og bankene er uansett pålagt å innbetale årlig avgift til fondene. Et mindretall i Banklovkommissjonen peker på at det er konkurransevridende å pålegge norske banker kostnader som ikke andre banker har i det indre marked. Finans Norge, interesseorganisasjonen og arbeidsgiverforeningen til finansforetakene, og forretningsfører for sikringsfondene, påpeker i en høringsuttalelse at differansen mellom det norske garantibeløpet og det harmoniserte utgjør en merkostnad i årlig avgift på 300MNOK, og med det økte transaksjonskostnader i et marked. I innstillingen fra Finanskomiteen om lovendringene i Finansforetaksloven er det gjort en merknad om at det norske sparemønsteret avviker i fra andre europeiske land, og et høyere norsk garantibeløp er nødvendig av den grunn. En harmonisering av garantibeløpet vil ikke ha effekt for andre enn en mindre gruppe av velstående bankkunder, knappe 3% av de totale innskyterkundene i norske banker fr redusert garanti. Dette er et politisk valg, for det er ikke funnet overbevisende faglig belegg for påstanden fremmet i merknaden.

EU-direktiv 2014/49/EU er fremmet overfor EFTA fra EU som et EØS-relevant fullharmoniseringsdirektiv. Samarbeidsformen mellom EU og EØS-landene er regelstyrt og bundet av EØS-avtalens mekanismer, som gir en «Lock-in» effekt. Et fullharmoniserings EØS-relevant direktiv er EØS-landene pliktige til å implementere i sine nasjonale lovverk. Det er kun ESA som har kompetanse til å undersøke, overvåke og påse at *EØS-avtalen med annex* er implementert i nasjonalt lovverk og etterleves. ESA kan fremme sak for EFTA-domstolen om ikke reglene etterleves, en prosess som kan ta lang tid. Norge har implementert direktivet uten å harmonisere garantibeløpet. Det er vist at direktivet er relevant for EØS-avtalen, men bare delvis akseptabel for norske interessenter. Dilemmaet er at direktivet ikke er tatt opp til behandling i EØS-komiteen og med det ikke lagt til EØS-avtalens annex IV om finans for å erstatte direktiv 94/19/EF. Det er sannsynliggjort at den norske regjeringen har implementert EU-direktivet 2014/49/EU, uten at direktivet er lagt til EØS-avtalen, med antagelsen om å unngå å måtte ta i bruk reservasjonsretten i EØS-avtalen.

Abstract

Deposit guarantee schemes for Norwegian bank customers in relation to European integration theory is at focus in this master thesis.

A deposit guarantee secures bank customers so they can have their bank deposits paid back within the limits of the guarantee if a bank is put under administration³. In today`s Norwegian legislation the guarantee amounts up to 2,0 MNOK. In the EU internal market the guarantee amounts up to 100 KEURO, the equivalent to 950 KNOK.

Norway and the Norwegian banks were hit hard by the global financial crisis that started with the stockmarket crash October 1987, and the banking crisis 1991-1993. Norways three leading banks DnC (DnB) Kreditkassen (NORDEA) and Fokus Bank (Danske Bank Norway) were nationalized. As part of restoring trust to Norwegian banks it was by law in 1996 to set the deposit guarantee scheme cover up to 2,0 MNOK per customer per bank.

The EEA-agreement is an institutionalized and rule-governed cooperation with the EU and plays a central role in Norway`s integration with Europe. The assumption is that Norwegian interests and obligations are well-respected in this cooperation characterized by Intergovernmentalism and interaction with Multi Level Governance.

In 2008, it was signaled by the EU that the guaranteee scheeme amount in a new EEA-relevant directive will be fully hamonized to 100 KEURO. Various Norwegian governments have since been actively seeking to influence the EU to make an expcetion to harmonization for Norway, wich the EU have repeatedly refused with reference to the prohibition of disortion of competition and state aid in in the Single Market. Bank deposits are relevant to the EEA-agreement and are subject to fire movement of capital in the Single Market. EU-directive 2014/49/EU on deposit guarantee schemes is EEA relevant and a full harmonization directice with a deadline for implementation in Norwegian law by 1.1.2019. In addition to the 100KEURO guarantee, some life dependent deposits can be guaranteed with out limits for 12 months, such as divorce, sale of house e.g. There is a requirement to establish a fund to be built up to 0,8% of guranteed deposits over time, and to be financed by the banking industry, so taxpayers are no charged for future banking crisis. The Norwegian parliament Stortinget adopted these admendments to the Finaincial Undertakings Act with effect from 01.01.2019, and the current deposit gurantee of 2.0 MNOK continues on and

---

³ According to law, banks can not be bankrupted, but set under crisis-management.

cross-border deposits are only covered by the EU guarantee amount of up to 100KEURO. The current Bank's Guarantee Fund is to be divided into two, a Guarantee Fund and Deposit Gurantee Fund, both funds to be used in case of ciris management of banks. Today both funds will start of over-capitalized in relation to the requirements. The Finacial Undertakings Act endorse banks to still pay annual fees to the funds, as there is set no limit to fund's capital. A minority in the Bank Law Committee stated that one shuld not impose on Norwegian banks costs that other banks do not have operating in the Single Market. A stakeholder Finance Norway points out in a consultation with the Bank Law Commission that the difference between the Norwegian deposit guarantee amount and the harmonizes amount shows potensial 300MNOK cost savings in fees from the banks, and higher transaction costs in a market. In the recommodation of the Parliaments Financial Committee on the admendments to the Financial Undertakings Act , there was made a remark that the Norwegian bank saving pattern differs from other European countries, and that the higher Norwegian guarantee amount is needed for that reason. An harmonization is likely to be of significance to no other than a selection of affluent bank customers, accounting for just 3% of guaranteed bank deposits customers in Norwegian banks. This is a poltical choice, So there is no convicing factual findings to support the claim made in the notice.

EU-directive 2014/49/EU is forwarded to EFTA from the EU as an EEA-reelvant, full harmonization directive. The cooperation between EU and the EEA-countries is bound by the EEA-agreement mechanisms which provide a "lock-In" effect. A fully harmonized EEA-relevant directive requires the EEA-coountries to implement it in their national legislation. Only ESA has the competence to investigate, monitor and ensure that the *EEA-agreement with annex* is implemented and enforced in national law with EEA-member states. ESA can bring proceedings before the EFTA Court if the rules are not in compliance, a process that may take a long time. Norway has implemented the directive without harmonizing the guarantee amount. This shows that the directive is relevant to the EEA agreement, but only partially acceptable to the Norwegian stakeholders. The dilemma is that the directive is pending on handling in the EEA Committee, and not been added to the EEA Agreement Annex IV on Finance, to replace Directive 94/19 / EC. It is likely that the Norwegian government has implemented the EU Directive 2014/49 / EU, without the directive added to the EEA Agreement's Annex, with the assumption in order to avoid making use of the right to reservation in the EEA Agreement.

1.0 Innledning

MPA-kullet 2016-2018 sin Brüssel- og Maastrichtsamling april 2017 ble veien inn til mere kunnskap om europeisk integrering mellom 28 EU-nasjoner og 3 EØS-land gjennom et forpliktende samarbeid. Resultatene av den europeiske integrasjonen vises i form av konkrete resultater som påvirker min og din hverdag i EØS-landet Norge. I Brüssel stilte jeg meg selv spørsmålet om hvorfor det i de siste årene hadde dukket opp noen små avisnotiser om et EU-direktiv om bankinnskudd ulike norske finansministere ikke var helt enig i uten at jeg helt hadde helt fått tak i sammenhengen. Dette ble et tema jeg ville undersøke nærmere, og analysere ulike mekanismer som påvirker det norske samarbeidet med EU og hvordan EØS-avtalen fungerer. Personlig tenker jeg kanskje mange norske innbyggere er i samme båt, at min kunnskap om EØS-samarbeidet er mere fragmentert enn jeg var klar over selv, og at mere kunnskap kanskje ville påvirke holdningen min til EØS-avtalen og europeisk integrasjon.

Det hevdes at Norge er «best i klassen» til å implementere EU-regler i ly av forpliktelsene i EØS-avtalen, og er antagelig langt mere integrert enn man er bevisst på (NOU 2012:2, 2012). Nærmest en lydige og ydmyk avtalepart. Vi kan lese følgende utsagn «*EØS-avtalen gir EU et velordnet og forutsigbart forhold til Norge som en viktig handelspartner og en sentral leverandør av energi, sjømat, kapital, skipsfartstjenester, gode miljøløsninger, med videre.*» (Stortingsmelding nr.5 (2012-2013), 2012, p. 78). Det synes som om at Norges forhold til EØS-avtalen er regel-orientert og forvaltes godt på embetsverk-nivå (Malterud, 2017) med en gjensidighet mellom Norge og EU. Er det noe i dette samarbeidet som kan vise seg å rukke ved en slik allmenn oppfatning? Kan funn fra analysen om måten regjeringen og Stortinget har valgt å håndtere innskuddsgarantiordningen på frem til idag gi funn som gir grunnlag for å endre på en slik oppfatning?

Ordspråkene «Sikker som banken» og «Enige og tro til Dovre faller»⁴ er ofte brukt for å beskrive forventninger til noe urokkelig, og kan assosieres med vår holdning til banker og nasjonen. Banker kan ikke gå konkurs⁵, og staten vil trygge banken. En bank kan aldri gå konkurs men settes under administrasjon og styrt avvikling. Den alminnelige norske

---

⁴ *Eidsvoll-eden* ble avlagt ved avslutningen av Riksforsamlingen på Eidsvoll 20. mai 1814.

⁵ Finansforetaksloven §21-8 setter forbud mot gjeldsforhandling eller konkursåpning av banker. Bank kan bare brukes i navnet på en virksomhet som har fått bankkonsesjon til å ta imot kontantinnskudd og låne ut i penger.

forbruker vil nok ikke i det daglige bekymre seg alt for mye om banken og bankinnskuddene sine, 90% av innskyterkundes bankinnskudd er garantert (se figur 11 med omtale). Det er formuende privatpersoner og næringslivsvirksomheter som har delvis garanterte innskudd, eller garantien utgjør et ubetydelig beløp i forhold til innskuddene. Disse vil være profesjonelle aktører i markedet og vil ha en risikoorientert strategi i forhold til håndtering sine kontantinnskudd i banker, både i Norge og i utlandet. Da vil klassifisering og soliditetsvurdering av banken som kredittvurderingsbyråer lager og tillitt til krisehåndtering spille inn i risikovurderingen. Norge er en liten, men rik nasjon med åpen økonomi og har virksomheter som opererer med betydelige pengetransaksjoner regionalt og globalt: «*Store deler av rammeverket for norsk næringsliv, arbeidsliv og finansmarked er i dag regulert og påvirket av EØS-avtalen*» (NOU 2012:2, 2012, p. 356)

Det er registrert liten allmenn medieinteresse og offentlig debatt knyttet til temaet. Så det er ikke mye hjelp å finne i det offentlige ordskiftet til å orientere seg i sakskomplekset, uten å måtte gå til kildedokumentene om innskuddsgarantiordningen. En enkel måte å underbygge dette på er et google-søk på ordet *innskuddsgaranti*. Det gir knappe 13.300 treff. Søker du på ordet *EØS* er det 1.4 millioner treff, og søk på ordene *norsk fotball* gir over 11 millioner treff. Ikke tvil om hva som vekker størst interesse. Innskuddsgarantiordningen er et avgrenset tema å forholde seg til med tanke på regulatoriske forhold og krisehåndtering av banker og finansmarkedet. Temaet mener jeg er godt egnet til å speil en langt større og enda mere kompleks kontekst om hvilke interesser som gjør seg gjeldende på nasjonalt, regionalt og globalt nivå for å forebygge og håndtere alvorlige finanskriser. En trussel som kan skade samfunnsinteressene i nasjonen og regionen alvorlig.

1.1 Innskuddsgarantiordningen for banker

Finans har omfattende nasjonale og internasjonale (overnasjonale-) reguleringer av sin virksomhet innen finans- og kapitalsektoren. Norge har gjennom EØS-avtalen fått tilgang til EUs indre marked, med de fire friheter: Fri bevegelse av personer, kapital, varer og tjenester som er nedfelt i Romatrakten⁶ (McCormick, 2014). Finanssektoren kan omfatte alt i fra

---

⁶ Etableringen av EEC i 1958 ved signering av Romatrakten mars 1957 om etablering av et indre marked

banker, meglerhus, børser, forsikringsselskap, investeringsforetak, penger og finansinstrumenter. Til tross for et komplisert felt med mange fasetter hvor økonomi, juss og politikk møtes, skal jeg i masteroppgaven forsøke å speile denne kompleksiteten på en enhetlig, forenklet og tilgjengelig måte ved å fokusere på implementering av Innskuddsdirektivet.

Med lovvedtaket 15. mars 2018 og ikrafttredelse 1.1.2019² har Stortinget tatt inn direktivet i norsk rett. Plikten til å harmonisere står i direktivets artikkel 5, og at direktivet er en hjørnesten i det indre marked står i artikkel 3 (Se vedlegg 1). Hva betyr egentlig det i forhold til den norske implementeringen? Og er det sannsynlig at Norge gjennom sin tilnærming til direktivet i praksis har reservert seg mot å harmonisere uten å varsle EU om reservasjon⁷? Hva kan bli ESAs⁸ rolle i dette? Dette gir oss en rekke spennende spørsmål og dilemmaer i kjølvannet av hvordan implementeringen av direktivet i norsk rett er gjennomført så langt. Skimter vi med det en ny praksis i fra Norge i forhold til dynamikken i EØS-avtalen?

EU-parlamentet vedtok et *acquis communautaire* 16. april 2014: *EU-direktiv 2014/49/EU om innskuddsgaranti-ordninger*, heretter benevnt som innskuddsgarantidirektivet. er basert på en revidering av EU-innskuddsgarantidirektivene 1994 (94/19/EF) og 2009 (2009/14/EF) som da oppheves. I tillegg er det et nytt EU-direktiv 2014/59/EU om et rammeverk for krisehåndtering av blant annet banker, kredittinstitusjoner og finansielle investeringsforetak mv. med flere utfyllende bestemmelser i form av egne direktiv.

Banklovkommisjonen har i NOU 2016-23 Innskuddsgaranti og krisehåndtering i banksektoren utredet i sammenheng både innskuddsgaranti- og krisehåndteringsdirektivene. Nøkkelordet er tillitt. Tillitt til at selv om kapitalmarkedet skulle oppleve betydelige kriser, så vil banksektoren kunne opprettholde effektive betalingssystemer, trygge innskuddene og ha evne til å tilby lån. Myndighetenes ansvar er å forebygge eller gripe inn slik at bankene ikke kollapser. Og det er ikke – relativt sett- lenge siden vi i Norge opplevde effektene av en global finanskriser i årene 1987-1992 med alvorlige samfunnsvirkninger. Betydelig fall i oljeprisen 1985-86 med påfølgende regjeringsskifte, børskrakk og finanskriser i 1987. Bankkrisen 1991-1993 kom som etterdønninger etter deregulering av de norske bankene som da ikke var rustet

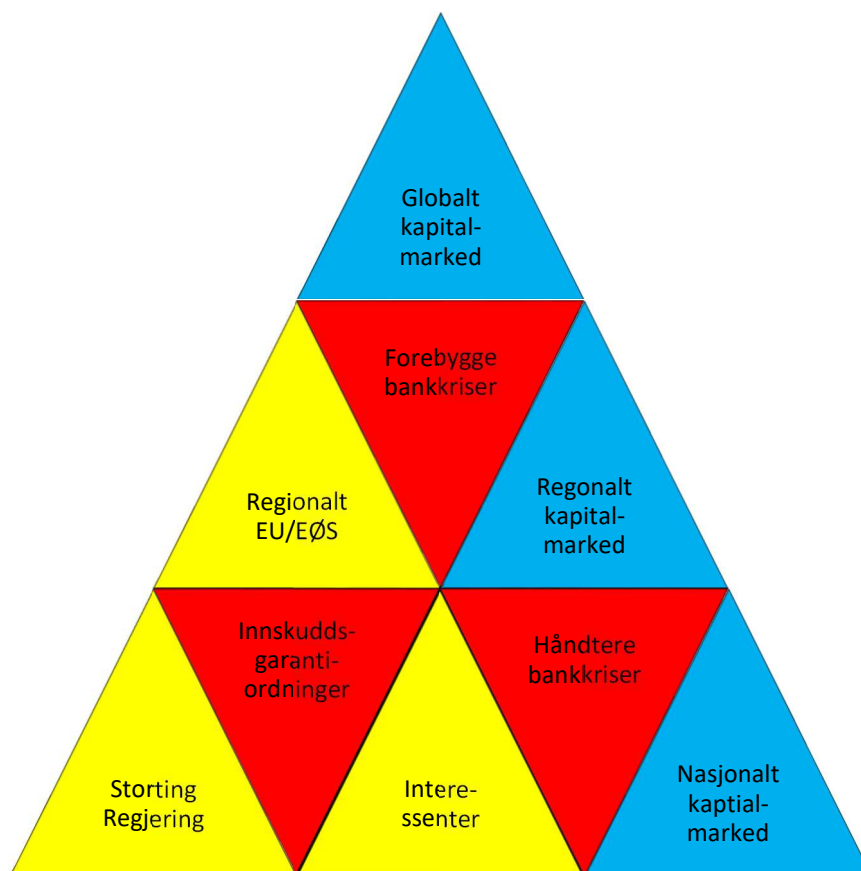
---

⁷ EØS-avtalens artikkel 102

⁸ ESA – European Surveillance Authority, EFTAs overvåkningsorgan

til å stå imot en internasjonal finanskriser (NOU 1992:30 Bankkrisen), (Dokument 17 – 1997/98). En ny global finanskriser i 2008 startet med at en av USAs største investeringsbanker⁹ Lehman Brothers gikk konkurs 8. september 2008 og den Islandske bankkollapsen. Krisen rammet norsk finanssektor i mindre grad (Karlstad, 2008). For en rekke EU medlemsland som Irland, Portugal, Spania, Italia, Hellas og Kypros havnet landenes banksektor i en alvorlig kriser som påførte landenes innbyggere og statsfinanser betydelige belastninger. Omfattende finansiell hjelp til landene ble gitt i fra ECB - European Central Bank og IMF- International Monetære Fund, også med bidrag fra Norge.

I figur 2 har jeg forsøkt å kontekstualisere innskuddsgarantiordninger.

Figur 2. Fra lokalt til globalt (Thomas Bæk Jahreie)

I det siste tiåret har det med noe mellomrom dukket opp små notisoppslag i norske aviser. Spørsmålet til ulike norske finansministere gikk på om innskuddsgarantiordningen i Norge ville bli påvirket av nye krav i fra EU som Norge er forpliktet til å implementere og fullharmonisere i henhold til EØS-avtalen. EØS-utvalgets posisjonsnotat: «*Videre skal*

⁹ Investeringsbank er et begrep benyttet av finansforetak utenfor Norge som ikke tar imot kontantinnskudd fra publikum, men tilrettelegger for investering i finansieringsinstrumenter som obligasjoner, aksjer m.m.

garantien økes og settes til 100 000 euro (fullharmonisering) innen utgangen av 2010.» (EØS-Utvalget, 2015) Og svarene fra forskjellige finansminister var like, om at Norge vil være i dialog med EU om å beholde den eksisterende norske innskuddsgarantiordningen på 2,0MNOK og be om et unntak. 15 mars 2018 endret Stortinget en rekke lovbestemmelser i Finansforetaksloven knyttet til bankene og videreførte det norske garantibeløpet på med ikrafttredelse 01.01.2019.

Ligger det et spenningsfelt og utfordring mellom nasjonale politiske interesser og forpliktelsene i EØS-samarbeidet ved at Norge ikke velger å harmonisere innskuddsgarantibeløpet på 100TEUR i tråd med EU-direktivet?

1.2 Noen nøkkelbegrep

Overnasjonalitet Eksistensen av en autoritet som står over nasjonalstaten og har myndighet til å påføre nasjonalstaten sin vilje (Heywood, 2013, p. 395).

Politikk er i sin videste forstand aktiviteten mennesker lager, opprettholder og tilpasser reglene de lever etter. Fritt oversatt etter Heywood (Heywood, 2013, p. 2).

Acquis communautaire er den franske betegnelsen på samlingen av rettsakter (traktater, primær og sekundær lovgivning) som danner grunnlaget for EF/EU og som alle medlemsland må akseptere (McCormick, 2014) . M. Cini definerer det som “...the body of common rights and obligations which bind the member states together” (Cini 2010 b, 437, Gjengitt s.189 Malterud, 2017).

Direktiv, og EØS-relevante direktiv, binder medlemslandene i EU og EØS binder medlemslandene til målene i direktivet, men medlemslandene kan selv bestemme i hvilken form direktivet skal ha i den nasjonale lovgivningen (Claes & Førland, 2010).

Interessent eller en stakeholder kan defineres som “Those individuals or groups that depend on an organisation to fulfil their own goals and on whom, in turn, the organisation depends” (Johnsen, et al., 2014).

1.3 Forskningsbidrag

Innskuddsdirektivet er omtalt i en rekke sammenhenger, men det er skrevet lite analyser av innskuddsgarantiordningen med fokus på harmonisering og mulig bruk av reservasjonsretten gitt i EØS-avtalens artikkel 104. Innskuddsgarantiordningen i seg selv har fått lite allmenn oppmerksomhet i mediene, selv i næringslivspressen med noe veldig få unntak. Også i det politiske ordskiftet fremstår dagens ordning med en selvfølgelighet. Det gjør det enda mere spennende å analysere for å se om man kan finne noe nytt i hvordan den norske regjeringen forvalter forpliktelsene etter EØS-avtalen og europeisk integrasjonsteori i en sak om innskuddsgarantiordningen som later til å være politisk sensitivt nasjonalt. Caset er en dokumentanalyse om implementering av det EØS-relevante fullharmoniseringsdirektivet om innskuddsgarantiordninger i norsk rett. Gjennom analysen er det gjort funn som sannsynliggjør at regjering og Storting forsøker å unngå plikten til fullharmonisering av et direktiv uten at regjeringen har meldt en formell reservasjon om det overfor EU. Og dette antyder en ny retning hvor Norge i enkelttilfeller kan være villig til å bryte med reglene i det institusjonaliserte samarbeidet med EU i EØS-avtalen.

1.4 Struktur på oppgaven

Masteroppgaven vil i innledningen, etter forordet, ha et sammendrag på norsk og så et abstract på engelsk. De er begge et sammendrag av masteroppgaven. Så følger det en introduksjon av temaet i kapittel 1. Og i kapittel 2 presenteres problemstillingen og forskningsspørsmålene. I kapittel 3 er det valg av forskningsdesign på oppgaven gjennom presentasjon og valg av relevant samfunnsvitenskaplig metode. I kapittel 4 følger en introduksjon til teorigrunnet og valg av relevante teorier for masteroppgaven. I kapittel 5 presenteres empirien som er lagt til grunn i analysen som følger i kapittel 6. Konklusjon følger i kapittel 7, så bibliografi og vedlegg.

2.0 Valg av problemstilling

Sentralt i problemforståelsen må vi vurdere det grunnleggende i forbindelse med spørsmål om implementering av EU-direktiv i norsk rett. Da er det to begreper som må vurderes. Er direktivet relevant i forhold til EØS-avtalen og akseptabelt for norske interessenter?

Hvis vi går inn på begrepet **relevant** må man ta utgangspunkt i de forpliktelser Norge har i henhold til EØS-avtalen. Det vil være den norske regjeringens vurdering rundt implementering av et EU-direktiv som vil være avgjørende for om det er relevant i forhold til EØS-avtalen. Stortinget involveres på ulike stadier i en slik prosess, ikke bare om saken eventuelt legges frem for Stortinget i form av nødvendige lovendringer, som kanskje gir mest medieomtale. Utover dette gir regjeringen ved utenriksministeren Stortinget en halvårlig redegjørelse om viktige EU-EØS-saker. Og enda hyppigere orienteringer til Stortingets europautvalg, som er Stortingets organ for konsultasjoner med regjeringen om aktuelle EU/EØS-spørsmål. Det er vanskelig å få innsyn i utfallet av konsultasjonene når forhandlingene unntatt offentlighet. Europautvalget behandler hovedsakelig EU-rettsakter som direktiver og forordninger i forkant av behandling i regjeringens EØS-komite. Disse prosedyrene sikrer at regjeringen er i en løpende formell dialog med Stortinget kan gjøre sine vurderinger av om et direktiv er relevant.

Om et direktiv er **akseptabelt** vil direkte berøre de ulike interessentene i forhold til direktivet. Hvilket syn interessentene har i forhold til effektene de mener et direktiv skaper for seg og sine. Og skal man kunne si at et direktiv er akseptabelt, så vil det være ut i fra hvor positive interessentene er til konsekvenser av å implementere direktivet. Og oppfattes direktivet til å veldig positive eller negative virkninger vil man som regel kunne se klare konfliktlinjer om direktivet i en spisset debatt mellom interessentene.

Problemstillingen er knyttet opp til implementering av EUs EØS-relevante, fullharmoniseringsdirektiv *2014/49/EU* om innskuddsgarantiordninger. I problemstillingen er det relevant å stille spørsmål som berører Norges forhold til EØS-avtalen, og det kan være å komme inn på EUs overnasjonale myndighet og vår nasjonale suverenitet. Spesielt i de fåtall av tilfeller med implementering av EU-direktiv som oppfattes som veldig kontroversielle for interessenter med sterk relasjonsmakt til en regjeringens politikkutøvelse. Ved det kan påvirke regjeringens standpunkt i en sak. Det ble satt på spissen da det EØS-relevante EUs 3 postdirektiv om forbud mot monopol på levering av småbrev skulle implementeres. Norsk realpolitikk ble en sterkere kraft i møte med Norges forpliktelser i EØS-avtalen.

Arbeiderpartiregjeringen ledet av statsminister Jens Stoltenberg ble den første norske regjering som formelt medelte EU at den vil benytte reservasjonsretten i EØS-avtalen mot å implementere et EØS-relevant direktiv (Bakka & Grinerud, 2016). Meddelelsen til EU om bruk av reservasjonsretten ble imidlertid kort tid senere trukket etter et regjeringsskifte da regjeringen Solberg kom til makten i oktober 2015. Her kan det se ut til at skillet gikk langs

en mer tradisjonell venstre-høyre-akse, der å beholde monopolbeskyttelse for å sikre eksisterende norske arbeidsplasser og strukturen i postdistribusjonen i Norge ble de bærende politiske argumenter for Stoltenberg regjeringen. EUs 3 postdirektiv er i dag ikke lenger aktivt opp i det offentlige ordskiftet, og har etter min oppfatning ikke nok kraft lenger til å være hverken kontroversielt eller svekke EØS-avtalens legitimitet utover det som er langs kjente politiske skillelinjer. I motsetning til EUs 3 Postdirektiv, er innskuddsgarantien implementert i norsk rett ved lovendring av Finansforetaksloven (se vedlegg 3). Hvor dagens garantibeløp videreføres. Loven trer ikke i kraft før 1.1.2019, samtidig med fristen for å implementere direktivet.

Omfanget av masteroppgaven gjør at utformingen av problemstillingen og forskningsspørsmål må avgrenses til å gjelde forhold rundt implementeringen av direktivet om innskuddsgaranti og EØS-avtalen. Å vise noe av dynamikken og prosessene til EØS-avtalen og europeisk integrasjon som en viktig kontekstualisering. Det kan gi helt ny og spennende vinkling på utfordringer ved implementering i norsk rett.

2.1 Problemstilling

Problemstillingen som er valgt er Norges forhold til det EØS-relevante Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/49/EU av 16. april 2014 om innskuddsgarantiordninger, og implementering av direktivet i norsk rett.

Har den norske regjeringen benyttet reservasjon uten bruk av reservasjonsretten, er det et nytt dilemma i ly av EØS-samarbeidet?

2.2 Forskningsspørsmål

Problemstillingen i oppgaven gir grunnlag for flere hypoteser som skal undersøkes. Det berører Norges forpliktelser i forhold til EØS-avtalen og innskuddsgarantidirektivet. Da er det nødvendig å berøre opprinnelsen til EØS-avtalen som kan gi et bakgrunnsteppe for prosedyrene og mekanismene i avtalen. Ikke minst de juridiske forpliktelsene Norge har tatt på seg som EØS-medlem. EFTAs¹⁰ rolle er også relevant og må også belyses. Det er viktig å

---

¹⁰ European Free Trade Association, hvor Norge, Island, Lichtenstein og Sveits er medlemmer (McCormick, 2014)

ikke se på dette som rent ensidige forpliktelser Norge og EØS-landene har i forhold til EU, men også speile hvilke forpliktelser EU har overfor Norge gjennom EØS-avtalen. Hva EU er, og motivene og dynamikken i europeisk integrasjon (McCormick, 2014), vil være viktig for å kunne forstå dynamikken i EU.

«Regjeringen vil søke å påvirke utviklingen av ny EU/EØS-regelverk og gjennomføre regelverket på en slik måte at det legger til rette for norske borgere og bedrifters deltakelse i det indre marked. Et felles regelverk skaper forutsigbarhet og likeverdige konkurransevilkår for alle som opererer i det indre marked» (Stortingsmelding 5 (2012-2013) , 2012, p. 61)

Deretter vil jeg identifisere hva selve direktivet omhandler, og avgrense det til hva det betyr for norske interessentene.

Når vi har sett på EØS-avtalen på et generelt grunnlag blir det nødvendig å gå dypere inn på selve direktivet og hva direktivet omfatter. EØS-avtalen Norge tilgang til det indre marked og de fire friheter som er fri bevegelse over landegrensene av varer, tjenester, kapital og personer (McCormick, 2014). Det vil da være relevant å se på et direktiv om bankinnskudd opp mot fri bevegelse av kapital. Her er direktiv om en statlig bankinnskuddsgaranti bare et av svært mange direktiv som skal sikre regulatoriske ordninger ved fri bevegelse av kapital over landegrensene. Hva det vil si? Det er nødvendig å sette bankinnskuddsgarantien inn i en større sammenheng i det indre markedet. Den europeiske monetære union (ØMU) med institusjoner som for eksempel Den Europeiske sentralbank og EBA¹¹, har regulatoriske oppgaver som tilsynsmyndighet på innskuddsgarantiordninger i det indre marked også EØS-landene.

Forskningsspørsmål 1:

Er EUs direktiv om bankinnskuddsgaranti relevant i forhold til EØS-avtalen om fri bevegelse av kapital?

Skal et direktiv implementeres i norsk rett så må det faktisk gjøres. Skal direktivet fullharmoniseres vil det medføre en forpliktelse til å redusere den eksisterende

---

¹¹ EBA- European Banking Authority , EUs motsvar til det norske Finanstilsynet (European Banking Authority, 2017) er en del av den Europeiske sentralbanken.

innskuddsgarantien i Norge fra 2,0 MNOK til 100 TEURO, ca. 950TNOK. I direktivet er det satt en overgangsordning for implementering av direktivet i EØS-statene , eller i praksis for Norge, innen 01.01.2019. Tidspunkt og harmonisering i norsk rett er derfor av betydning for å oppfylle Norges forpliktelser for implementering av direktivet.

Forskningsspørsmål 2:

Hvis så er tilfelle, hva betyr det for EØS-statens forpliktelse til å inkludere direktivet i EØS-avtalens annex?

Da er det naturlig å se på norske interessenters forhold til direktivet og på effektene av et implementert direktiv for interessentene. De antatt mest sentrale interessentene må identifiseres i forhold til implementering av direktivet og avdekke interessentenes preferanser.

Forskningsspørsmål 3:

Hvilke preferanser har de norske interessentene, og er derved direktivet akseptabelt for de norske interessentene?

Forpliktelsene til å implementere innskuddsgarantidirektivet i norsk rett, representerer det utfordringer i forhold til EØS-samarbeidet? Og hvilken rolle har ESA i at Norge oppfyller sin forpliktelse til å implementere direktivet?

Forskningsspørsmål 4:

På hvilken måte påvirker dette hvordan Norge implementere direktivet i norsk rett innen tidsfristen?

3.0 Metode

Tradisjon og fagområde vil åpenbart kunne være viktige faktorer i design av en oppgave og valg av metode. Innen hvilket fagfelt og hvilken problemstilling og forskningsspørsmål som skal undersøkes og besvares påvirker valg av metode.

«...finnes ikke «det perfekte undersøkelsesopplegget»» (Jacobsen, 2015, p. 121)

Det er umiddelbart to sentrale spørsmål man bør stille seg ved valg av metode:

- Er undersøkelsen egnet til å belyse problemstillingen?
- Kan undersøkelsen påvirke resultatene?

Valide og reliable svar som kan være med på å gi oppgaven en verdi, og universell relevans, et verktøy for en akademisk orientert analyse.

Jeg vil gå inn på sentrale begreper innen metode og da kunne vise et begrunnet valg for forskningsdesignet og metodevalg.

3.1 Ontologi

Ontologi er studiet om hvordan virkeligheten faktisk er og ser ut. En sentral ontologisk debatt er hvorvidt sosiale systemer består av lovmessigheter eller om alt vi studerer er unikt. Innen positivismen har man som grunnleggende antakelse at det finnes noen generelle lover i sosiale systemer, slik som i naturvitenskapen. I kontrast til positivismen, er den konstruktivistiske forståelsen som hevder at man bare kan forstå det unike (Jacobsen, 2015).

Med et slikt utgangspunkt kan vi forklare hvorfor en spesiell hendelse fant sted, men vi kan ikke overføre erfaring fra en hendelse til en annen. Hva man skal undersøke vil være avgjørende for det ontologiske utgangspunktet forskeren vil ha. Skal vi se på noe med lovmessighet og regelmessighet, eller er det unike engangstilfeller? (Jacobsen, 2015).

Vi skal undersøke implementering av et EØS-relevant EU-direktiv og om direktivet er relevant i forhold til EØS-avtalen, og akseptabel for norske interessenter. Implementering av direktiv i norsk rett er en gjentagende hendelse, og ikke unik, og i en virkelighet som eksisterer og kan overføres. Vi kan bygge på eksisterende kunnskap som vi ser på om kan overføres til undersøkelse av Innskuddsgarantidirektivets implementering i norsk rett. Jeg

velger med dette å ta en positivistisk (Jacobsen, 2015) tilnærming i oppgaven. Positivismen fordrer ideelt sett en verdinøytral tilnærming (Jacobsen, 2015). Egne holdninger, erfaring og yrkesbakgrunn vil kunne påvirke, og krever at jeg har en høy grad av bevissthet på at slik påvirkning under arbeid med problemstillinger og funn. Min virkelighet og forståelse er at Norge er bundet av EØS-avtalens forpliktelser til å implementer EØS-relevante direktiv i norsk rett, som Innskuddsgarantidirektivet.

3.2 Epistemologi

Epistemologi eller erkjennelsesteori er læren om kunnskap, er når man stiller spørsmål om opphav til og gyldigheten av vår kunnskap. Er verden slik mennesket oppfatter den med sine sanser eller er dette en fortolkning av virkeligheten? (Jacobsen, 2015)

Mens man i en positivistisk tilnærming har som utgangspunkt at det er en objektiv verden rundt oss, som kan studeres objektivt og denne kunnskapen er kumulativ (Jacobsen, 2016), er man ut i fra en konstruktivistisk tilnærming interessert i å studere hvordan mennesker konstruerer (fortolker og lager) sin virkelighet. Utgangspunktet er at i samfunnsvitenskapen studerer vi hvordan mennesker tenker og handler, noe som er noe helt annet en naturvitenskap. Ut ifra en slik forståelse kan man ikke snakke om en objektiv virkelighet, det vil si en sosial virkelighet som er lik for alle. I praksis vil det bety at alle mennesker oppfatter et fenomen på samme måte.

Implementering av et EØS-relevant direktiv vil naturlig nok i seg selv alltid kunne oppfattes å være kontroversielt eller positivt, eller langt mere nyansert og avdempet. Er man motstander eller tilhenger av EØS-avtalen og EU? Eller vurderer fra gang til gang hva ut i fra sak? Hvilke interesser har jeg, og hvordan tolker jeg verden rundt meg? Ulike fortolkninger av et direktiv vil avhengig av egne verdier, utdannelse, erfaring, ikke minst politisk ståsted. Hva som er mine interesser, eller hvilke interesser jeg skal representere vil også påvirke fortolkning av verden jeg er i. Tidspunkt for implementering av direktivet må også forstås i en kontekst i forhold til samfunnet på det gitte tidspunktet. Min egen tolking av funnene vil heller ikke være rent objektive. Hvordan kan jeg vite om jeg har tolket og forstått noe riktig? Mine egne oppfatninger og tolkninger vil være ut ifra hvordan jeg selv har bearbeidet kunnskapen.

I en positivistisk tilnærming vil det ideelt sett finnes en objektiv verden som kan studeres på en objektiv måte og den objektive kunnskapen kan samles på en kumulativ måte (Jacobsen, 2015). Og vi kan studere alt empirisk som vi kan observere gjennom ulike sanser. «*Det ligger en antagelse om at forskeren kan studere samfunnet på en nøytral måte. Forskeren og samfunnet er to separate elementer, og samfunnet kan dermed kartlegges på en objektiv måte.*» (Jacobsen, 2015, p. 25). Ved en fortolkningsbasert tilnærming, hermeneutisk, er det å forske på mennesker annerledes enn naturvitenskapene, fordi det ikke finnes en sosial virkelighet som er identisk for alle. Man vil finne det unike og spesiell ved hvert fenomen. (Jacobsen, 2015).

Ontologisk har jeg valgt en positivistisk tilnærming, også epistemologisk. Jeg vil legge følgende antagelser til grunn:

1. Det er en objektiv verden hvor ved dokumenter som EU-direktiver, EØS-avtalen, nasjonalt lovverk, offentlige utredninger, annen saksutredninger vil være empiri som allerede er til.
2. Gjennom analyser av eksisterende dokumenter vil jeg kunne være objektiv. Det vil likevel kunne forekomme ulik tolkning av de som har utformet eksisterende dokumenter og meg selv. Dokumenter som har lovs form antas å være objektive, mens utredninger og vurderinger i dokumenter kan gi tolkningsrom.
3. Kumulativ kunnskap om den objektive verden kan opparbeides med eksisterende empiri gjennom min forskning. Ulike undersøkelser vil kunne avdekke lovmessigheter i for eksempel prosessen knyttet til implementering av EØS-relevante direktiver. som Innskuddsgarantidirektivet.

Mitt epistemologiske ståsted vil være en fortolkningsbasert tilnærming om implementering av Innskuddsgarantidirektivet.

3.3 Deduksjon og induksjon

Deduksjon og induksjon er knyttet til om man i datainnsamlingen går fra *teori til empiri* (deduksjon), eller fra *empiri til teori* (induksjon) (Jacobsen, 2015).

Den deduktive måten, fra teori til empiri, indikerer tydelig at en forsker har en klar oppfatning om hvordan virkeligheten ser ut og henter inn data for bekrefte, eller avkrefte virkelighetsoppfatningen. Her vil forskerens oppfatninger og syn på virkeligheten være

akkumulert fra tidligere empiri og teori. Det er med andre ord en klar forventning til hvilke funn som vil bli gjort. Går man fra empiri til teori, vil datainnsamlingen være uten en forhåndsoppfatning om funnene. Det vil da være helt åpent hva en systematisk bearbeiding av funnene vil kunne vise (Jacobsen, 2015).

Jeg velger en induktiv og helhetlig tilnærming for å samle inn data knyttet til implementering av et EØS-relevant direktiv. Sett i forhold til mekanismene knyttet til implementering av et direktiv i norske rett som antagelig kan oppfattes som politisk kontroversielt, interessentene som tar del i dette, snakker vi om en komplisert helhet. Jacobsen beskriver dette som en holistisk tilnærming (Jacobsen, 2015).

3.4 Intensivt og ekstensivt design

Hvordan man velger å forme selve undersøkelsen avhenger av problemstillingen som skal undersøkes. Jacobsen skiller her mellom to former: Et intensivt design, eller ekstensivt design (Jacobsen, 2015).

Hvis det er mange variabler som skal undersøkes og få enheter, vil en dybdeundersøkelse, intensivt design, få frem flere nyanser og detaljer. Er det mange enheter og få variabler vil en breddeundersøkelse, ekstensivt design, få frem mer generelle trekk.

Spørsmålet blir hva som blir mest relevant i forhold til det som skal forskes på.

Implementering av EU-direktivet om innskuddsgaranti fremstår som egnet for en dybdeorientert undersøkelse for gi bedre innsikt. Det er få enheter som skal undersøkes, men ikke nødvendigvis så mange interessenter. Men satt opp mot hverandre kan det være at det oppstår mange ulike variabler når man sammenstiller funnene fra interessentene. Jacobsen gir uttrykk for at en case-studie er egnet hvis målet er å få en bedre forståelse av en spesifikk hendelse, kausale forhold, og vinne ny kunnskap (Jacobsen, 2015). Dette fremtrer derfor som et naturlig valg i min oppgave. Det vil ikke være generalisering av funn og prøving av teori som er fokuset. I stedet kan funnene som gjøres i n-case-studien kan bidra til teoriutvikling.

Et intensivt design er best egnet for å undersøke valgt problemstilling i oppgaven.

3.5 Kvantitativ og kvalitativ metode

Utgangspunktet for valg av en kvalitativ eller kvantitativ metode må være relatert til problemstillingen det skal forskes på og hvilke forskningsspørsmål som skal besvares. Det gis ut i fra et slikt perspektiv ikke mening å sette opp metodene som motpoler (Jacobsen, 2015). Det finnes ikke grunnlag for å hevde at en av metodene ikke er egnet til å gi svar på forskningsspørsmål med en høy kvalitet såfremt de er anvendt på en velbegrunnet måte.

Den *kvantitative metoden* er empiri med tall. Hvis forskeren har god innsikt i det fenomenet som skal forskes på (Jacobsen, 2015) og datainnsamlingen gjør det egnet til å ha empirien i form av tall så det et klart valg, noe jeg mener ikke vil være tilfelle for min dokumentanalyse. Det kan være en effektiv måte å foreta en undersøkelse på hvis det er mange enheter og variabler, som for eksempel meningsmålinger der det er viktig å spørre en større tilfeldig antall respondenter for å si noe om i forhold til generaliserbare data i en populasjon.

Utfordringen er blir å vurdere om spørsmålene er presise og klare nok, og at svaralternativene faktisk er svar på det som det faktisk spørres om (Jacobsen, 2015).

Den *kvalitative metoden* er empiri med ord. Dette kan være en mer åpen metode som gir mulighet for informasjon som ikke var ventet. Innsamling av data kan typisk skje gjennom analyse av dokumenter som førstehåndskilder, intervju (enkeltvis eller i gruppe) etter en intervjuguide. Det gis adgang til å gå i dybden og grave i den informasjonen som kommer frem. Kvalitativ metode er mer fleksibel ved at man kan endre på problemstillingen i underveis dersom det øker kvaliteten og verdien på prosjektet. Metoden er godt egnet der hvor man vet lite om det som skal forskes på.

For å gi god detaljkunnskap om EØS-relevante forhold ønsker jeg å benytte dokumentanalyse da det fremstår som den best egnede metoden. Institusjonene er offentlige organer og har dokumenter og dokumentasjon som kan anses som førstehåndskilder knyttet til ulike vedtaksprosesser. Dokumentene er offentlig tilgjengelig for EU/EØS-innbyggere, og enkelt tilgjengelig på sine respektive nettsteder. Og tilgjengelig for offentlig kritisk gjennomgang. De ulike interessentene vil nok også ha mye relevant dokumentasjon offentlig tilgjengelig, fremmet for eksempel i åpen høring i Stortinget om lovforslag prop. 159L 2016-2017 Lov om Bankenes sikringsfond og lov om endringer i finansforetaksloven mv. om innskuddsgaranti og krisehåndtering av banker (Proposisjon 159 L (2016-2017), 2017) og

høring av NOU 2016:23 Innskuddsgaranti og krisehåndtering i banksektoren (NOU2016:23 Banklovkommisjonen, 2016). En dokumentanalyse er en god løsning der hvor det er krevende, eller usikkert å få samlet primærdata. Dette vil også kunne gi en dypere innsikt i problemstillingen. Det er imidlertid naturlig å begrense omfanget med tanke på betydelig tilgang av tilgjengelig dokumenter i de ulike institusjonenes forvaltningsorgan til de mest sentrale. Ved å kombinere dette med interessentenes høringssvar får jeg mulighet til å sammenholde svarene opp mot dokumentgjennomgangen, og slik klargjøre interessentenes preferanser gjennom interessentanalysen.

Med hensyn til begrensingen som ligger i omfanget av en masteroppgave, er det naturlig å forholde seg få, men antatt sentrale interessenter representert gjennom interesseorganisasjoner.

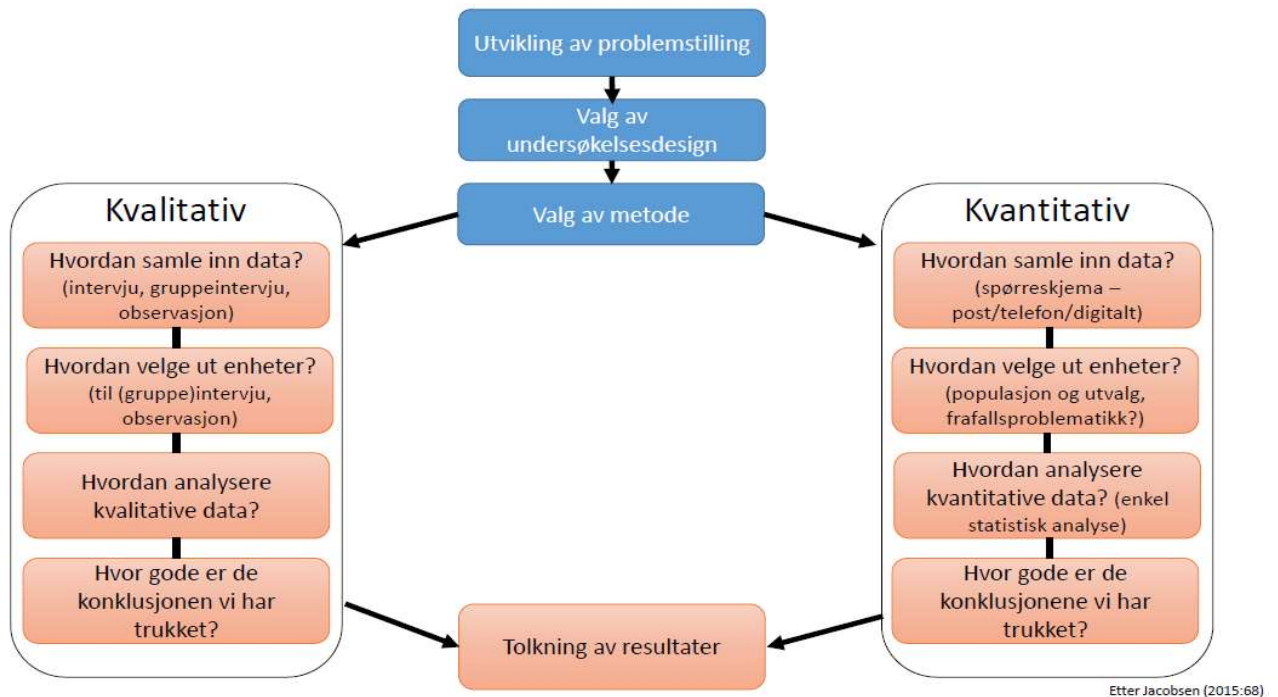
En kritisk holdning er avgjørende når man skal arbeide vitenskapelig. I følge Popper er en «åpen og kritisk diskusjon hovedbetingelsen for vitenskapelig fremskritt» (Nyeng, 2004, p. 43). Å utvise en kritisk holdning til kilder vil være sentralt i arbeidet mitt og fortløpende vurdere førstehåndskilder opp mot annenhåndskilder, partsinnlegg mot fakta, interessenter, institusjoner, privatpersoner og kompetanse (Jacobsen, 2015).

Høringssvarene vil kunne avdekke konfliktlinjer og vil kunne vise ulikheter på vesentlig punkter knyttet til implementering av EU-direktivet. Ønsket er å kunne avdekke ny informasjon, dilemmaer og fenomener i tilknytning til direktivet.

Det er avgjørende å få til en kritisk drøfting. Det skilles mellom intern og ekstern gyldighet (Jacobsen, 2015). Oppfattes resultatene som riktige er det en intern gyldighet, og kan resultatene generaliseres er det en ekstern gyldighet (Jacobsen, 2015). Ekstern gyldighet er et spørsmål om generalisering. Innen kvantitativ metode generaliserer man fra et statistisk utvalg til en populasjon. Innen kvalitativ metode vil det ikke være mulig å generalisere fra et utvalg til et univers. I stedet vil man ha en teoretisk generalisering der man skal gi en forståelse av et fenomen og eventuelt si om forståelsen kan brukes som forklaringsmodell på en lignende situasjon.

Tolking av resultater, tolkningsfeil og feilslutninger er alltid en risiko. Her kan det være viktig å gjøre en gjennomgang av andre studier på samme fenomen og sammenligne og vurdere om funnen kan være valide opp mot tilsvarende funn (Jacobsen, 2015).

Skjematisk fremstilling av prosessen:

Figur 3 Skjematisk fremstilling av undersøkelsesprosessen (Jacobsen 2015, s.68)

3.6 Metodetriangulering, reliabilitet og validitet

Ved å benytte ulike undersøkelsesmetoder hvor man får tilnærmet like funn vil styrke oppgaven. At man triangulerer funn med en kvalitativ undersøkelse med funn i en kvantitativ undersøkelse. Imidlertid må det avveies om det er hensiktsmessig i forhold til arbeidsomfanget og kostnader står i forhold til problemstillingen som skal undersøkes (Jacobsen, 2015). En vurdering av EØS-notater, offentlige utredninger utarbeidet av banklovkommisjonen, stortingsproposisjon og embetsverk i Norge holder generelt et faglig høyt nivå og reflekterte vurderinger. Og i tillegg er det adgang til å delta i høringsprosesser om enkeltsaker og kontroversielle saker gis normalt god plass i den offentlige debatten i media. Hvis en kvantitativ spørreundersøkelse av forbrukere skal ha tilstrekkelig kvalitet (bredde) vil utvalget av respondenter bli på over 1.000 stykker, eller nedsette et panel, medføre betydelige kostnader relatert til omfanget av en masteroppgave, når man kan legge til grunn dokumentkilder med høy kvalitet og troverdighet som ofte tillegges norske offentlige utredninger. I caset mitt om innskuddsgaranti vil en kvantitativ spørreundersøkelse etter min

vurdering ikke være et forholdsvis grep og vil antagelig ikke gi rimelig sikkerhet for at funnene vil kunne bekrefte eller avkrefte funn i den kvalitative dokumentanalysen.

Metodetriangulering vurderer jeg til ikke å være nødvendig for å kunne gi intern eller ekstern gyldighet på funnene.

Funnene i masteroppgaven vil være reliable og valide når jeg i undersøkelsen og bearbeiding av funn er bevisst på rollen min som forsker, om og hvordan det kan påvirke og farge de opplysninger jeg innhenter. Ved å være åpen i oppgaven på metodevalg, kontekst, mulig påvirkning av funn og reflektere over dette vil troverdigheten, reliabilitet og validitet til undersøkelsen (Jacobsen, 2015).

3.7 Casestudier og dokumentanalyse

Et intensivt design betyr å få et så helhetlig bilde som mulig av fenomenet implementering av Innskuddsgarantidirektivet gjennom casestudie og dokumentanalyse. Casestudier kan være riktig hvis man vil gå dypere inn i en hendelse for å forstå denne, gå inn i konteksten til en utvalgt enhet, eller utvikle ny teori. Funnene ved å gå dybden av innskuddsgarantidirektivet kan gi grunnlag for nye hypoteser som kan prøves i nye studier (Jacobsen, 2015). Jeg skal undersøke implementeringen av Innskuddsgarantidirektivet og således definerer caset mitt som en enkelt hendelse og en singel case-studie.

Dokumenter vil normalt bli definert som sekundærdata (Jacobsen, 2015). Dokumentundersøkelser, eller dokumentanalyse, kan i gitte tilfeller være spesielt godt egnet i tilfeller når det er vanskelig å samle inn data fra primærkilder og når vi ønsker å få tak i hva mennesker faktisk har sagt og gjort (Jacobsen, 2015, p. 170). Dokumenter kan i mange tilfeller være veldig objektive og gode kilder. I min oppgave skal jeg undersøke dokumenter som er lovtekst, offentlige utredninger, posisjonsnoter, innstillinger og protokoller m.m. som har ligget ute til offentlig gjennomsyn, høringer og/eller debatt. Dokumentene er tilgjengelige i elektroniske arkivløsninger på de ulike institusjonenes offisielle nettsider. Men jeg må utvise forsiktighet og vurdere nøytraliteten til institusjonen som har utferdiget dokumentet. Dette er dokumenter hvor det er normalt med høyt faglig presisjonsnivå, klarhet i avveininger og vurderinger, også politiske, rundt temaer dokumentet omhandler «*Her skiller dokumenter seg fra intervjuer ved at de også sier noe om hva mennesker faktisk har gjort. Slik sett kan dokumenter ligne mer på en form for observasjon*» (Jacobsen, 2015, p. 170). Dokumentene

fra de ulike institusjoner kan ofte vurderes som førstehåndskilder, som NOU-er, innstillinger i Stortingsbehandlinger og lovvedtak. Posisjonsnotater og referat som viser vedtak i ulike organer kan også være førstehåndskilder.

Dokumentanalyse er etter min vurdering som metode en meget godt egnet for singel case-studiet om implementering av Innskuddsgarantiordningen.

3.8 Ekstern gyldighet og intern gyldighet av funn

Gjennom en kritisk holdning og avveininger har jeg valgt metode for studien som skal gjennomføres. Kan jeg stole på funnene, er de gyldige og pålitelige? I studien vil jeg teste forskningsspørsmålene som er utledet av empirien og se hvordan funnene kan besvare problemstillingen som er stillet, og om funnene er overførbare til andre case. Ved å bruke en kvalitativ metode vil jeg normalt ikke kunne generalisere funnene for et utvalg til populasjon, men ved å gå i dybden kunne jeg finne generelle fenomener. Funn av generelle fenomener vil kunne brukes ved studier av andre direktiv og få øket ekstern gyldighet (Jacobsen, 2015).

Funnene kan kontrolleres opp mot andre fagpersoner og/eller eget kritisk blikk på dokumentundersøkelsen og kildematerialet (Jacobsen, 2015). Jeg vil bruke et kritisk blikk på dokumentundersøkelsen for å gi intern gyldighet. I oppgaven har jeg valgt et positivistisk tilnærming ontologisk og epistemologisk med en deduktiv metode og intensivt design.

Det er en case-studie hvor jeg vil benytte en kvalitativ metode og dokumentanalyse fordi det belyser problemstillingen best.

4.0 Teori

Få land, om ingen, kan klare stå alene om å løse felles internasjonale utfordringer på en hensiktsmessig og god måte. For en liten nasjon som Norge med en åpen økonomi er det å søke samarbeid gjennom f. eks. bilaterale avtaler eller institusjonalisert mellomstatlig samarbeid med EU gjennom EØS som en rasjonell måte å ivareta nasjonale interesser.

Ulike teorier er nødvendigvis ikke gjensidige utelukkende, men kan ha berøringspunkter med hverandre. Studier av politiske prosesser ut i fra en bestemt teoretisk ramme kan være begrensende i forhold til å analysere funn hvor problemstilling og hypoteser viser seg å være tverrfaglige. Det kan krever nye vinklinger som kan gi bidrag til kumulativ kunnskapsbygging (Skocpol & Pierson, 2002).

Vi skal nå søke teori som på best mulig måte kan forklare og analysere Norges institusjonaliserte integrasjon med EU gjennom EØS-avtalen knyttet opp til casestudiet. Det er ingen enkeltstående teori, eller teoretisk rammeverk som alene kan gi oss et godt forklaringsverktøy til å analysere europeiske integrasjonsprosesser og EØS-avtalen (Malterud, 2017). Tidsepoke og konteksten vil være avgjørende for hvilke teorier som vil kunne være best egnet og relevante for caset som skal analyseres. I forhold til institusjonalisert europeisk integrasjon i det indre marked er det Neofunksjonalisme og Intergovernmentalisme som trer frem som to naturlige hovedteorier (Malterud, 2017). Interessentteori og Porters diamant (The Competitiveness of Nations) kan være relevant.

4.1 Funksjonalismen

Kjernen i regional integrasjon står ideene bak funksjonalismen. Funksjonalismen bygger på ideene til den rumensk fødte briten Davis Mitrany som levde fra 1888-1975. Mitrany publiserte avhandlingen sin i 1943 «A Working Peace» (McCormick, 2014, p. 9). Tesen til Mitrany er at overnasjonale institusjoner vil være langt mere effektive enn nasjonalstatene til å yte borgerne velferd og tjenester. Disse institusjonene vil i mindre grad være avhengig av lokale politiske strømninger, eller oppslutning om ulike tiltak, enn hva nasjonalstatens regjering er. Autoritet følger ikke geografisk grenser, men sak. Slik vil en overnasjonal regional mekanisme også redusere konflikter. Hvis man etablerer flernasjonale institusjoner

med utøvende makt på funksjon etter sektor, som sikkerhet, transport, så vil det også fremme reelt samarbeid mellom disse institusjonene, og ikke bare symbolske handlinger. Mitrany mener at de sektordelte funksjonelle institusjonene selv ville utvikle seg og få det omfang og organisering som var mest hensiktsmessig. Mitrany hevdet at andre sektorer da ble tvunget til et teknisk koordineringssamarbeid med de funksjonelle institusjonene. Og de funksjonelle institusjonene vil måtte samarbeide også seg imellom på internasjonalt plan. Den enkelte nasjonalstat kunne da fra eget ønske velge selv hvilke funksjonelle institusjoner de ville delta i eller ikke. Dette kan sies å inneha elementer av føderalisme. Men Mitrany var ikke tilhenger av regional samling i form av en overnasjonal regjeringsfunksjon. Han mente det ville innskrenke individets frihet og bare ville flytte mellomstatlige spenninger over til å bli interne spenninger i regionen (McCormick, 2014). Hovedideene bærer i seg å fremme økt velferd for innbyggerne og sikre fred.

Den første betydelige dybdestudien av europeisk integrasjon ble utrettet av Ernst Haas i 1958. Haas ideer ble opphavet til det som kalles *Neofunksjonalisme*. Haas mente at det måtte foreligge forhold i forkant som integrering kunne finne sted. At borgerne også måtte gi slipp på nasjonalisme og ønske flernasjonalt samarbeid, at eliten vil jobbe for integrering. Og at reell makt og myndighet ble delegert opp til en overnasjonal enhet. Tanken er at integrer du på ett område, så vil det få effekter for øvrige områder om naturlig vil tilpasse seg og bli integrert, en smitteeffekt, eller «Spillover effect» (McCormick, 2014, p. 8).

Neofunksjonalisme har i seg en forutsetning om at politisk integrasjon går via økonomisk integrasjon, at man skal kunne operere fritt i markedene under like vilkår. En nødvendig prosess ledet av politikere og teknokrater i sterke institusjoner, og over tid vil det knyttes et tettere politisk samarbeid. Sentralt er spillover teorien (Malterud, 2017, p. 38).

Spillover kan deles inn i tre kategorier:

Funksjonell spillover:

De ulike nasjonalstatenes økonomier er såpass tett sammenvevd om en sektor blir integrert, så vill øvrige sektorer bli integrerte. Det vill bli opprette såpass mange funksjonelle institusjoner som over tid vil redusere makt og myndighet til regjeringene slik at vi til slutt får en økonomisk og politisk union.

Teknisk spillover:

Ulikheter i standarder mellom nasjonene vil gjøre at alle statene vil tilpasse seg enten den med de sterkeste, eller svakeste standardkrav.

Politisk spillover:

Antagelsen er når de ulike funksjonelle sektorer er integrerte så vil ulike interessentgrupper i større grad øve press og vinne innflytelse på regionale institusjoner enn nasjonale myndigheter. Disse interessentgrupperinger vil ikke miste sin innflytelse og motvirke redusert regional integrering. Politikken vil utspille seg på regionalt nivå.

Neo-funksjonalismen og Spillover-effektene viser omfattende og vidtgående effekter av regional integrasjon, men erklært foreldet av Haas selv da europeisk integrasjon stoppet opp på 1960-tallet (McCormick, 2014). Men utover på åtti- og nittitallet tok europeisk integrasjon ny fart i utviklingen av det indre markedet de fire friheter, med fri forflytning av varer, tjenester, kapital og personer. Og et mere ensidig fokus på økonomi alene brytes opp i og utvikler det indre markedet med spill-over-effekter med vekt på innbyggerrettigheter.

Ser vi på friheten til å flytte kapital har vi etableringen av EMU¹² som kombinerer både bankregulering med forbrukerbeskyttelse. Spillover er med som en sentral faktor i utviklingen av det indre marked i EU.

4.2 Intergovernmentalisme – Liberal intergovernmentalisme

Intergovernmentalisme er en form i internasjonalt samarbeid mellom ulike lands regjeringer. De ulike regjeringene vil som parter i samarbeidet ha en selvstendig beslutningsmakt i saker som er til behandling, og samarbeide om løsninger i felleskap på et slikt grunnlag (McCormick, 2014, p. 2). Det vil være embetsverk og regjeringsmedlemmer som utreder og forhandler frem løsninger. Så vil den enkelte nasjonalstat være suveren i forhold til om overenskomsten skal implementeres. Kjernen i intergovernmentalisme er staten, og at statene

---

¹² EMU, Europeiske Monetære Union og felles valutaenhet EURO

skaper et nivå, eller system, for å samhandle (Malterud, 2017) En regional institusjon som omfattes av innholdet i en overenskomst vil da begrenset, eller om noe, myndighet i å iverksette beslutningene. Det er helt opp til den enkelte medlemsstat (McCormick, 2014). Dette åpner for at de ulike lands regjeringers realpolitiske interesser i langt større grad tas inn i forhandlinger og overenskomster og ikke regionale interessegrupper som i funksjonalismen. EU-medlemsstater har i forhold større gjennomgripende beslutninger i forhold til utvikling av integreringen i EU avholdt intergovernmentale konferanser, eller IGC`s (McCormick, 2014). IGC-møtene er ikke formalisert gjennom traktater i EU, men er etter hvert blitt en viktig og integrert del av EU-prosessene. Konferansene er med på å bane vei for de mest banebrytende endringene i utviklingen av europeisk integrasjon Men kontakt og forhandlinger vil naturlig nok skje på ulike nivåer mellom ulike lands myndigheter avhengig av sak. En integrert del av intergovernmentalismen er Multi Level Governance (MLG), fler-nivåforvaltning (Malterud, 2017). Kontakt mellom statene skjer på ulike nivåer for å kunne finne frem til et best mulig omforent resultat (Malterud, 2017, p. 39).

Liberal intergovernmentalisme tar inn forhandlinger mellom statene som et viktig moment. Det er nasjonalstatenes regjeringer som er de suverene representantene og ivaretar statenes interesser og samhandler med de andre statene.

De fire viktige kjennetegn på en stat (McCormick, 2014, p. 2)

- Den opererer innenfor et fast territorium
- Den har suverenitet
- Den er juridisk og politisk uavhengig
- Den har legitimitet

«Det er et land (en nasjonalstat), som er medlem av EU eller som deltar i EØS-samarbeidet, og den eneste legitime representant for et land er dets regjering (representert ved statsråder, embetsmenn og tjenestemenn)» (Malterud, 2017, p. 40).

Når en stat deltar i en integreringsprosess er som en suveren stat, med legitimitet fra en regjering utgått av et folkevalgt nasjonalforsamling. Resultater av integrasjonsprosesser aksepteres. Men *«...har derfor et ønske om å låse inn («lock-in») hverandre i de fremtidige kommende prosessene (Liebowitz og Margolis 1995, Cini 2010a, 95)» (Malterud, 2017, p. 42).*

Forhandlinger er nøkkelelementet, og prosessene inngår i et to-nivå spill hvor aktørene snur fokus mellom nasjonalt og overnasjonalt-nivå. I prinsippet er EØS-avtalen intergovernmentalistisk.

4.3 Institusjonalisme

Det er flere teoriretninger knyttet til institusjonalisme. Fokuset her er på institusjonene, og institusjonenes rolle. En måte å se det på er at institusjonene er resultat av forhandlinger, viser preferansene til aktørene og gjennomfører endringer. Det er ulike

Utgangspunktet for teorien om institusjonalisme, og senere neoinstitusjonalisme, er at institusjonene er etablert av aktørene slik at disse kan nå et bestemt mål (Rosamond 2000, 116). (Malterud, 2017, p. 46).

Har statene blitt enige om noe så vil det være praktisk og formålstjenlig i mange tilfeller å etablere institusjoner som effektive virkemidler kan iverksette enigheten. Dette gir også en høy grad av forutsigbarhet. Samtidig kan interessentene ta de ulike lands normer og verdier med inn i samarbeidet innenfor institusjonen, og i seg selv utvikle seg til å bli en viktig møtearena for dialog og samhandling.

Internasjonale institusjoner blir etablert i en gitt kontekst, og over tid kan effektene av etableringen endre seg. «Denne måten å tenke på blir ofte referert til som historisk institusjonalisme (Pollack 2009, 139; Hall og Taylor 1996, 937-942)» (Malterud, 2017, p. 47)

Det er virkningen over tid, og ikke enkelthendelser, og at institusjonen følger en fast sti som blir viktig i historisk institusjonalisme. Og så har vi rasjonelle valg institusjonalisme hvor det er ren økonomisk vinning eller nyttetenkning som er sentralt. Det forutsetter at rasjonelle aktører gjør informerte og kunnskapsbaserte valg og velger det som gir riktig utfall ut i fra egeninteresse. Det er ønske om å maksimere nytte, fortjeneste og strategisk posisjonering, en adferd som ligger ganske nære valgene til enkeltpersoner (Malterud, 2017). En kost-nytte betraktning som ikke alltid behøver å være økonomisk motivert, men også politisk (McCormick, 2014).

Normativ institusjonalisme, eller Sosiologisk institusjonalisme er når institusjonen preges av normer, verdier og kultur hos de enkelte aktørene (Malterud, 2017).

EØS-avtalen er en holdning til europeisk integrasjon og et dynamisk EU hvor samarbeidet er et institusjonalisert regelbasert samarbeid mellom tre EFTA-land og EU, med klare forpliktelser og gjensidighet.

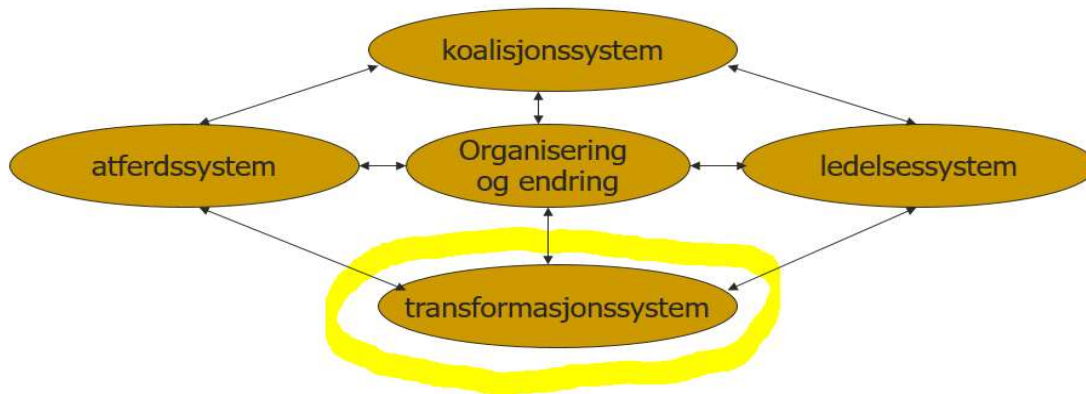
4.4 Interessenter

Interessentteori, eller Stakeholder`s Theory (Freeman, 1984), viser til relasjonen mellom organisasjonen og omgivelsen organisasjonen befinner seg i. Vi vil her på omgivelsene i Norge. Interessenter er enkeltpersoner eller grupper som er avhengig av en organisasjon, og som organisasjonen er avhengig av, for å oppnå, eller nå sine mål (Johnsen, et al., 2014). Ved å kartlegge interessentene, eller partene, kan man analysere organisasjonens forhold til interessentene sine, og interessentens forhold til organisasjonen. Da kan de ulike interessentene identifiseres, det kartlegges hva og hvordan man vil kommunisere. For å kartlegge og analysere interessenter i forhold til implementering av Innskuddsgarantidirektivet kan Interessentmodellen (Busch, et al., 2012, p. 33) være hensiktsmessig å benytte og overførbar til å analysere interessenter knyttet til Innskuddsgarantiordningen. Modellen er konkret og visuelt oversiktlig.

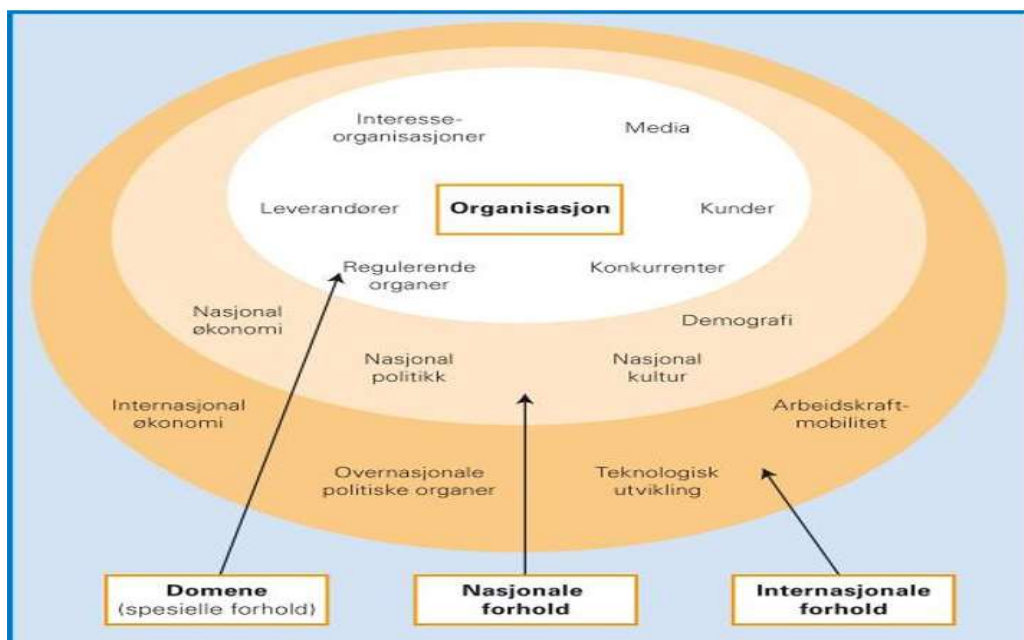
Figur 4 Interessentmodellen (illustrasjon Per Haugum)

Interessentmodellen vises her i sammenheng med den Konseptuelle foretaksmodellen (Busch, et al., 2012, p. 28), og Transformasjonssystemet hvor interessentene gir sin bidrag og mottar belønninger fra organisasjonen:

Figur 5 Konseptuelle foretaksmodellen (illustrasjon Per Haugum)

Forholdet mellom organisasjonen og interessentene reguleres gjennom kontrakter med avtalte bidrag og belønninger. Imidlertid kan kontraktene være formelle og uformelle, som relasjonell, eller psykologisk kontrakt. For å nå organisasjonens mål vil det kunne oppstå konflikter mellom organisasjonen og de ulike interessentenes mål. Står ulike grupper mot hverandre vil *makt* være en avgjørende ressurs. Og da vil vi ha det kan definere som en politisk situasjon (Busch, et al., 2012). Organisasjonens omgivelser på ulike nivå:

Figur 6 Organisasjonens omgivelser (illustrasjon Per Haugum)

Som vi ser vil en organisasjons omgivelser også bli påvirket av internasjonale forhold som er regulert gjennom EØS-avtalen og forvaltet på nasjonalt plan av regjeringen, som interessant,

og politikere som interessenter i Stortinget som organisasjon, med den formelle makten som lovgivende forsamling. Øvrige interessenter vil være ulike næringsorganisasjoner som Finans Norge og Eiendom Norge, samt forbrukere og ikke minst EFTAs overvåkningsorgan ESA¹³ som skal ha tilsynet med at forpliktelsene i EØS-avtalen overholdes. Og dette kan gjøre at en sak vil kunne være i et harmonifelt i regjeringen og embetsverket, men møte konfliktområde i møte med interessenter med ulike mål som politikere fra ulike politiske partier har under behandlingen i Stortinget, bransjeorganisasjoner og forbrukere.

Saken som skal behandles kan skape stor eller liten usikkerhet ut i fra ulike forhold. Høy kompleksitet i saken kan være en nøkkelfaktor. Er saken kompleks og beslutningsprosessen kompleks vil det for en del interessenter som ikke er eksperter være behov for god kommunikasjon for å unngå høy usikkerhet. Uenighet på sak basert på god innsikt og egne verdier er i seg selv ikke nok til å skape ustabile forhold. Men er sakskomplekset krevende, og det er vanskelig å formidle ulike aspekter ved saken, vil det bidra til ustabilitet. «An informed citizen» (McCormick, 2014, p. 23) er en innbygger med god innsikt og kjennskap til hvordan *eget lands* politiske system, økonomi og samfunnsforhold. I dag kreves det «..to be «informed»...» (McCormick, 2014, p. 23) at en innbygger i tillegg skal ha god kjennskap til regionale institusjoners prosesser og nye politiske, økonomiske og sosiale faktorer. Og uten innsikt, kan det skapes uro i en sak basert på synsing og kunnskapsmangel.

«As we will see, however, most Europeans still do not understand the EU of its effects, and much of what they have seen and heard of late – whether negative votes on national referenda, alarmed debates about the trials of the Eurozone, or the often strident claims of eurosceptic political parties and media – has not been encouraging.» (McCormick, 2014, p. 23)

I figur 7 viser visuelt viser hvordan man kan vurdere graden av usikkerhet interessentene har i forhold til kompleksitet og stabilitet. Dette er viktige faktorer som påvirker mulig utfall av for eksempel lovvedtak i Stortinget i forbindelse med implementering av direktiv.

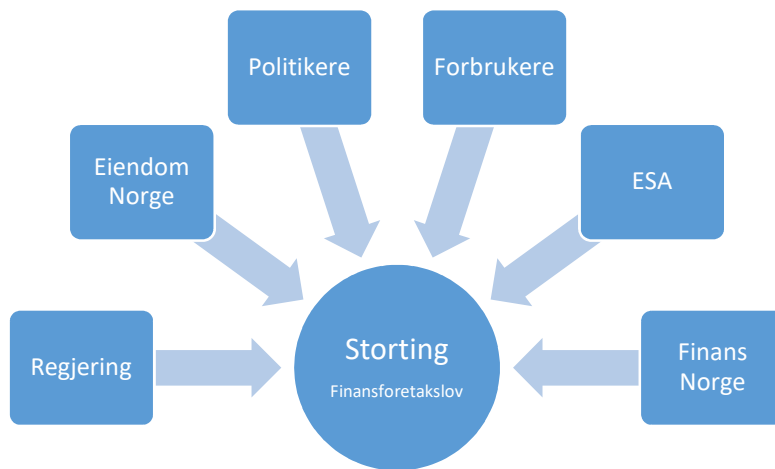
---

¹³ ESA EFTA Surveillance Authority.

		Stabilitet	
		høy	lav
Kompleksitet	lav	Lav usikkerhet	Middels usikkerhet
	høy	Middels usikkerhet	Høy usikkerhet

Figur 7 Usikkerhet blant interessenter (illustrasjon Per Haugum)

Implementering av innskuddsgarantidirektivet i norsk rett er en kompleks sak, satt inn i helheten med regulatoriske forhold i finanssektoren i Norge og globalt. De største statsbærende partiene i Stortinget, Høyre og Arbeiderpartiet skaper normalt flertall for implementering av EØS-relevante direktiver, og med det gi middels usikkerhet. Implementering av Innskuddsgarantidirektivet ved behandling av lovvedtaket i Stortinget antas saken erfaringsmessig å ha høy kompleksitet og høy stabilitet.

Figur 8 Interessenter implementering Innskuddsgarantidirektivet (Thomas Bæk Jahreie)

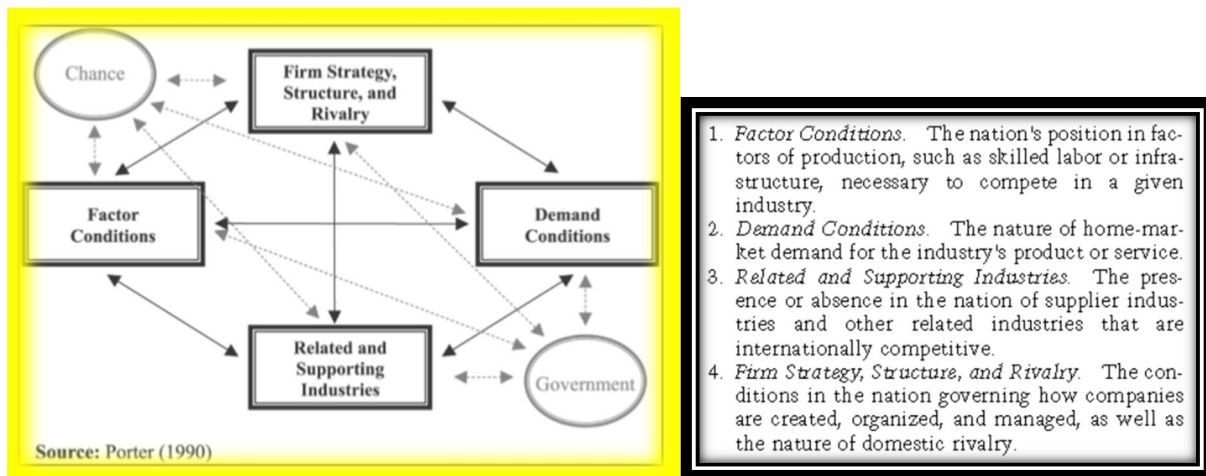
Interessentanalysen vil bli vist i tabellformat i kapittel 6.3. Det er en enkel og effektiv måte å fremstille de utvalgte interessentenes bidrag, belønning, og hva harmonisering, ikke-harmonisering har å si i forhold til Innskuddsgarantidirektivet. Interessentmodellen vil være utgangspunktet for interessentanalysen.

4.5 Porters diamant

Europeisk integrasjon og et indre marked leder for tankene inn på tradisjonell markedsøkonomi-tenking og modeller. Det indre marked i EU er riktignok noe mere enn bare en ren markedsadgang for varer og tjenester:

“EU integration can best be understood as a series of rational choices made by national leaders. These choices responded to constraints and opportunities stemming from the economic interests of powerful domestic constituents, the relative power of the states stemming from asymmetric interdependence, and the role of institutions in bolstering the credibility of interstate commitments” (Moravcsik 1998. 18) fra (Malterud, 2017, p. 37)

En teorimodell som beskriver myndighetenes rolle i å fremme internasjonal, global konkurransekraft er Porters diamant, fra «Competitive Edge of Nations» (Porter, 1990). Porter hevder at virksomheter som opplever sterk konkurranse på sitt hjemmemarked vil være innovative og klare seg godt, selv om det ikke skulle være naturgitte forutsetninger for å være best. Tyskland og Japan er sterke økonomier og har industriproduksjon i verdensklasse uten å ha råvarene tilgjengelig i eget land.

Figur 9 Porters diamant (Porter, 1991, p. 78)

Porter ser på myndighetenes rolle i forhold til å ha et nasjonalt næringsliv som er konkurransedyktig internasjonalt. Han hevder at et fritt, uregulert marked, eller massiv støtte (helper, supporter) fra myndighetene er feil. Det er virksomhetene selv som må ta ansvar for innovativ utvikling av sin virksomhet. Myndighetenes rolle skal ifølge Porter være pådriver og tilrettelegger. Porter hevder at det er årsaken til at myndigheter satser på feil tiltak i forhold

til næringslivet, tiltak som også kan virke mot sin tiltenkte hensikt over tid, og i stedet bli hindringer. Professor Ove K Pedersen , CBS¹⁴, og forfatter av boken «Konkurransesstaten», fremhevet i sin forelesning «Dansk reformstrategi» 25.8.2017¹⁵ på CBS at Porters «The Theory of The Firm», og Porters «Five Forces» bedrifters evne til lønnsom verdiskapning på nasjonale og internasjonale markeder. Staten skal-bør-må promotere privat sektors effektivitet ved å implementere institusjonelle reformer på innsatsfaktorer i produksjon som arbeidskraft, teknologi, kapital og råvarer. Reduksjon av transaksjonskostnader, evne til innovasjon, og bedrifters evne til lønnsom verdiskapning i små åpne økonomier som den danske (og norske).

Porters diamant er relevant i forhold til det indre marked i EU.

4.6 Teoretiske rammer for caset

Det formaliserte samarbeidet mellom institusjonene EU og EØS er et to-pilarsystem (Malterud, 2017, p. 17) hvor institusjonene i EU representerer medlemslandene, mens EFTA-landene i EØS-avtalen representeres av de respektive regjeringene. Vi skal analysere implementeringen og fullharmonisering av Innskuddsdirektivet i norsk rett. Den norske regjeringen har åpnet for å gå i dialog med EU om å opprettholde den eksisterende norske beløpsgrensen på 2,0MNOK. Dette drar i retning av dialog og forhandlinger på ulike plan med EU, og at vi er nærmere teorier om Intergovernmentalisme integrert med Multi Level Governnace, og «lock-in» i forhold til at Norge er forpliktet til implementering av EØS-relevante EU-direktiver gjennom EØS-avtalen. Teori om Intergovernmentalisme vil bli lagt til grunn i analysen.

Det er også viktig for analysen å identifisere interessenter og interessentenes strategier og mål i implementeringen av Innskuddsgarantidirektivet, og vil benytte interessentanalyse.

Kost-nytte og rasjonelle aktører trekkes inn som viktige perspektiver i flere av teoriene, og er termer ofte hentet fra en bedriftsøkonomisk tenkning, og er sentrale i et indre marked. Porters diamant mener jeg er godt egnet til å analysere myndighetenes rolle i institusjonelle reformer for å bedre et lands innovasjon og konkurransekraft i et marked når det gjelder kapital, og vil bli benyttet.

---

¹⁴ Copenhagen Business School, København.

¹⁵ Forelesning for MPA-kullet 2016-2018 samling på CBS august 2017

5.0 Empiri

Vi skal se på relevante innskuddsgarantidirektivet og innskuddsgarantiordningen i Norge. Først skal vi gå inn på innskuddsgarantiordningen slik den er, og er blitt i dag, og se på konteksten ordningen er i. Og så går vi inn på det EØS-relevante innskuddsgarantidirektivet og forholdet mellom EØS-avtalen og EU, og den norske håndtering.

5.1 Bankenes sikringsfond og innskuddsgarantiordningen i Norge i dag

I Norge er innskuddsgarantiordningen i dag regulert gjennom Lov om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) kapittel 19 Bankenes sikringsfond (Lovdata, 2018), som trådte i kraft fra 01.01.16. Loven erstatter tidligere lov om sikrings-ordninger av 6. desember 1996 nr. 75 (banksikringsloven) som er opphevet. Dette gir Bankenes sikringsfond mandat til å håndheve og forvalte innskuddsgarantiordningen.

Bankenes sikringsfond slik det er i dag er et resultat av en sammenslåing i 2004 mellom Sparebankenes sikringsfond og Forretningsbankens sikringsfond (Bankenes sikringfond, 2018). Det er en interessant historie¹⁶ som også i speiler utviklingen og etterhvert den stadig mere sentrale rollen bankene har fått i den moderne pengeøkonomien. Norges første sparebank ble etablert i 1822¹⁷. Som en kuriositet kan nevnes at det som antas å være verdens eldste bank etablerte sin virksomhet i 1472, *Monte dei Paschi di Siena S.p.A* i Italia (Se også vedlegg 5), og er fortsatt i full drift, etter nylig å ha fått omfattende krisehjelp fra den italienske staten. Først 100 år etter at Norges første bank åpner dørene får vi Sparebankens

---

¹⁶ Kilder til historiefremstillingen: NOU 1995: nr. 25. Lov om sparebanker og lov om forretningsbanker (lovene er opphevet og ble erstattet med finansforetaksloven fra 1. januar 2016). Forandring og forankring. Sparebankene i Norge 1822-2014. Lars Thue. Universitetsforlaget, Bankenes sikringsfond.no

¹⁷ Christiania Sparebank

sikringsfond som en frivillig ordning i 1922. Allerede i 1924 opprettes Sikringsfondet for sparebanker som en lovfestet obligatorisk ordning. I 1932 ble Garantikassen for sparebanker etablert i tillegg til sikringsfondet. Mange sparebanker opplevde betydelige økonomiske problemer på i 1930-tallet. I 1934 ble de i tillegg til sikringsfondet og garantikassen også opprettet et lånefond for sparebankene. Først i 1961 ble det etablert et obligatorisk sikringsfond for forretningsbanker, som først var etablert som en frivillig ordning i 1938. I motsetning til i dag var bankmarkedet antagelig langt mere todelt, mellom alminnelige personkunder og næringsdrivende i lokale sparebanker, og større forretningsvirksomheter forretningsbankene. Det er tydelig at norske myndigheter i samarbeid med sparebankene, var fokusert på å skjerme den alminnelig mann og kvinnes sparekapital før fokuset kom på forretningsbankene. Jeg tror mange med dagens øyne nok blir litt overrasket over hvor sent slike sikringsordninger for norske bankkunder tok form og så dagens lys (Bankenes sikringfond, 2018).

Under bankkrisen i 1988-1991 benyttet sikringsfondene 7,9 milliarder NOK i egenkapital og støttetilskudd. Men bare en bank, en nyetablerte Norion Bank som ble satt under administrasjon. Så gjorde den norske stat to grep i 1992: Etablerte Statens banksikringsfond siden det var lite kapital igjen i sikringsfondene, og Statens bankinvesteringsfond som nasjonaliserte de tre storbankene Den Norske Bank (DnB i dag), Fokus Bank (Filial av Den Danske Bank i dag) og Kreditkassen (Filial av Nordea i dag) slik at bankene fikk tilstrekkelig med egenkapital til å fortsette ordinær bankvirksomhet (Bankenes sikringfond, 2018). Norges Banks rolle under bankkriser er i dag å gi banker likviditetslån som skal betales tilbake igjen, og ikke gi annen kapitalstøtte (Gram, 2014).

Ny finansuro oppstod i 2008, og den norske filialen av den islandske banken Kaupthing Bank ble satt under administrasjon og Bankenes sikringsfond måtte innfri Innskuddsgarantien overfor innskyterne i bankfilialen med totalt 1,1 milliarder NOK.

Dette viser at bankkriser rammer Norge med styrke i perioder, men at norske myndigheter evner å gripe inn og med adekvate midler og gjenopprette tillitten til banknæringen og så sette nye regulatoriske krav til bankene og tilsynsmyndigheter for å forebygge nye kriser. Den norske bankkrisen i 1991-1993 var ikke unik i internasjonal sammenheng, men er ofte brukt som godt eksempel på krisehåndtering fra myndighetenes side.

Men hva er egentlig *innskudd* i bank som innskuddsgarantien omfatter?

Det er definert i Finansforetakslovens §19-4 om innskudd (Lovdata, 2018) og det står følgende:

§ 19-4. Innskudd

*(1) I dette kapittel menes med innskudd enhver **kreditsaldo** i kredittinstitusjon i henhold til **konto** som lyder på navn, samt forpliktelser etter **innskuddsbevis** til navngitt person, unntatt innskudd fra andre finansforetak*

Kredittinstitusjoner, som banker, er regnskapspliktige etter Regnskapslovens §1-2 (5) ikke ut i fra selskapsform, fordi de er underlagt tilsynsmyndigheten Finanstilsynet:

finansinstitusjoner og andre foretak som det føres tilsyn med etter lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansinstitusjoner mv. (finansstilsynsloven) § 1

Og virksomheten er pliktig til å føre regnskap etter Bokføringslovens §2, og Forskrift 2004-12-17 nr 1852 Forskrift om gjennomføring av EØS-regler om vedtatte internasjonale regnskapsregler, eller IFRS¹⁸ Begrepet *Kreditsaldo* er en regnskapsmessig termologi, og betyr en kortsiktig gjeldspost i balanseregnskapet, eller et innlån til banken, og motposten vil hos en regnskapspliktig part være innskudd i bank som en debetpost, eller en kortsiktig fordring på banken. For en vanlig forbruker innskudd i bank, kontantbeløp tilgjengelig for umiddelbart uttak, eller betaling av regninger. Pr. 31.12.2017 hadde DnB innskudd fra kunder på 971 milliarder NOK. I figur 10 er et utsnitt av DNBs årsrapport tatt med som et eksempel på hvordan bankinnskudd fra kunder presenteres i en banks årsregnskap.

---

¹⁸ IFRS – International Financial Reporting Standards, pliktig regnskapsstandard for store selskaper og børsnoterte selskaper i Norge, og i EØS-EU-stater (Kommissjonsforordning EF nr 1126/2008/IFRS).

<i>Amounts in NOK million</i>	Note	31 Dec. 2017	31 Dec. 2016
Assets			
Cash and deposits with central banks	27, 28, 29	151 595	208 263
Due from credit institutions	6, 7, 27, 28, 29, 30	239 328	176 442
Loans to customers	6, 7, 27, 28, 29, 30	1 545 415	1 509 078
Commercial paper and bonds at fair value	27, 29, 33	338 713	296 642
Shareholdings	27, 29, 31, 33	28 220	22 512
Financial assets, customers bearing the risk	27, 29, 34	75 206	60 220
Financial derivatives	15, 27, 29, 30	132 349	157 940
Commercial paper and bonds, held to maturity	27, 28, 35	83 894	94 008
Investment properties	36	16 306	15 912
Investments accounted for by the equity method	37	15 609	7 768
Intangible assets	38	5 600	5 814
Deferred tax assets	26	769	1 404
Fixed assets	39	8 704	7 949
Assets held for sale			52 541
Other assets	41	56 559	36 709
Total assets		2 698 268	2 653 201
Liabilities and equity			
Due to credit institutions	27, 28, 29, 30	224 107	212 882
Deposits from customers	27, 28, 29, 30, 42	971 137	934 897
Financial derivatives	15, 27, 29, 30	110 262	130 161
Debt securities issued	27, 28, 29, 43	780 247	765 869
Insurance liabilities, customers bearing the risk	17, 34	75 206	60 220
Liabilities to life insurance policyholders in DNB Livsforsikring	17	208 500	208 160
Insurance liabilities, DNB Forsikring	17	2 043	1 892
Payable taxes	26	4 599	8 874
Deferred taxes	26	2 574	3 816
Other liabilities	27, 45	68 078	44 568
Liabilities held for sale			41 243
Provisions		1 812	2 094
Pension commitments	25	3 267	2 756
Subordinated loan capital	27, 28, 29, 44	29 538	29 347
Total liabilities		2 481 371	2 446 779

Figur 10 Utdrag innskudd DnB (DnBs Annual Report 2017, p. 150)

Finanstilsynet får rapportert inn antall kunder i banker som er omfattet av innskuddsgarantiordningen. Tabellen nedenfor i figur11 er oversendt fra Finanstilsynet på forespørsel (totalsummering og fargelegging er gjort av forfatter), viser antall innskytere fordelt på ulike beløpsgrenser og etter ulike sektorgrupperinger per 31.12.2017. Dette er tall som kan gi en oversikt over hvor mange kundeforhold som omfattes av innskuddsgarantien. Merk at enkelte av grupperingene er overlappende:

	Kunder	Off. forvaltning	Finans. foretak	Ikke-fin. foretak	Husholdninger	Utlandet	Utl. finansinst.	Sikringsdekkede sektorer	Totalt
0-500 000 NOK	8 134 409	2 874	13 102	262 726	7 424 248	432 775	1 171	8 133 312	8 135 725
500 001 - 1000' NOK	418 130	345	1 788	33 626	346 752	35 839	192	417 954	418 350
1000 001 - 2000' NOK	240 004	326	1 697	27 260	199 798	11 133	176	239 817	240 214
2000 001- 20000' NOK	131 949	808	3 374	38 527	84 505	5 324	458	131 285	132 538
> 20000' NOK	7 555	681	1 077	4 431	691	1 181	308	6 961	8 061
0 - 100' EUR	7 972 394	3 203	14 138	292 887	7 197 645	465 910	1 234	7 971 478	7 973 783
Totalt	8 932 047								

Figur 11 Innskuddskunder 31.12.2017 (Finanstilsynet, Kaia Solli)

Her er det verd å merke seg at tabellen viser totalt 8 932 047 innskuddskunder i norske banker, hvorav 89% av kundene (7 972 294) har innskudd på inntil 100TEuro. 91% av kundene har innskudd i kategorien opptil 500TNOK. Ved å redusere innskuddsgarantibeløpet fra 2,0 MNOK til 1MNOK er det ifølge tabellen 240 004 kunder som får redusert garantien på sine innskudd, under 3% av innskuddskundene ville bli omfattet av en slik endring. Enkelte kategorier omfattes ikke av innskuddsgarantien, men utgjør en såpass liten andel av antall total kunder at det ikke vil endre hovedfunnene i tabellen ved å skille de ut.

Finansforetaksloven (Lovdata, 2018) pålegger banker medlemskap i Bankenes sikringsfond:

19-1. Medlemskap mv.

(1) Banker med hovedsete her i riket skal være medlem av Bankenes sikringsfond.

Finansforetak med hovedkontor i Norge kan bli medlem av Bankenes sikringsfond etter forskrift. Unntatt fra medlemskap er Norges bank og statsbanker med særskilt formål, og som blir finansiert med bevillinger over statsbudsjettet, som for eksempel Statens lånekasse for utdanning.

Norge har tatt inn forpliktelsene i EU-direktivet 1994/19/EF Innskuddsgarantiordninger, som gir kredittinstitusjoner/banker med hovedkontor i annen EØS-stat med *filial*¹⁹ i Norge medlemskap i Bankenes sikringsfond på et vilkår, og spesielt for å sikre norske forbrukere lik innskuddsgaranti som norske banker, med norsk bankkonsesjon:

§ 19-2. Medlemskap for utenlandske filialer

*(1) Kredittinstitusjon med hovedsete i annen EØS-stat som mottar innskudd fra allmennheten gjennom filial her i riket, har rett til å bli medlem av innskuddsgarantiordningen **dersom innskuddsgarantiordningen i filialens hjemstat ikke kan anses å gi filialens innskytere like god dekning som det som følger av denne loven.** Departementet kan fastsette nærmere vilkår for slikt medlemskap.*

(2) Departementet kan bestemme at filial av kredittinstitusjon med hovedsete i stat utenfor EØS, skal være medlem av innskuddsgarantiordningen.

(3) Departementet kan gi forskrift om filialers medlemskap i sikringsfondet, herunder regler om at fondet kan granske filialenes regnskaper og revisjonsforhold og vurdere deres forvaltning

---

¹⁹ Filial er ikke et eget rettssubjekt, men selskapet filialen tilhører er det. For eksempel kan en dansk bank opprette en filial i Norge, men da er den danske banken drevet med dansk bankkonsesjon og er rettssubjektet.

For å kunne drive bank Norge kreves det konsesjon fra norske myndigheter, eller at registrert filial i Norge med bankvirksomhet eies av et rettssubjekt med bankkonsesjon i en annen EØS-stat. Finansforetakslovens §2-7, se vedlegg 4, (Lovdata, 2018) sier at konsesjon som bank gir rett til å ta imot innskudd og andre tilbakebetalingspliktige²⁰ midler i fra allmennheten En bank kan også drive med betalingstjenester, yte kreditt og stille garantier for egen regning, og operer i penge, valuta og verdipapirmarkedet. Bank er en beskyttet betegnelse, og kan bare benyttes av virksomheter som har bankkonsesjon.

Ut fra et forbrukerperspektiv er det verd å merke seg at samvirkeforetak som COOP, OBOS som tar imot innskudd fra medlemmene ikke er omfattet av innskuddsgarantiordninger, men at Lov om samvirkeforetak (Lovdata, 2018) stiller krav til forsvarlig egenkapital i forhold til virksomhetens risiko og omfang. Oslo Bolig og Sparelag, OBOS, har siden stiftelsen i 1929 tilbudt medlem sparing for å kunne finansiere boligkjøp. Boligkjøp er i dag svært kapitalkrevende, både sparing og lånefinansiering betyr store beløp for den vanlige forbruker. I 2013 etablerte samvirkeforetaket OBOS Obosbanken AS (medlem av Bankenes sikringsfond) som tilbyr medlemmene ordinære banktjenester til erstatning for opprinnelig spareordninger i samvirkeforetaket.

På et punkt skiller seg ut i fra andre selskaper og virksomheter, og det er at banker har konkursforbud jamfør Finansforetakslovens § 21-8 (Lovdata, 2018):

§ 21-8. Gjeldsforhandling eller konkurs

Gjeldsforhandling eller konkurs etter konkursloven kan ikke åpnes i foretak som omfattes av § 21-7. Det samme gjelder foretak som settes under offentlig administrasjon etter § 21-11 annet ledd.

Hvis Finanstilsynet har grunn til å tro at en bank ikke kan utbetale bankinnskuddene til kundene sine, har tilsynet 21 dager på seg til å vurdere situasjonen og melde til Finansdepartementet sin vurdering. Hvis departementet setter banken under administrasjon, eller styrt avvikling, så er vilkåret for å iverksette innskuddsgarantien i begge tilfeller innfridd. Da skal Bankenes sikringsfond innen en uke dekke tapet av innskuddet begrenset til 2,0 MNOK pr. kunde i medlemsbanken, Finansforetakslovens §§19-9 og 19-10 (Se vedlegg 4).

Sikringsfondet er pliktig til å dekke tapet som en innskyter har på innskudd i et medlemsforetak. Det er gjort unntak for innskudd fra verdipapirfond og for foretak som driver

---

²⁰ En vid definisjon som søker omfatte likvide betalingsmidler lik penger.

kollektiv investeringer. Spesielt skal man merke seg om innskuddet ikke er normal i sin karakter. Det vil si om det er innskudd med «..og innskudd som har uvanlig høy rente eller andre økonomiske fordeler, når slike fordeler har bidratt til å forverre medlemmets økonomiske situasjon.» (§19-9 (2)). Hvis en bank har gått utover det som er markedsmessige betingelser og spekulerer i å tilby en veldig høy rente for å lokke til seg innskudd, så er ikke innskuddet omfattet av garantien. Dette er logisk, for sikringsfondet skal ikke fungere på en slik måte at medlemmene kan ta en mye høyere risiko i sin innskytervirksomhet enn det som vil være gjengs i markedet. Men dette betyr også at den alminnelige innskyter faktisk har et ansvar for selv å vurdere om rentebetingelsene avviker betydelig fra markedet for øvrig og burde forstått det. Foreligger det en rettskraftig dom på at innskuddet kommer fra en straffbar handling så er ikke innskuddet omfattet av garantien.

Har Finanstilsynet grunn til å tro at en bank ikke vil være i stand til å betale tilbake innskudd til sine kunder av økonomiske årsaker, så vil garantien tre i kraft. Økonomiske årsaker må ligge til grunn, og ikke for eksempel tekniske årsaker. Da er det andre løsninger som må benyttes som ikke omfattes av sikringsfondets mandat. For å kunne håndtere en akutt krise og gjøre garanterte innskudd tilgjengelige for innskytere, så er det korte frister og rask handling som kreves. Da er det operativt hensiktsmessig at Finanstilsynet som krisehåndteringsmyndighet har fått kompetansen til å vurdere om innskuddsgarantiordningen skal tre i kraft uten å måtte avvente en beslutning om at banken settes under administrasjon av departementet.

Det er verdt å merke seg at lovens §19-10(4) sikrer en innskuddsgarantiordning for filialer av norske banker i EØS-stater, men setter et tak for at filialene ikke kan gi bedre vilkår enn hovedkontor-statens innskuddsgarantiordning.

Innskudd utover 2,0 MNOK ikke dekkes. Det reiser spørsmålet om hva med penger innestående hos advokatens og eiendomsmeglerens klientkonto utover garantigrensen på 2,0 MNOK? Og bundne skattetrekkmidler som oppbevares adskilt på en sperret konto i arbeidsgivers navn før det overføres kemneren? Dette vil bli sett på som ordinære innskuddskonti og regnet sammen med andre innskudd i kundeforholdet i banken.

Bankenes sikringsfond er et eget rettssubjekt og kan ikke slås konkurs, og med interesseorganisasjonen Finans Norge som forretningsfører. Og sikringsfondet får sine inntekter fra medlemsbankene (124 pr. 31.12.2017) som i 2017, ifølge Bankenes sikringsfonds årsrapport 2017, utgjorde 1,3 milliarder NOK, og har en fondskapital på 33

milliarder NOK for å kunne dekke sine forpliktelser både for innskuddsgarantien og stabiliseringstiltak overfor banker i krise. I tråd med Bankenes sikringsfonds vedtekter §4(1) skal fondskapitalen dekke 1,5% av de samlede garanterte innskudd i norske banker og filialmedlemmer, og 0,5% av medlemsbankenes ansvarlige kapital. Kapitalen i Banksikringsfondet i dag og minimumsstørrelse er vist i en tabell i figur 12:

Minimumsstørrelse ansvarlig kapital i 2018

Lovpålagt krav til ansvarlig kapital i 2018 er beregnet med utgangspunkt i gjennomsnittet av garanterte innskudd og gjennomsnittlig beregningsgrunnlag for de 2 siste kvartaler av 2016 og de 2 første kvartaler av 2017.

1,5 % av gjennomsnittlig garanterte innskudd	1 190 691 mill.	17 860 365
0,5 % av gjennomsnittlig beregningsgrunnlag	1 768 356 mill.	8 841 779
Minimumsstørrelse ansvarlig kapital i TNOK		26 702 144
Egenkapital i Bankenes sikringsfond pr. 31.12.2017 i TNOK		33 873 406
	Overdekning pr. 01.01.2018 i TNOK	7 171 262

Figur 12 Utsnitt fra årsregnskap note 1, s. 17 i årsrapport 2017 Bankenes sikringsfond

Sikringsfondet kan dekke sikring av innskudd på 1.191 milliarder NOK, mens samlet innskudd i norske banker 31.12.2017 (Bankenes sikringfond, 2018) var på 2.073 milliarder NOK. Og legger man til dekning av ansvarlig kapital så har fondet en betydelig overdekning på 27%.

Avgiften beregnes slik for sikringsfondets ordinære medlemmer i tråd ved Bankenes sikringsfonds vedtekter §4(1):

«1 promille av gjennomsnittlig garanterte innskudd og 0,5 promille av gjennomsnittlig beregningsgrunnlag Medlemmer med høyere kjernekapital enn 8 prosent får et fratrukk i avgiften, mens medlemmer med lavere kjernekapitaldekning får et tillegg i avgiften.

Maksimalt fradrag kan utgjøre 35 prosent ved en kjernekapitaldekning på 16,75 prosent eller mer» (Bankenes sikringfond, 2018).

Bankenes sikringsfond ledes av et styre på 7 medlemmer valgt av generalforsamlingen hvor hver medlemsbank har en stemmeberettiget representant. Styret består av 5 fra banknæringen og innehar både styreleder og nestleder, 2 fra tilsynsmyndighetene²¹, en fra Finanstilsynet og en fra Norges Bank. Sikringsfondets vedtekter fastsettes av Finanstilsynet med hjemmel i FOR-2015-12-21-1803 Delegering av departementets myndighet etter finansforetaksloven til Finanstilsynet. Bankenes sikringsfond har et formelt samarbeid med søsterorganisasjonene Riksgälden, Sverige og Finansiell Stabilitet, Danmark som er naturlig med tanke på at

²¹ Styresammensetning pr juli 2018.

storbankene NORDEA med hovedkontor i Sverige har filial i Norge, og Den Danske Bank med hovedkontor i Danmark har en filial i Norge.

Norske regulatoriske myndigheter har en tett og nær oppfølging av kredittinstitusjoner og banker. Det kan nesten sees på som en samfunnskontrakt med et tett og nært samarbeid, konsensus og høy tillitt som preger det norske samfunnet (Heywood, 2013) om å bygge sterke finansinstitusjoner for både å forebygge bankkriser og ustabilitet i samfunnet, men profitere på ha høy tillitt i markedet når krisesituasjoner måtte opptå.

5.2 Stortingets granskning av bankkrisen 1991-1993

DOK 17 1997/1997 - Stortingets granskningsrapport om bankkrisen ble til da Stortinget vedtok 30. mai 1997 å nedsette en granskningskommisjon for å analysere ulike forhold som førte frem til bankkrisen i slutten av 1980-tallet og begynnelsen av 1990-tallet, og se hvordan andre land håndterte krisen. Og komme med forslag som kan forebygge bankkriser. Kommisjonen ble ledet av professor dr. juris Eivind Smith. Kommisjonen fikk med det et bredt og omfattende mandat. Ikke minst var dette viktig med tanke på å etterprøve valgene som ble gjort for å håndtere bankkrisen, og hente verdifull erfaring med tanke på tiltak som kan forebygge bankkriser i fremtiden. Bankkrisen i 1990-1993 er den mest omfattende og dyptgripende i moderne tid i Norge. Munthe-utvalget ble oppnevnt i 1991 og la frem sin utredning i 1992: NOU 1992:30. Bankkrisen. Imidlertid var rapporten utarbeidet i avslutningsfasen av bankkrisen. Etter noe tid var ønsket å kunne høste mere erfaringer i fra forløpet til, og selve krisehåndteringen, så Stortinget valgte i 1997 å nedsette Stortingets granskningskommisjon for bankkrisen. Det som er av interesse i granskningsrapporten er kommisjonens funn og vurderinger knyttet til innskuddsgarantiordningen:

«Siden spørsmålet om innskytergarantier ikke kom på spissen under den norske bankkrisen, tar Kommisjonen heller ikke stilling til hvordan slike garantier bør utformes i fremtiden. Vi nøyer oss med å fremheve at statlige innskytergarantier kan bidra til å forhindre «run» på banker i krise og dermed kan virke stabiliserende» (DOK 17 1997/1998 , 1998, p. 341).

Med tanke på at det inntil da var den mest omfattende nasjonale, og internasjonale bankkrisen Norge har opplevd inntil da i moderne tid er dette en viktig uttalelse. Det reduserer riktig nok

ikke betydningen av å ha en innskuddsgarantiordning, men setter det i et større perspektiv som ikke et sentralt, men et av flere stabiliserende tiltak.

5.3 Institusjonalisert regionalt samarbeid mellom Norge og EU

Det er relevant å kunne forstå historien og samarbeidsformen, prosessene og nøkkelinstitusjonene involvert når et EØS-relevant EU-direktiv blir en del av EØS-avtalens annex.

EØS-avtalen og EU er ofte identifisert med to forhold: Det indre marked og tvungen implementering av EU-rettsakter. Og begge deler er riktig, EØS-avtalen gir EFTA-landene Norge, Island og Liechtenstein en betinget adgang til det indre markedet i EU hvor det er *unntak* i avtalen for:

- Fiskeri- og landbruk
- Tollunionen
- Felles handelspolitikk,
- Felles forsvars- og sikkerhetspolitikk
- Justis- og innenriksforhold (Men tilsluttet Schengen)
- Den monetære union (EMU og Euro)

Det er Norge har sluttet seg til Schengen-avtalen²² Det er ytterligere 73 bilaterale avtaler mellom Norge og EU. Dette er i tillegg til EØS-avtalen, som også kan defineres som en bilateral avtale mellom Norge og EU (Malterud, 2017). Siden signeringen av EØS-avtalen og frem til i dag er 11.000 rettslige EU-forordninger inntatt i EØS-avtalen (EFTA, 2018) og det er beslutnings- og forvaltningsmekanismer i EØS-avtalen som regulerer forholdet mellom partene. Regjeringen Stoltenberg uttrykte gjensidigheten i samarbeidet slik:

«Det er viktig å understreke at begge parter har interesse av, og ansvar for, at EØS-samarbeidet fungerer på en best mulig måte.» (Stortingsmelding 5 (2012-2013) , 2012, p. 78)

---

²² Schengen-avtalen

Formålet med opprettelsen av det som i dag er EU startet med en ide om at forpliktende økonomisk samarbeid vil redusere faren for krig og konflikt med etablering av kull- og stålunionen i 1952 mellom Vest-Tyskland, Frankrike, Italia og Belgia, Nederland og Liechtenstein (BENELUX) tidlig etter andre verdenskrig. Og at stål- og tollunionen (ECSC) vil få en spillover-effekt på andre områder (McCormick, 2014). Så ble Romatraktene signert i 1957 av de samme seks statene, hvor den ene Romatraktene etablerte EEC og den andre Det Europeiske Atomenergibyrådet fra 1958. Og med det har ideen om regional integrasjon i etterkrigs Europa tatt sine første reelle og substansielle skritt mot dagens EU Økonomiske faktorer er en sterk driver med målet om «*..free trade in a single market..*» (McCormick, 2014, p. 167) som over tid har gitt spillover-effekter enn de rent økonomiske som fjerning av grenseposter for grensekontroll av personer og fortolling av varer, håndtering av merverdiavgift, tekniske standardiseringer, forbrukerrettigheter, kapital og tjenester. Og en av de mest omfattende endringen i EU var da 12 av 15 medlemsland i mars 2002 innførte EURO (EMU – Europeiske Monetære Union) som valuta, som er blitt til 18 land i dag. Det indre marked med de fire friheter, fri bevegelse av personer, varer, tjenester og kapital. Og ikke minst betydningen av Berlinmurens fall i oktober 1989 og Sovjetunionens kollaps, med gjenforeningen av Øst- og Vest-Tyskland og opptak av nye medlemsland blant tidligere østblokkland (Malterud, 2017).

Økonomi er nok den sterkeste av driverne, foruten den politiske dimensjonen i regional integrering, i utviklingen av EU. Resultatene av studie som EF-kommisjonen hadde bestilt av den italienske professor P. Cecchini ble presentert i 1988 konkluderte med betydelige økonomiske tap som følge av *unødvendige hindringer* og transaksjonskostnader ved at de da 12 medlemslandene opererte mere som individuelle markeder enn **ett** reelt indre marked. Ved å fjerne hindringer og operere i ett marked vil ikke bare forbrukerne ha større valgmuligheter, men gevinsten vil tilsvare 5% (!) av BNP²³, lavere prisstigning, statsfinansene styrkes med 2,2%, utenrikshandelen øker med 1%, og redusert arbeidsledighet (Malterud, 2017). Med andre ord betydelig forbedret konkurransevne for medlemslandene (Porter, 1990) og et økonomisk handlingsrom for velferds- og velstandsøkning for innbyggerne, og det uten oljefunn. Nå skal man alltid tolke slike tallfunn med en viss forsiktighet, men det viser likevel retning og uutnyttet potensial.

---

²³ BNP= Brutto nasjonalprodukt

En indikasjon på Norges stilling i verden og Europa i forhold til konkurransedyktighet er relevant å se nærmere på i forhold til tilknytningen til det indre markedet i EU gjennom EØS-avtalen. En anerkjent rangering av et lands konkurransekraft kan hentes i fra WEFs²⁴ årlige «The Global Competitiveness Index» (Schwab, 2018, p. 226 og 227), som omfatter 137 land og laget første gang i 2004. Norge er ut i fra 12 indikatorer rangert som nr 11 i verden, men etter både Finland og Sverige, noe som er vist i tabellen i figur 13:

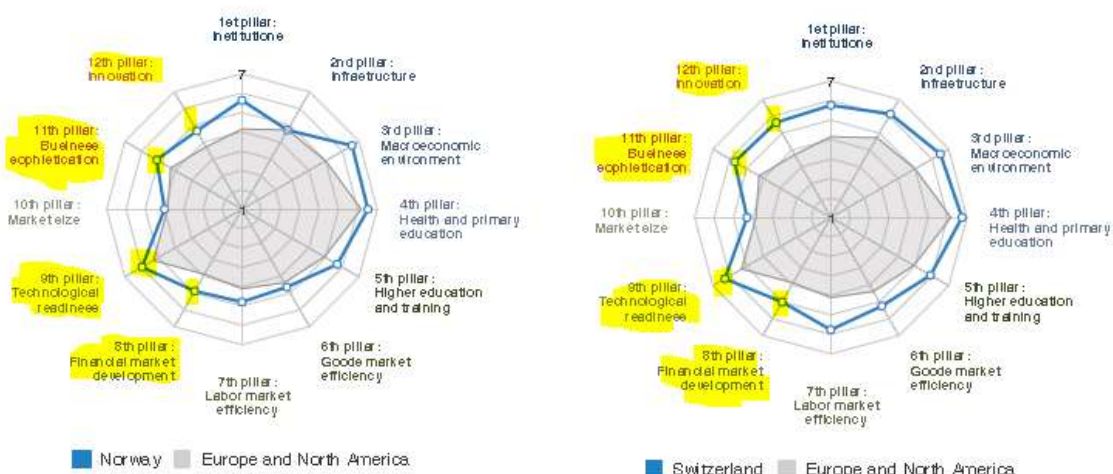
Rangering	Land
1 (1)	Sveits
2 (3)	USA
7 (6)	Sverige
10 (10)	Finland
11 (11)	Norge
12 (12)	Danmark
28 (27)	Island
Ikke rang	Lichtenstein

Covering 137 economies, the Global Competitiveness Index 2017–2018 measures national competitiveness—defined as the set of institutions, policies and factors that determine the level of productivity.

Fra World Economic Forums rapport The Global Competitiveness Index 2017-2018

Figur 13 Rangering av global konkurransekraft (Fra 2017-2018 rapportens. p. IX)

Det som er interessant er hvor rapporten peker på som Norges styrker. Da kan vi se på indikator 12 - innovasjon og 9 – teknologi, som er sentrale faktorer i utviklingen av moderne land. Når det gjelder innovasjon og teknologi er Norge over snittet i Europa og Nord-Amerika.

Figur 14 WEFs Indikatorene Norge og Sveits (Fra rapporten 2017-2018 p.226,227,277,278))

²⁴ WEF- World Economic Forum, samarbeidsforum mellom toppledere i politikk og næringsliv for å fremme globale, regionale og næringslivstemaer.

Hvis vi sammenligner med Sveits, som er rangert som nr 1, så har Sveits høyere score på indikatorene innovasjon 5,8 og teknologi 6,4, mot Norges score på henholdsvis 5,0 og 6,1. Score er fra 1-7, hvor 7 er best. Rapporten fremhever at Norge har gode forutsetninger til å kunne utnytte mulighetene som den digitale transformasjonen kan gi. Og norske banker er intet unntak, og er oppfattet til å være effektive og i en sterk konkurranse som har fremmet nye teknologiske løsninger med teknologiorienterte kunder som tar i bruk løsningene. Og den norske økonomien er definert som en innovasjonsdrevet økonomi (Såkalte nivå 3-økonomi), lik 24 av EØS-statene som omfattes av rapporten (Schwab, 2018, p. 320). Øvrige EØS-stater er på nivå 2 som er effektivitets-orienterte økonomier på vei mot nivå 3, med unntak av Bulgaria. Rapporten gir følgende oppsummering knyttet til utfordringer innen finansmarkedene, innovasjonsevne og arbeidskraft:

*«The Report this year identifies three main trends that call for policy action: **first**, indicators of financial vulnerability have not fully recovered to pre-financial crisis levels, and new vulnerabilities are surfacing because private debt has increased in emerging economies and unregulated segments of the financial sector have grown. **Second**, although innovation capacity has converged between emerging and advanced economies, the ability to spread the benefits of these innovations has not. **Third**, labour markets have become more flexible in more open and globalized economies. Accompanying flexibility with income protection and workers' rights contributes to the adjustment process and to shared prosperity.»*

(Schwab, 2018, p. 393)

I 1992 tok EU et betydelig skritt i forhold til integrering av det indre marked og økonomiske monetær union ved signering av Maastricht-trakten, hvor navnet ble endret til Den Europeiske Union. I 1994 kom EØS-avtalen på plass, og i 2004 utvidet EU med 10 nye medlemsland. Før slutføringen av Brexit²⁵ med 28 medlemsland og 3 EØS-medlemmer, og over 500 millioner innbyggere og representerer som blokk verdens største økonomi.

EFTA²⁶ ble etablert i 1960 som en intergovernmental organisasjon med Norge, Sverige, Danmark, Sveits, Storbritannia, Østerrike og Portugal med fokus på å styrke det økonomiske samarbeidet og fri handel i Europa. Finland ble assosiert medlem i 1961, og Island medlem i 1970. Først i 1986 blir Finland ordinært medlem av EFTA, og Liechtenstein i 1991. Etter

---

²⁵ Storbritannias formelle utmeldelse av EU fra mars 2019

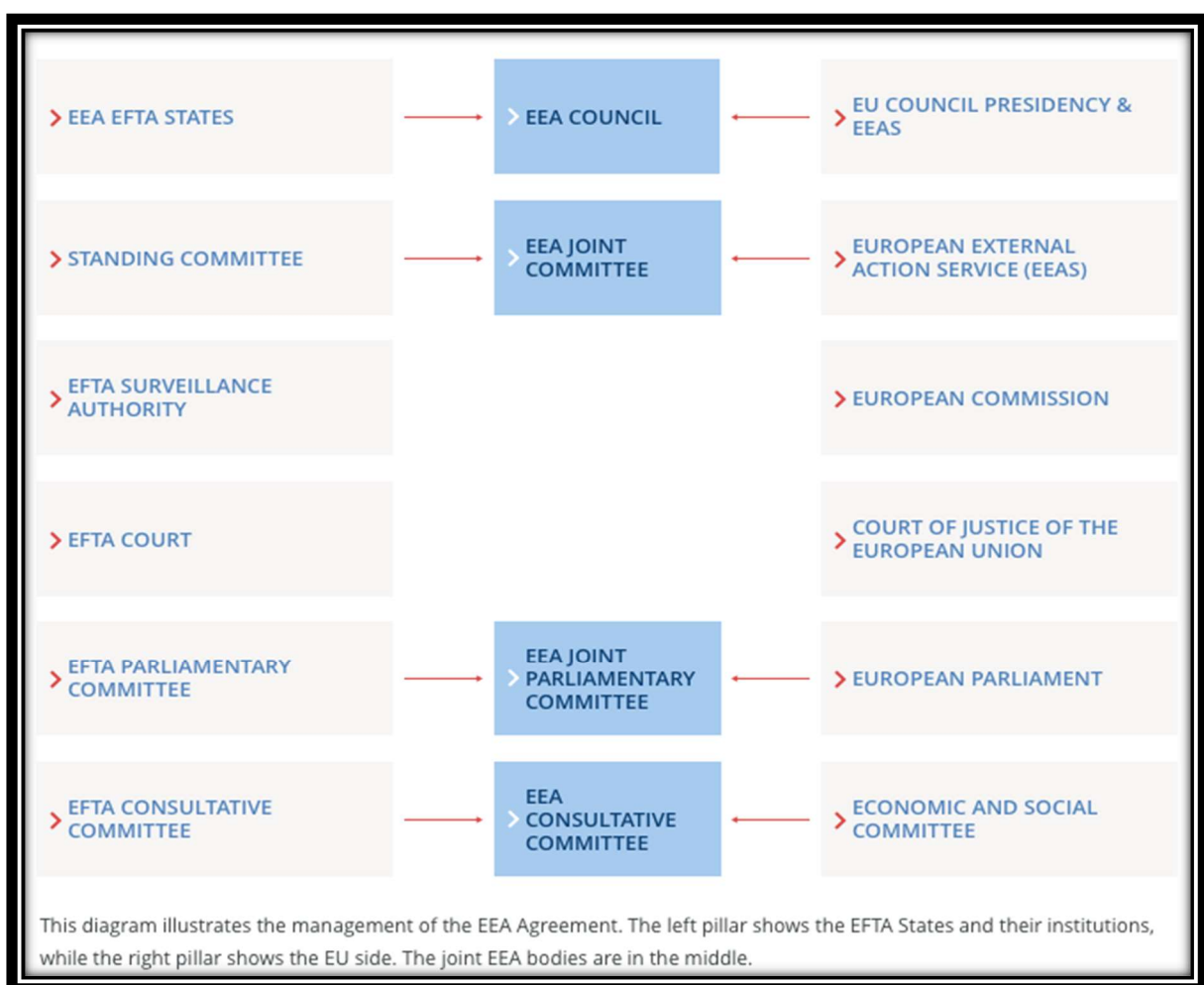
²⁶ EFTA – European Free Trade Association, Det Europeiske Frihandelsforbund

hvert forlot flere land EFTA til fordel for EU-medlemskap. EØS-Avtalen blir signert i Oporto, Portugal, og Sveits avviser i en folkeavstemming EØS-avtalen samme år. I dag består EFTA av EØS-statene Norge, Island og Liechtenstein, samt Sveits.

Vi skal nå se nærmere på organiseringen og systemene i EU og EØS-samarbeidet for å kunne se gangen i et direktiv som også er EØS-relevant. I forsøket på å gi en entydig definisjon på hva EU er finnes det ingen presise enkelt-definisjoner på. Ofte omtales EU som et intergovernmentalt og institusjonelt samarbeid (McCormick, 2014) .

«Som en økonomisk, monetær og til en viss grad politisk union gjennom frivillig samarbeid mellom stater er EU et unik politisk organ: Verdens eneste genuine eksperiment i supernasjonal forvaltning» (Heywood, 2013, p. 393).

Figur 15 er en visuell fremstilling av to-pilarsystemet som viser de ulike institusjoner og komiteer, på venstre side er EFTA-pilaren og på høyre side er EU-pilaren, og i midten felles EØS-organene:

Figur 15 Skjematisk fremstilling av To-pilarsystemet (EFTA.INT)

EUs ledende organer som Kommisjonen, Parlamentet og Rådet styrer med grunnlag i fullmakter gitt av de enkelte medlemsland i form av tilslutning til de ulike traktater, rettsakter, byråer og avgjørelser i EU-domstolen. Samarbeidet med EU gjennom EØS-avtalen blir også i tillegg benevnt som et strategisk forpliktende regionalt samarbeid (Malterud, 2017).

Samarbeidet mellom EU og EFTAs EØS-medlemmer er institusjonalisert gjennom et to-pilarsystem. Det er EØS-institusjonene i to-pilarsystemet som forvalter og administrerer EØS-avtalen. Den ene pilaren er EU-institusjonene og den andre pilaren er EØS- og EFTA-institusjoner som møtes i ulike nivåbaserte EØS-komiteer.

EU-pilaren har ingen form for myndighet eller kompetanse over EFTA-pilaren, og EFTA-siden har ingen myndighet eller kompetanse over EU-pilaren. Møteplassen mellom Pilarene er ulike komiteer, hvor EØS-rådet og felles EØS-komiteen rager øverst, er der hvor EØS-relevante EU-rettsakter varsles om, vurderes og legges frem av EU overfor EØS-landene. Øvrige EØS-komiteer er av mere rådførende art, og kan også fungere som påvirkningsarenaer. Her har EØS-medlemslandenes parlamentarikere en møteplass i Den Felles Parlamentarikerkomiteen med medlemmer av EU-Parlamentet. Og arbeidslivets parter har en møteplass i Den Konsultative komite for EØS. Beskrivelse av To-pilarssystemet er basert på informasjon fra EFTA, Regjeringen, og Malterud (EFTA, 2018) (Regjeringen, 2018) (Malterud, 2017).

I prinsippet skal pilarene speile hverandre. Som vi ser øverst i figur 14 er det en grunnleggende prinsipiell ulikhet aller øverst i pilarene:

- EU-siden opptrer gjennom sine ledende institusjoner, EU-rådet, innenfor rammene av sine fullmakter på vegne av alle medlemsstatene.
- EFTA-siden er det de tre EØS-landenes egne regjeringer som representerer sine medlemsland.

Vi skal se noe nærmere på de to mest sentrale komiteenes roller.

- **EØS-Rådet/EEA Council**

Denne komiteen er rangert øverst mellom de to pilarene i EØS-samarbeidet, og er regulert i EØS-avtalens artikler 89-91. Dette er et politisk høynivå-organ med møter to ganger i året. EØS-Rådsmøtene ledes på tur av EFTA og EU. Her møter ett regjeringsmedlem fra hvert av de tre EØS-landene, EFTA-sekretariatet og embetsverk, og regjeringsmedlemmer fra

formannskapslandet i EU-rådet²⁷, rådssekretariatet, Kommisjonen og EUs utenriktjeneste. Møtene er delt opp i to faser. En uformell fase som åpner for politisk dialog, og så det formelle rådsmøtet med orientering om aktuelle saker.

- **EØS-Komiteen/EEA Joint Committee**

Dette er komiteen hvor EØS-avtalen i praksis forvaltes av embetsverket og møtes 7 ganger i året. EØS-medlemmene er representert ved faste delegasjoner ved sine EU-ambassadører og EU med direktører fra sin utenriktjeneste, eller EEAS, og handler på vegne av Kommisjonen i EU. Og her er også ESA representert som observatør med talerett. Det er etablert fem underkomiteer som følger de fire friheter i det indre marked og for rettslige og institusjonelle spørsmål. Det er etablert mange ekspertgrupper og ad-hoc grupper nedsettes etter behov. Komiteen har et bredt spekter av store oppgaver i forhold til forvaltningen av EØS-avtalen. Det er beslutninger om å godkjenne EU-rettsakter for implementering i EØS-avtalen, dialog om tolkning av avtalen ved tvister og rettspraksis. Det er viktig å merke seg at EØS-landene fremstår som en enhet overfor EU og kan ikke fremme landenes individuelle standpunkter.

Parlamentarikerkomiteen er et bindeledd mellom de ulike nasjonalforsamlingene og har en mere rådgivende funksjon overfor EØS-rådet. Den konsultative komite for EØS har medlemmer fra arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner og er også et rådgivende organ.

- **EFTA-Domstolen**

Domstolen har sin kompetanse med hjemmel gitt i EØS-avtalens artikkel 108. Og domstolen behandler saker innen 3 hovedområder.

Det første området er ved brudd på EØS-avtalen så kan ESA reise søksmål mot EØS-landene. Søksmålet vil da være basert på om et EØS-land har unnlatt å gjennomføre EØS-relevante EU-rettsakter i nasjonal rett, eller implementert disse på en feil måte.

Det andre området kan være såkalte ugyldighetssøksmål, som ved avslag på klager til ESA ut fra noen gitte forutsetninger.

Det tredje området er å kunne avgi uttalelser som er rådgivende, eller tolkningsuttalelser. Er det spørsmål i forbindelse med tolkning av EØS-avtalen. Man har også mulighet for å reise tolkningsspørsmål for nasjonale domstoler, som da igjen kan be om en ikke bindende tolkning

---

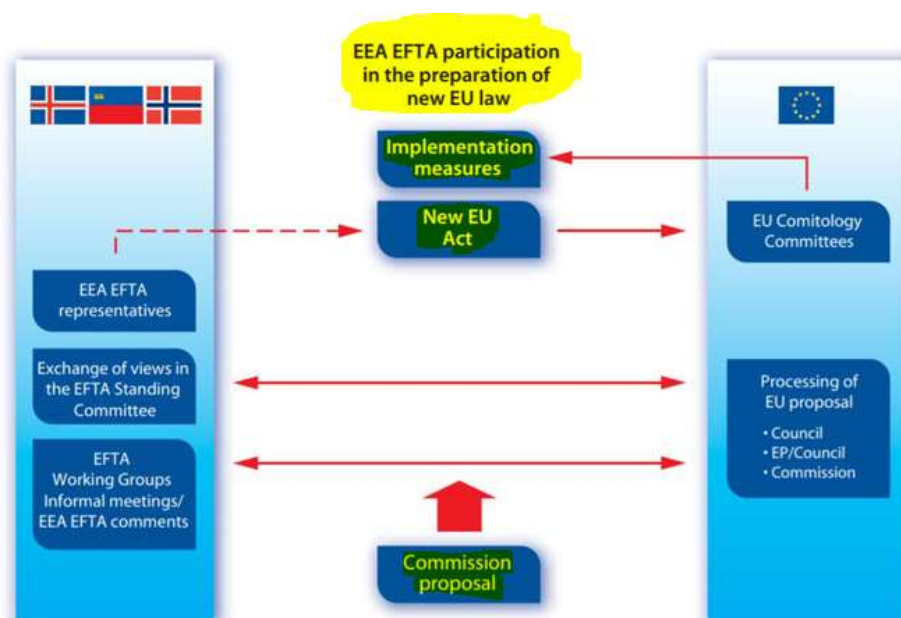
²⁷ Ledelse av EU-Rådet (Også omtalt som EUs ministerråd) går på omgang mellom EU-landene, hver 6.måned.

av EFTA-domstolen. Dette i motsetning til EU-domstolen hvor slike tolkningsuttalelser vil være bindende for de nasjonale domstolene.

- **ESA**

Overvåkningsorganet Efta Surveillance Authority, ESA, er en viktig operativ brikke i tolkning og avdekking av feil praksis, eller manglende gjennomføring av EØS-reglene. ESA har ansvaret for å overvåke og passe på etterlevelsen av EØS-avtalen. Det er ganske omfattende. Det er se etter om EØS-reglene er implementert i nasjonal rett, og håndhevelse av reglene. Og ESA kan iverksette undersøkelse på egenhånd, eller på mottatte klager. ESA er synlig i mediebildet i Norge, ofte mest kjent for klager på brudd på konkurranseregler om offentlige innkjøp mm., offentlig virksomhet i konkurranse med private og merverdiavgift m.m.

Figur 16 Fra EU til EØS-regler (EFTA.INT)

I figur 15 er det en visuell prosessfremstilling av hvordan nye tillegg, eller annex, til EØS-avtalen blir til. Hvis EU definerer er EU-direktiv til å være EØS-relevant så har EØS-landene en forpliktelse til å legge direktivet til EØS-avtalen og implementere det i nasjonal rett. Det er en grad av ensidighet i prosessen. Det er EU som fremmer de relevante direktiver for å ivareta de fire frihetene og utvikle det indre marked blant EØS-Statene. EFTA-pilaren kan stanse et direktiv i EØS-komiteen, og må bruke de ulike trinnene i prosessen til samstemte formelle konsultasjoner med EU i de ulike komiteene. Derav en stiplet linje fra EFTA-pilaren inn mot «New EU Act».

Den alminnelige lovgivningsprosedyren i EU kan deles inn i tre faser, eller trinn, og viser en bred involvering (EU Parliament, 2018). Første trinn er et lovforslag fra Kommisjonen, som er den eneste som har kompetanse til å lage lovforslag i EU. Forslaget sendes ut på høring til EU komiteene, og til EU Parlamentet og EU Rådet. I tillegg blir EØS-rådet og EU-medlemmenes nasjonalforsamlinger orientert. Hvis minst 1/3 av EU-medlemmenes nasjonale parlamenter vedtar at de ikke vil at lovforslaget skal fremmes, blir det trukket av Kommisjonen. EU-Rådet og EU-Parlamentet må være enige om lovforslaget blir vedtatt som lov. Derav navnet *Europaparlamentets- og rådsdirektiv*, i kortform direktiv. Rådet kan be om endring og ny behandling i Parlamentet, og Parlamentet kan be Rådet om ny vurdering/endring for at det skal bli vedtatt. I fase to er comitology²⁸ (Malterud, 2017) hvor Kommisjonen skal påse rettsakten implementeres i EU-, og EØS-medlemmene (hvis EØS-relevant). I fase tre er det kontroll med håndhevelsen av implementerte rettsakter i medlemsstatene i EU ved Kommisjonen, EU-domstolen og EØS, om det er EØS-relevant av ESA eller EFTA-domstolen.

- **EU-ministerråd/Council of the EU og EU-Rådet/ European Council**

EU-Pilaren har The European Council som øverste organ, og møtes 4 ganger i året og ledes av en Presidenten. Det er her regjeringssjefene til EUs medlemsland møtes og fatter overordnede policybeslutninger (McCormick, 2014). I tillegg er det også ministerråd på ulike nøkkelområder som for eksempel for finansministere. Her kan de ulike land også ivareta sine interesser overfor og i EU-systemet. Og har avgjørende beslutningsmyndighet i forhold lovforslag fra Kommisjonen og EU-parlamentet. EU-rådet, og Ministerrådet er intergovernmentale organer som ivaretar medlemslandenes interesser (McCormick, 2014).

- **Kommisjonen/European Commission**

EU-kommisjonen er nærmest EUs «regjering». Kommisjonen er ledet av 28 kommisjonærer med ett medlem fra hvert medlemsland og kommisjonspresidenten og The High Representative for utenrikssaker. Kommisjonen leder de ulike generaldirektorater og byråer som drives av embetsverket i EU. Kommisjonen fremmer lovforslag, implementerer og følger lover vedtatt av EU-parlamentet, og utvikler policies, og forslag til EU-budsjett. Det er et supernasjonalt organ og representerer EUs egeninteresser (McCormick, 2014).

---

²⁸ En prosedyre hvor Kommisjonen foreslår og rådfører seg med de relevante komiteer om hvordan implementering skal gjøres.

- **EU-parlamentet**

Parlamentet består av til sammen 751 valgte representanter som velges direkte av velgere i EU, og ikke som nasjonale representanter. Lovgivningsprosessen krever at parlamentet jobber med Ministerrådet på behandling av lovvedtak. Medlemmer av parlamentet kan ikke selv fremme lovforslag, men kun behandle og justere, eller velge å avvise forslag fremmet av Ministerrådet. Det er mulig å få fremmet et lovforslag til en annengangs behandling av Ministerrådet hvis Ministerrådet er uenig i utfallet av førstegangsbehandlingen. EU-budsjettet foreslår Kommisjonen som får det godkjent av EU-Rådet. EU-parlamentet er et supernasjonalt organ (McCormick, 2014).

- **EU-domstolen/European Court of Justice**

Består av 28 dommer, ett fra hvert medlemsland. Hver enkelt dommer har i tillegg knyttet til seg 8 generaladvokater som avgir en forhåndsvurdering av saker før de fremmes for domstolen. Tjenestetiden for en dommer er 6 år. EU-domstolen har en nøkkelrolle i den europeiske regionale integrasjonen. I 1963/1964 avgjorde retten at Romatraktaten hadde en konstitusjonell status og hadde presedens i forhold til nasjonal lovgivning i medlemslandene. En annen banebrytende domsavsigelse var den såkalte *Cassis de Dijon-saken* i 1979 (McCormick, 2014, p. 79) hvor et legalt produkt produsert og solgt i et medlemsland og så er godkjent for salg i et annet medlemsland. En beslutning som er med på utvikle det indre marked og redusere transaksjonskostnader. Domstolens hovedoppgave er å påse at nasjonal lovgivning er i overenstemmelse med ånden til EU-lovene og traktatene. Hovedtyngden av sakene er vurderinger og domsavsigelser i saker som er til behandling i nasjonale domstoler. Og saker fremmet direkte for domstolen fra enkeltpersoner, firmaer eller EU-institusjoner.

- **Prossesser internt i Norge**

Den norske regjeringen og statsforvaltningen i Norge har valgt koordinere arbeidet mot EØS-avtalen og EU i et eget Europautvalg. Det er også en rekke spesialutvalg på ulike fagområder, og Finansdepartementet har møterett i alle spesialutvalg. De ulike statsrådene har ansvar for bringe aktuelle EU-saker inn for utvalget slik at arbeidet kan koordineres på politisk nivå og ansatte i forvaltningen har fått en arbeidsfullmakt i det videre arbeidet, og slik ivareta norske interesser på et så tidlig tidspunkt mulig. EU-regelverk som antagelig vil kunne innlemmes i EØS-avtalen vil det bli utarbeidet et EØS-notat. EØS-notat vil da finnes i en EØS-notatbase.

Innskuddsgarantidirektivet (revisjon) (DGS3)

EØS-posisjonsnotat | Spesialutvalg: Kapitalbevegelser og finansielle tjenester | 22.11.2016
Celexnr.: 32014L0049 | KOM-nr.: KOM(2010)368 | Basis rettsaktnr.: 1994/19/EF
Direktiv 2014/49/EU om innskuddsgarantiordninger (revisjon)

Figur 17 Posisjonsnotat innskuddsgarantidirektivet (EØS-notatbase)

Dette er et godt verktøy og informativt verktøy både for forvaltningen, og åpen for publikum. Interessenter i kan da følge en bestemt sak fra et tidlig stadium. Det er 4 sakstrinn i et EØS-notat:

1) *EØS-faktanotat*

Dette er i en tidlig fase når man vet om EU-Kommisjonen forbereder forslag til EØS-relevante rettsakter.

2) *Foreløpig EØS-posisjonsnotat*

Når EU-Kommisjonen formelt har foreslått en EØS-relevant rettsakt.

3) *EØS-posisjonsnotat*

Er den EØS-relevante EU-rettsakten vedtatt i EU, skal den norske posisjonen fremkomme og forfatningsrettslige krav og behov for tilpasningstekster i regelverk. Både foreløpige EØS-posisjonsnotat og EØS-posisjonsnotatet er med i grunnlaget for den skriftlige informasjon til Stortinget i fra forvaltningen.

4) *EØS-gjennomføringsnotat*

I den fjerde fasen skal rettsakten gjennomføres i norsk lovverk. Og da utarbeides det et notat som hvilke lover og forskrifter som rettsakten skal gjennomføres etter, og om det er noen rapporteringsforpliktelser som følge av rettsakten.

- **Stortingets Europautvalg**

Kanskje ikke så kjent for de fleste av oss, men møtene her er unntatt offentlighet. Orienteres regelmessig av regjeringen i den forberedende fasen av ulike forslag til EØS-relevante EU-

rettsakter, og får da en dialog om eventuelle innspill og oppfatninger i fra Stortinget i en tidlig fase.

5.4 Norges innflytelse i og samarbeid med EU

Selv om Norge ikke er medlem av EU har vi gjennom EØS-avtalen, bilaterale avtaler og deltagelse i ulike EU-byråer muligheter for påvirkning og innflytelse. I figur 18 ser en tabell som gir en oversikt over EU-byråene Norge er tilknyttet gjennom EØS-avtalen og tilsynsbyråene for finansmarkedet er merket i gult:

List of Agencies with EEA EFTA participation:

EU Agency	EEA Joint Committee Decision	EEA Participation From
Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER)	No. 93/2017	*
European Agency for Safety and Health at Work (EU-OSHA)	No. 160/2009	01.01.2010
European Aviation Safety Agency (EASA)	No. 179/2004	01.06.2005
European Banking Authority	No. 199/2016	01.10.2016
European Centre for Development of Vocational Training (CEDEFOP)		01.01.1994
European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC)	No. 23/2005	01.01.2005
European Chemicals Agency (ECHA)	No. 25/2008	05.06.2008
European Environment Agency (EEA)	No. 11/1994	01.01.1995
European Food Safety Authority (EFSA)	No. 134/2007	01.05.2010
European Foundation for Improvement of Living and Working Conditions (EUROFOUND)		01.01.1994
European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA)	No 200/2016	01.10.2016
European GNSS Agency (GSA)	No. 180/2004	01.01.2009
European Maritime Safety Agency (EMSA)	No. 81/2003	01.01.2004
European Medicine Agency (EMA)	No. 74/1999	01.01.2000
European Network and Information Security Agency (ENISA)	No. 103/2005	01.02.2006
European Railway Agency (ERA)	No. 82/2005	01.02.2006
European Securities and Markets Authority (ESMA)	No. 201/2016	01.10.2016

*Entry into force of Joint Committee Decision (JCD) pending

Figur 18 Norges deltagelse i EU-byråer (EFTA:INT)

Norge deltar i 17 EU-byråer (Agencies) deriblant EBA – European Banking Authority²⁹ og ESMA – European Securities and Markets Authority som er tilsynsorganene som tilsvarende er organisert i Finanstilsynet.

²⁹ Underlagt ECB - Den Europeiske Sentralbanken

Og vi er også med i EUs viktige justissamarbeid gjennom Schengen-avtalen³⁰. Norges samarbeid med EU ble grundig politisk behandling i Stortinget på bakgrunn av en NOU 2012:2 Innenfor Utenfor –Norges avtaler med EU (Stortingsmelding nr.5 (2012-2013) , 2012). Det er relevant å se nærmere på hovedfunnene i rapporten som bakgrunn for å forstå bedre Norges posisjon og forvaltning av EØS-avtalen og ved implementering av EØS-relevante EU-rettsakter.

Norge har søkt aktivt internasjonalt samarbeid, ikke bare sikkerhetspolitisk gjennom NATO men også økonomisk mot Europa. «EØS-avtalen, som i 1992 var den mest dyptgripende avtalen Norge noen gang har inngått» (NOU 2012:2, 2012, p. 17). Den fremtidige påvirkningen avtalen skulle for Norge stod vel neppe helt klart for de fleste av oss da EØS-Avtalen ble inntatt i norsk rett i 1994 (EØS-loven). Avtalen er folkerettslig forankret, og favner om stadig større områder i det norske samfunnet. Det er ikke bare ett spørsmål om økonomiske motiverte forhold, men også forbrukerbeskyttelse, arbeidstakerrettigheter inne helse, miljø og sikkerhet, omfattende samarbeid om utdannings- og forskningsprogrammer m.m. Og en rekke bilaterale avtaler er inngått med EU i tillegg til EØS-avtalen. Mye tyder på de norske interessene i er blitt ivaretatt gjennom disse avtalene (NOU 2012:2, 2012) og at det for ulike regjeringer og Storting har vært viktig å oppfylle forpliktelsen i avtalene og bli med på utviklingen.

«EØS-avtalen blir ofte omtalt som et politisk kompromiss i norsk europapolitikk. Det er den. Selv om nesten ingen partier har avtalen som førstevalg (med unntak av KrF og Venstre) har de fleste andre den som annetvalg – og samtlige partier har i praksis vist seg å kunne leve med denne formen for tilknytning. Men tilknytningsformen kan også sies å være et kompromiss mellom hensynet til demokrati og hensynet til andre verdier og interesser som et bredt politisk flertall mener ivaretas gjennom tett tilknytning til EU.» (NOU 2012:2, 2012, p. 19)

Utfordringen med EØS-avtalen er om du reserverer deg mot forpliktelsen til å implementere en rettsakt, så «ryker avtalen». Men i det ligger det en betydelig utfordring til den norske regjeringen om utøvelse av godt flernivå-lederskap og flernivåforvaltning i enda større grad bruke de riktige ressursene til å påvirke og forme gode løsninger fra EU-pilaren. En rekke interesseorganisasjoner inne samfunns, arbeids- og næringsliv har etablert seg med ulik form for interessent-representasjon i Brussel. Også i allianser med regionale

---

³⁰ Schengen-avtalen gjør Norge til et område med felles yttergrenser og indre reisefrihet («passfrihet»)

interesseorganisasjoner. For å kunne holde seg informert og påvirke prosesser i EU-kommisjonen og øvrige EU-institusjoner. Samarbeidet med EU omfatter tilgangen til det indre markedet og blant annet fri bevegelse av kapital:

«Bestemmelser om fri bevegelse av kapital, Kapittel 4, er rettet mot å fjerne hinder for fri bevegelse av kapital og betalinger innen EU og mellom medlemsstatene og tredjeland. Bestemmelser om arbeidet mot hvitvasking og finansiering av terroraktivitet er også inkludert her. Alle de viktigste elementene av dette er inntatt i EØS» (NOU 2012:2, 2012, p. 799).

Norges samarbeid med EU foregår på ulike plan og med ulike interessenter og ved å innfri sine forpliktelser i henhold til inngåtte avtaler. Et vesentlig poeng er når de øvrige europeiske land, også etter at Berlinmuren ble revet ned i 1989, har hatt en rivende utvikling med Europeisk og regional integrasjon så blir det veldig utfordrende for et lite land som Norge å stå utenfor en slik utvikling for å ivareta egne nasjonale interesser. Men om en slik integrering skal skje gjennom en EØS-avtale er vel et mere åpent spørsmål. Men enn så lenge er det den viktigste samarbeidsavtalen vi har med Europa. Og den norske regjering og Storting har så langt sluttet opp om å innfri forpliktelsene i EØS-avtalen.

5.5 Innskuddsgarantiordninger i EU

Innskuddsgarantiordninger er i EU blitt regulert gjennom tre direktiver:

- 1 Direktiv 94/19/EF Om innskuddsgarantiordninger**
- 2 Direktiv 2009/14/EC (Revidering av direktiv 94/19/EF)**
- 3 Direktiv 2014/49/EU (Se vedlegg 1)**

Direktiv 94/19/EF Om innskuddsgarantiordning ble implementert i norsk rett i 1995 og er i dag tatt inn og videreført i dagens Finansforetaksloven kapittel 19 (Se vedlegg 2). Direktivet ble revidert ved direktiv 2009/14/EC, men var ikke EØS-relevant og derfor ikke implementert i norske rett. Dagens direktiv 2014/49/EU, er også EØS-relevant, opphever de to foregående direktiver ved implementering i nasjonal rett, for Norges del er fristen innen 1.1.2019.

Direktiv 94/19/EF – EØS-relevant, ble et svar på å gjenoppbygge innskytternes tillitt til bankvesen i EU-regionen. Bankkrisen på 90-tallet hadde uten unntak også rammet Europa og EU-medlemmene med full styrke. Behovet for å ta tydelig skritt mot å bygge et stabilt og robust bankvesen i regionen var avgjørende for senere å kunne implementere EMU-

Europeiske Monetære Union og innføre en felles valuta Euro i fremtiden. Direktivet påbyr et minstebeløp for garanterte innskudd på 20 000 ECU³¹, i overkant av NOK 160 000 pr. innskyter pr. kredittinstitusjon, jf. direktivets art. 7. Land som på vedtagelsestidspunktet for direktivet hadde et lavere minstebeløp for garanterte innskudd kunne – inntil år 2000 – opprettholde dette beløpet forutsatt at det ikke er mindre enn 15 000 ECU. Det var for enkeltstater også anledning til å ha lavere garantert utbetaling ved å begrense garantien til å omfatte og dekke innskuddene til en bestemt prosentdel av innskyterkundene.

Så lenge det beløpet som er garantert utbetalt er mindre enn 20 000 ECU, kunne imidlertid denne prosentdelen ikke settes lavere enn til å omfatte 90 prosent av innskyterkundernes innskudd. Det var ikke satt noen øvre grense for hvor store beløp innskuddssikringen i de enkelte medlemsland kan dekke. (NOU1995:25, 1995). Etter den omfattende bankkrisen i Norge 1991-1993 ble det et insitament til å gjenopprette tillitten til norsk bankvesen ved også å etablere verdens høyeste innskuddsgaranti-beløp som da ble satt til 2,0 MNOK i 1995.

Direktiv 2009/14/EC, EØS-relevant, **endringsdirektiv til direktiv 94/19/EF**, kom da verden hadde gått inn i en ny global finanskrisen som rammet syd-europeiske EU-land særdeles hardt, som Hellas, Kypros, Italia, Spania. Lenger nord var det Irland. Og ikke minst EØS-staten Island. Som ledd i å skape stabilitet og styrke tillitten til bankene i EU ble innskuddsgarantiordningen styrket ved å øke kravet fra 20TEURO til 50TEURO innen 30.juni 2009, og økes ytterligere til 100TEURO og fullharmoniseres innen 1.1.2011. (EØSDATABASEN, 2012). Et annet vesentlig moment er utbetaling av garantibeløpet skal reduseres fra inntil 3 måneder og ned til 20 arbeidsdager. I motsetning til direktiv 94/19/EF som satte minstegrenser, er direktiv 2009/14/EC et fullharmoniseringsdirektiv. Direktivet ble vedtatt 11. mars 2009, slik at tiden fra vedtak til implementering må sies å være usedvanlig kort, men antagelig preget av en eskalerende global bankkrise. Posisjonsnotatet på side 3 omtaler følgende vurdering fra sakkyndige instans:

Direktivet ble ikke tatt inn i EØS-avtalen og derfor ikke implementert i norsk rett. Og det norske garantibeløpet fra 2,0MNOK kunne videreføres.

---

³¹ ECU: European Currency Unit, den tidligere europeiske valutaenheten.

Direktiv 2014/49/EU, EØS-relevant og krav om fullharmonisering (Se vedlegg 1).

Direktivet vil bli implementert i norske rett fra 01.01.2019 gjennom lovendringer i Finansforetakslovens kapittel 19 (Se vedlegg 3) og omfattet av Banklovkomisjonens utredning nr. 30 om innskuddsgaranti og krisehåndtering i banksektoren (NOU2016:23 Banklovkomisjonen, 2016). Direktivets artikkel 2 er det fremhevet at forskjeller i medlemslandenes lovgivning om innskuddsgarantiordninger skal fjernes. Videre i artikkel 3 står det at «*Dette direktiv udgør en af hovedhjørnesteinene i gennemførelsen av det indre marked....*».

Hovedformålet i direktivet er å kombinere tre hensyn. Det første hensynet er å opprettholde fri etableringsrett og fri flyt av finansielle tjenester i det indre markedet. Det andre hensynet er å styrke forbrukervernet for innskyterne ved å etablere innskuddsgaranti på 100TEURO. Bankens plikt til å informere om innskuddsgarantien, og andre forhold som beskytter kundens innskudd. Innskuddsgaranti skal finansieres gjennom å etablere og bygge opp garantifond tilsvarende 0,8% av de garanterte innskuddene inne 10 år. Det tredje hensynet er å skape finansiell stabilitet ved at medlemslandene har forebyggende tiltak, som ikke skal bryte med regler om statsstøtte, og reduserer sannsynligheten for at innskuddsgarantiordninger blir utløst. Det er verdt å merke seg at man kan anvende andre støttetiltak for en bank i krise som alternativ til å utløse garantien, men støtte-beløpet kan ikke overstige hva som hadde blitt utbetalt i garanti.

Når innskuddsgarantien er utløst, så er det i artikkel 39 fristen for utbetaling satt til 7 dager. Artikkel 19 fremhever det å ha et likt innskuddsgarantibeløp slik at ikke innskytere i en mulig krisesituasjon flytter sine innskudd til banker i land med høyere innskuddsgarantibeløp, og også bidrar til konkurransevridning i markedet. I tillegg åpner artikkel 19 og 26 for at medlemslandene i et begrenset tidsrom kan ha en forhøyet innskuddsgaranti hvis innskyter har en spesiell livssituasjon, eller livsfase-hendelse. Artikkel 21 påpeker at innskuddsgaranti bør sikre en vesentlig del av innskyternes innskudd, men av hensyn til kostnadene for å holde innskuddsgarantien blir det fastsatt et harmonisert garantibeløp på 100TEURO. Elektroniske penger omfattes ikke av innskuddsgarantien.

Posisjonsnotatet vurderer direktivet som EØS-relevant, men har ikke kunnet blitt tatt inn i EØS-avtalen fordi EBA³² har fått en overnasjonal kompetanse til å føre tilsyn med innskuddsgarantiordningene i medlemslandene. Stortinget gav sitt samtykke til å innlemme i

---

³² European Banking Authority, EUs tilsynsbyrå for banker.

EØS-avtalen og tilslutte seg EUs tilsynsorganer for bank, finans- og verdipapirmarkedene og kredittvurderingsbyråer. Da *kunne* direktiv 2014/49/EU innlemmes i EØS-avtalens annex, noe som ennå ikke er gjort i skrivende stund, men likevel har Norge har valgt å implementere EU direktivet i norsk rett ved lovendringsforslag i Finansforetakslovens kapittel 19 (Se vedlegg 3) i tråd med Banklovkomisjonens utredning og forslag (NOU2016:23 Banklovkomisjonen, 2016). Innskuddsgarantibeløpet harmoniseres ikke, men opprettholdes på 2,0MNOK, tilsvarende ca. 210TEURO og gir også innskudd knyttet til særskilte livssituasjoner garanti uten beløpsgrense i inntil 12 måneder, og skiller mellom grenseoverskridende innskudd som vil få garantien begrenset oppad til 100TEURO.

5.6 Hvordan håndtere kriser i banksektoren og innskuddsgaranti

Banklovkomisjonen fikk et mandat til å utrede innskuddsgarantien i lys av direktiv 2014/49/EU om innskuddsgarantiordninger og direktiv 2014/59/EU om krisehåndtering i finanssektoren i en samlet utredning. Oktober 2016 ble utredningen lagt frem som NOU2016:23 Innskuddsgaranti og krisehåndtering i banksektoren.

Banklovkomisjonen ble av regjeringen etablert ved kongelig resolusjon i 1990 (Banklovkomisjonen, 2018). Det var midt under den globale finanskrisen mot slutten av 1980-tallet, hvor vi i Norge fikk en alvorlig bankkrise 1991-1993. Mandatet til komisjonen er å:

«... foreta en fullstendig modernisering, samordning og revisjon av finanslovgivningen. Kommisjonen ble året etter også bedt om å inkludere regelverk på forsikringsområdet i dette reformarbeidet.» (Banklovkomisjonen, 2018).

Utredningene gjøres etter mandater gitt av regjeringen og har vært i tilknytning til en rekke lovverk innen bank, finans, forsikring og tilsyn, og nå i sist utredning som også omfattet innskuddsgarantiordningen og direktiv 2014/49/EU.

Banklovkomisjonen har siden 1991 blitt ledet av professor dr. juris Erling Selvig, og er bredt sammensatt av medlemmer med tung faglig kompetanse innen de relevante fagfeltene, blant annet i fra statsforvaltningen, Finans Norge og Forbrukerrådet. Med en slik sammensetning er både de fremste fagekspertene og ulike interessenter representert i lovutredningsarbeidet.

Banklovkommisjonen utredet og fremmet forslag om å implementere Innskuddsgarantidirektivet ved å opprettholde eksisterende norske garantibeløpet, og i tillegg innlemme garanti i inntil 12 måneder på bankinnskudd som knytter seg til spesielle livshendelser. Innskudd som kommer for eksempel i fra salg av egen bolig, arv, eller skifteoppgjør, eller mindre pensjonsordninger. Det vil også omfatte innskudd på for eksempel advokaters klientkonto knyttet til samme forhold. Dette er en utvidelse av den eksisterende garantiordningen og gir et mere omfattende forbrukervern. Et eksempel som kommisjonen trekker frem er en mindre kjent ordning for allmenheten er Verdipapirforetakenes sikringsfond (Banklovkommisjonen, 2018, p. 95) som dekker direktiv 97/9/EF om Investor Compensation tatt inn i EØS-avtalen, og Verdipapirhandelloven av 2007 §9-12. Virksomheter med konsesjon til å drive verdipapirforetak, som for eksempel aksjemeglere og fondsforvaltere er pliktige medlemmer i Verdipapirforetakenes sikringsfond. Fondet har et eget styre og Finans Norge er forretningsfører for fondet. Hvis et verdipapirforetak går konkurs, eller ikke kan innfri sine forpliktelser for tap påført som følge av verdipapirforetakets håndtering av kundenes midler eller finansielle instrumenter, så utløses en garanti på inntil 200TNOK, harmonisert med direktivets garantibeløp på 20TEURO.

Banklovkommisjonen foreslår i sin utredning å etablere et eget og adskilt sikringsfond for banker tråd med Krisehåndteringsdirektivet som kan benyttes til direkte støttetiltak, egenkapitalinnskudd eller egenkapitallån for banker i krise. Dette kan også midlene i innskuddsgarantifondet benyttes til som alternativ til å utbetale garantibeløp. Bankenes sikringsfond vil da deles opp i to uavhengige fond, et sikringsfond og ett innskuddsgarantifond med egne styre og med Finans Norge som forretningsfører. Ved å bygge opp et eget sikringsfond med en lovpålagt årlig innbetaling av avgift fra bankene, vil fondet over tid bli såpass stort (dekke minst 1,5% av bankenes ansvarlige kapital) at det antagelig vil kunne håndtere kriser også i en norsk storbank uten statlig hjelp (Banklovkommisjonen, 2018, p. 93). Og i tillegg kan Innskuddsgarantifondet bygges videre opp med lovpålagt årlig avgift (dekke minst 0,5% av garanterte innskudd). Uansett så er ikke noe tak på hvor store fondene skal være utover «minstedekningen». Et mindretall i kommisjonen ønsker at dagens Banksikringsfond i sin helhet skulle overføre sin fondskapital til innskuddsgarantifondet. Flertallet påpeker at det ville gjøre innskuddsgarantifondet fra dag en utgjøre 2,7% av garanterte innskudd i Norge, en dekning nesten tre ganger så høyt som måltallet om 0,8% innen 2024, og innskuddsgarantidirektivets mål om 1% innen 2029. Med en betydelig overkapitalisering av innskuddsgarantifondet vil behovet for årlige avgifter fra

bankene falle bort i tråd med Innskuddsgarantidirektivets artikkel 10 (Se vedlegg 1). Den logiske tanken fra flertallet i Banklovkommissjonens side er jo større fondene er, så øker evnen til å takle kriser i store bankenheter, og behovet for statlige garantier reduseres, og minsker risiko for å komme i konflikt med statsstøttereglene i det indre marked.

Sikringsfondene kan låne midler av hverandre, og selv ta opp lån, for å finansiere hensiktsmessige krisetiltak i banker. Slik vil man kunne både sikre øke tillitten i markedet for å kunne ha evne til å finansiere omfattende hjelpetiltak i krisesituasjoner uten behov for direkte statlig pengehjelp (Statsstøtte). En annen ny mekanisme er såkalt «bail in». Det betyr at alle former for egenkapital, ansvarlig lånekapital og usikrede obligasjonslån til banken skal også benyttes som krisetiltak. Det betyr i praksis at eiere av disse egenkapitalinstrumentene skal betale med egen investeringer hvis banken havner i krise., og slik sett motivere til god eierstyring med riktig risikoprofil i virksomheten. Dette er i tråd med hva Stortinget gjorde under bankkrisen i Norge 1991-1993, ved lov skrev ned aksjekapitalen i de tre storbankene DnC (DnB), Kredittkassen (Nordea) og Fokus Bank (Danske Bank) til 0, og staten tilførte ny aksjekapital til bankene og ble statseide. De tidligere eierne mistet eierskapet til bankene (Banklovkommissjonen, 2018).

Under pressekonferansen ved overlevering av Banklovkommissjonens utredning NOU 2016:23 Innskuddsgaranti og krisehåndtering ble det kun kort bemerket fra Banklovkommissjonens leder Erling Selvig at innskuddsgarantien på 2,0MNOK er foreslått videreført og erkjente direktivets krav om harmonisering på 100TEURO, uten ytterligere bemerkninger.

De kom inn 33 skriftlige høringssvar (Regjeringen, 2018). Vi vil fokusere på noen utvalgte svar er relevante i forhold til å analysere Innskuddsgarantidirektivet.

Finans Norge gir i sitt høringssvar på side 4 støtte til mindretallet i banklovkommissjonen i forhold til avgift og størrelse:

«Det er viktig å unngå at skjerpede krav til bidrag til kriseordninger går på bekostning av bankenes utlånsevne og mulighet til å finansiere omstillinger i norsk næringsliv. En ubegrenset plikt til å svare bidrag til innskuddsgarantifondet - uansett størrelse på fondet – vil over tid innebære en betydelig og svakt begrunnet likviditetsinndragning fra norske

banker. Forslaget fra flertallet i Banklovkommisjonen vil innebære en samlet økt avgift til de to fondene for flere av Finans Norges medlemmer; for enkeltbanker opp til nærmere 300 millioner kroner.»

Næringslivets Hovedorganisasjon støtter mindretallet i banklovkommisjonen om bidrag og størrelse på fondene.

Eiendom Norge (Tidl. Norges Eiendomsmeglerforbund) fremhever i sitt høringssvar at innskudd som gjelder kjøp og salg av privatbolig eller fritidsbolig er garantert i sin helhet i 12 måneder.

Huseierens Landsforbund støtter opprettholdelsen av dagens nivå på innskuddsgarantien på 2,0 MNOK.

Finansforbundet (Fagforening) støtter Finans Norges høring og vektlegger harmonisering av bekymring for like konkurransevilkår i markedet.

Hvert år legger regjeringen frem for Stortinget Finansmarkedsmelding (Stortingsmelding nr.14; 2017-2018, 2018) som gir en samlet oversikt på overordnet nivå med perspektiv på finansmarkedsregulering. Her vil regjeringen ved Finansdepartementet gi sin vurdering av status i dag i forhold til blant annet Finanstilsynets og Norges Banks virksomhet, sentrale endringer og utsiktene for finansiell stabilitet. Forbrukerbeskyttelse er også et sentralt tema som er behandlet, også endringene i innskuddsgarantien i Finansforetaksloven med virkning fra 01.01.2019. Departementet fremhever betydningen av innskuddsgarantien og påpeker : *«Regjeringen arbeider overfor EU med sikte på å kunne videreføre dagens garantinivå når direktivet innlemmes i EØS-avtalen»* (Stortingsmelding nr.14; 2017-2018, 2018, p. 66).

Videre fokuserer meldingen på innovasjon i finansmarkedene med en rekke nye teknologier og ulike anvendelsesområder, ofte omtalt som Fintech, drevet frem av teknologioptimistiske forbrukere. Hvordan det vil dette ytterligere utfordre dagens forretningsmodell for banker, regulatoriske forhold og tilsynsmyndigheters rolle? (Stortingsmelding nr.14; 2017-2018, 2018, p. 55). Det pekes på at i EU-landene Storbritannia og Danmark er det blitt etablert såkalte «regulatoriske sandkasser» hvor virksomheter får gjøre forsøk i en tidsbegrenset periode med nye løsninger mot en mindre krets av kunder, og få *lempet på de regulatoriske*

kravene. Fintech kan antagelig bane vei inn i finansmarkedene for nye små aktører vi ikke kjenner til i dag, men også store som Apple Pay³³ og VIPPS³⁴

5.7 Behandlingen i Stortinget av endringer i Finansforetaksloven

Regjeringens forslag til krisehåndtering (Proposisjon 159 L (2016-2017), 2017) og innskuddsgarantiordninger følger i hovedsak forslagene fra Banklovkomisjonens utredning, og det er ingen materielle endringer som forslås i forslag til lovvedtak i Stortinget.. De endringen som forslås er mere preget av redigering og presiseringer for utilsiktede uklarheter i lovteksten. Det er derfor ikke nødvendig å gå inn på endringene her. Det som er relevant er å få frem mindretallets bemerkninger til lovforslaget under behandlingen i Stortingets finanskomite og innstillingen til Stortinget i fra Finanskomiteen. Et mindretall fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt la spesielt vekt på tre forhold: Å beholde innskuddsgarantien på 2,0 MNOK, finansnæringen må selv kunne betale for fremtidige kriser og styrke finanstilsynet. Dette mindretallet påpeker videre at *«Desse medlemmene minner om at Noreg har ein særmerkt og uvanleg økonomisk situasjon, og at det norske finanssystemet dessutan har særmerke som gjer nasjonal kontroll med finansreguleringa ekstra viktig»* (Innstilling 137 L (2016-2017), 2018, p. 5). Det samme mindretallet ber også regjeringen komme tilbake til Stortinget om det er grunn til å tro at innskuddsgarantibeløpet skulle bli redusert. Senterpartiet ville også gjøre en forskjell mellom store banker og små banker i forhold til å betale avgift til sikringsfondene, at de store bankene representerer en høyere risiko enn de de mindre bankene, og bør betale forholdsmessig større (progressiv) avgift.

Når det gjaldt spørsmålet om finansiering og størrelse på sikringsfondene. Et annet mindretall av Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne ber regjeringen sette et tak på størrelsen på fondene for å *«...sikre norske banker og finansinstitusjonar betre konkurranseevne»* (Innstilling 137 L (2016-2017), 2018, p. 6).

Stortingets finanskomite inviterte til en åpen (Muntlig) høring om lovforslaget 9.1.2018. Til høringen kom Finans Norge, Eiendom Norge og Teaparty-bevegelsen i Norge. Innlegg og bemerkninger fra Finans Norge og Eiendom Norge var i samsvar med tidligere innleverte

---

³³ Apple Pay er en «mobil lommebok» og en kontaktløs betalingsløsning hvor du integrer mot den pengeilden du ønsker, bankkonto, betalingskort m.m.

³⁴ VIPPS er en mobil betalingsløsning og for mottak av betaling eiet av de norske bankene

høringsuttalelser til Banklovkomisjonens utredning. Tea party-bevegelsen var noe mere uklar å tolke, men fokuserte på en sterk forbrukerbeskyttelse.

5.8 Direkte henvendelse fra finansministeren

Ulike norske regjeringer og finansministere har siden 2008 fremhevet den norske motstanden innskuddsgarantiordning på 2,00 MNOK ikke kan harmoniseres med et lavere beløp. Den norske posisjonen er tatt opp i en rekke sammenhenger (Regjeringen, 2016):

- 4.9.2009: Brev fra finansminister Kristin Halvorsen til kommisjonær McCreevy
- 10.11.2009: Finansminister Sigbjørn Johnsen tar saken i EFTA-ECOFIN-møte
- 4.12.2009: Finansminister Sigbjørn Johnsen tar opp saken på nordisk finansministtermøte, og sender brev i etterkant til de nordiske finansministrene.
- 11.6.2010: Finansminister Sigbjørn Johnsen sender brev til kommissær Barnier
- 10.11.2010 Finansminister Sigbjørn Johnsen møter kommissær Barnier

Dette er kun noen eksempler. Fortegnelsen over kontakt i saken mellom Norge og EU viser en omfattende aktivitet på både politisk og emebetsverk-nivå. Finansminister Siv Jensen har også tatt opp problemsstillingen under WEFs Davosmøte i 2014 med den tyske finansministeren, det også uten hell.

5.9 Presseoppslag om bankvirksomhet og innskuddsgaranti

Det har kommet flere, men ikke mange presseoppslag knyttet opp til innskuddsgaranti og krisehåndtering av banker. Nå er det 10 år siden vi hadde siste globale bankkrise, og økonomien i Eurosonen viser betydelig bedring i dag og gir ikke grunnlag for en altomfattende bankkrise. Men det er relevant å se på en artikkel i forhold til forhold til Italia og hvor omfattende hjelp den italienske regjeringen kan gi til enkelte av sine banker i dag sett hvor man i EU (Tyskland) stiller spørsmål om hvor det skal trekkes en grense mellom krisehjelp og statsstøtte. Underforstått om det er et en strukturell utfordring som ikke Italienske myndigheter har tatt tak i forhold til en del banker. Italia gir krisehjelp med dispensasjon fra EU i fra statsstøttereglene i det indre markedet, som kan bli kokurransesvridende i forhold til andre banker.

E24: – Løftet er brutt for godt (Breivik, 2017)

Tyskland vil stenge et EU-smutthull som gir Italia mulighet til å legge regningen for å redde krisebanker på skattebetalerne (Se vedlegg 5).

I dagens Næringsliv kom det et oppslag som gikk rett på den norske innskuddsgarantien og hvordan det påvirker konkurransen i det indre markedet:

Dagens Næringsliv: -Regjeringen klar til å stoppe Bank Norwegian (Hoemsnes & Trumpy, 2018) Forbrukslån i Finland, om grenseoverskridende bankinnskudd i Bank Norwegian og lederartikkel (Se vedlegg 6) hvor banken reklamerer overfor finske kunder med den norske innskuddsgaranti.

Og så kom det en betraktning fra en sentral politiker om reservasjonsretten i EØS-avtalen.

Aftenposten: Norge må bruke retten til å si nei til EØS-direktiver (Juli 2018), (Se vedlegg 4). KrFs partileder Knut Arild Hareide mener tillitten til EØS-avtalen blir styrket om Norge brukte reservasjonsretten.

6.0 Analyse

Vi skal analysere funnene opp mot relevant teori og søke å finne svar forskningsspørsmålene som kan lede frem til et svar på problemstillingen som er tema for oppgaven.

6.1 Er Innskuddsgarantidirektivet relevant i forhold til EØS-avtalen?

Posisjonsnotatet i EØS- databasen om Directive 2014/49/EU of the European Parliament and of the Council on Deposit Guarantee Schemes gir en vurdering av at rettsakten er EØS-relevant, og skal legges til avtalens annex. Innskuddsgarantidirektivet skal innlemmes i EØS-avtalens annex IX Financial Services og erstatte 94/19/EF om innskuddsgarantiordninger. Innskudd i denne sammenheng er det bare konsesjonsbelagt finansforetak som banker kan ta imot. Bankvirksomhet har enerett til å ta imot innskudd, referer Finansforetakslovens § 19-4. Og innskudd er kapital, og således omfattet av fri bevegelse av kapital i det indre markedet som EØS-statene er en integrert .

Innskuddsgarantidirektivets artikkel 3 sier i klartekst at direktivet er hjørnesteinen i det indre marked, og EØS-landene er integrert i det indre marked.

Bankinnskudd er omfattet fri bevegelse av kapital i det indre markedet og direktivet er relevant iforhold til EØS-avtalen.

6.2 Hva betyr det for Norges plikt til å inkludere direktivet i EØS-avtalen?

Et EØS-relevant direktiv skal legges til EØS-avtalens annex og implementeres på en hensiktsmessig måte i norsk rett. I to-pilarsystemet (se figur 15) så er det ESA som har ansvaret for å kontrollere og i ytterste konsekvens fremme sak for EFTA-domstolen om ikke forpliktelsen etter EØS-avtalen er oppfylt. Når en EU-rettsakt er vedtatt og er EØS-relevant vil det i EUs lovprosess være klar for implementering (se figur 16) og oversendes til EØS-sekretariatet i EFTA (se fig 15) for så å tas opp til behandling i EØS-komiteen. Direktiv 2014/49/EU er ikke tatt opp til behandling i EØS-komiteen, men er registret som sak 32014L0049 (EFTA, 2018) og er til forgranskning før EØS-komitebehandling. Og det er spørsmålet knyttet til å få unntak for den forhøyede norske garantibeløpet på 2,0MNOK som

ikke er endelig avklart med EU. For at direktivet skal tas inn i EØS-avtalens annex må det først behandles i EØS-komiteen EØS-avtalen har i artikkel 3 en formålsparagraf som sier at avtalepartene skal gjøre det som er egnet for å oppfylle forpliktelsene (Lovdata, 2018) . Fristen for å implementere direktivet er 01.01.2019. Norges plikt til å implementere er regulert i EØS-avtalens artikkel 102 nr. 1:

« For å sikre rettssikkerhet og ensartethet innen EØS skal EØS-komiteen treffe beslutning om endring i et vedlegg til denne avtale så nær som mulig i tid etter at Fellesskapet har vedtatt tilsvarende nytt regelverk, med sikte på å gjøre det mulig med samtidig iverksettelse av det nye fellesskapsregelverk og endringene i vedleggene til denne avtale. For dette formål skal Fellesskapet så snart som mulig underrette de andre avtaleparter gjennom EØS-komiteen når det vedtar regelverk på et sakfelt som omfattes av denne avtale.». (Lovdata, 2018)

Norge benytter aktivt ulike påvirknings-kanaler på ulike nivåer. Og med frist for implementering og harmonisering innen 01.01.2019 er det åpenbart ikke praktisk mulig på grunn av den korte tiden som er igjen til 2019 til både å gjennomføre behandling i EØS-komiteen, og så orientere Stortinget og til slutt fullharmonisere direktivet med nødvendig lovendring i Finansforetaksloven.

Men det er det rom for en midlertidig løsning for Norge i all den tid plikten til ta inn et EØS-relevant EU-direktiv består? Det er usikkert. EU har i løpende dialog med Norge på ulike nivå uttalt at av hensyn til det indre markedets forbud mot konkurransevridning er det ikke rimelig å videreføre et norsk unntak på garantibeløpet. EØS-avtalen er en institusjonalisert regelstyrt regionalt samarbeid hvor det er «lock In»-effekt.

EU virker ikke innstilt på å noen måte å fravike Norges plikter etter EØS-avtalen. Norge har plikt til å inkludere innskuddsgarantidirektivet i EØS-avtalen.

6.3 Hvilke preferanser har interessentene, og er direktivet akseptabelt?

Interessentanalysen vil på en enkel måte identifisere interessentene knyttet til implementeringen av Innskuddsgarantidirektivet i norsk rett og Stortinget som lovgiver. Og hva interessentenes bidrag og belønning i forhold til implementering av Innskuddsgarantidirektivet i norsk rett, og vil harmonisering, eller ikke-harmonisering ha noe å si? Og om hva den foreliggende implementeringen av direktivet vil ha som antatt konsekvens for interessenten. Vi velger å sette interessentanalysen av innskuddsgarantidirektivet opp i en tabell for å få forenklet fremstillingen (Busch, et al., 2012).

Interessentene ble identifisert ved å se på de 33 som gav skriftlig høringssvar til Bankkommisjonens utredning NOU2016:23 Innskuddsgaranti og krisehåndtering i banksektoren og de 3 som møtte til åpen høring på Stortinget av Prop. 159 L (2016 – 2017) Lov om Bankenes sikringsfond og lov om endringer i finansforetaksloven mv. Forbrukerorganisasjoner er i realiteten representert ved bare en organisasjon Huseiernes Landsforbund i høringen til Banklovkommisjonen, som i et enkelt svar fremmet viktigheten av å opprettholde dagens garantibeløp. Ser vi vekk i fra offentlige instanser, tilsynsorganer etc. som har en mere faglig vinkling og presiseringer i sine høringssvar er det Finans Norge og Eiendom Norge som fremstår mest aktive i å fremme også bransjeinteressene, med NHO og fagforeningen Finansforbundet som støttet oppunder de samme synspunktene. Spesielt Finans Norge har et faglig godt høringssvar, men balanserer fint også næringsinteressene til bankene ved å gå imot at ikke innskuddsgarantien harmoniseres og at de årlige avgiftene til sikringsfondene skal betales uansett ved at det ikke settes tak på hvor stor kapital sikringsfondene skal ha. Eiendom Norge fremhevet som positivt for tillitten til sin bransje at Norge ønsker å benytte seg av den frivillige utvidelsen av innskuddsgarantien som direktivet gir anledning til. Å garantere innskudd som er livsfasebetinget uten tak, og i inntil 12 måneder. Det trygger eiendomsmeglerbransjen som har betydelige beløp stående på klientkonto som tilhører kunder som har kjøpt eller solgt eiendommen sin. Kostnaden for innskuddsgarantien må bankene betale, og i siste havner kostnaden direkte eller indirekte på bankkunden. Et annet alternativ kunne være at advokater, eiendomsmeglere etc. selv var pliktige til å tegne og holde forsikringer som garanterte for innskudd på klientkontoene sine og informere kundene sine om det. Interessentene vi allerede identifisert i figur 8:

Interessent	Bidrag	Belønning	Harmonisering	Ikke harmonisering
Regjeringen	Fremme konsensus politikk og bidra til høy tillitt til krisehåndtering av banker. Fremme partipolitiske særstandpunkter langs kjente konfliktlinjer om EØS	Unngå åpen politisk strid, og fremstå som styringsdyktig regjering. Opprettholde stabilitet i finansmarkedene og vinne velgere ved å fremme forbrukervern	Nei. Politisk konflikt Regjeringen evner ikke å få gjennomslag i EU-systemet. Prestisjetap.	Tja? Kortsiktig politisk konsensus? Bremses regelstyrt europeisk integrering Svekket EØS-avtale Tvunget til harmonisering av ESA?
Politikere	Modernisere Finansforetakslovgivningen og bidra til høy tillitt til krisehåndtering av banker. Fremme parti politiske særstandpunkter langs kjente konfliktlinjer om EØS	Fremme parti politiske særstandpunkter langs kjente konfliktlinjer om EØS og vinne velgere	Ja og Nei. Synliggjøre politiske standpunkter langs kjente konfliktlinjer.	Ja og Nei Vinne oppslutning Opposisjon styrer EØS-svekkelse, og mindretalls regjering
Forbrukere	Foreta innskudd i norske banker og benytte norske banktjenester	Lav risiko for tap av innskudd	Nei, eller? Liten reell konsekvens, men psykologisk oppfattes som en svekkelse Større konkurransekraft mellom banker Ikke-diskriminering av pga nasjonalitet i det indre marked	Ja, eller? Økte kostnader. Svekket konkurranse i bankmarkedet Kun noen få kunder kan nyttiggjøre seg økt garantigrense
Finans Norge	Forretningsførere for de ulike sikringsfondene, faglig og konsekvens vurderinger	Et sterkt bank- og finansvesen i Norge	Ja. Reduserte transaksjonskostnader Like konkurransevilkår Fremmer Fintech	Økte transaksjonskostnader Ulike konkurransevilkår Hemmer Fintech
Eiendom Norge	Faglig innspill om store kundeinnskudd	Lavere risiko ved bankkrise for å tape salgssum fra eiendom	Ja Ingen, livsfasetransaksjoner er garantert uten tak i 12 måneder.	Ja. Livsfasetransaksjoner Garantert uten tak i 12 måneder
ESA	Overvåker at direktiver implementeres og praktiseres korrekt	Det indre marked fungerer uten konkurransevidning. ESA oppfyller sitt mandat	Ja I tråd med EØS-avtalen	Nei Ikke i tråd med EØS-avtalen.

En antagelse er når ikke forbrukerorganisasjoner er representert bedre på høringer, så er det ikke forventet at implementeringen av Innskuddsdirektivet med opprettholdelse av nåværende garantibeløp innfrir forventning om og ivaretar forbrukernes interesser i tilstrekkelig grad. Eller at temaet ikke vekker særlig interesse i en kombinasjon av liten medieoppmerksomhet og høy tillitt til banker, og forventning om at det ikke gjøres endringer som rokker ved det.

Interessant er det å se på rollen til Finans Norge, en bransjeorganisasjon som består av banker, forsikringsselskap, finansforetak, er arbeidsgiverforening og forretningsfører for ulike sikringsfond i den norske finansbransjen. Et vidt spekter av roller som skal balanseres mot kunder i markedene, medlemsbedrifter og regulatoriske myndigheter. Antagelig gjør Finans Norge det på en så tillitsvekkende måte at de klarer å balansere hensynene på en lite konfliktfremmende måte. En parallell kan antagelig trekkes til den norske tradisjonen med den kooperative stat (Heywood, 2013, p. 103) som har gode erfaringer med samfunnsbygging og styring gjennom trepart-samarbeidet i arbeidslivet, sentrale forhandlinger med landbruksorganisasjoner etc. Og at Finans Norge rolle faller inn i en slik tradisjon.

Det som kan virke noe motstridende er at en Høyre-ledet regjering sier nei til harmonisering av innskuddsgarantidirektivet som vil kunne medføre en kostnadsreduksjon på 300MNOK i året ifølge beregninger lagt frem i høringssvar av Finans Norge. Myndighetenes rolle i Porters diamant (Porter, 1990) er å fremme den internasjonale konkurransekraften til sine nasjonale banknæring. Gjennom det indre markedet og rett til fri bevegelse av kapital vil det norske bankmarkedet være lokalt. Et vesentlig poeng i Porters teori er jo at det skal være et regulert marked, og at virksomheten må møte knallhard konkurranse på markedet og klare det ved å være innovative og kostnadseffektive (Porter, 1990). Et helt sentralt poeng med fri bevegelse av kapital i et indre marked er under like konkurransevilkår kunne øke produktiviteten ved å redusere transaksjonskostnader. Med tanke på fremtiden og fintech (Stortingsmelding nr.14; 2017-2018, 2018), er allerede introduksjon av regulatoriske sandkasser i enkelte land kommet for å kunne fremme innovasjon ved nye og mindre aktører i finansmarkedene. Og spørsmålet er om det relativt raskt vil kunne utfordre omfattende reguleringer og banker slik vi kjenner de i dag.

Innstillingen fra Stortingets finanskomite står følgende merknad i innstillingen:

«I Norge sparer vi i stor grad i innskudd, og en god innskuddsgaranti er viktigere hos oss enn i mange andre europeiske land». (Innstilling 137 L (2016-2017), 2018)

Denne påstanden gir et bilde av at den norske forbruker og bankkunde har behov for en høyere innskuddsgaranti enn det øvrige borgere av EØS-statene. Hvis vi så ser på hvor mange innskyter kunder i banker som faktisk som vil bli rammet av at innskuddsgarantibeløpet blir redusert fra 2,0MNOK til 1,0MNOK viser tabellen i fra Finanstilsynet i figur 11 på side 33 at det vil ramme mindre enn 3% av innskyterkundene, de velstående bankkundene. Tabellen viser også at ca. 90% av kundeforholdene vil være dekket av garantibeløpet ved harmonisering til 1,0MNOK. Og i forbindelse med implementeringen av 94/19/EF Innskuddsgaranti (NOU1995:25, 1995) var et hovedargument for beregning av garantibeløpet at det bør dekke ca. 90% kundeforholdenes innestående beløp. Finanskomiteen påstand er etter mitt syn ikke dokumentert, men et politisk synspunkt. Og noen betimelige spørsmål vil være hvorfor norske politikere på høyre- og venstresiden i 10 år har brukt prestisje og energi på å unngå harmonisering av et garantibeløp som:

- A) Hovedtyngden av kundeforholdene har innskudd opp til 500TNOK, så er det i realiteten den alminnelige bankkunden som må betale for innskuddsgarantien for de velstående 3% av bankkundene som gir bankene en merkostnad på minst 300MNOK (Finans Norge)?
- B) Kan man med troverdig påstå at bankkunder i Sverige, Danmark og Finland kan ha mindre tillitt til sine banker enn norske på grunn av forskjell i innskuddsgarantibeløpet?
- C) I et bankmarked som antagelig står foran en betydelig endinger som følge av innovasjon, Fintech, påfører Norge egen nasjonal banknæring unødige reguleringer og transaksjonskostnader (Porter, 1990) i forhold til å være i et indre marked med fri bevegelse av kapital?

Interessentene har ulike preferanser. Banknæringen og ESA vil ha harmonisering, regjeringen, forbrukere og Eiendom Norge vil ikke harmonisere og politikere er delt ut fra om man skal si nei av hensyn til økte kostnader for norske banker og konkurransevridning i markedet, men flertallet ser ut til å si nei til harmonisering i dag.

6.4 Påvirker det plikten og på hvilken måte direktivet implementeres?

Ulike norske regjeringer har aktivt søkt å påvirke og opprettholde innskuddsgaranti-beløpet i fra 1995. Det er lagt ned betydelige ressurser i å fremme det norske budskapet både gjennom intergovernmental påvirkning på ministernivå og øvrige nivåer gjennom embetsverk ved Multi Level Governance (Malterud, 2017).

Solbergregjeringen ved finansminister Siv Jensen har også fulgt en aktiv linje i forhold til å unntak i fra fullharmonisering av garantibeløpet. Videre kan man stille spørsmål om hvorfor ikke regjeringen benyttet det politiske handlingsrommet som kunne ligge i anledningen til å koble den frivillige utvidelsen av garantidekning på livsfaseinnskudd og opp mot harmonisering av det generelle innskuddsgarantibeløpet til 100TEURO. Vi er i en situasjon hvor direktivet i er implementert i Finansforetaksloven ved lovendring fra 01.01.2019 med unntak av harmonisering av garantibeløpet, men ikke tatt inn i EØS-direktivets annex IV. Det tyder kanskje på at mindretalls-regjeringen anar å måtte på et eller tidspunkt å innfri forpliktelsen til å implementere direktivet med fullharmonisering i norsk rett, en «lock-in»-effekt (Malterud, 2017). Men venter til siste mulige stund og fortsetter med å prøve å få gjennomslag for ikke-harmonisering og å holde det politiske konfliktnivået så lavt som mulig, så lenge som mulig.

Norge forholder seg til den dynamiske utviklingen i europeisk integrasjon gjennom å innfri forpliktelsene den regelstyrte institusjonaliserte EØS-avtalen. Og det er vanskelig å se for seg at regjeringen skulle komme i brudd med utviklingen i det indre marked. Om regjeringen vil lykkes vil tiden vise, men ser vi på EØS-avtalens forpliktelser, prosessene i to-pilarsystemet og EUs lovgivningsprosess kan det bli langt lerre å bleke. Hovedargumentet fra EUs side, som er gjentatt i ulike brev og møter er at et av hovedprinsippene for det indre markedet er å gi like konkurransevilkår og forbud mot konkurransevridning. Og et annet sentralt moment er EMU, Den Europeiske Monetære Union hvor Eurolandene er underlagt en felles sentralbank ECB, med ansvar for å føre tilsyn med at bankene i Eurosonen overholder de regulatoriske bestemmelsene, samt tilsynsbyråer for finansmarkedene og kredittvurderingsbyråer. Det er ganske omfattende funksjoner og regulatoriske mekanismer som er lagt sentralt og gjør at fri bevegelse av kapital i det indre markedet kan skje under like vilkår.

For å redusere risiko for bankkrise gjør at myndighetene er på banen med effektivt tilsyn i hele finansmarkedet, og at eiere finansforetak vinner på å ha en riktig risikoprofil på virksomheten sin for redusere risikoen for bankkriser. EU-landet Italia har fått kritikk for at

regjeringen må gå inne med støttetiltak for å redde banker i kriser (se vedlegg 5). Et eksempel er verdens eldste bank fra 1400-tallet som det kom en påstandskulle ha en del uoppgjorte lån som skulle vært tapsført for både ett og to hundre år siden. I det indre markedet vil støttetiltak som den italienske regjeringen gir omme i strid med statsstøtte i markedet, og det er noe man ønsker å unngå i EU. At drift, eieransvar, tilsyn og sunn konkurranse samt oppbygging av sikringsfond finansiert av bankene selv skal redusere risikoen for bankkriser.

I en artikkel i Dagens Næringsliv 14. februar 2018 (se vedlegg 6) ble det påpekt at Bank Norwegian tar imot grense overskridende innskudd i fra finske kunder (bosatt i Finland) til norske bankkonti og reklamert for den norske innskuddsgarantien på 2,0 MNOK. Dette er en åpenbar konkurransevriddning mot finske banker som har harmonisert innskuddsgaranti på 100TEURO. Statssekretær Olsen i Finansdepartementet uttaler at dette er svært uheldig i forhold til de norske posisjonen overfor EU-kommisjonen og ønske om å beholde den norske garantibeløpet. Med lovendringene som er vedtatt i Finansforetaksloven fra 01.01.2019 vil grenseoverskridende innskudd kun bli omfattet av innskuddsgaranti på 100TEURO, mens er du bosatt i Norge så vil du som innskyter bli omfattet av garantien på 2,0MNOK.

Spørsmålet blir om Norge unnlater harmonisering og lar Finansforetaksloven bli stående i tråd med de norske interessentenes ønsker. Selv om direktiv 2014/49/EU blir tatt inn i EØS-avtalens annex IV etter en behandling i EØS-komiteen. Da vil det være et brudd på EØS-avtalens artikkel 102 nr.5 om ikke harmonisering gjøres i norsk rett. Vedlegget vil da i ytterste konsekvens bli satt ut av kraft om ikke annet besluttes i EØS-komiteen på grunn av videre sonderinger mellom Norge og EU.

Direktivet er delvis akseptabelt for de norske interessentene, og det påvirker ikke plikten til å implementere og harmonisere direktivet i norsk rett, men en tydelig motvillig fullharmonisering kan skape utfordringer og spenninger i samarbeidet med EU bryte med intensjonene i EØS-avtalen og Norges holdning til europeisk integrering.

7.0 Konklusjon

«Norges forhold til den europeiske integrasjonsprosessen er langt og begivenhetsrikt.»

(NOU 2012:2, 2012, p. 44)

Forbrukere i markedet forventer at bankene skal være effektive i et konkurranseutsatt marked, ha finansiell soliditet, likviditet og stabilitet i utøvelse av bankvirksomheten sin. Og innovative med gode teknologiske løsninger. Og ha høy tillitt til at en finansiell krisesituasjon for bankene vil forbygges, eller til det ytterste bli løst gjennom regulatoriske ordninger. Dette sikres gjennom et omfattende sett av reguleringer og tilsyn fra myndighetenes side nasjonalt, regionalt også internasjonalt. Det særegne med banker er at de ikke kan gå konkurs, men både bankenes innskytere, långivere og eiere må likevel bære en risiko for tap for å kunne ha en aktsomhet og edruelighet som påvirker banker til å drive på en bærekraftig måte i finansmarkedene og med det både drive som sunn næringsvirksomhet med et tydelig samfunnsansvar. Dette vil være i tråd med prisslippene i det indre markedet og støttes opp under av Porter diamant og rollen til myndighetene i markedet (Porter, 1990).

Det er en rekke lovverk, forskrifter og forordninger myndighetene regulerer og fører tilsyn med bank- og finansinstitusjoner. Konesjonsbelagt bank- og finansvirksomhet er en viktig og kritisk integrert del av vårt moderne velfungerende samfunn. Det er en samfunnskritisk virksomhet som krever høy tillitt og effektive løsninger både til å forebygge og løse bankkriser. Det er omfattende regulatoriske tiltak som er iverksatt. Samtidig skal banker- og finansinstitusjoner utvikle og opprettholde en konkurranseevne i ett fritt markedet som sikrer en effektiv utnyttelse av ressursene under like vilkår.

På mange måter kunne man tenke seg at bankvirksomhet kanskje skulle være en offentlig monopoloppgave for til enhver tid å sikre trygge betalingssystemer og innestående kapital. En analogi til en annen virksomhetskritisk tjeneste i samfunnet er strømlinjer og nett til forbrukere. Det var tidligere alt overveiende et offentlig eiet monopol mot forbruker for å utvikle og sikre kraftproduksjon og infrastruktur til strømleveranser. I dag er strømmettet et naturlig monopol hvor krav til drift, leveringstrygghet på strøm og prisen for bruk av strømlinjene er styrt gjennom omfattende reguleringer, uavhengig av hvem som er eier av strømmettet ut til forbruker. Her vil en forbruker først og fremst kunne påvirke kjøp av strøm i et fritt marked, også produsert strøm fra utlandet. Overføringskostnader i nett er strengt regulert, mens prisen på kjøp av strøm skjer i et fritt konkurransemarked.

Om det er banktjenester eller strømforsyning, så er det samfunnskritiske tjenester som myndighetene aktivt regulerer for å sikre at leveranser kan skje.

Og det er ingenting som tyder på annet enn at banker skal ha fri etableringsrett og operere i et konkurranseutsatt marked, både i Norge og i det indre markedet, noe som også er regulert i EØS-avtalen..

Når en EØS-relevant EU-rettsakt pliktig til å bli implementert og harmonisert i tråd med en regelstyrt institusjonell avtale som EØS-avtalen, så kan man spørre seg hvorfor i all verden skulle den lovgivende myndighet EU endre dette lovvedtaket? Rettsakten oppfattes på EUs side, og blant et mindretall av de norske interessentene, som en forholdsmessig regulering av bankene i det indre markedet uten påføring av unødige transaksjonskostnader, og med sikring av gode forbrukerrettigheter. For Norge, et land som utgjør knappe 1% av innbyggerne i det indre markedet, er det neppe fremført tilstrekkelig faglige begrunnede argumenter for et unntak. Politiske argumenter om at det er vil skape spenninger i Norge om direktivet blir harmonisert vil neppe bli et bærende argument overfor EU. Hverken Island og Liechtenstein har unntak. Jeg mener det er lite sannsynlig så lenge EU mener kravene bryter med reglene i det indre markedet om konkurransevridning, økte transaksjonskostnader for norske banker og mulig diskriminering på grunn av nasjonalitet ved at grenseoverskridende innskudd er antagelig summen av forskjellsbehandling i forhold til det indre markedet for stor til å unnlate harmonisering.

EØS-avtalen er regelstyrt og er vår måte å gå inn i regional integrasjon med Europa. Det er en dynamisk prosess i en region som er under stadig utvikling. Det er vel en formodning om at EØS-avtalen har tjent norske interesser godt, og det antagelig fortsatt tilfelle i og med at den fortsatt har en sentral plass i norsk regional integrering. Og da kan man spørre seg om harmonisering av garantibeløpet virkelig er så politisk sensitivt som det fremstår som, for det norske garantibeløpet. I viss analogi kan jo trekkes mot det 3.postdirektivet som Stoltenberg regjeringen under stort politisk press varslet reservasjon mot direktivet, som Solbergregjeringen trakk tilbake, og 3. postdirektiv tar ikke lenger noe plass i den politiske hverdagen, Imidlertid er det verd å merke seg Stortingets granskingskommisjon for bankkrisen i 1998 i rapporten omtalte innskuddsgarantien som et ikke sentralt virkemiddel i krisehåndtering av banker og derfor ikke viet det noe mere oppmerksomhet i rapporten. Og spørsmålet blir da om norske politikere har viet innskuddsgarantien uforholdsmessig stor plass? Jeg mener både ja og nei. Faglig sett ja, men politisk er det nok sterke følelser som kan

vekket opp i en debatt, og regjeringen ønsker i det lengste å unngå å få opp en krevende politisk debatt midt i spenningsfeltet i en EØS-debatt kombinert med utrygghet for sparepengene til folk. KrFs leder, som er på vippen i Stortinget og sikrer flertallet for Solbergregjeringen, har uttalt til Aftenposten i juli 2018 at bruk av resevasjonsrett av og til kan være en farbar vei (Se vedlegg 4) og med det setter regjeringen under press som da må søke mot Arbeiderpartiet for å sikre flertall i viktige implementeringssaker som følger av forpliktelsene i EØS-avtalen..

Er det det en politisk frimodighet fra regjeringen i det man kanskje i praksis antar at fler-nivå påvirkning mot EU-kommisjonen ikke vil føre frem, men heller avventer til man blir tydelig presset til å harmonisere garantibeløpet av tilsynsorganet ESA? For i det øyeblikket direktiv 201/49/EU er lagt til EØS-avtalens annex, så er det kun ESA som har kompetanse til å påse at Norge implementerer direktivet i norsk rett på en korrekt og hensiktsmessig måte. Men det vil antagelig ta såpass lang tid før ESA får saksbehandlet en slik sak og eventuelt behandles i EFTA-domstolen at det kan gå mange år, og kanskje uten noen stor medieoppmerksomhet.

EUs direktiv om bankinnskuddsgaranti er relevant i forhold til EØS-avtalen, og bankinnskudd omfattes av fri bevegelse av kapital. Det betyr at Norge som EØS-stat er forpliktet til å inkludere direktivet i EØS-avtalens annex. Det norske interessentenes preferanser gjør at direktivet er delvis akseptabelt. Dette påvirker ikke Norges plikt til å implementere direktivet i norsk rett innen tidsfristen. Men om Norge velger å reservere seg mot harmonisering av garantibeløpet uten å benytte den formelle resevasjonsrett, vil EU ta skritt for å sette Norge under press? Eller gi Norge ett spillerom og la saken ligge i dødvannet i EFTA-sekretariatet?

Norge har vedtatt lovendringer slik vi ønsker å implementere direktivet, men har ikke tatt det inn for behandling i EØS-komiteen, og dermed ikke kommet inn EØS-avtalens annex. Vil det vil skape usikkerhet i EØS-samarbeidet med EU denne nesten-ulykken. og redusere Norges innflytelse hvis EU skulle oppfatte oss som en treneringsorientert nasjon?

Etter min oppfatning er det sannsynliggjort at vi her konturene av en ny måte Norge forholder seg til EØS-avtalen på i en krevende sak, og er en del av en dynamisk utvikling i den europeiske integrasjonen. Norge har over år tatt opp spørsmålet og antagelig forholdt seg lite strategisk klokt i håndteringen av harmoniseringsdirektivet og valgt en vei som etter mitt syn ender i en nestenkollisjon med EU ved å velge det jeg kaller en treneringslinje. Og det er et stort dilemma for regjeringen slik jeg ser det at direktivet vil antagelig bli fullharmonisert før eller siden fordi argumentene Norge har fremført mot harmonisering ikke er overbevisende

nok i ly av EØS-samarbeidet og tilgangen til det indre markedet. Hvorfor skal den norske regjeringen få unntak for å:

- A) Gi en forhøyet innskuddsgaranti til de mest velstående bankkundene i Norge?
- B) Påføre norske banker i det indre markedet økte transaksjonskostnader, som den vanlige bankkunde må betale for?
- C) Diskriminere grenseoverskridende innskudd pga nasjonalitet?

Det er etter min oppfatning gjort valide funn som har sannsynliggjort at gjennom handling er foretatt en reservasjon uten å benytte reservasjonsretten i EØS-avtalen.

Om det er forgjeves vil bare tiden vise.

Bibliografi

- Bakka, O. E. & Grinerud, K., 2016. *Demokrati satt på prøve*, Trondheim: NTNU Handelshøyskolen (Masteroppgave).
- Bankenes sikringfond, 2018. *Bankenes sikringsfond*. [Internett]
Available at: www.bankenessikringfond.no
[Funnet 12 Juli 2018].
- Banklovkommisjonen, 2018. *Banklovkommisjonen*. [Internett]
Available at: <https://www.banklovkommisjonen.no/>
[Funnet mai-juli 2018].
- Breivik, S. R., 2017. Løftet er brutt for godt. *E24!*, 28 Juni, p. Artikkel.
- Busch, T., Vanebo, J. O. & Dehlin, E., 2012. *Organisasjon og organisering*. 6 red. Oslo: Universitetsforlaget.
- Claes, D. H. & Førland, D. H., 2010. *EU mellomstatlig samarbeid og politisk system*. 3 red. Oslo: Universitetsforlaget.
- DOK 17 1997/1998 , 1998. *Stortingets granskningskomisjon for bankkrisen*, Oslo: Stortinget.
- EFTA, 2018. *EFTA.INT*. [Internett]
[Funnet Juli 2018].
- EFTA, 2018. *European Economic Area - EEA*. [Internett]
Available at: www.EFTA.INT
[Funnet Mai-Juli 2018].
- EU Parliament, 2018. *EUROPA - LEGISLATIVE POWERS*. [Internett]
Available at: <http://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en>
[Funnet mai-juli 2018].
- EØSDATABASEN, 2012. *Posisjonsnotat - Innskuddsgarantidirektivet 2009/14/EF*, Oslo: Regjeringen.
- EØS-Utvalget, 2015. *EØS-posisjonsnotat om innskuddsgarantiordningen*, EØS-Spesialutvalg: Kapitalbevegelser og finansielle tjenester: Regjeringen.
- Freeman, R. E., 1984. *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Boston: Pitman.
- Gram, T., 2014. *Fallitt: Norske finansielle kriser*. Tårnåsen: Res Publica /ebok Norden AS.
- Heywood, R., 2013. *Politics*. New York: Palgrave Foundation.
- Hoemsnes, A. & Trumpy, J., 2018. Advarer om råsalg av forbrukslån i Finalnd. *Dagens Næringsliv*, 14 Februar, p. Artikkel.
- Innstilling 137 L (2016-2017), 2018. *Innstilling 137 L (2016-2017) fra finanskomiteen om Lov om bankens sikringsfond og endring i Finansforetaksloven mv.*, Oslo: Finanskomiteen.
- Jacobsen, D. I., 2015. *Hovrdan gjennomføre undersøkelser?*. 3 red. Oslo: Cappelen DAM AS.
- Johnsen, G. et al., 2014. *Exploring Strategy*. 10 red. Essex: Pearson Education Ltd.

- Karlstad, K. A., 2008. *Konkurs med konsekvenser*. [Internett]
Available at: www.forskning.no
[Funnet 15 Juni 2018].
- Lovdata, 2018. *Lovdata*. [Internett]
Available at: www.lovdata.no
[Funnet mai-Juli Juli 2018].
- Malterud, T. C., 2011. *A Theoretical and Empirical Evaluation of the EEA Agreement*. 1 red. Maastricht: Tore Chr Malterud (PhD avhandling).
- Malterud, T. C., 2017. *Norges humpete vei mot Europeisk integrasjon*. Nittedal: Tore Malterud.
- McCormick, J., 2014. *Understanding The European Union*. 6 red. New York: PALGRAVE MACMILLAN.
- NOU 1992:30 Bankkrisen, 1992. *NOU 1992:30 Bankkrisen - Utredning*, Oslo: Finansdepartementet.
- NOU 2012:2, 2012. *Utenfor og innenfor. Norges Avtaler med EU*, Oslo: Norges offentlige utredninger.
- NOU1995:25, B., 1995. *NOU 1995:25 Sikringsordninger og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner*, Oslo: Banklovkommisjonen.
- NOU2016:23 Banklovkommisjonen, 2016. *NOU2016:23 Innskuddsgaranti og krisehåndtering i banksektoren*, Oslo: Banklovkommisjonen.
- Nyeng, F., 2004. *Vitenskapsteori for økonomer*. Oslo: Abstrakt forlag.
- Pedersen, P. O. K., 2017. *Nordiske velferdstater- konkurransestaten* [Intervju] (29 august 2017).
- Porter, M. E., 1990. The Competitive Advantage of Nations. *Havard Business Review*, MARCH-APRIL, pp. 73-91.
- Porter, M. E., 2007. *Konkurransestrategi*. Oslo: Tano Forlag.
- Proposisjon 159 L (2016-2017), 2017. *Proposisjon 159 L (2016-2017) Lov bankenes sikringsfond og lov om endringer i Finansforetaksloven*, Oslo: Regjeringen - Finansdepartementet.
- Regjeringen, 2016. *Regjeringen - Finansdepartementet*. [Internett]
Available at: <https://www.regjeringen.no/no/tema/okonomi-og-budsjett/finansmarkedene/den-norske-innskuddsgarantiordningen/id634479/>
[Funnet mai-juli 2018].
- Regjeringen, 2018. *Regjeringen*. [Internett]
Available at: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---banklovkommisjonens-utredning-nr.-30-om-innskuddsgaranti-og-krisehandtering-i-banksektoren/id2518301/?factbox=horingsssvar&lastvisited=c5ccf964-b9bd-43c6-9c0c-2453a4f25f26>
[Funnet Mai-Juli 2018].
- Schwab, P. C., 2018. *The Global Competitiveness Report 2017-2018*, Geneva: World Economic Forum.

Selveg, P. E., 2016. *Pressekonferanse om NOU2016:23* [Intervju] (26 Oktober 2016).

Skocpol, T. & Pierson, P., 2002. Historical Institutionalism In Contemporary Political Science. I: I. & Katnelson, red. *Political Science: State of The Dicipline*. New York: Norton & Company, pp. 1-32.

Smith, E. et al., 1998. *Dok 17 1997/98 - Stortingets granskningskommisjon for bankkrisen*, Oslo: Stortinget.

Stortingsmelding 5 (2012-2013) , 2012. *EØS-avtalen og Norges øvrige avtaler med EU*, Oslo: Regjeringen - Utenriksdepartementet.

Stortingsmelding nr.14; 2017-2018, 2018. *Finansmarkedsmeldingen 2018*, Oslo: Finansdepartementet.

Stortingsmelding nr.5 (2012-2013) , 2012. *Om Norges avtaler med EU*, Oslo: Regjeringen-Utenriksdepartementet.

Vedlegg

Vedlegg 1: EU-direktiv 2014/49/EU om innskuddsgarantiordninger

Den Europæiske Unions Tidende 12.6.2014 L173/149

12.6.2014

DA Den Europæiske Unions Tidende

L 173/149

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2014/49/EU

af 16. april 2014

om indskudsgarantiordninger

(omarbejdning)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 53, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Den Europæiske Centralbank (1),

efter den almindelige lovgivningsprocedure (2), og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/19/EF (3) er blevet ændret i betydeligt omfang (4). Da der nu skal foretages yderligere ændringer i dette direktiv, bør det af klarhedshensyn omarbejdes.

(2) For at lette adgangen til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut er det nødvendigt at fjerne visse forskelle i medlemsstaternes lovgivning for så vidt angår de regler om indskudsgarantiordninger, som disse kreditinstitutter er underlagt.

- (3) Dette direktiv udgør en af hovedhjørnestenene i gennemførelsen af det indre marked, både med hensyn til fri etableringsret og fri udveksling af finansielle tjenesteydelser i området for kreditinstitutter, samtidig med at stabiliteten i banksystemet og beskyttelsen af indskyderne styrkes. I betragtning af omkostningerne for hele økonomien ved, at et kreditinstitut ikke kan indfri sine forpligtelser, og den negative indvirkning heraf på den finansielle stabilitet og indskydernes tillid er det ønskeligt ikke kun at fastsætte, at indskyderne skal godtgøres, men også at give medlemsstaterne tilstrækkelig fleksibilitet til at gøre det muligt for indskudsgarantiordninger at træffe foranstaltninger til at mindske sandsynligheden for fremtidige krav over for indskudsgarantiordninger. Disse foranstaltninger bør altid overholde statsstøttereglerne.
- (4) For at tage hensyn til den voksende integration på det indre marked bør det være muligt at fusionere indskudsgarantiordninger i forskellige medlemsstater eller at oprette særskilte grænseoverskridende ordninger på frivilligt grundlag. Medlemsstaterne bør sikre tilstrækkelig stabilitet og en afbalanceret sammensætning af nye og nuværende indskudsgarantiordninger. Negative virkninger for den finansielle stabilitet, for eksempel når kun kreditinstitutter med højrisikoprofil overføres til en grænseoverskridende indskudsgarantiordning, bør undgås.
- (5) I henhold til direktiv 94/19/EF fremsætter Kommissionen eventuelt forslag til ændring af nævnte direktiv. Dette direktiv omfatter harmonisering af indskudsgarantiordningers finansieringsmekanismer, indførelse af risikobaserede bidrag og harmonisering af omfanget af dækkede produkter og indskydere.
- (6) Direktiv 94/19/EF er baseret på princippet om minimumsharmonisering. Derfor findes der i øjeblikket en lang række indskudsgarantiordninger i Unionen med meget forskellige karakteristika. Som følge af de fælles krav i dette direktiv bør der fastlægges et ensartet beskyttelsesniveau for indskydere i hele Unionen, og det sikres, at indskudsgarantiordninger har samme stabilitetsniveau. Samtidig er disse fælles krav af største betydning for at fjerne markedsforvridninger. Dette direktiv bidrager derfor til gennemførelsen af det indre marked.
- (7) Som følge af dette direktiv vil indskydere nyde godt af væsentligt forbedret adgang til indskudsgarantiordninger takket være et udvidet og præciseret omfang af dækning, kortere tilbagebetalingsperioder, forbedret information og solide finansieringskrav. Dette vil forbedre forbrugernes tillid til den finansielle stabilitet på hele det indre marked.
- (8) Medlemsstaterne bør sikre, at deres indskudsgarantiordninger anvender praksisser for god selskabsledelse, og at de udarbejder en årlig rapport over deres aktiviteter.

- (9) I tilfælde af lukning af et insolvent kreditinstitut bør indskydere i filialer, som er beliggende i en anden medlemsstat end den, hvor kreditinstituttet har sit hjemsted, beskyttes af samme indskudsgarantiordning som kreditinstituttets øvrige indskydere.
- (10) Dette direktiv bør ikke være til hinder for, at medlemsstaterne i dets anvendelsesområde medtager kreditinstitutter, som defineret i artikel 4, stk. 1, nr. 1), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 (5), der falder uden for anvendelsesområdet for Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/36/EU (6), jf. nævnte direktivs artikel 2, stk. 5. Med henblik på anvendelsen af nærværende direktiv bør medlemsstaterne kunne beslutte, at centralorganet og alle kreditinstitutter, som er tilsluttet dette centralorgan, behandles som et enkelt kreditinstitut.
- (11) Ifølge dette direktiv skal alle kreditinstitutter i princippet tilsluttes en indskudsgarantiordning. En medlemsstat, der åbner adgang for filialer af et kreditinstitut med hjemsted i et tredjeland, bør bestemme, hvorledes dette direktiv skal finde anvendelse på de pågældende filialer, og bør tage hensyn til behovet for at beskytte indskyderne og bevare det finansielle systems integritet. Indskydere i sådanne filialer bør have fuldt kendskab til de garantiordninger, der gælder for dem.
- (12) Det bør anerkendes, at der findes institutsikringsordninger, som beskytter selve kreditinstituttet og som navnlig sikrer dets likviditet og solvens. Når sådan en ordning er adskilt fra en indskudsgarantiordning, bør der tages hensyn til dets rolle som supplerende garanti i forbindelse med fastsættelsen af dets medlemmers bidrag til indskudsgarantiordningen. Det harmoniserede dækningsniveau, som dette direktiv fastsætter, bør ikke have indvirkning på ordninger, som beskytter selve kreditinstituttet, medmindre de foretager tilbagebetaling til indskyderne.
- (13) Alle kreditinstitutter bør være omfattet af en indskudsgarantiordning, som er anerkendt i henhold til dette direktiv, hvorved der sikres en høj grad af forbrugerbeskyttelse og lige konkurrencevilkår mellem kreditinstitutter, og regelarbitrage hindres. En indskudsgarantiordning bør til enhver tid være i stand til at give denne beskyttelse.
- (14) En indskudsgarantiordnings hovedopgave er at beskytte indskyderne mod følgerne af et kreditinstituts insolvens. Indskudsgarantiordninger bør kunne give denne beskyttelse på forskellige måder. Indskudsgarantiordninger bør først og fremmest anvendes til at tilbagebetale indskydere i henhold til dette direktiv («tilbagebetalingsfunktionen»).
- (15) Indskudsgarantiordninger bør også bidrage til finansieringen af afviklingen af kreditinstitutter i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/59/EU (7).

- (16) Når det er tilladt i henhold til national ret, bør det desuden være muligt for en indskudsgarantiordning at gå ud over den rene tilbagebetalingsfunktion og anvende de disponible finansielle midler til at hindre et kreditinstituts sammenbrud for at undgå omkostningerne til tilbagebetaling af indskyderne og andre negative følger. Disse foranstaltninger bør dog træffes inden for en klart defineret ramme og bør i alle tilfælde overholde statsstøtteregele. Indskudsgarantiordningerne bør blandt andet have fastlagt hensigtsmæssige systemer og procedurer for udvælgelse og gennemførelse af sådanne foranstaltninger og overvågning af de tilknyttede risici. Gennemførelsen af sådanne foranstaltninger bør være genstand for indførelsen af betingelser for kreditinstituttet, som mindst omfatter strengere risikoovervågning og større kontrolrettigheder for indskudsgarantiordningerne. Omkostningerne i forbindelse med de foranstaltninger, der træffes for at hindre et kreditinstituts sammenbrud, bør ikke overstige omkostningerne ved at opfylde den pågældende indskudsgarantiordnings lov- eller aftalemæssige mandater med hensyn til at beskytte de dækkede indskud i kreditinstituttet eller selve instituttet.
- (17) Indskudsgarantiordninger bør også kunne have form af en institutsikringsordning. De kompetente myndigheder bør kunne anerkende institutsikringsordninger som indskudsgarantiordninger, hvis de opfylder alle kriterierne i dette direktiv.
- (18) Dette direktiv bør ikke finde anvendelse på aftale- eller institutsikringsordninger, der ikke er officielt anerkendt som indskudsgarantiordninger, undtagen for så vidt angår de begrænsede krav vedrørende reklame og oplysning af indskyderne i tilfælde af et kreditinstituts udelukkelse eller udtræden. Disse aftale- og institutionssikringsordninger er under alle omstændigheder omfattet af statsstøtteregele.
- (19) Under den seneste finanskriser fik ukoordinerede stigninger i dækningen i Unionen i nogle tilfælde indskydere til at overføre deres penge til kreditinstitutter i lande med højere indskudsgarantier. Sådanne ukoordinerede stigninger har drænet kreditinstitutterne for likviditet i krisetider. Under stabile forhold er det muligt, at forskellig dækning fører til, at indskyderne vælger den mest omfattende indskudsbeskyttelse frem for det indskudsprodukt, der passer bedst til dem. Det er muligt, at sådan forskellig dækning fører til konkurrenceforvridning på det indre marked. Det er derfor nødvendigt at sikre et harmoniseret niveau for indskudsbeskyttelse for alle anerkendte indskudsgarantiordninger, uanset hvor i Unionen indskuddene er foretaget. Det bør dog i et begrænset tidsrum være muligt at dække visse indskud med tilknytning til indskyderens personlige situation på et højere niveau.
- (20) Der bør gælde samme dækningsniveau for alle indskydere, uanset om medlemsstatens valuta er euro. De medlemsstater, der ikke har euroen som valuta,

bør have mulighed for at afrunde de beløb, der fremkommer ved en valutaomregning, uden at dette er til skade for den ensartede beskyttelse af indskydere.

- (21) På den ene side bør det dækningsniveau, der foreskrives i dette direktiv, ikke bevirke, at for stor en del af indskuddene er ubeskyttede, af hensyn til både forbrugerbeskyttelsen og finanssystemets stabilitet. På den anden side bør der tages hensyn til omkostningerne ved finansiering af indskudsgarantiordningerne. Det er derfor rimeligt at fastsætte det harmoniserede dækningsniveau til 100 000 EUR.
- (22) Dette direktiv fastholder princippet om en harmoniseret grænse per indskyder og ikke per indskud. På denne baggrund bør der også tages hensyn til indskud foretaget af indskydere, der ikke er anført som kontoindehaver eller som ikke er eneste indehaver af en konto. Grænsen bør anvendes på hver enkelt identificerbar indskyder. Princippet om, at grænsen bør anvendes på hver enkelt identificerbar indskyder, bør dog ikke gælde for institutter for kollektiv investering, som er undergivet særlige beskyttelsesregler, der ikke gælder for sådanne indskud.
- (23) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/14/EF (8) indførte et fast dækningsniveau på 100 000 EUR, som for nogle medlemsstater har ført til den særlige situation, at de skulle nedsætte deres dækningsniveau, med risiko for at undergrave indskydernes tillid. Selv om harmonisering er afgørende for at sikre lige konkurrencevilkår og finansiel stabilitet på det indre marked, bør der tages hensyn til risikoen for at undergrave indskydernes tillid. Derfor bør medlemsstater være i stand til at anvende et højere dækningsniveau, hvis de fastsatte et højere dækningsniveau end det harmoniserede niveau inden anvendelsen af direktiv 2009/14/EF. Et sådant højere dækningsniveau bør begrænses i tid og anvendelsesområde, og de pågældende medlemsstater bør tilpasse målniveauet og bidragene betalt til deres indskudsgarantiordninger forholdsmæssigt. Eftersom det ikke er muligt at tilpasse målniveauet, hvis dækningsniveauet er ubegrænset, er det hensigtsmæssigt at begrænse muligheden til de medlemsstater, der den 1. januar 2008 anvendte et dækningsniveau inden for et interval på mellem 100 000 og 300 000 EUR. For at begrænse virkningen af forskellige dækningsniveauer, og under hensyntagen til at Kommissionen senest den 31. december 2018 vil gennemgå gennemførelsen af dette direktiv, er det hensigtsmæssigt at tillade denne mulighed indtil denne dato.
- (24) Det bør kun være tilladt for indskudsgarantiordninger at modregne en indskyders forpligtelser i denne indskyders tilbagebetalingskrav, hvis disse forpligtelser er forfaldne på eller inden datoen, hvor indskuddet blev indisponibelt. En sådan modregning bør ikke hindre indskudsgarantiordningers kapacitet til at tilbagebetale indskud inden for den frist, som er fastsat i dette direktiv. Medlemsstaterne bør ikke forhindres i at træffe hensigtsmæssige foranstaltninger med hensyn til indskudsgarantiordningernes rettigheder i forbindelse med et kreditinstituts likvidations- eller omstruktureringsprocedure.

- (25) Det bør være muligt at undtage indskud fra tilbagebetaling, hvis de indskudte midler i overensstemmelse med national ret ikke står til rådighed for indskyderen, fordi indskyderen og kreditinstituttet i en aftale har fastsat, at indskuddet kun tjener til at indfri et lån, der er optaget til at købe en privat fast ejendom. Sådanne indskud bør modregnes i det udestående lånebeløb.
- (26) Medlemsstaterne bør sikre, at beskyttelsen af indskud hidrørende fra visse transaktioner eller til visse sociale eller andre formål er højere end 100 000 EUR i en given periode. Medlemsstaterne bør træffe beslutning om et midlertidigt maksimumsdækningsniveau for sådanne indskud og i denne forbindelse tage hensyn til betydningen af beskyttelse for indskydere og levevilkårene i medlemsstaterne. Under alle sådanne omstændigheder bør statsstøttere reglerne overholdes.
- (27) Det er nødvendigt at harmonisere metoderne for finansiering af indskudsgarantiordninger. På den ene side bør udgifterne til finansiering af indskudsgarantiordninger i princippet afholdes af kreditinstitutterne selv, og på den anden side bør indskudsgarantiordningers finansieringskapacitet stå i forhold til deres forpligtelser. For at sikre, at indskydere i alle medlemsstaterne nyder godt af samme høje beskyttelsesniveau, bør finansieringen af indskudsgarantiordninger harmoniseres på et højt niveau med et ensartet forudgående finansielt målniveau for alle indskudsgarantiordninger.
- (28) I visse tilfælde driver kreditinstitutter imidlertid virksomhed på et meget koncentreret marked, hvor de fleste kreditinstitutter har en sådan størrelse og er så indbyrdes forbundne, at det er usandsynligt, at de bliver likvideret ved normal insolvensbehandling, uden at den finansielle stabilitet bringes i fare, og det er derfor mere sandsynligt, at de vil blive omfattet af velordnede afviklingsbehandlinger. I sådanne tilfælde kan ordningerne have et lavere målniveau.
- (29) Elektroniske penge og midler, der modtages som vederlag for elektroniske penge, bør i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/110/EF (9) ikke behandles som et indskud og bør derfor ikke falde inden for dette direktivs anvendelsesområde.
- (30) For at begrænse indskudsbeskyttelsen til det omfang, der er nødvendigt for at sikre retssikkerhed og gennemsigtighed for indskyderne, og for at undgå at overføre investeringsrisici til indskudsgarantiordninger bør finansielle instrumenter udelukkes fra anvendelsesområdet, undtagen eksisterende opsparingsprodukter, som er dokumenteret med et indskudsbevis udstedt til en navngiven person.

- (31) Visse indskydere bør ikke være berettiget til indskudsbeskyttelse, navnlig offentlige myndigheder eller andre finansielle institutioner. Deres begrænsede antal sammenlignet med alle andre indskydere minimerer indvirkningen på den finansielle stabilitet i tilfælde af et kreditinstituts sammenbrud. Endvidere har myndighederne meget lettere adgang til kredit end borgerne. Medlemsstaterne bør dog kunne beslutte, at indskud fra lokale myndigheder med et årligt budget på op til 500 000 EUR er dækket. Ikkefinansielle virksomheder bør i princippet være dækket uanset deres størrelse.
- (32) Indskydere, hvis aktiviteter omfatter hvidvaskning af penge som omhandlet i artikel 1, stk. 2 eller 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60/EF (10), bør udelukkes fra betalinger fra indskudsgarantiordninger.
- (33) Kreditinstitutters omkostninger ved deltagelse i en indskudsgarantiordning står ikke mål med de omkostninger, som ville blive resultatet af en massiv hævning af indskud ikke alene i et kriseramte institut, men også i sunde institutter, fordi indskyderne vil miste tilliden til banksystemets soliditet.
- (34) Det er nødvendigt, at indskudsgarantiordningers disponible finansielle midler svarer til et vist målniveau, og at der kan indsamles ekstraordinære bidrag. Indskudsgarantiordninger bør under alle omstændigheder have tilstrækkelige alternative finansieringsmuligheder, således at de kan skaffe kortfristet finansiering til at opfylde de krav, der er fremsat mod dem. Det bør være muligt, at indskudsgarantiordningers disponible finansielle midler omfatter kontanter, indskud, betalingsforpligtelser og aktiver med lav risiko, som kan realiseres inden for et kort tidsrum. Størrelsen af bidrag til indskudsgarantiordningen bør tage behørigt hensyn til konjunkturcyklussen, stabiliteten i indlånsektoren og indskudsgarantiordningens eksisterende forpligtelser.
- (35) Indskudsgarantiordninger bør investere i aktiver med lav risiko.
- (36) Bidrag til indskudsgarantiordninger bør bygge på størrelsen af de dækkede indskud og omfanget af den risiko, som det pågældende medlem er udsat for. Dette vil muliggøre en afspejling af de enkelte kreditinstitutters risikoprofil, herunder deres forskellige forretningsmodeller. Det bør også føre til en rimelig beregning af bidragene og tilskynde til at drive virksomhed med en mindre risikobetonet forretningsmodel. For at tilpasse bidragene til markedsforholdene og risikoprofilerne bør indskudsgarantiordninger kunne anvende deres egne risikobaserede metoder. For at tage hensyn til sektorer med særlig lav risiko, som er reguleret i national ret, bør det være tilladt for medlemsstaterne at fastsætte tilsvarende nedsættelser af bidragene, samtidig med at målniveauet for hver indskudsgarantiordning overholdes. Beregningsmetoderne bør i alle tilfælde godkendes af de kompetente myndigheder. Den europæiske tilsynsmyndighed (Den Europæiske Banktilsynsmyndighed) (»EBA«)

oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1093/2010 (11) bør udstede retningslinjer for at angive metoderne til beregning af bidrag.

- (37) Indskudsbeskyttelse er et vigtigt element i gennemførelsen af det indre marked og et nødvendigt supplement til tilsynet med kreditinstitutter som følge af den solidaritet, som den skaber mellem alle institutter på et givet finansielt marked, dersom et af institutterne ikke kan indfri sine forpligtelser. Medlemsstaterne bør derfor kunne tillade indskudsgarantiordninger at låne penge til hinanden på frivilligt grundlag.
- (38) Den nuværende tilbagebetalingsperiode strider mod behovet for at bevare indskydernes tillid og opfylder ikke indskydernes behov. Tilbagebetalingsperioden bør derfor nedsættes til syv arbejdsdage.
- (39) I mange tilfælde findes de nødvendige procedurer for en kort tilbagebetalingsfrist imidlertid ikke endnu. Medlemsstaterne bør derfor gives mulighed for i en overgangsperiode at nedsætte tilbagebetalingsperioden gradvis til syv arbejdsdage. Den maksimumstilbagebetalingsfrist, der er fastsat i dette direktiv, bør ikke hindre indskudsgarantiordninger i at foretage tidligere tilbagebetaling til indskydere. For at sikre, at indskydere i løbet af overgangsperioden ikke kommer i finansielle vanskeligheder, i tilfælde af at deres kreditinstitut ikke kan indfri sine forpligtelser, bør de dog efter anmodning kunne få adgang til et passende beløb af deres dækkede indskud til at dække deres leveomkostninger. En sådan adgang bør udelukkende gives på grundlag af oplysninger fra kreditinstituttet. I betragtning af de forskellige leveomkostninger i medlemsstaterne bør dette beløb fastsættes af medlemsstaterne.
- (40) I forbindelse med den periode, der er nødvendig til tilbagebetaling af indskud, bør der tages hensyn til de tilfælde, hvor der i ordningerne er vanskeligheder ved at fastsætte tilbagebetalingsbeløbet og indskyderens rettigheder, navnlig hvis indskuddene hidrører fra boligtransaktioner eller visse begivenheder i livet, hvis en indskyder ikke er ubetinget berettiget til de beløb, der står på en konto, hvis indskuddet er genstand for en retstvist eller konkurrerende krav til det beløb, der står på kontoen, eller hvis indskuddet er omfattet af økonomiske sanktioner pålagt af nationale regeringer eller internationale organer.
- (41) For at sikre tilbagebetaling bør indskudsgarantiordninger have ret til at indtræde i tilbagebetalte indskydernes rettigheder over for et kreditinstitut, der ikke kan opfylde sine forpligtelser. Medlemsstaterne bør kunne begrænse det tidsrum, hvor indskydere, hvis indskud ikke er tilbagebetalt eller ikke anerkendt inden for fristen for tilbagebetaling, kan kræve tilbagebetaling af deres indskud, for at gøre det muligt for indskudsgarantiordninger at udøve de rettigheder, som de er indtrådt i, senest på den dato, hvor disse rettigheder skal registreres i forbindelse med insolvensbehandlinger.

- (42) En indskudsgarantiordning i en medlemsstat, hvor et kreditinstitut har etableret filialer, bør underrette og tilbagebetale indskydere på vegne af indskudsgarantiordningen i den medlemsstat, hvor kreditinstituttet er godkendt. Det er nødvendigt med beskyttelsesforanstaltninger for at sikre, at en indskudsgarantiordning, der tilbagebetaler indskyderne, fra hjemlandets indskudsgarantiordning modtager de nødvendige finansielle midler og instrukser forud for en sådan tilbagebetaling. Den indskudsgarantiordning, der kan blive berørt, bør indgå aftaler på forhånd for at lette disse opgaver.
- (43) Oplysning er et væsentligt element i indskyderbeskyttelse. Derfor bør indskydere underrettes om deres dækning og den ansvarlige indskudsgarantiordning på deres kontoudtog. Potentielle indskydere bør modtage de samme oplysninger ved et standardiseret oplysningsskema, som de bør anmodes om at anerkende modtagelsen af. Indholdet af sådanne oplysninger bør være det samme for alle indskydere. Ureguleret anvendelse i reklameøjemed af henvisninger til en indskudsgarantiordnings dækningsniveau og rækkevidde kan påvirke banksystemets stabilitet eller indskyderens tillid. Derfor bør henvisninger til indskudsgarantiordninger i reklamer begrænses til korte faktuelle udsagn.
- (44) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF (12) finder anvendelse på behandling af personoplysninger i henhold til nærværende direktiv. Indskudsgarantiordninger og de relevante myndigheder bør behandle oplysninger vedrørende individuelle indskud med største omhu og bør opretholde en høj standard for databeskyttelse i overensstemmelse med nævnte direktiv.
- (45) Dette direktiv bør ikke føre til, at medlemsstaterne eller deres relevante myndigheder gøres ansvarlige over for indskydere, hvis de har sikret, at en eller flere ordninger, der garanterer indskud eller selve kreditinstitutterne med henblik på at sikre kompensation eller beskyttelse af indskyderne i overensstemmelse med dette direktiv, er blevet indført og officielt anerkendt.
- (46) Forordning (EU) nr. 1093/2010 har tildelt EBA en række opgaver i forbindelse med direktiv 94/19/EF.
- (47) EBA bør respektere, at medlemsstaterne fører tilsyn med indskudsgarantiordningerne, og bidrage til at nå målet om at gøre det lettere for kreditinstitutter at optage og udøve virksomhed, samtidig med at indskyderne sikres effektiv beskyttelse, og skatteydernes risiko minimeres. Medlemsstaterne bør holde Kommissionen og EBA orienteret om identiteten af deres udpegede myndighed med henblik på kravet i dette direktiv om samarbejde mellem EBA og de udpegede myndigheder.

- (48) Det er nødvendigt at indføre retningslinjer inden for finansielle tjenesteydelser for at sikre ensartede vilkår og passende beskyttelse af indskydere i hele Unionen. Sådanne retningslinjer bør udstedes for at angive metoden til beregning af risikobaserede bidrag.
- (49) For at sikre, at indskudsgarantiordninger fungerer effektivt, og at der foretages en rimelig afvejning af den stilling, som de indtager i de forskellige medlemsstater, bør EBA kunne bilægge tvister mellem dem med bindende virkning.
- (50) I betragtning af forskellene i den administrative praksis vedrørende indskudsgarantiordninger i medlemsstaterne bør medlemsstaterne frit kunne beslutte, hvilken myndighed der fastslår, at indskud er indisponible.
- (51) Kompetente myndigheder, udpegede myndigheder, afviklingsmyndigheder, relevante administrative myndigheder og indskudsgarantiordninger bør samarbejde med hinanden og udøve deres beføjelser i overensstemmelse med dette direktiv. De bør samarbejde fra et tidligt tidspunkt om udarbejdelse og gennemførelse af afviklingsforanstaltninger med henblik på at fastsætte det beløb, som indskudsgarantiordningen hæfter for, når de finansielle midler anvendes til at finansiere afvikling af kreditinstitutter.
- (52) Beføjelsen til at vedtage retsakter bør delegeres til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 290 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde for at tilpasse dækningsniveauet for den samme indskyders samlede indskud som fastsat i dette direktiv til inflationen i Unionen på grundlag af ændringerne i forbrugerprisindekset. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau. Kommissionen bør i forbindelse med forberedelsen og udarbejdelsen af delegerede retsakter sørge for samtidig, rettidig og hensigtsmæssig fremsendelse af relevante dokumenter til Europa-Parlamentet og Rådet.
- (53) I overensstemmelse med den fælles politiske erklæring fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter (13) forpligter medlemsstaterne sig til i begrundede tilfælde, at lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesinstrumenter. Med hensyn til dette direktiv finder lovgiveren, at fremsendelsen af sådanne dokumenter er begrundet.
- (54) Målet for dette direktiv, nemlig harmonisering af bestemmelserne om indskudsgarantiordningers funktionsmåde kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage

foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.

(55) Forpligtelsen til at gennemføre nærværende direktiv i national ret bør kun omfatte de bestemmelser, hvori der er foretaget indholdsmæssige ændringer i forhold til de tidligere direktiver. Forpligtelsen til at gennemføre de bestemmelser, hvori der ikke er foretaget ændringer, følger af de tidligere direktiver.

(56) Nærværende direktiv bør ikke berøre medlemsstaternes forpligtelser med hensyn til de i bilag II angivne frister for gennemførelse i national ret af direktiverne —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. Dette direktiv fastsætter bestemmelser og procedurer vedrørende oprettelse af indskudsgarantiordninger og deres funktionsmåde.
2. Dette direktiv finder anvendelse på:
  - a) lovbestemte indskudsgarantiordninger
  - b) aftalemæssige indskudsgarantiordninger, som er officielt anerkendt som indskudsgarantiordninger i henhold til artikel 4, stk. 2
  - c) institutsikringsordninger og som er officielt anerkendt som indskudsgarantiordninger i henhold til artikel 4, stk. 2
  - d) kreditinstitutter, som er tilsluttet de i litra a), b) eller c) i dette stykke omhandlede ordninger.
3. Med forbehold af artikel 16, stk. 5 og 7, finder dette direktiv ikke anvendelse på følgende ordninger:
  - a) aftalemæssige ordninger, som ikke er officielt anerkendt som indskudsgarantiordninger, herunder ordninger, som giver supplerende beskyttelse i forhold til dækningsniveauet fastlagt i artikel 6, stk. 1
  - b) institutsikringsordninger, som ikke er officielt anerkendt som indskudsgarantiordninger.

Medlemsstaterne sikrer, at de i litra a) og b) i første afsnit omhandlede ordninger har tilstrækkelige finansielle midler eller relevante finansieringsordninger til at opfylde deres forpligtelser.

Artikel 2

Definitioner

1. I dette direktiv forstås ved:

- 1) »indskudsgarantiordninger«: ordninger som omhandlet i artikel 1, stk. 2, litra a), b) eller c)
- 2) »institutsikringsordninger«: institutsikringsordninger som omhandlet i artikel 113, stk. 7, i forordning (EU) nr. 575/2013
- 3) »indskud«: et indestående beløb, der hidrører fra indlån eller fra mellemtransaktioner foretaget som led i almindelige bankforretninger, og som skal tilbagebetales af et kreditinstitut på bestemte vilkår fastsat ved lov og ved aftale, herunder et tidsindskud og et opsparingsindskud, med undtagelse af indestående beløb, hvis:
  - a) dets eksistens kun kan dokumenteres med et finansielt instrument som defineret i artikel 4, stk. 1, nr. 17), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/39/EF (14), medmindre det er et opsparingsprodukt, som er dokumenteret med et indskudsbevis udfærdiget til en navngiven person, og som findes i en medlemsstat den 2. juli 2014
  - b) dets hovedstol ikke kan tilbagebetales til pari
  - c) dets hovedstol kun kan tilbagebetales til pari i henhold til en særlig garanti fra eller aftale med kreditinstituttet eller en tredjepart
- 4) »berettigede indskud«: indskud, som ikke er udelukket fra beskyttelse i henhold til artikel 5
- 5) »dækkede indskud«: den del af berettigede indskud, som ikke overstiger det dækningsniveau, der er fastlagt i artikel 6.
- 6) »indskyder«: indehaveren eller, i tilfælde af en fælleskonto, alle indehaverne af et indskud
- 7) »fælleskonto«: en konto, der er åbnet i to eller flere personers navn, eller som to eller flere personer kan disponere over ved en eller flere af disse personers underskrift
- 8) »indisponibelt indskud«: et indskud, som er forfaldet til udbetaling, men ikke er blevet udbetalt af et kreditinstitut på de ved lov eller ved aftale fastsatte vilkår, hvis enten:
  - a) de relevante administrative myndigheder har konstateret, at det berørte kreditinstitut efter deres opfattelse ikke for øjeblikket er i stand til at tilbagebetale indskuddet af årsager, der er direkte forbundet med dets finansielle situation, og instituttet ikke har umiddelbar udsigt til at blive i stand til det, eller

b) en retslig myndighed af årsager, som er direkte forbundet med kreditinstituttets finansielle situation, har afsagt en kendelse, som indebærer, at indskydernes ret til at fremsætte krav over for instituttet suspenderes

9) »kreditinstitut«: et kreditinstitut som defineret i artikel 4, stk. 1, nr. 1), i forordning (EU) nr. 575/2013

10) »filial«: en afdeling i en medlemsstat, som retligt udgør en ikke selvstændig del af et kreditinstitut, og som helt eller delvist foretager forretninger, der er forbundet med virksomhed som kreditinstitut

11) »målniveau«: den mængde disponible finansielle midler, som indskudsgarantiordningen skal tilvejebringe i henhold til artikel 10, stk. 2, udtrykt som procentdel af medlemmernes dækkede indskud

12) »disponible finansielle midler«: kontanter, indskud og aktiver med lav risiko, som kan realiseres inden for et tidsrum, der ikke overskrider perioden i artikel 8, stk. 1, og betalingsforpligtelser op til den i artikel 10, stk. 3, fastsatte grænse

13) »betalingsforpligtelser«: et kreditinstituts betalingsforpligtelser over for en indskudsgarantiordning, som der i fuldt omfang er stillet sikkerhed for, under forudsætning af, at sikkerhedsstillelsen:

a) består af aktiver med lav risiko

b) ikke er behæftet med tredjepartsrettigheder og står til rådighed for indskudsgarantiordningen

14) »aktiver med lav risiko«: poster, der er omfattet af de i tabel 1 i artikel 336 i forordning (EU) nr. 575/2013 angivne kategorier 1 eller 2, eller aktiver, der af den kompetente eller udpegede myndighed betragtes som tilsvarende sikre og likvide

15) »hjemland«: et hjemland som defineret i artikel 4, stk. 1, nr. 43), i forordning (EU) nr. 575/2013

16) »værtsland«: værtsland som defineret i artikel 4, stk. 1, nr. 44), i forordning (EU) nr. 575/2013

17) »kompetent myndighed«: en national, kompetent myndighed som defineret i artikel 4, stk. 1, nr. 40), i forordning (EU) nr. 575/2013

18) »udpeget myndighed«: et organ, som forvalter en indskudsgarantiordning i henhold til dette direktiv, eller, såfremt driften af indskudsgarantiordningen forvaltes af en privat enhed, en offentlig myndighed, der af den pågældende medlemsstat er udpeget til at føre tilsyn med denne ordning i medfør af dette direktiv.

2. Når der i dette direktiv henvises til forordning (EU) nr. 1093/2010, anses et organ, som forvalter en indskudsgarantiordning, eller, når driften af indskudsgarantiordningen forestås af en privat enhed, den offentlige myndighed, som fører tilsyn med denne ordning, med henblik på denne forordning for at være en kompetent myndighed som defineret i artikel 4, stk. 2, i nævnte forordning.

3. Aktier i britiske eller irske »building societies«, bortset fra aktier af egenkapital lignende art, som er omfattet af artikel 5, stk. 1, litra b), betragtes som indskud.

Artikel 3

Relevante administrative myndigheder

1. Med henblik på artikel 2, stk. 1, nr. 8), litra a), fastlægger medlemsstaterne den relevante administrative myndighed i deres medlemsstat.
2. Kompetente myndigheder, udpegede myndigheder, afviklingsmyndigheder og relevante administrative myndigheder samarbejder med hinanden og udøver deres beføjelser i overensstemmelse med dette direktiv.

Den relevante administrative myndighed foretager konstateringen som omhandlet i artikel 2, stk. 1, nr. 8), litra a), hurtigst muligt og under alle omstændigheder senest fem arbejdsdage efter, at det for første gang er blevet godtgjort over for dem, at et kreditinstitut ikke har tilbagebetalt et indskud, der er forfaldet til udbetaling.

Artikel 4

Officiel anerkendelse, medlemskab og tilsyn

1. Hver medlemsstat sikrer, at der på dens område indføres en eller flere indskudsgarantiordninger, som bliver officielt anerkendt.

Det udelukker ikke fusion af indskudsgarantiordninger i forskellige medlemsstater eller etablering af grænseoverskridende indskudsgarantiordninger. Godkendelse af sådanne grænseoverskridende eller fusionerede indskudsgarantiordninger skal indhentes fra de medlemsstater, hvori de pågældende indskudsgarantiordninger er etablerede.

2. En aftalemæssig ordning som omhandlet i artikel 1, stk. 2, litra b), i dette direktiv kan officielt anerkendes som en indskudsgarantiordning, hvis den overholder dette direktiv.

En institutsikringsordning kan officielt anerkendes som en indskudsgarantiordning, hvis den opfylder betingelserne fastsat i artikel 113, stk. 7, i forordning (EU) nr. 575/2013 og overholder dette direktiv.

3. Et kreditinstitut, som har fået meddelt tilladelse i en medlemsstat i henhold til artikel 8 i direktiv 2013/36/EU, må ikke tage imod indskud, medmindre det er medlem af en ordning, der er officielt anerkendt i dets hjemland i henhold til stk. 1 i denne artikel.
4. Hvis et kreditinstitut undlader at opfylde de forpligtelser, der påhviler det som medlem af en indskudsgarantiordning, underrettes de kompetente myndigheder straks, og disse træffer i samarbejde med indskudsgarantiordningen straks alle passende foranstaltninger, herunder, hvis nødvendigt, pålæggelse af sanktioner, for at sikre, at kreditinstituttet opfylder sine forpligtelser.
5. Hvis de foranstaltninger, der iværksættes i henhold til stk. 4, ikke fører til, at kreditinstituttet opfylder sine forpligtelser, kan indskudsgarantiordningen, med forbehold af national ret og de kompetente myndigheders udtrykkelige samtykke, med mindst en måneds varsel meddele, at det agter at ekskludere kreditinstituttet fra indskudsgarantiordningen. Indskud, der foretages inden denne frists udløb, vil fortsat være fuldt dækket af indskudsgarantiordningen. Hvis kreditinstituttet ved fristens udløb ikke har opfyldt sine forpligtelser, ekskluderer indskudsgarantiordningen kreditinstituttet.

6. Indskud, der indestår på den dato, hvor et kreditinstitut ekskluderes fra indskudsgarantiordningen, dækkes fortsat af denne indskudsgarantiordning.

7. De udpegede myndigheder fører løbende tilsyn med de indskudsgarantiordninger, der er omhandlet i artikel 1, for at sikre, at de er i overensstemmelse med dette direktiv.

Grænseoverskridende indskudsgarantiordninger er underlagt tilsyn ved repræsentanter for de udpegede myndigheder i de medlemsstater, hvor de tilsluttede kreditinstitutter har fået meddelt tilladelse.

8. Medlemsstaterne sikrer, at en indskudsgarantiordning til enhver tid og på indskudsgarantiordningens anmodning modtager alle de oplysninger fra deres medlemmer, som er nødvendige for at forberede en tilbagebetaling til indskydere, herunder mærkninger som omhandlet i artikel 5, stk. 4.

9. Indskudsgarantiordningerne sikrer, at data vedrørende indskyderes konti behandles fortroligt og beskyttes. Behandlingen af sådanne data foretages i overensstemmelse med direktiv 95/46/EF.

10. Medlemsstaterne sikrer, at indskudsgarantiordninger gennemfører stresstest af deres systemer, og at indskudsgarantiordningerne underrettes hurtigst muligt, hvis de kompetente myndigheder bliver opmærksomme på problemer i et kreditinstitut, der vil kunne medføre en indgriben fra en indskudsgarantiordning.

Sådanne test skal finde sted mindst hvert tredje år og hyppigere, hvis dette er hensigtsmæssigt. Den første test finder sted senest den 3. juli 2017.

På grundlag af resultaterne af stresstestene gennemfører EBA mindst hvert femte år regelmæssigt peer review-undersøgelser i henhold til artikel 30 i forordning (EU) nr. 1093/2010 med henblik på at undersøge indskudsgarantiordningers modstandsdygtighed. Indskudsgarantiordninger er undergivet kravene om tavshedspligt, jf. artikel 70 i nævnte forordning, ved udveksling af oplysninger med EBA.

11. Indskudsgarantiordninger anvender til at foretage stresstest af deres systemer udelukkende de oplysninger, som er nødvendige for at foretage de pågældende test, og opbevarer ikke oplysningerne længere, end det er nødvendigt af hensyn til dette formål.

12. Medlemsstaterne sikrer, at deres indskudsgarantiordninger har fastlagt god og gennemsigtig praksis inden for selskabsledelse. Indskudsgarantiordninger udarbejder en årlig aktivitetsrapport.

Artikel 5

Berettigede indskud

1. Følgende kan ikke tilbagebetales via en indskudsgarantiordning:

a) indskud foretaget af andre kreditinstitutter på egne vegne og for egen regning, jf. dog artikel 7, stk. 3, i dette direktiv

b) »kapitalgrundlag« som defineret i artikel 4, stk. 1, nr. 118), i forordning (EU) nr. 575/2013

c) indskud, der stammer fra transaktioner, i forbindelse med hvilke der er blevet afsagt straffedom for hvidvaskning af penge som defineret i artikel 1, stk. 2, i direktiv 2005/60/EF

d) indskud fra finansieringsinstitutter som defineret i artikel 4, stk. 1, nr. 26), i forordning (EU) nr. 575/2013

e) indskud fra investeringsselskaber som defineret i artikel 4, stk. 1, nr. 1), i direktiv 2004/39/EF

f) indskud, hvis indehaver aldrig er blevet identificeret som omhandlet i artikel 9, stk. 1, i direktiv 2005/60/EF, når de er blevet indisponible

g) indskud fra forsikringsselskaber som omhandlet i artikel 13, stk. 1-6, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/138/EF (15)

h) indskud fra institutter for kollektiv investering

i) indskud fra pensionsfonde og pensionskasser

j) indskud fra offentlige myndigheder

k) gældsinstrumenter udstedt af et kreditinstitut og forpligtelser, der skyldes egne veksler og solaveksler.

2. Uanset denne artikels stk. 1 kan medlemsstaterne sikre, at følgende indskud er omfattet op til det i artikel 6, stk. 1, fastlagte dækningsniveau:

a) indskud der indehaves af personlige pensionsordninger og arbejdsmarkedsrelaterede pensionsordninger hos små og mellemstore virksomheder

b) indskud, der indehaves af lokale myndigheder med et årligt budget på op til 500 000 EUR

3. Medlemsstaterne kan fastsætte, at indskud, der i henhold til national ret alene kan frigives til at tilbagebetale et lån i privat fast ejendom, uanset om det er ydet af kreditinstituttet eller et andet institut, som indehaver indskuddet, er udelukket fra tilbagebetaling fra en indskudsgarantiordning.

4. Medlemsstaterne skal sikre, at kreditinstitutterne forsyner de berettigede indskud med et mærke, således at sådanne indskud kan identificeres omgående.

Artikel 6

Dækningsniveau

1. Medlemsstaterne sikrer, at dækningsniveauet for en given indskyders samlede indskud er 100 000 EUR, såfremt indskud bliver indisponible.
2. I tillæg til stk. 1 sikrer medlemsstaterne, at følgende indskud er beskyttet ud over 100 000 EUR i mindst tre og højst 12 måneder efter, at beløbet er krediteret eller fra det øjeblik, hvor de pågældende indskud kan overføres lovligt:
  - a) indskud, som følge af transaktioner vedrørende fast ejendom og relateret til private boliger
  - b) indskud, som tjener sociale formål, der er fastsat i national ret, og som er knyttet til særlige begivenheder i livet, såsom en indskyders ægteskab, skilsmisse, pensionering, afskedigelse, nedskæringsbetinget afskedigelse, invaliditet eller dødsfald
  - c) indskud, som tjener formål, der er fastsat i national ret, og som er baseret på udbetaling af forsikringsydelse eller erstatning for skader forvoldt ved kriminalitet eller for fejlagtig domfældelse.
3. Stk. 1 og 2 hindrer ikke medlemsstaterne i at bevare eller indføre ordninger, som beskytter aldersopsparingsprodukter og pensioner, forudsat at sådanne ordninger ikke udelukkende dækker indskud, men tilbyder samlet dækning for alle produkter og situationer, som er relevante i den forbindelse.
4. Medlemsstaterne sikrer, at tilbagebetalinger foretages i følgende valutaer:
  - a) valutaen i den medlemsstat, hvor indskudsgarantiordningen befinder sig
  - b) valutaen i den medlemsstat, hvor kontoindehaveren har bopæl
  - c) euro
  - d) kontoens valuta
  - e) valutaen i den medlemsstat, hvor kontoen befinder sig.

Indskyderne oplyses om tilbagebetalingens valuta.

Hvis konti blev ført i en anden valuta end den, som tilbagebetalingen foretages i, er den anvendte kurs kursen på den dato, hvor den relevante administrative myndighed foretager en konstatering som omhandlet i artikel 2, stk. 1, nr. 8), litra a), eller en retslig myndighed afsiger en kendelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1, nr. 8), litra b).

5. Medlemsstater, der omregner beløbene i stk. 1 i denne artikel til national valuta, skal ved omregningen i første omgang lægge den kurs til grund, som gælder den 3. juli 2015.

Medlemsstaterne kan afrunde de beløb, der fremkommer ved omregningen, forudsat at en sådan afrunding ikke overstiger 5 000 EUR.

Med forbehold af andet afsnit tilpasser medlemsstaterne de dækningsniveauer, der er omregnet til anden valuta, til det beløb, der er omhandlet i denne artikels stk. 1, hvert femte år. Medlemsstaterne foretager efter høring af Kommissionen en tidligere tilpasning af dækningsniveauerne som følge af uforudsete hændelser, som f.eks. valutaudsving.

6. Kommissionen tager med regelmæssige mellemrum og mindst hvert femte år det i stk. 1 anførte beløb op til fornyet gennemgang. Kommissionen forelægger i givet fald et direktivforslag for Europa-Parlamentet og Rådet for at tilpasse det i stk. 1 anførte beløb på baggrund af bl.a. udviklingen i banksektoren og den økonomiske og monetære situation i Unionen. Den første gennemgang finder ikke sted før den 3. juli 2020, medmindre uforudsete hændelser nødvendiggør en gennemgang på et tidligere tidspunkt.

7. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 18 med henblik på at tilpasse det i stk. 6 omhandlede beløb mindst hvert femte år til inflationen i Unionen på grundlag af ændringerne i det harmoniserede forbrugerprisindeks, der offentliggøres af Kommissionen, siden den foregående tilpasning.

Artikel 7

Fastsættelse af de beløb, der kan tilbagebetales

1. Den i artikel 6, stk. 1, fastsatte grænse finder anvendelse på de samlede indskud i et og samme kreditinstitut, uanset indskuddenes antal, valuta eller lokalisering inden for Unionen.

2. For fælleskonti indgår den andel, der tilkommer hver enkelt indskyder, i beregningen af den i artikel 6, stk. 1, fastsatte grænse.

Findes der ikke særlige bestemmelser herom, fordeles det på kontoen indestående beløb ligeligt mellem indskyderne.

Medlemsstaterne kan bestemme, at indskud på en konto, som to eller flere personer har adgang til som deltagere i et interessentskab, en sammenslutning eller en gruppering af tilsvarende art, som ikke har status som juridisk person, kan lægges sammen og behandles, som om de var foretaget af en enkelt indskyder, med henblik på beregningen af grænsen i artikel 6, stk. 1.

3. Er indskyderen ikke ubetinget berettiget til de beløb, der står på kontoen, er det den person, der er ubetinget berettiget hertil, som skal dækkes af garantiordningen, forudsat at den pågældende person er blevet identificeret eller kan identificeres inden den dato, hvor den relevante administrative myndighed foretager en konstatering som omhandlet i artikel 2, stk. 1, nr. 8), litra a), eller en retslig myndighed afsiger en kendelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1, nr. 8, litra b). Hvor flere personer er ubetinget berettiget til de indestående beløb, indgår deres respektive andel i henhold til de ordninger, der gælder for forvaltningen af beløbene, i beregningen af den i artikel 6, stk. 1, fastsatte grænse.

4. Referencedatoen for beregningen af det beløb, der kan tilbagebetales, er den dato, hvor en relevant administrativ myndighed foretager en konstatering som omhandlet i artikel 2, stk. 1, nr. 8), litra a), eller en retslig myndighed afsiger en kendelse som omhandlet i artikel 2, stk.

1, nr. 8), litra b). Indskyderens forpligtelser over for kreditinstituttet tages ikke i betragtning ved beregning af det beløb, der kan tilbagebetales.

5. Medlemsstaterne kan beslutte, at indskyderens forpligtelser over for kreditinstituttet indgår i beregningen af det beløb, der kan tilbagebetales, hvis de er forfaldne på eller inden den dato, hvor en relevant administrativ myndighed foretager en konstatering som omhandlet i artikel 2, stk. 1, nr. 8), litra a), eller en retslig myndighed afsiger en kendelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1, nr. 8), litra b) i det omfang modregning er mulig i henhold til de lov- og aftalebestemmelser, der gælder for aftalen mellem kreditinstituttet og indskyderen.

Indskyderne underrettes forud for aftalens indgåelse af kreditinstituttet, hvis deres forpligtelser over for kreditinstituttet indgår i beregningen af det beløb, der kan tilbagebetales.

6. Medlemsstaterne sikrer, at indskudsgarantiordningerne til enhver tid kan anmode kreditinstitutter om at underrette dem om enhver indskyders samlede berettigede indskud.

7. Påløbne renter af indskud, som endnu ikke er krediteret på den dato, hvor en relevant administrativ myndighed foretager en konstatering som omhandlet i artikel 2, stk. 1, nr. 8), litra a), eller en retslig myndighed afsiger en kendelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1, nr. 8), litra b), godtgøres af indskudsgarantiordningen. Den i artikel 6, stk. 1, omhandlede grænse kan dog ikke overskrides.

8. Medlemsstaterne kan bestemme, at visse kategorier af indskud, som imødekommer et socialt hensyn defineret i national ret, og som er garanteret af tredjemand i overensstemmelse med reglerne om statsstøtte, ikke tages i betragtning ved sammenlægning af de indskud, som en og samme indskyder har i et og samme kreditinstitut, jf. stk. 1. I sådanne tilfælde begrænses tredjemands garanti til dækningsniveauet fastlagt i artikel 6, stk. 1.

9. Når kreditinstitutter i henhold til national ret kan drive virksomhed under forskellige varemærker, som defineret i artikel 2 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/95/EF (16), sikrer medlemsstaten, at indskyderne oplyses klart om, at kreditinstituttet driver virksomhed under forskellige varemærker, og at dækningsniveauet fastlagt i artikel 6, stk. 1, 2 og 3, i dette direktiv finder anvendelse på de samlede indskud, som indskyderen har i det pågældende kreditinstitut. Disse oplysninger skal medtages i de i artikel 16 og bilag I i dette direktiv omhandlede oplysninger til indskyder.

Artikel 8

Tilbagebetaling

1. Indskudsgarantiordningerne sikrer, at de beløb, der kan tilbagebetales, stilles til rådighed senest syv arbejdsdage efter den dato, hvor en relevant administrativ myndighed foretager en konstatering som omhandlet i artikel 2, stk. 1, nr. 8), litra a), eller en retslig myndighed afsiger en kendelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1, nr. 8), litra b).

2. Medlemsstaterne kan dog for en overgangsperiode indtil den 31. december 2023 fastlægge følgende tilbagebetalingsperioder på op til:

a) 20 arbejdsdage indtil den 31. december 2018

b) 15 arbejdsdage fra den 1. januar 2019 indtil den 31. december 2020

c) 10 arbejdsdage fra den 1. januar 2021 indtil den 31. december 2023.

3. Medlemsstaterne kan beslutte, at de i artikel 7, stk. 3, omhandlede indskud er omfattet af en længere tilbagebetalingsperiode, som ikke overstiger 3 måneder fra den dato, hvor en relevant administrativ myndighed foretager en konstatering som omhandlet i artikel 2, stk. 1, nr. 8), litra a), eller en retslig myndighed afsiger en kendelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1, nr. 8), litra b).

4. Hvis indskudsgarantiordninger under overgangsperioden indtil den 31. december 2023 ikke kan stille det beløb, der kan tilbagebetales, til rådighed inden syv arbejdsdage, sikrer de, at indskyderne har adgang til et passende beløb af deres dækkede indskud til at dække leveomkostninger inden fem arbejdsdage efter anmodningen.

Indskudsgarantiordninger skal kun stille det i første afsnit omhandlede passende beløb til rådighed på grundlag af data, som indskudsgarantiordningen eller kreditinstituttet videregiver.

Det i første afsnit omhandlede passende beløb fratrækkes det beløb, der kan tilbagebetales, jf. artikel 7.

5. Tilbagebetaling som omhandlet i stk. 1 og 4, kan udsættes hvis:

- a) det er uklart, om den pågældende person er berettiget til at modtage tilbagebetaling, eller indskuddet er genstand for en retstvist
- b) indskuddet er omfattet af restriktive foranstaltninger fra nationale regeringers eller internationale organers side
- c) der uanset stk. 9 i denne artikel ikke har været foretaget nogen transaktioner i relation til indskuddet i de seneste 24 måneder (kontoen er inaktiv)
- d) det beløb, der skal tilbagebetales, skønnes at indgå i en midlertidigt høj balance som defineret i artikel 6, stk. 2, eller
- e) det beløb, der skal tilbagebetales, skal udbetales af indskudsgarantiordningen i værtslandet, jf. artikel 14, stk. 2.

6. Det beløb, der kan tilbagebetales, stilles til rådighed, uden at det er nødvendigt at anmode en indskudsgarantiordning herom. Til det formål sender kreditinstituttet de fornødne oplysninger om indskud og indskydere, så snart indskudsgarantiordningerne anmoder herom.

7. Eventuel korrespondance mellem indskudsgarantiordningen og indskyderen skal være affattet:

- a) på det af EU-institutionernes officielle sprog, som benyttes af det kreditinstitut, som det dækkede indskud er placeret i, til kommunikation med indskyderen, eller

b) på det eller de officielle sprog i den medlemsstat, hvor det dækkede indskud befinder sig.

Hvis et kreditinstitut driver virksomhed direkte i en anden medlemsstat uden at have oprettet filialer, formidles oplysningerne på det sprog, som indskyderen valgte, da kontoen blev oprettet.

8. Uanset tidsfristen i denne artikels stk. 1 kan udbetalinger forbundet med en indskyder under indskudsgarantiordningen suspenderes, indtil der foreligger en domstolsafgørelse, hvis indskyderen eller den person, der er berettiget til eller har interesse i beløb, der står på en konto, er blevet sigtet for en lovovertrædelse som følge af eller i forbindelse med hvidvaskning af penge som defineret i artikel 1, stk. 2, i direktiv 2005/60/EF.

9. Der foretages ingen tilbagebetaling, hvis der ikke har været foretaget nogen transaktioner i relation til indskuddet i de seneste 24 måneder, og hvis indskuddets værdi er lavere end de administrative omkostninger, som indskudsgarantiordningen ville påtage sig i forbindelse med en sådan tilbagebetaling.

Artikel 9

Krav mod indskudsgarantiordninger

1. Medlemsstaterne sørger for, at indskyderens ret til godtgørelse indebærer en klagemulighed mod indskudsgarantiordningen.

2. En indskudsgarantiordning, der foretager udbetalinger i henhold til en garantiordning på nationalt plan, med forbehold af de rettigheder, det måtte have i henhold til national ret, har ret til at indtræde i indskyderens rettigheder i likvidations- eller omstruktureringssager for et beløb, der svarer til deres udbetalinger til indskyderne. Hvis en indskudsgarantiordning foretager udbetalinger i forbindelse med afviklingsprocedurer, herunder anvendelsen af afviklingsværktøjer eller udøvelsen af afviklingsbeføjelser i overensstemmelse med artikel 11, kan indskudsgarantiordningen gøre et krav gældende mod det pågældende kreditinstitut for et beløb, der svarer til dets udbetalinger. Dette krav har samme prioritet som dækkede indskud i henhold til nationalret om almindelig insolvensbehandling som defineret i direktiv 2014/59/EU.

3. Medlemsstaterne kan begrænse den tidsperiode, inden for hvilken indskydere, hvis indskud ikke blev tilbagebetalt eller anerkendt af indskudsgarantiordningerne inden for de frister, der er omhandlet i artikel 8, stk. 1 og 3, kan kræve tilbagebetaling af deres indskud.

Artikel 10

Finansiering af indskudsgarantiordninger

1. Medlemsstaterne sikrer, at indskudsgarantiordningerne råder over passende systemer til fastsættelse af deres eventuelle forpligtelser. Indskudsgarantiordningernes disponible finansielle midler står i forhold til disse forpligtelser.

Indskudsgarantiordningerne tilvejebringer de disponible finansielle midler i form af bidrag fra deres medlemmer mindst én gang om året. Det forhindrer ikke supplerende finansiering fra andre kilder.

2. Medlemsstaterne sikrer, at en indskudsgarantiordnings disponible finansielle midler senest den 3. juli 2024 mindst svarer til et målniveau på 0,8 % af medlemmernes dækkede indskud.

Hvis finansieringskapaciteten ikke når op på målniveauet, genoptages bidragsindbetalingen, i det mindste indtil målniveauet er nået igen.

Hvis de disponible finansielle midler, efter at målniveauet er nået første gang, er blevet reduceret til mindre end to tredjedele af målniveauet, fastsættes det almindelige bidrag på et niveau, der gør det muligt at nå målniveauet inden seks år.

Det almindelige bidrag skal tage behørigt hensyn til konjunkturudviklingen og til den virkning, som procykliske bidrag kan have, når der fastsættes årlige bidrag i forbindelse med denne artikel.

Medlemsstaterne kan forlænge den i første afsnit omhandlede periode med højst fire år, hvis indskudsgarantiordningen har foretaget kumulerede udbetalinger ud over 0,8 % af de dækkede indskud.

3. De disponible finansielle midler, der skal tages hensyn til for at nå målniveauet, kan omfatte betalingsforpligtelser. Den samlede del af betalingsforpligtelser må ikke overstige 30 % af de samlede disponible finansielle midler, der er tilvejebragt i overensstemmelse med denne artikel.

For at sikre en ensartet anvendelse af dette direktiv skal EBA udstede retningslinjer om betalingsforpligtelser.

4. Uanset stk. 1 i denne artikel kan en medlemsstat med henblik på at opfylde sine forpligtelser i henhold dertil tilvejebringe de disponible finansielle midler gennem de obligatoriske bidrag betalt af kreditinstitutter til eksisterende ordninger med obligatoriske bidrag indført af en medlemsstat på dennes område med henblik på at dække de omkostninger, der er forbundet med systemiske risici, sammenbrud og afvikling af institutter.

Indskudsgarantiordningerne er berettiget til et beløb svarende til beløbet af sådanne bidrag op til målniveauet fastlagt i stk. 2 i denne artikel, som medlemsstaten på anmodning straks stiller til rådighed for de pågældende indskudsgarantiordninger udelukkende med henblik på målene fastsat i artikel 11.

Indskudsgarantiordningerne er kun berettiget til dette beløb, hvis den kompetente myndighed finder, at de ikke er i stand til at tilvejebringe ekstraordinære bidrag fra deres medlemmer. Indskudsgarantiordningerne skal tilbagebetale dette beløb gennem bidrag fra deres medlemmer i overensstemmelse med artikel 10, stk. 1 og 2.

5. Bidrag til afviklingsfinansieringsordninger i henhold til afsnit VII i direktiv 2014/59/EU, herunder de disponible finansielle midler, der skal tages hensyn til for at nå afviklingsfinansieringsordningernes målniveau, jf. artikel 102, stk. 1, i direktiv 2014/59/EU, tæller ikke med i målniveauet.

6. Som en undtagelse fra stk. 2 kan medlemsstaterne, såfremt det er begrundet og efter godkendelse fra Kommissionen, tillade et minimumsmålniveau, der er lavere end det målniveau, der er fastsat i stk. 2, såfremt følgende betingelser er opfyldt:

- a) reduktionen er baseret på den antagelse, at det er usandsynligt, at en betydelig del af de disponible finansielle midler vil blive brugt til foranstaltninger til at beskytte dækkede indskydere, ud over dem, der er omhandlet i artikel 11, stk. 2 og 6, og

- b) den banksektor, som indskudsgarantiordningens tilsluttede kreditinstitutter driver virksomhed i, er stærkt koncentreret med en lang række aktiver, der indehaves af et lille antal kreditinstitutter eller bankkoncerner, det er underkastet tilsyn på konsolideret niveau, og som på grund af deres størrelse sandsynligvis vil blive underkastet afviklingsprocedurer i tilfælde af sammenbrud.

Det reducerede målniveau må ikke være lavere end 0,5 % af de dækkede indskud.

7. Indskudsgarantiordningernes disponible finansielle midler investeres med lav risiko og tilstrækkelig diversificering for øje.

8. Hvis en indskudsgarantiordnings disponible finansielle midler ikke er tilstrækkelige til at sikre indskydere tilbagebetaling, når indskud bliver indisponible, betaler medlemmerne ekstraordinære bidrag svarende til højst 0,5 % af deres dækkede indskud pr. kalenderår. Indskudsgarantiordninger kan under ekstraordinære omstændigheder og med samtykke fra den kompetente myndighed kræve højere bidrag.

Den kompetente myndighed kan helt eller delvist udsætte et kreditinstituts betaling af ekstraordinære ex post-bidrag til afviklingsfinansieringsordningen, hvis bidragene vil kunne bringe kreditinstituttets likviditet eller solvens i fare.

En sådan udsættelse må ikke gives for en periode, der længere end seks måneder, men kan forlænges på anmodning af kreditinstituttet.

De i medfør af nærværende stykke udsatte bidrag betales, når de ikke længere er til fare for kreditinstituttets likviditet og solvens.

9. Medlemsstaterne sikrer, at indskudsgarantiordningerne råder over tilstrækkelige alternative finansieringsforanstaltninger, således at de kan opnå kortfristet finansiering til at opfylde krav mod de pågældende indskudsgarantiordninger.

10. Medlemsstaterne underretter senest den 31. marts hvert år EBA om de samlede dækkede indskud i deres medlemsstat og om indskudsgarantiordningernes disponible finansielle midler pr. 31. december i det foregående år.

Artikel 11

Anvendelse af midlerne

1. De finansielle midler, der er omhandlet i artikel 10, anvendes hovedsagelig til at tilbagebetale indskydere i henhold til dette direktiv.

2. En indskudsgarantiordnings finansielle midler anvendes til at finansiere afvikling af kreditinstitutter i overensstemmelse med artikel 109 i direktiv 2014/59/EU. Afviklingsmyndigheden fastsætter efter høring af indskudsgarantiordningen det beløb, der påhviler indskudsgarantiordningen.

3. Medlemsstaterne kan give en indskudsgarantiordning tilladelse til at anvende de disponible finansielle midler til alternative foranstaltninger med henblik på at forebygge et kreditinstituts sammenbrud, forudsat af følgende betingelser er opfyldt:

- a) afviklingsmyndigheden har ikke truffet nogen afviklingsforanstaltninger i henhold til artikel 32 i direktiv 2014/59/EU

- b) indskudsgarantiordningen har fastlagt hensigtsmæssige systemer og procedurer for udvælgelse og gennemførelse af alternative foranstaltninger og overvågning af de tilknyttede risici
- c) omkostningerne i forbindelse med foranstaltningerne overstiger ikke omkostningerne forbundet med at opfylde indskudsgarantiordningens lov- eller aftalemæssige mandat
- d) indskudsgarantiordningens brug af alternative foranstaltninger er kædet sammen med krav til det kreditinstitut, som støttes, der som minimum omfatter strengere risikoovervågning og mere vidtgående kontrolrettigheder for indskudsgarantiordningen
- e) indskudsgarantiordningens brug af alternative foranstaltninger er kædet sammen med, at kreditinstitutets forpligtelser støttes med henblik på at sikre adgang til dækkede indskud
- f) den kompetente myndigheds vurdering har bekræftet, at de tilsluttede kreditinstitutter er i stand til at betale de ekstraordinære bidrag, der er omhandlet i stk. 5 i denne artikel.

Indskudsgarantiordningen hører afviklingsmyndigheden og den kompetente myndighed om de foranstaltninger og betingelser, der pålægges kreditinstituttet.

4. Der må ikke anvendes alternative foranstaltninger som omhandlet i stk. 3 i denne artikel, når den kompetente myndighed efter høring af afviklingsmyndigheden finder, at betingelserne for afviklingsforanstaltninger i henhold til artikel 27, stk. 1, i direktiv 2014/59/EU er opfyldt.

5. Hvis de disponible finansielle midler anvendes i overensstemmelse med stk. 3 i denne artikel, indbetaler de tilsluttede kreditinstitutter straks de midler til indskudsgarantiordningen, der er blevet anvendt til alternative foranstaltninger, om nødvendigt i form af ekstraordinære bidrag, hvis:

- a) der opstår et behov for at tilbagebetale indskyderne, og indskudsgarantiordningens disponible finansielle midler beløber sig til mindre end to tredjedele af målniveauet
- b) de disponible finansielle midler falder til under 25 % af målniveauet.

6. Medlemsstaterne kan beslutte, at de disponible finansielle midler også kan anvendes til at finansiere foranstaltninger med henblik på at bevare indskydernes adgang til dækkede indskud, herunder overførsel af aktiver og passiver og overførsel af indskudsbeholdning i forbindelse med national insolvensbehandling, forudsat at de omkostninger, som afholdes af indskudsgarantiordningen, ikke overstiger nettoværdien af retten til godtgørelse for de dækkede indskydere i det pågældende kreditinstitut.

Artikel 12

Låntagning mellem indskudsgarantiordninger

1. Medlemsstaterne kan tillade, at indskudsgarantiordninger yder lån til andre indskudsgarantiordninger i Unionen på et frivilligt grundlag, såfremt følgende betingelser er opfyldt:

- a) den låntagende indskudsgarantiordning kan ikke opfylde sine forpligtelser i henhold til artikel 9, stk. 1, på grund af manglende disponible finansielle midler, jf. artikel 10
- b) den låntagende indskudsgarantiordning har gjort brug af ekstraordinære bidrag som omhandlet i artikel 10, stk. 8
- c) den låntagende indskudsgarantiordning forpligter sig retligt til at sikre, at de lånte midler anvendes til at imødekomme krav i henhold til artikel 9, stk. 1
- d) den låntagende indskudsgarantiordning er ikke på nuværende tidspunkt underlagt en forpligtelse til at tilbagebetale et lån til andre indskudsgarantiordninger i henhold til denne artikel
- e) den låntagende indskudsgarantiordning angiver, hvilket beløb der anmodes om
- f) det samlede lånte beløb udgør højst 0,5 % af den låntagende indskudsgarantiordnings dækkede indskud
- g) den låntagende indskudsgarantiordning underretter omgående EBA og angiver årsagerne til, at betingelserne i dette stykke er opfyldt, og det beløb, der anmodes om.

2. Lånet skal opfylde følgende betingelser:

- a) den låntagende indskudsgarantiordning skal tilbagebetale lånet inden for fem år. Den kan tilbagebetale lånet i årlige rater. Renterne skal først forfalde til betaling på tilbagebetalingstidspunktet
- b) den fastsatte rente skal som minimum svare til Den Europæiske Centralbanks rente på den marginale udlånsfacilitet i kreditperioden
- c) den långivende indskudsgarantiordning skal meddele EBA den oprindelige rentesats og lånets løbetid.

3. Medlemsstaterne sikrer, at de bidrag, der opkræves af den låntagende indskudsgarantiordning, er tilstrækkelige til at tilbagebetale det lånte beløb og til at genetablere målniveauet hurtigst muligt.

Artikel 13

Beregning af bidrag til indskudsgarantiordninger

1. De i artikel 10 omhandlede bidrag til indskudsgarantiordninger bygger på størrelsen af dækkede indskud og omfanget af den risiko, som det pågældende medlem er udsat for.

Medlemsstaterne kan fastsætte bestemmelser om lavere bidrag for lavrisikosektorer, der er reguleret af national ret.

Medlemsstaterne kan beslutte, at medlemmer af en institutsikringsordning betaler lavere bidrag til indskudsgarantiordningen.

Medlemsstaterne kan tillade centralorganet og alle kreditinstitutter, som er varigt tilsluttet det i artikel 10, stk. 1, i forordning (EU) nr. 575/2013 omhandlede centralorgan, som helhed at blive omfattet af den risikovægt, der er fastlagt for centralorganet og de tilsluttede institutter på et konsolideret niveau.

Medlemsstaterne kan beslutte, at kreditinstitutter betaler et mindstebidrag uanset størrelsen af deres dækkede indskud.

2. Indskudsgarantiordninger kan bruge deres egne risikobaserede metoder til at fastsætte og beregne de risikobaserede bidrag fra deres medlemmer. Beregningen af bidragene skal stå i forhold til medlemmernes risiko og skal tage behørigt hensyn til de forskellige forretningsmodellers risikoprofiler. Disse metoder kan også tage hensyn til balancens aktiver og risikoindikatorer som kapitalgrundlag, aktivernes kvalitet og likviditeten.

Hver metode skal godkendes af den kompetente myndighed i samarbejde med den udpegede myndighed. EBA oplyses om de godkendte metoder.

3. For at sikre en ensartet anvendelse af dette direktiv udsteder EBA senest den 3. juli 2015 retningslinjer, jf. artikel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010 for at præcisere metoderne til beregning af bidragene til indskudsgarantiordningerne i overensstemmelse med stk. 1 og 2 i denne artikel.

Den skal navnlig omfatte en beregningsformel, specifikke indikatorer, risikoklasser for medlemmer, tærskler for risikovægte for specifikke risikoklasser og andre nødvendige elementer.

Senest den 3. juli 2017 og mindst hvert femte år derefter gennemfører EBA en revision af de retningslinjer om risikobaserede eller alternative metoder baseret på egen risiko, der anvendes af indskudsgarantiordningerne.

Artikel 14

Samarbejde inden for Unionen

1. Indskudsgarantiordninger skal omfatte indskydere i filialer i deres medlemsstater, der er oprettet af kreditinstitutter i andre medlemsstater.

2. Indskydere i filialer, som kreditinstitutter har oprettet i en anden medlemsstat, betales tilbage af en indskudsgarantiordning i værtslandet på vegne af indskudsgarantiordningen i hjemlandet. Værtslandets indskudsgarantiordning foretager tilbagebetalinger i overensstemmelse med instrukserne fra hjemlandets indskudsgarantiordning. Der påhviler ikke værtslandets indskudsgarantiordning noget ansvar for handlinger i overensstemmelse med instrukserne fra hjemlandets indskudsgarantiordning. Hjemlandets ordning stiller de

nødvendige midler til rådighed forud for udbetalingen og kompenserer værtslandets indskudsgarantiordning for alle pådragne omkostninger.

Værtslandets indskudsgarantiordning underretter også de berørte indskydere på vegne af hjemlandets ordning og er berettiget til at modtage korrespondance fra de pågældende indskydere på vegne af hjemlandets indskudsgarantiordning.

3. Hvis et kreditinstitut ophører med at være medlem af en indskudsgarantiordning og tilslutter sig en anden indskudsgarantiordning, overføres de bidrag, der er betalt inden for tolv måneder forud for medlemsskabets ophør, med undtagelse af ekstraordinære bidrag i henhold til artikel 10, stk. 8, til den anden indskudsgarantiordning. Dette gælder ikke, hvis kreditinstituttet er udelukket fra en indskudsgarantiordning i henhold til artikel 4, stk. 5.

Hvis nogle af et kreditinstituts aktiviteter overføres til en anden medlemsstat og således underkastes en anden indskudsgarantiordning, skal de bidrag, der er betalt af det pågældende kreditinstitut inden for tolv måneder forud for overførslen, med undtagelse af ekstraordinære bidrag i henhold til artikel 10, stk. 8, overføres til den anden indskudsgarantiordning i forhold til værdien af de overførte dækkede indskud.

4. Medlemsstaterne sikrer, at indskudsgarantiordninger i hjemlandet udveksler oplysningerne i artikel 4, stk. 7, eller artikel 4, stk. 8 og 10, med ordningerne i værtslandet. Begrænsningerne i nævnte artikel finder anvendelse.

Hvis et kreditinstitut i overensstemmelse med dette direktiv ønsker at skifte fra en indskudsgarantiordning til en anden, skal det meddele dette med mindst seks måneders varsel. I denne periode har kreditinstituttet i overensstemmelse med artikel 10 stadig pligt til at bidrage til sin oprindelige indskudsgarantiordning for så vidt angår såvel forudgående (ex ante) som efterfølgende (ex post) finansiering.

5. For at lette et effektivt samarbejde mellem indskudsgarantiordninger med hensyn til denne artikel og til artikel 12 indgår indskudsgarantiordningerne eller, hvor det er hensigtsmæssigt, de udpegede myndigheder skriftlige samarbejdsaftaler. Sådanne aftaler tager hensyn til kravene fastsat i artikel 4, stk. 9.

Den udpegede myndighed underretter EBA om sådanne aftalers eksistens og indhold, og EBA kan afgive udtalelser i overensstemmelse med artikel 34 i forordning (EU) nr. 1093/2010. Hvis de udpegede myndigheder eller indskudsgarantiordninger ikke kan indgå en aftale, eller hvis der er tvist om fortolkningen af en aftale, kan en af parterne forelægge sagen for EBA i overensstemmelse med artikel 19 i forordning (EU) nr. 1093/2010, og EBA skal handle i overensstemmelse med denne artikel.

En mangel på sådanne aftaler har ikke indvirkning på krav fra indskydere i henhold til artikel 9, stk. 1, eller fra kreditinstitutter i henhold til nærværende artikels stk. 3.

6. Medlemsstaterne sikrer, at der forefindes hensigtsmæssige procedurer, som kan sætte indskudsgarantiordninger i stand til at udveksle oplysninger og kommunikere effektivt med andre indskudsgarantiordninger, deres tilsluttede kreditinstitutter og de relevante kompetente og udpegede myndigheder inden for deres egen jurisdiktion samt i relevant omfang med andre organer på tværs af landegrænser.

7. EBA og de kompetente og udpegede myndigheder samarbejder med hinanden og udøver deres beføjelser i overensstemmelse med bestemmelserne i dette direktiv og med forordning (EU) nr. 1093/2010.

Medlemsstaterne orienterer Kommissionen og EBA om deres udpegede myndigheds identitet senest den 3. juli 2015.

8. EBA samarbejder med Det Europæiske Udvalg for Systemiske Risici (ESRB) oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1092/2010 (17) om at foretage systemisk risikoanalyse vedrørende indskudsgarantiordninger.

Artikel 15

Filialer af kreditinstitutter etableret i tredjelande

1. Medlemsstaterne kontrollerer, at filialer etableret på deres område af et kreditinstitut, som har sit hjemsted uden for Unionen, har en beskyttelse, der svarer til den, der er foreskrevet i dette direktiv.

Hvis beskyttelsen ikke er den samme, kan medlemsstaterne med forbehold af artikel 47, stk. 1, i direktiv 2013/36/EU fastsætte, at filialer etableret af et kreditinstitut, der har sit hjemsted uden for Unionen, skal tilslutte sig indskudsgarantiordninger på deres områder.

Når medlemsstaterne udfører den i dette stykkes første afsnit fastsatte kontrol, skal de som minimum kontrollere, at indskyderne har det samme dækningsniveau og omfang af beskyttelse som fastsat i dette direktiv.

2. Alle filialer etableret af et kreditinstitut, som har sit hjemsted uden for Unionen, og som ikke er medlem af en indskudsgarantiordning, der gælder i en medlemsstat, skal give alle relevante oplysninger vedrørende de garantiordninger, der gælder for indskud fra nuværende og potentielle indskydere i denne filial.

3. De i stk. 2 nævnte oplysninger skal foreligge på det sprog, som indskyderen og kreditinstituttet blev enige om, da kontoen blev oprettet, eller på det eller de officielle sprog i den medlemsstat, hvor filialen er etableret, på den måde, som den nationale lovgivning foreskriver, og skal være klart og forståeligt.

Artikel 16

Oplysninger til indskyder

1. Medlemsstaterne sikrer, at kreditinstitutter stiller oplysninger, der er nødvendige for identificeringen af den indskudsgarantiordning, som instituttet og dets filialer er medlemmer af i Unionen, til rådighed for nuværende og potentielle indskydere. Medlemsstaterne sikrer, at kreditinstitutter orienterer nuværende og potentielle indskydere om de relevante udelukkelse fra indskudsgarantiordningens beskyttelse.

2. Inden indskydere indgår en aftale om indlån, skal de have de oplysninger stillet til rådighed, der er nævnt i stk. 1. De skal tilkendegive, at de har modtaget disse oplysninger. Standardteksten i bilag I anvendes til dette formål.

3. Indskyderne skal på deres kontoudtog modtage en bekræftelse af, at indskuddene er berettigede indskud, herunder en henvisning til oplysningsskemaet i bilag I. Webstedet for den relevante indskudsgarantiordning angives i oplysningsskemaet. Indskyderen skal have forelagt oplysningsskemaet i bilag I mindst en gang årligt.

Indskudsgarantiordningens websted skal indeholde de nødvendige oplysninger for indskydere, navnlig oplysninger om bestemmelserne vedrørende proceduren og vilkårene for indskudsgarantier som fastsat i dette direktiv.

4. De i stk. 1 omhandlede oplysninger skal affattes på den måde, som den nationale lovgivning foreskriver på det sprog, som indskyderen og kreditinstituttet blev enige om, da kontoen blev oprettet, eller på det eller de officielle sprog i den medlemsstat, hvor filialen er etableret.

5. Medlemsstaterne begrænser anvendelsen af de oplysninger, der er omhandlet i stk. 1, 2 og 3, i reklameøjemed til en konkret henvisning til den indskudsgarantiordning, der garanterer det produkt, som reklamen henviser til, og til alle supplerende oplysninger, som den nationale lovgivning foreskriver.

Sådanne oplysninger kan udvides til en faktuel beskrivelse af indskudsgarantiordningens funktion, men må ikke indeholde en henvisning til ubegrænset dækning af indskud.

6. I tilfælde af en fusion, datterselskabers omdannelse til filialer eller lignende operationer, underrettes indskyderne mindst en måned inden operationen får retsvirkning, medmindre den kompetente myndighed tillader en kortere frist af hensyn til forretningshemmeligheder eller den finansielle stabilitet.

Efter meddelelsen om fusionen eller omdannelsen eller lignende operation indrømmes indskyderne en frist på tre måneder til at hæve deres indskud, herunder alle erhvervede renter og fordele, for så vidt som de overstiger dækningsniveauet i artikel 6 på tidspunktet for operationen, eller overføre dem til et andet kreditinstitut uden straf.

7. Medlemsstaterne sikrer, at et kreditinstitut, hvis det udtræder af eller ekskluderes fra en indskudsgarantiordning, oplyser sine indskydere herom inden for en måned efter en sådan udtrædelse eller eksklusion.

8. Hvis en indskyder bruger netbank, kan de oplysninger, som kræves i henhold til dette direktiv, meddeles elektronisk. Hvis indskyderen anmoder om det, skal det meddeles i papirform.

Artikel 17

Fortegnelse over godkendte kreditinstitutter

1. Medlemsstaterne sikrer, at de kompetente myndigheder, når de underretter EBA om tilladelser i overensstemmelse med artikel 20, stk. 1, i direktiv 2013/36/EU, angiver, af hvilken indskudsgarantiordning hver enkelt kreditinstitut er medlem.

2. I forbindelse med offentliggørelse og ajourføring af fortegnelsen over godkendte kreditinstitutter i overensstemmelse med artikel 20, stk. 2, i direktiv 2013/36/EU, angiver EBA, af hvilken indskudsgarantiordning hver enkelt kreditinstitut er medlem.

Artikel 18

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.

2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 6, stk. 7, tillægges Kommissionen for en ubegrænset periode.

3. Den i artikel 6, stk. 7, omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i Den Europæiske Unions Tidende eller på et senere

tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.

4. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.

5. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 6, stk. 7, træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på tre måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har informeret Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med tre måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 19

Overgangsbestemmelser

1. Såfremt visse indskud eller kategorier af indskud eller andre instrumenter ophører med at være helt eller delvist dækket af indskudsgarantiordninger efter gennemførelsen af dette direktiv eller direktiv 2009/14/EF i national ret, kan medlemsstaterne tillade indskud og andre instrumenter, som har en oprindelig udløbsdato, at være dækket indtil deres oprindelige udløbsdato, hvis de blev indbetalt eller udstedt før den 2. juli 2014.

2. Medlemsstaterne sikrer, at indskyderne underrettes om indskuddene eller kategorierne af indskud eller andre instrumenter, der ikke længere vil være dækket af en indskudsgarantiordning fra den 3. juli 2015.

3. Indtil målniveauet er nået første gang, kan medlemsstaterne anvende tærsklerne i artikel 11, stk. 5, med hensyn til disponible finansielle midler.

4. Uanset artikel 6, stk. 1, kan medlemsstater, der den 1. januar 2008 havde et dækningsniveau på mellem 100 000 EUR og 300 000 EUR, genanvende det højere dækningsniveau indtil den 31. december 2018. I dette tilfælde skal målniveauet og bidrag fra kreditinstitutterne tilpasses i overensstemmelse hermed.

5. Senest den 3. juli 2019 forelægger Kommissionen en rapport og, hvis det er relevant, et lovgivningsforslag for Europa-Parlamentet og Rådet, hvori der opstilles retningslinjer for, hvordan indskudsgarantiordninger, der opererer inden for Unionen, kan samarbejde ved hjælp af en europæisk ordning med henblik på at forebygge risici, der opstår i forbindelse med grænseoverskridende aktiviteter, samt beskytte indskuddene mod sådanne risici.

6. Senest den 3. juli 2019 forelægger Kommissionen med bistand fra EBA en statusrapport for Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af dette direktiv. Denne rapport bør navnlig omfatte:

- a) målniveauet på grundlag af de dækkede indskud med en vurdering af relevansen af den fastlagte procentsats under hensyntagen til tidligere sammenbrud af kreditinstitutter i Unionen
- b) indvirkningen af de alternative foranstaltninger, der er anvendt i overensstemmelse med artikel 11, stk. 3, på beskyttelsen af indskyderne og deres overensstemmelse med en velordnet afvikling af likvidationssager i banksektoren

- c) indvirkningen på mangfoldigheden af bankmodeller
- d) tilstrækkeligheden af det nuværende dækningsniveau for indskydere, og
- e) hvorvidt de punkter, der er anført i dette afsnit, er opfyldt på en sådan måde, at indskydernes beskyttelse bevares.

Senest den 3. juli 2019 underretter EBA Kommissionen om beregningsmodeller og deres betydning for medlemmernes forretningsrisiko. I forbindelse med underretningen skal EBA tage behørigt hensyn til de forskellige forretningsmodellens risikoprofiler.

Artikel 20

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme artikel 1-4, artikel 5, stk. 1, litra d)-k), og stk. 2, 3 og 4 artikel 6, stk. 2-7, artikel 7, stk. 4-9, artikel 8, stk. 1, 2, 3, 5, 6, 7 og 9, artikel 9, stk. 2 og 3, artikel 10-16, 18 og 19 og bilag I senest den 3. juli 2015. De meddeler straks Kommissionen teksten til disse bestemmelser.

Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme artikel 8, stk. 4, senest den 31. maj 2016.

Hvis de relevante myndigheder efter grundig undersøgelse fastslår, at en indskudsgarantiordning endnu ikke er i stand til at opfylde bestemmelserne i artikel 13 senest den 3. juli 2015, træder de relevante love og administrative bestemmelser i kraft senest den 31. maj 2016.

Disse love og administrative bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De skal ligeledes indeholde oplysning om, at henvisninger i gældende love og administrative bestemmelser til de direktiver, der ophæves ved nærværende direktiv, gælder som henvisninger til nærværende direktiv. De nærmere regler for henvisningen og for affattelsen af nævnte oplysning fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale love og administrative bestemmelser, som de vedtager på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 21

Ophævelse

Direktiv 94/19/EF som ændret ved de direktiver, der er anført i bilag II, ophæves med virkning fra den 4. juli 2019, uden at dette berører medlemsstaternes forpligtelser med hensyn til de i bilag II angivne frister for gennemførelse i national ret og datoer for anvendelse af direktiverne.

Henvisninger til de ophævede direktiver gælder som henvisninger til dette direktiv og læses efter sammenligningstabellen i bilag III.

Artikel 22

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende.

Artikel 5, stk. 1, litra a), b) og c), artikel 6, stk. 1, artikel 7, stk. 1, 2 og 3, artikel 8, stk. 8, artikel 9, stk. 1, og artikel 17 finder anvendelse fra den 4. juli 2015.

Artikel 23

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Strasbourg, den 16. april 2014.

På Europa-Parlamentets vegne

M. SCHULZ

Formand

På Rådets vegne

D. KOURKOULAS

Formand

---

(1) EUT C 99 af 31.3.2011, s. 1.

(2) Europa-Parlamentets holdning af 16.2.2012 (EUT C 249 E af 30.8.2013, s. 81) og Rådets førstebehandlingsholdning af 3.3.2014 (endnu ikke offentliggjort i EUT). Europa-Parlamentets holdning af 16.4.2014 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

(3) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/19/EF af 30. maj 1994 om indskudsgarantiordninger (EFT L 135 af 31.5.1994, s. 5).

(4) Jf. bilag III.

(5) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber og om ændring af forordning (EU) nr. 648/2012 (EUT L 176 af 27.6.2013, s. 1).

(6) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/36/EU af 26. juni 2013 om adgang til at udøve virksomhed som kreditinstitut og om tilsyn med kreditinstitutter og investeringsselskaber, om ændring af direktiv 2002/87/EF og om ophævelse af direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF (EUT L 176 af 27.6.2013, s. 338).

(7) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/59/EU af 15. maj 2014 om fastlæggelse af en ramme for genopretning og afvikling af kreditinstitutter og investeringsselskaber og om ændring af Rådets direktiv 82/891/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/24/EF, 2002/47/EF, 2004/25/EF, 2005/56/EF, 2007/36/EF, 2011/35/EU, 2012/30/EU og 2013/36/EU og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1093/2010 og (EU) nr. 648/2012 (se side 190 i denne EUT).

(8) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/14/EF af 11. marts 2009 om ændring af direktiv 94/19/EF om indskudsgarantiordninger for så vidt angår dækningsniveau og udbetalingsfrist (EUT L 68 af 13.3.2009, s. 3).

(9) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/110/EF af 16. september 2009 om adgang til at optage og udøve virksomhed som udsteder af elektroniske penge og tilsyn med en sådan virksomhed, ændring af direktiv 2005/60/EF og 2006/48/EF og ophævelse af direktiv 2000/46/EF (EUT L 267 af 10.10.2009, s. 7).

(10) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60/EF af 26. oktober 2005 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme (EUT L 309 af 25.11.2005, s. 15).

(11) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1093/2010 af 24. november 2010 om oprettelse af en europæisk tilsynsmyndighed (Den Europæiske Banktilsynsmyndighed), om ændring af afgørelse nr. 716/2009/EF og om ophævelse af Kommissionens afgørelse 2009/78/EF (EUT L 331 af 15.12.2010, s. 12).

(12) Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31).

(13) Fælles politisk erklæring af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter (EUT C 369 af 17.12.2011, s. 14).

(14) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/39/EF af 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter, om ændring af Rådets direktiv 85/611/EØF, og 93/6/EØF samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/12/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 93/22/EØF (EUT L 145 af 30.4.2004, s. 1).

(15) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/138/EF af 25. november 2009 om adgang til og udøvelse af forsikrings- og genforsikringsvirksomhed (Solvens II) (EUT L 335 af 17.12.2009, s. 1).

(16) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/95/EF af 22. oktober 2008 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varemærker (EUT L 299 af 8.11.2008, s. 25).

(17) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1092/2010 af 24. november 2010 om makrotilsyn på EU-plan med det finansielle system og om oprettelse af et europæisk udvalg for systemiske risici (EUT L 331 af 15.12.2010, s. 1).

BILAG I

OPLYSNINGSSKEMA TIL INDSKYDERE

Grundlæggende oplysninger om beskyttelse af indskud

Indskud i [indsæt navn på kreditinstitut] er beskyttet af:	[indsæt navn på den relevante indskudsgarantiordning] (1)
Grænse for beskyttelsen:	100 000 EUR pr. indskyder pr. kreditinstitut (2) [erstat med passende beløb, hvis valutaen ikke er EUR] [hvis relevant:] Følgende varemærker er en del af dit kreditinstitut [indsæt alle varemærker, der driver virksomhed under den samme tilladelse]

Hvis du har flere indskud i det samme kreditinstitut:	Alle dine indskud i det samme kreditinstitut er »samlet«, og summen er omfattet af grænsen på 100 000 EUR [erstat med passende beløb, hvis valutaen ikke er euro] (2)
Hvis du har en fælleskonto med en eller flere andre personer:	Grænsen på 100 000 EUR [erstat med passende beløb, hvis valutaen ikke er euro] gælder separat for hver indskyder (3)
Tilbagebetalingsperiode hvis kreditinstituttet ikke kan indfri sine forpligtelser:	7 arbejdsdage (4) [indsæt eventuelt anden frist]
Tilbagebetalingsvaluta:	Euro [indsæt eventuelt anden valuta]
Kontakt:	[indsæt kontaktoplysninger for den relevante indskudsgarantiordning (adresse, tlf. nr., e-mail mv.)]
Yderligere oplysninger:	[indsæt den relevante indskudsgarantiordnings websted]
Indskyderens kvittering for modtagelsen:	
Yderligere oplysninger (alle eller nogle af nedenstående)	

(1) [Kun hvis relevant:] Dit indskud er dækket af en aftalemæssig ordning, der er officielt anerkendt som en indskudsgarantiordning. Hvis dit kreditinstitut skulle blive insolvent, vil dine indskud blive tilbagebetalt op til 100 000 EUR [erstat med passende beløb, hvis valutaen ikke er euro].

[Kun hvis relevant:] Dit kreditinstitut er en del af en dækket af en institutsikringsordning, der er officielt anerkendt som en indskudsgarantiordning. Det betyder, at alle institutter, som er medlem af denne ordning, yder hinanden gensidig bistand for at undgå insolvens. Hvis insolvens skulle opstå, vil dine indskud blive tilbagebetalt op til 100 000 EUR [erstat med passende beløb, hvis valutaen ikke er euro].

[Kun hvis relevant:] Dit indskud er dækket af en lovbestemt indskudsgarantiordning og en aftalemæssig indskudsgarantiordning. Hvis dit kreditinstitut skulle blive insolvent, vil dine indskud i alle tilfælde blive tilbagebetalt op til 100 000 EUR [erstat med passende beløb, hvis valutaen ikke er euro].

[Kun hvis relevant:] Dit indskud er dækket af en lovbestemt indskudsgarantiordning. Derudover er dit kreditinstitut en del af en institutsikringsordning, hvor alle medlemmer yder hinanden gensidig bistand for at undgå insolvens. Hvis insolvens skulle opstå, vil dine indskud blive tilbagebetalt op til 100 000 EUR [erstat med passende beløb, hvis valutaen ikke er euro] af indskudsgarantiordningen.

(2) Hvis et indskud er indisponibelt, fordi et kreditinstitut er ude af stand til at opfylde sine finansielle forpligtelser, tilbagebetales indskydere af en indskudsgarantiordning.

Tilbagebetalingen dækker højst 100 000 EUR [erstat med passende beløb, hvis valutaen ikke er euro] pr. kreditinstitut. Det betyder, at alle indskud i det samme kreditinstitut lægges sammen for at fastsætte dækningsniveauet. Hvis en indskyder f.eks. har en opsparingskonto med 90 000 EUR og en anfordringskonto med 20 000 EUR, får vedkommende kun tilbagebetalt 100 000 EUR.

[Kun hvis relevant:] Denne metode anvendes også, hvis et kreditinstitut driver virksomhed under forskellige varemærker. [Indsæt navnet på det kontoførende kreditinstitut] driver også virksomhed under [indsæt alle de andre varemærker for det samme kreditinstitut]. Det betyder, at alle indskud med et eller flere af disse varemærker tilsammen dækkes med højst 100 000 EUR.

(3) I tilfælde af fælleskonti finder grænsen på 100 000 EUR anvendelse på hver indskyder.

[Kun hvis relevant:] Indskud på en konto, som to eller flere personer har adgang til som deltagere i et interessentskab, en sammenslutning eller en gruppering af tilsvarende art, som ikke har status som juridisk person, lægges dog sammen og behandles, som om de var foretaget af en enkelt indskyder, med henblik på beregningen af grænsen på 100 000 EUR [erstat med passende beløb, hvis valutaen ikke er euro].

I nogle tilfælde [indsæt tilfælde, som er defineret i national ret] er indskud over 100 000 EUR beskyttet [erstat med passende beløb, hvis valutaen ikke er euro]. Flere oplysninger kan findes på [indsæt webstedet for den relevante indskudsgarantiordning].

(4)

Tilbagebetaling

Den ansvarlige indskudsgarantiordning er [indsæt navn og adresse, telefonnummer, e-mail og websted]. Indskuddene (højst 100 000 EUR [erstat med passende beløb, hvis valutaen ikke er euro]) tilbagebetales via ordningen senest inden for [indsæt tilbagebetalingsperiode som påkrævet i national ret] og efter den [31. december 2023] inden for [7 arbejdsdage].

[Tilføj oplysninger om nødudbetaling/midlertidig udbetaling, hvis beløb til tilbagebetaling ikke er disponible inden for 7 arbejdsdage.]

Hvis tilbagebetalingen ikke har fundet sted inden for disse frister, bør du rette henvendelse til indskudsgarantiordningen, idet den periode, inden for hvilken der kan fremsættes krav om tilbagebetaling, kan udløbe efter en vis frist. Yderligere oplysninger kan findes på [indsæt webstedet for den ansvarlige indskudsgarantiordning].

Andre vigtige oplysninger

Normalt er alle detailindskydere og virksomheder dækket af indskudsgarantiordninger. Undtagelser i forbindelse med visse indskud anføres på webstedet for den ansvarlige indskudsgarantiordning. Dit kreditinstitut oplyser også efter anmodning indskyderen om, hvorvidt visse produkter er dækket eller ej. Hvis indskuddene er dækket, bekræfter kreditinstituttet det også på kontoudtoget.

BILAG II

DEL A

Ophævede direktiver med successive ændringer (jf. artikel 21)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/19/EF

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/14/EF

DEL B

Gennemførelsesfrister (jf. artikel 21)

Direktiv	Gennemførelsesfrist
94/19/EF	1.7.1995
2009/14/EF	30.6.2009
2009/14/EF (artikel 1, nr. 3), i), andet afsnit, artikel 7, stk. 1a og 3, og artikel 10, stk. 1, i direktiv 94/19/EF som ændret ved direktiv 2009/14/EF)	31.12.2010

BILAG III

SAMMENLIGNINGSTABEL

Direktiv 94/19/EF	Direktiv 2009/14/EF	Dette direktiv
—	—	Artikel 1
		Artikel 2, stk. 1, nr. 1)
Artikel 1, nr. 1)		Artikel 2, stk. 1, nr. 3)
		Artikel 2, stk. 1, nr. 4)
Artikel 1, nr. 2)		Artikel 2, stk. 1, nr. 7)
Artikel 1, nr. 3)	Artikel 1, nr. 1)	Artikel 2, stk. 1, nr. 8)
Artikel 1, nr. 4)		Artikel 2, stk. 1, nr. 9)
Artikel 1, nr. 5)		Artikel 2, stk. 1, nr. 10)
		Artikel 2, stk. 1, nr. 11)-18)
		Artikel 2, stk. 2
Artikel 1, nr. 1)		Artikel 2, stk. 3
		Artikel 3
Artikel 3, stk. 1		Artikel 4, stk. 1
		Artikel 4, stk. 2
Artikel 3, stk. 2		Artikel 4, stk. 3

Artikel 3, stk. 3		Artikel 4, stk. 4
Artikel 5		Artikel 4, stk. 5 og 6
		Artikel 4, stk. 9
		Artikel 4, stk. 10 og 11
Artikel 2		Artikel 5, stk. 1, litra a), b) og c)
Artikel 7, stk. 2, bilag I, punkt 1		Artikel 5, stk. 1, litra d)
		Artikel 5, stk. 1, litra e)
Artikel 7, stk. 2, bilag I, punkt 10		Artikel 5, stk. 1, litra f)
Artikel 7, stk. 2, bilag I, punkt 2		Artikel 5, stk. 1, litra g)
Artikel 7, stk. 2, bilag I, punkt 5		Artikel 5, stk. 1, litra h)
Artikel 7, stk. 2, bilag I, punkt 6		Artikel 5, stk. 1, litra i)
Artikel 7, stk. 2, bilag I, punkt 3 og 4		Artikel 5, stk. 1, litra j)
Artikel 7, stk. 2, bilag I, punkt 12		Artikel 5, stk. 1, litra k)
Artikel 7, stk. 1	Artikel 1, nr. 3), litra a)	Artikel 6, stk. 1
		Artikel 6, stk. 2 og 3
		Artikel 6, stk. 4
	Artikel 1, nr. 3), litra a)	Artikel 6, stk. 5
Artikel 7, stk. 5		Artikel 6, stk. 6
	Artikel 1, nr. 3), litra d)	Artikel 6, stk. 7
Artikel 8		Artikel 7, stk. 1, 2 og 3
		Artikel 7, stk. 4-9
Artikel 10, stk. 1	Artikel 1, nr. 6), litra a)	Artikel 8, stk. 1
		Artikel 8, stk. 2-6
Artikel 10, stk. 4		Artikel 8, stk. 7
Artikel 10, stk. 5		Artikel 8, stk. 8
		Artikel 8, stk. 9
Artikel 7, stk. 6		Artikel 9, stk. 1

Artikel 11		Artikel 9, stk. 2
		Artikel 9, stk. 3
		Artikel 10-13
Artikel 4, stk. 1		Artikel 14, stk. 1
		Artikel 14, stk. 2-8
Artikel 6		Artikel 15
Artikel 9, stk. 1	Artikel 1, nr. 5)	Artikel 16, stk. 1, 2 og 3
Artikel 9, stk. 2		Artikel 16, stk. 4
		Artikel 16, stk. 5
Artikel 13		Artikel 17
	Artikel 1, nr. 4)	Artikel 18

Vedlegg 2: Lov om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven)

Kapittel 19. Bankenes sikringsfond (Eksisterende lov)

Kapitlet endres i sin helhet ved lov 23 mars 2018 nr. 2 (ikr. 1 jan 2019 iflg. res. 23 mars 2018 nr. 453).

§ 19-1. Medlemskap mv.

(1) Banker med hovedsete her i riket skal være medlem av Bankenes sikringsfond.

(2) Departementet kan i forskrift bestemme at annet finansforetak med hovedsete her i riket skal være medlem av Bankenes sikringsfond, og kan fastsette nærmere regler for slike medlemmer.

(3) Bestemmelsene i dette kapittel gjelder ikke bank som er opprettet av staten for å yte lån eller stille garanti for kreditt mv. til særlige formål, og som bare låner ut midler bevilget av Stortinget, innlånt fra statskassen, eller innlånt på annen måte godkjent av Kongen.

0 Endres ved lov 23 mars 2018 nr. 2 (ikr. 1 jan 2019 iflg. res. 23 mars 2018 nr. 453).

§ 19-2. Medlemskap for utenlandske filialer

(1) Kredittinstitusjon med hovedsete i annen EØS-stat som mottar innskudd fra allmennheten gjennom filial her i riket, har rett til å bli medlem av innskuddsgarantiordningen dersom innskuddsgarantiordningen i filialens hjemstat ikke kan anses å gi filialens innskytere like god dekning som det som følger av denne loven. Departementet kan fastsette nærmere vilkår for slikt medlemskap.

(2) Departementet kan bestemme at filial av kredittinstitusjon med hovedsete i stat utenfor EØS, skal være medlem av innskuddsgarantiordningen.

(3) Departementet kan gi forskrift om filialers medlemskap i sikringsfondet, herunder regler om at fondet kan granske filialenes regnskaper og revisjonsforhold og vurdere deres forvaltning.

0 Endres ved lov 23 mars 2018 nr. 2 (ikr. 1 jan 2019 iflg. res. 23 mars 2018 nr. 453).

§ 19-3. Sikringsfondets formål, vedtekter mv.

(1) Sikringsfondet skal gjennom innskuddsgarantiordningen sikre innskuddsforpliktelsene til medlemmene. Fondet kan også yte støtte etter § 19-11 til medlemmer nevnt i § 19-1 første og annet ledd.

(2) Fondet er et eget rettssubjekt. Ingen av medlemmene har eiendomsrett til noen del av fondet. Konkurs eller akkordforhandlinger kan ikke åpnes i fondet.

(3) Fondets øverste myndighet er generalforsamlingen. Fondet ledes av et styre. Fondet skal ha vedtekter godkjent av departementet.

(4) Fondet kan granske medlemmenes regnskaper og revisjonsforhold og vurdere deres forvaltning. I den sammenheng kan fondet kreve at et medlem skal legge frem dokumenter mv. og opplysninger som fondet anser nødvendig.

(5) Departementet kan gi forskrift om fondet og dets virksomhet.

0 Endres ved lov 23 mars 2018 nr. 2 (ikr. 1 jan 2019 iflg. res. 23 mars 2018 nr. 453).

§ 19-4. Innskudd

(1) I dette kapittel menes med innskudd enhver kredittsaldo i kredittinstitusjon i henhold til konto som lyder på navn, samt forpliktelser etter innskuddsbevis til navngitt person, unntatt innskudd fra andre finansforetak.

(2) Med garantert innskudd menes samlet innskudd inntil 2 millioner kroner fra en innskyter i et medlemsforetak.

(3) Departementet kan gi forskrift om hva som skal regnes som innskudd i filial.

0 Endres ved lov 23 mars 2018 nr. 2 (ikr. 1 jan 2019 iflg. res. 23 mars 2018 nr. 453).

§ 19-5. Sikringsfondets ansvarlige kapital

Sikringsfondets samlede ansvarlige kapital skal til enhver tid minst være lik summen av 1,5 prosent av samlede garanterte innskudd hos medlemmene og 0,5 prosent av summen av beregningsgrunnlagene for kapitaldekningskravene for de foretak som er medlemmer etter § 19-1 første og annet ledd.

0 Endres ved lov 23 mars 2018 nr. 2 (ikr. 1 jan 2019 iflg. res. 23 mars 2018 nr. 453).

§ 19-6. Avgift fra medlemmene

(1) Medlemmene skal hvert år betale en avgift til sikringsfondet.

(2) Et medlems årsavgift skal settes til summen av 1 promille av samlet garantert innskudd og 0,5 promille av beregningsgrunnlaget for kapitaldekningskravet, likevel slik at:

a) for et medlem som har en kjernekapitaldekning på mindre enn 8 prosent, skal avgiftsbeløpet forhøyes med et prosentvis tillegg på 4 ganger det antall prosentpoeng som kjernekapitaldekningen er mindre enn 8 prosent,

b) for et medlem som har en kjernekapitaldekning som overstiger 8 prosent, skal avgiftsbeløpet reduseres med et prosentvis fradrag på 4 ganger det antall prosentpoeng som kjernekapitaldekningen overstiger 8 prosent, men ikke i noe tilfelle på mer enn 35 prosent.

(3) For filial som nevnt i § 19-2 første og annet ledd skal det hvert år betales en avgift til fondet tilsvarende 1 promille av samlet garantert innskudd i filialen. Det skal gjøres et forholdsmessig fradrag for den delen av garantibeløpet etter § 19-10 annet ledd som anses dekket under innskuddsgarantiordningen i hjemstaten. For øvrig gjelder bestemmelsene i denne paragrafen annet ledd bokstavene a og b tilsvarende.

(4) Departementet kan gi forskrift om beregningen av medlemmenes avgiftsplikt etter paragrafen her og kan samtykke i at avgiften settes lavere enn nevnt i annet og tredje ledd. Dersom det samlede avgiftsbeløpet fra medlemmene ett år utgjør mindre enn en tidel av kravet til sikringsfondets ansvarlige kapital, kan departementet fastsette at årsavgiften skal beregnes på grunnlag av høyere satser enn fastsatt i første til tredje ledd.

0 Endres ved lov 23 mars 2018 nr. 2 (ikr. 1 jan 2019 iflg. res. 23 mars 2018 nr. 453).

§ 19-7. Garanti fra medlemmene

- (1) Dersom fondet ikke oppfyller kravet til ansvarlig kapital, skal det beløpet som mangler, dekkes ved garanti fra medlemmene. Garantibeløpet for hvert medlem beregnes forholdsmessig på samme måte som avgiftsplikten.
- (2) Fondets styre foretar fordelingen av garantibeløpene og fastsetter hvordan garantiansvaret skal sikres. Fordelingen av garantibeløpene skal omberegnes dersom styret bestemmer det, og når departementet krever det.
- (3) Krav på innbetalinger etter garantiansvaret kan for et enkelt år ikke overstige en tidel av kravet til sikringsfondets ansvarlige kapital.

0 Endres ved lov 23 mars 2018 nr. 2 (ikr. 1 jan 2019 iflg. res. 23 mars 2018 nr. 453).

§ 19-8. Endringer i medlemskap

- (1) Et nytt medlem skal svare avgift for første driftsår fra og med tidspunktet for inntreden. Innbetaling skjer sammen med avgiften for neste driftsår og kan ikke overstige avgiften for dette år.
- (2) Har et medlem drevet virksomhet før inntreden, kan departementet fastsette en særlig inntredelsesavgift ut over det som følger av første ledd. Avgiften kan ikke overstige det avgiftsbeløpet medlemmet ville ha betalt i avgift dersom det hadde vært medlem i det foregående året. Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om innbetalingen.

- (3) Departementet kan ved enkeltvedtak eller i forskrift fastsette nærmere bestemmelser om plikt til å svare avgift i tilfelle av avvikling, fusjon og vesentlige endringer i omfanget av virksomheten.

0 Endres ved lov 23 mars 2018 nr. 2 (ikr. 1 jan 2019 iflg. res. 23 mars 2018 nr. 453).

§ 19-9. Innskuddsgaranti

- (1) Sikringsfondet plikter å dekke tap som en innskyter har på innskudd i et medlemsforetak, med mindre noe annet følger av reglene i paragrafen her. Som innskudd regnes i denne paragrafen også tilgodehavende etter oppdrag om betalingsoverføring eller andre vanlige banktjenester, samt ikke forfalte renter.
- (2) Dersom en innskyter har innskudd som samlet overstiger 2 millioner kroner, plikter ikke fondet å dekke tap på den delen av samlede innskudd som overstiger dette beløp. Samlede innskudd skal reduseres med den enkelte innskyters forfalte forpliktelser etter andre avtaleforhold dersom medlemmet har adgang til å motregne innskudd og forpliktelser. Departementet kan gi forskrift om at grensen for pliktig dekning kan settes høyere enn det som følger av første punktum for enkelte spesielle typer innskudd eller for innskudd fra særskilte innskytere.
- (3) Fondet plikter ikke å dekke tap på innskudd fra verdipapirfond og andre foretak for kollektiv investering og innskudd som har uvanlig høy rente eller andre økonomiske fordeler, når slike fordeler har bidratt til å forverre medlemmets økonomiske situasjon.
- (4) Fondet har ikke adgang til å dekke tap på innskudd fra foretak i samme konsern som medlemmet og innskudd som består av utbytte av en straffbar handling det foreligger rettskraftig dom for i forbindelse med en straffbar handling.
- (5) Vedtak om å dekke tap ut over det sikringsfondet plikter å dekke etter annet og tredje ledd, krever tilslutning fra minst fem styremedlemmer.

0 Endres ved lov 23 mars 2018 nr. 2 (ikr. 1 jan 2019 iflg. res. 23 mars 2018 nr. 453).

§ 19-10. Oppgjør

- (1) Fondet skal dekke tap på innskudd så snart som mulig og senest én uke etter at:
  - a) Finanstilsynet har kommet til at et medlem etter tilsynets oppfatning verken er eller vil bli i stand til å tilbakebetale innskudd, og dette har sammenheng med medlemmets økonomiske stilling. Finanstilsynet skal ta standpunkt til spørsmålet senest 21 dager etter at Finanstilsynet har fått kjennskap til at medlemmet ikke har tilbakebetalt innskudd som har forfalt til betaling, og at dette har sammenheng med medlemmets økonomiske stilling, eller
  - b) det er truffet vedtak om å sette et medlem under offentlig administrasjon eller lignende insolvensbehandling.

I særlige tilfeller kan departementet forlenge fristen.

- (2) Bestemmelsen i første ledd er ikke til hinder for at fondet foretar tidligere utbetaling til dekning av deler av tapet.
- (3) Utbetaling fra fondet til innskyter i filial som nevnt i § 19-2 første og annet ledd skal finne sted i den utstrekning innskyterens tap ikke er omfattet av innskuddsgarantiordningen i filialens hjemstat.
- (4) Utbetalinger fra fondet for å dekke tap på innskudd i et medlems filial i en annen EØS-stat må ikke overstige den utbetaling som ville blitt foretatt av den nærmest sammenlignbare innskuddsgarantiordningen i filialens vertsstat eller omfatte andre innskytere enn de som er omfattet av denne.
- (5) Tvist om fondets avgjørelser etter innskuddsgarantien kan påklages til Finanstilsynet etter forvaltningsloven kapittel VI. Tvist om et krav omfattes av innskuddsgarantien og om retten til dekning under denne, kan prøves av domstolene.

0 Endres ved lov 23 mars 2018 nr. 2 (ikr. 1 jan 2019 iflg. res. 23 mars 2018 nr. 453).

§ 19-11.Støttetiltak

(1) For å sikre at et medlem av fondet som nevnt i § 19-1 første eller annet ledd, kan oppfylle sine forpliktelser eller videreføre virksomheten, eventuelt få overført virksomheten til annet finansforetak, kan fondet yte støtte ved:

- a) å stille garanti eller gi annen støtte for å sikre innskudd eller dekke tap på innskudd som ikke blir dekket,
- b) å gi støtteinnskudd, lån eller garanti for lån eller oppfyllelse av andre forpliktelser,
- c) å tilføre egenkapital eller stille egenkapitalgaranti for at virksomheten kan fortsette eller avvikles,
- d) å dekke tap som likviditets- og soliditetssvikt har påført kreditorer eller bestemte grupper av disse,
- e) andre tiltak i samsvar med vedtektene.

(2) Styret avgjør etter nærmere bestemmelser i vedtektene om og i hvilken utstrekning et medlem skal gis støtte som nevnt i første ledd. Det kan settes vilkår for støtten. I støtteperioden kan Finanstilsynet treffe vedtak og fastsette retningslinjer som nevnt i § 21-2.

(3) Styret kan ikke treffe vedtak etter annet ledd med mindre fondets gjenværende kapital etter støttetiltaket sammen med fremtidig innbetaling av årsavgift og garantikapital samt annen kapitaltilgang antas å være tilstrekkelig til å sikre fondets forpliktelser etter innskuddsgarantiordningen. Vedtak om støtte krever tilslutning fra minst fem styremedlemmer og begrunnelsen skal fremgå av fondets styreprotokoll.

(4) Støtte etter paragrafen her kan i stedet gis til morselskapet i et finanskonsern. Morselskapet skal i så fall gi støtten direkte til medlemmet.

(5) En medlemsbank som har mottatt støtte eller garanti fra fondet, skal gjennomføre de bestemmelser som fondets styre fastsetter for å sikre mot tap. Banken skal gi regelmessige innberetninger til fondets styre om medlemmets stilling og virksomhet etter fondsstyrets nærmere bestemmelser. Styret har også ellers til enhver tid adgang til å innhente opplysninger om bankens forhold.

(6) Fondet kan ikke uten samtykke fra departementet stille garanti eller påta seg andre forpliktelser i anledning innskuddsgaranti eller støttetiltak etter paragrafen her som til sammen utgjør mer enn to ganger fondets minstekapital etter § 19-5.

(7) Kravet om særskilt samtykke fra låntakeren etter finansavtaleloven § 45 gjelder ikke ved overdragelse eller pantsettelse av lånefordringer til fondet ved støttetiltak eller yting av kreditt etter paragrafen her.

0 Endres ved lov 23 mars 2018 nr. 2 (ikr. 1 jan 2019 iflg. res. 23 mars 2018 nr. 453).

§ 19-12.Regress

Når fondet har dekket et tap under innskuddsgarantien, trer fondet inn i innskyterens rett for et beløp som svarer til utbetalingen. Tilsvarende gjelder ved tap som innskyteren får dekket av fondet i form av støttetiltak.

0 Endres ved lov 23 mars 2018 nr. 2 (ikr. 1 jan 2019 iflg. res. 23 mars 2018 nr. 453).

§ 19-13.Generalforsamling

(1) På generalforsamlingen har hvert medlem av fondet én representant og én stemme, med mindre departementet bestemmer noe annet.

(2) Generalforsamlingen vedtar vedtekter for fondet, velger medlemmer og varamedlemmer til styret og fastsetter instruks for styret.

(3) Årsmelding og regnskap skal behandles av generalforsamlingen.

0 Endres ved lov 23 mars 2018 nr. 2 (ikr. 1 jan 2019 iflg. res. 23 mars 2018 nr. 453).

§ 19-14.Styre

(1) Fondet skal ha et styre på syv medlemmer. Fem medlemmer og fem varamedlemmer velges av generalforsamlingen. Ved sammensetningen skal det legges vekt på hensynet til en balansert representasjon fra banker av forskjellig størrelse og karakter. Norges Bank og Finanstilsynet oppnevner hver ett medlem med varamedlem.

(2) De valgte medlemmer og varamedlemmer velges for to år. Styret velger leder og nestleder for ett år om gangen.

(3) For gyldig vedtak i styret kreves at minst fire medlemmer stemmer for forslaget, med mindre annet følger av bestemmelser i kapittelet her.

(4) Det skal føres styreprotokoll. Finanstilsynet kan kreve fondets styreprotokoller fremlagt.

0 Endres ved lov 23 mars 2018 nr. 2 (ikr. 1 jan 2019 iflg. res. 23 mars 2018 nr. 453).

§ 19-15.Opplsyningsplikt overfor innskytere

0 Tilføyes ved lov 23 mars 2018 nr. 2 (ikr. 1 jan 2019 iflg. res. 23 mars 2018 nr. 453).

§ 19-16.Mislighold

0 Tilføyes ved lov 23 mars 2018 nr. 2 (ikr. 1 jan 2019 iflg. res. 23 mars 2018 nr. 453).

§ 19-17. Klagerett. Søksmål

0 Tilføyes ved lov 23 mars 2018 nr. 2 (ikr. 1 jan 2019 iflg. res. 23 mars 2018 nr. 453).

Vedlegg 3: Lov om endringer i finansforetaksloven mv. 1.1.2019

Ny 1.1.2019 om innskuddsgaranti og krisehåndtering av banker

Kapittel 19. Innskuddsgarantiordning for banker

I. Innskuddsgaranti

§ 19-1. *Innskuddsgarantiordningen*

(1) Banker og andre kredittinstitusjoner kan ikke motta innskudd her i riket uten å være medlem av innskuddsgarantiordningen for banker etter reglene i kapitlet her eller av en annen tilsvarende garantiordning.

(2) Innskuddsgarantiordningen skal bidra til finansiell stabilitet ved:

- a) å sikre at innskudd som er mottatt av medlemsforetak, blir utbetalt til innskyterne dersom foretaket selv er ute av stand til å tilbakebetale innskuddet, og
  - b) å sette i verk tiltak etter reglene i § 19-11 overfor foretak som nevnt i § 19-2 første ledd.
- (3) Bankenes sikringsfond skal forvalte innskuddsgarantiordningen. Garantiordningen skal ha et innskuddsgarantifond og andre finansielle midler som oppfyller kravene i § 19-9.

§ 19-2. *Medlemskap*

(1) Banker med hovedsete her i riket skal være medlem av innskuddsgarantiordningen for banker.

(2) Kredittinstitusjon med hovedsete i annen EØS-stat som mottar innskudd fra allmenheten gjennom filial her i riket, kan bli medlem av innskuddsgarantiordningen dersom garantiordningen for bankinnskudd i hjemstaten ikke gir like god dekning som det som følger av § 19-6. Filial som er medlem etter første punktum, kan si opp medlemskapet med en frist på tolv måneder. Departementet kan i forskrift gi regler om vilkår og regler for slikt medlemskap.

(3) Departementet kan i forskrift gi regler om medlemskap i garantiordningen for annet finansforetak med hovedsete her i riket og for filial av kredittinstitusjon med hovedsete i stat utenfor EØS, og kan fastsette vilkår og nærmere regler for slikt medlemskap.

§ 19-3. *Innskudd*

(1) Som innskudd regnes i dette kapitlet enhver kreditsaldo i et medlemsforetak i henhold til en konto som lyder på navn, og som kan kreves tilbakebetalt etter de vilkår som gjelder for kontoen, herunder tidsavgrenset innskudd og innskudd på sparevilkår. Som innskudd regnes også renter som ikke er forfalt, og tilgodehavende etter oppdrag om betalingsoverføring og andre vanlige betalingstjenester. Kreditsaldo i henhold til finansielle instrumenter som nevnt i verdipapirhandelloven § 2-2 regnes ikke som innskudd med mindre instrumentet er et spareprodukt som eksisterte før loven trådte i kraft og som er registrert på navngitt person eller omfattet av et innskuddsbevis. Som innskudd regnes heller ikke kreditsaldo med hovedstol som ikke pliktes tilbakebetalt til pålydende verdi.

(2) Innskuddsgarantiordningen skal omfatte kvalifiserte innskudd som er mottatt av medlemsforetakene. Med kvalifiserte innskudd menes alle innskudd unntatt:

- a) innskudd som en annen kredittinstitusjon har for egen regning og risiko,
- b) innskudd av ansvarlig kapital,
- c) innskudd av utbytte ved transaksjoner som etter rettskraftig dom er i strid med lovgivningen om hvitvasking av penger eller finansiering av terrorvirksomhet,
- d) innskudd fra andre finansforetak enn kredittinstitusjoner, herunder betalingsforetak, holdingforetak og annet morselskap i finanskonsern,
- e) innskudd fra verdipapirforetak, verdipapirfond og andre foretak for kollektiv investering,
- f) innskudd fra innskyter med ukjent identitet,
- g) innskudd fra forsikrings- og pensjonsforetak, herunder pensjonsfond, samt fra holdingforetak og annet morselskap i forsikringskonsern,
- h) innskudd fra offentlig myndighet, og
- i) fordring etter foretakets gjeldsinstrumenter, gjeldsbrev og vekselforpliktelser.

(3) Garantiordningen omfatter likevel innskudd av midler som er knyttet til individuelle pensjonsordninger eller kollektive tjenestepensjonsordninger for små og mellomstore bedrifter.

(4) Medlemsforetakene skal merke innskudd som er omfattet av garantiordningen slik at det til enhver tid fremgår klart at innskuddene er omfattet.

(5) Departementet kan i forskrift gi regler om unntak for innskudd mottatt av banken gjennom filial i stat utenfor EØS.

§ 19-4. *Garanterte innskudd*

- (1) Med garanterte innskudd menes kvalifiserte innskudd opp til to millioner kroner per innskyter per medlemsforetak og innskudd som nevnt i annet ledd.
- (2) Følgende innskudd, herunder innskudd på klientkonto, skal i sin helhet regnes som garantert innskudd i en periode på inntil 12 måneder fra det tidligste av tidspunktet innskuddet er mottatt og kreditert i foretaket, og tidspunktet innskuddet rettslig kunne overføres til andre:
- innskuddet er foretatt i henhold til avtale om fast eiendom som gjelder erverv eller avhendelse av rett til private boliger eller fritidshus,
  - innskuddet ivaretar sosiale hensyn og er knyttet til særlige begivenheter i en innskyters livsløp, herunder ekteskap, samlivsbrudd, avslutning av arbeidsforhold, herunder ved pensjonering eller nedbemanning, samt uførhet eller død, eller
  - innskuddet er basert på utbetaling av forsikringsytelse, erstatning for skade voldt ved straffbare handlinger, eller erstatning for uriktig straffefølgning.
- (3) For innskudd mottatt av medlemsforetak med hovedsete her i riket gjennom filial etablert i annen EØS-stat, er beløpsgrensen for garanterte innskudd etter første ledd et beløp i norske kroner som svarer til 100 000 euro per innskyter per medlemsforetak. Det samme gjelder innskudd som et medlem har mottatt gjennom grensekryssende virksomhet i annen EØS-stat. Departementet kan gi utfyllende bestemmelser i forskrift.
- (4) Departementet kan i forskrift gi regler om hva som skal regnes som kvalifiserte eller garanterte innskudd, herunder regler om hvem som skal regnes som en innskyter, og om utbetaling av garanterte innskudd. Departementet kan også fastsette nærmere regler om at garantiordningen skal omfatte forpliktelser i henhold til produkter som omfatter ikke bare innskudd, men også andre midler knyttet til pensjoner og andre ytelser til person ved eller etter uttak av alderspensjon.

§ 19-5. *Utilgjengelig innskudd*

- (1) Innskudd skal regnes som utilgjengelig når departementet har truffet vedtak etter § 20-29 om avvikling av foretaket under offentlig administrasjon, Finanstilsynet har truffet vedtak etter § 20-18 første ledd bokstav d om at foretaket ikke kan foreta utbetaling til innskytere eller det er truffet en annen tilsvarende beslutning som medfører at innskyterens rett til utbetaling suspenderes. Innskudd skal også regnes som utilgjengelig når Finanstilsynet har besluttet at et medlemsforetak ikke har tilbakebetalt innskudd som er forfalt til betaling, og at det ut fra foretakets økonomiske stilling må antas at foretaket verken er eller vil bli i stand til å foreta tilbakebetaling.
- (2) Finanstilsynet skal ta beslutning som nevnt i første ledd annet punktum senest fem arbeidsdager etter å ha fått kjennskap til at foretaket ikke har tilbakebetalt innskudd ved forfall.

§ 19-6. *Beregning av utbetalinger*

- (1) Beløpet som skal tilbakebetales til de enkelte innskytere, skal beregnes på den dagen innskuddet ble utilgjengelig. Dette gjelder også innskudd som filial av medlemsforetaket etablert i annen EØS-stat har mottatt i vertsstatens valuta, og som ikke er blitt omregnet til norske kroner.
- (2) En innskyters forpliktelser overfor medlemsforetaket skal ikke motregnes ved beregningen av utbetalingsbeløpet. Dette gjelder likevel ikke forpliktelser som er forfalt for beregningstidspunktet dersom det ved særskilt avtale inngått før tidspunktet for innskuddet er fastsatt at medlemsforetaket ved utbetaling har rett til å foreta oppgjør ved motregning, og innskyterens forpliktelse er angitt i avtalen.
- (3) Er filial her i riket av utenlandsk kredittinstitusjon medlem av garantiordningen etter § 19-2 annet ledd, skal det ved utbetaling av garanterte innskudd gjøres fradrag for den del av innskuddene som er dekket av garantiordning for bankinnskudd i medlemsforetakets hjemstat.

§ 19-7. *Frist for utbetaling*

- (1) Innskuddsgarantiordningen skal gjøre garanterte innskudd tilgjengelig for innskyterne i norske kroner innen syv arbeidsdager etter at innskuddet ble utilgjengelig. Dersom garantiordningen av praktiske grunner er forhindret fra å gjøre dette, skal den treffe tiltak som så snart som mulig, og i alle tilfelle senest fem arbeidsdager etter påkrav, vil gi innskytere tilgang til en rimelig del av de garanterte innskuddene.
- (2) Utbetaling kan om nødvendig utsettes til etter fristen i første ledd, dersom:
- det er usikkert hvem som har rett til utbetaling av innskuddet,
  - det er reist søksmål om retten til utbetaling av innskuddet,
  - disponeringen av innskuddet er undergitt nasjonalt eller internasjonalt fastsatte begrensninger,
  - kreditsaldoen har stått uendret i løpet av de siste 24 månedene,
  - innskuddet omfattes av § 19-4 annet ledd, likevel ikke i mer enn tre måneder, eller
  - innskuddet skal utbetales etter § 19-8 første ledd.
- (3) Dersom en innskyter eller person med interesse knyttet til innskuddskonto er under straffefølgning for overtredelse av lovgivningen om hvitvasking av penger eller finansiering av terrorvirksomhet, kan garantiordningen utsette utbetalingen i påvente av rettskraftig dom.
- (4) Garantiordningen kan unnlate å foreta utbetaling av garanterte innskudd dersom det ikke har vært endringer i kreditsaldoen i løpet av de siste 24 månedene, forutsatt at verdien av innskuddet er lavere enn de kostnadene som må antas å påløpe ved utbetaling.

§ 19-8. *Samarbeid med garantiordning i annen EØS-stat*

- (1) Innskuddsgarantiordningen skal sørge for at garanterte innskudd som et medlemsforetak har mottatt gjennom sin filial i annen EØS-stat, blir utbetalt så snart som mulig av garantiordning for bankinnskudd i den stat filialen er etablert etter oppdrag fra og på vegne av garantiordningen. Innskudd i norske kroner omregnes til vertsstatens valuta etter kjøpskursen på den dagen innskuddet ble utilgjengelig. Innskuddsgarantiordningen skal stille de nødvendige midler til disposisjon for garantiordningen i filialens vertsstat og erstatte utbetalte beløp og påløpte kostnader.
- (2) Innskuddsgarantiordningen skal foreta utbetaling av garanterte innskudd i henhold til garantiordningen i foretakets hjemstat på vegne av og i samsvar med instruks fra garantiordningen der. Hjemstatens garantiordning skal stille de nødvendige midler til disposisjon og erstatte utbetalte beløp og påløpte kostnader.
- (3) Departementet kan i forskrift gi regler om samarbeid med garantiordning i annen EØS-stat.

II. Innskuddsgarantifond

§ 19-9. *Tilgjengelige midler*

- (1) Innskuddsgarantiordningen skal ha hensiktsmessige systemer for å beregne sitt garantiansvar. Ordningen skal til enhver tid ha tilgjengelig et innskuddsgarantifond og andre midler som står i et rimelig forhold til garantiansvaret. Innskuddsgarantifondet skal utgjøre et beløp som minst tilsvarer 0,8 prosent av samlede garanterte innskudd.
- (2) Midlene i innskuddsgarantifondet skal plasseres i likvide eiendeler med lav risiko.

(3) Er innskuddsgarantifondet mindre enn minstekravet etter første ledd, skal manglende beløp dekkes ved garanti fra medlemmene. Garantibeløpet skal fordeles mellom medlemmene etter reglene i § 19-10 tredje og fjerde ledd. Det enkelte medlems garantiansvar skal begrenses i samme omfang som tilleggsbidrag etter § 19-10 annet ledd.

(4) Innskuddsgarantiordningen skal ha etablert alternative finansieringsordninger i det omfang som er nødvendig for å dekke antatt likviditetsbehov ved utbetalingskrav. Innskuddsgarantiordningen kan også ta opp lån fra andre kilder for å sikre utbetaling av garanterte innskudd.

(5) Departementet kan i forskrift gi regler om garantiordningens adgang til å yte lån til eller å ta opp lån i garantiordning i annen EØS-stat. § 19-10. *Bidrag fra medlemmene*

(1) Medlemsforetakene skal hvert år tilføre innskuddsgarantifondet et samlet bidrag tilsvarende 0,8 promille av samlede garanterte innskudd. Dersom fondet er mindre enn to tredeler av minstekravet etter § 19-9 første ledd, skal bidraget fastsettes med sikte på at minstekravet kan oppfylles innen seks år. Departementet kan bestemme at bidraget i enkeltår skal være lavere enn det som følger av første eller annet punktum.

(2) Dersom innskuddsgarantiordningens midler ikke er tilstrekkelige til å dekke utbetaling av garanterte innskudd, skal medlemmene tilføre et samlet tilleggsbidrag som er nødvendig for å sette ordningen i stand til å dekke utbetalingene. Tilleggsbidraget skal for det enkelte medlem per år ikke overstige et beløp tilsvarende 0,5 prosent av garanterte innskudd hos medlemmet, med mindre Finanstilsynet tillater at det kreves inn høyere tilleggsbidrag. Finanstilsynet kan gi et medlem utsettelse på inntil seks måneder for innbetaling av tilleggsbidrag hvis dette er nødvendig av hensyn til medlemmets likviditet og soliditet.

(3) Bankenes sikringsfond skal fastsette det enkelte medlems bidrag etter første og annet ledd i samsvar med medlemmets andel av innskuddsgarantiordningens samlede garantiansvar. Bankenes sikringsfond skal benytte en veldokumentert, risikobasert metode for å fastsette bidragene. Metoden skal godkjennes av Finanstilsynet.

(4) For filial som omfattes av § 19-2 annet eller tredje ledd, skal det ved beregningen gjøres fradrag for den delen av innskuddene som er garantert av garantiordningen i medlemsforetakets hjemstat.

(5) Nye medlemmer i innskuddsgarantiordningen skal betale bidrag etter tredje ledd med fradrag for den delen av året foretaket ikke har vært medlem. Tilsvarende fradrag gjelder ved utreden fra ordningen. Har et nytt medlem drevet virksomhet før inntreden, kan Bankenes sikringsfond isteden fastsette et særlig innmeldingsbidrag tilsvarende opptil det bidraget medlemmet ville ha måttet betale for hele året.

(6) Departementet kan i forskrift gi regler om bidragsbetaling ved avvikling, fusjon og vesentlige endringer i omfanget av virksomheten, samt om overføring av innbetalte bidrag til garantiordning i annen EØS-stat ved flytting av medlemskap.

§ 19-11. *Bruk av midler*

(1) Innskuddsgarantifondet og garantiordningens andre tilgjengelige midler skal bare brukes til å finansiere utbetaling av garanterte innskudd, bidrag til krisehåndtering etter § 20-54 og tiltak etter paragrafen her.

(2) Bankenes sikringsfond kan benytte garantiordningens midler til alternative tiltak, herunder gi lån, utstede garantier eller erverve egenkapitalinstrumenter, for å unngå at medlemsforetak som nevnt i § 19-2 første ledd vil bli kriserammet etter § 20-15 annet ledd, dersom:

- a) departementet ikke har truffet vedtak etter § 20-15 første ledd, og det ikke er grunnlag for melding til departementet etter § 20-13 annet ledd,
- b) tiltaket velges og gjennomføres på betryggende måte i henhold til hensiktsmessige systemer og prosedyrer, herunder for overvåking av risiko,
- c) det må antas at innskuddsgarantifondets kostnader dersom tiltaket gjennomføres, ikke vil overstige innskuddsgarantifondets kostnader dersom garanterte innskudd blir utbetalt til innskyterne,
- d) det fastsettes vilkår for foretaket, blant annet for å sikre forsvarlig risikostyring, utvidede kontrollmuligheter for Bankenes sikringsfond, og regelmessig rapportering til Bankenes sikringsfond om utviklingen i foretaket,
- e) foretaket forplikter seg til å sikre innskyternes tilgang til garanterte innskudd,
- f) Finanstilsynet har funnet at innskuddsgarantifondet om nødvendig kan tilføres midler i tilfeller som nevnt i fjerde ledd, og
- g) Bankenes sikringsfond har rådført seg med Finanstilsynet om valg av tiltak og fastsettelse av vilkår.

(3) Bankenes sikringsfond kan benytte garantiordningens midler til å finansiere tiltak for å sikre innskytere fortsatt tilgang til garanterte innskudd, herunder ved overføring av eiendeler, forpliktelser og innskuddsbeholdninger, ved avvikling av medlemsforetak etter §§ 20-29 til 20-32. Annet ledd bokstav c og f gjelder tilsvarende.

(4) Når det er truffet tiltak etter annet eller tredje ledd, skal øvrige medlemsforetak straks tilføre innskuddsgarantifondet *et beløp* tilsvarende *midlene benyttet til* tiltaket i form av tilleggsbidrag etter § 19-10 annet ledd, dersom:

- a) det blir nødvendig å foreta utbetaling av garanterte innskudd, og garantiordningens tilgjengelige midler er mindre enn to tredeler av minstekravet etter § 19-9 første ledd, eller
- b) garantiordningens tilgjengelige midler blir mindre enn 25 prosent av minstekravet etter § 19-9 første ledd.

(5) Vedtak etter denne paragrafen kan ikke påklages.

§ 19-12. *Regress*

(1) Når innskuddsgarantiordningen har utbetalt garanterte innskudd, trer garantiordningen inn i innskyternes rett overfor medlemsforetaket.

(2) Når innskuddsgarantiordningen har brukt midler til å gjennomføre tiltak etter § 19-11 annet eller tredje ledd, kan garantiordningen kreve midlene tilbakebetalt fra foretaket eller avviklingsboet.

(3) Når innskuddsgarantiordningen har brukt midler til å yte bidrag til krisehåndtering etter § 20-54, kan garantiordningen kreve midlene tilbakebetalt fra foretaket.

III. Administrative forhold

§ 19-13. *Forvaltning av ordningen*

(1) Bankenes sikringsfond skal forvalte innskuddsgarantiordningen og innskuddsgarantifondet. Styret i Bankenes sikringsfond skal være styre for innskuddsgarantiordningen og utøve den myndighet som følger av reglene i kapitlet her.

(2) Bankenes sikringsfond skal i samsvar med første ledd treffe beslutninger om:

- a) beregning og innkreving av bidrag til innskuddsgarantifondet,
- b) forvaltning av garantiordningens midler,
- c) beregning og utbetaling av garanterte innskudd,
- d) tiltak overfor medlemsforetak etter § 19-11 annet og tredje ledd,
- e) inngåelse av avtaler om lån og andre finansieringsordninger etter § 19-9 fjerde ledd og disponeringen av innlånte midler, og

f) andre forhold vedrørende innskuddsgarantiordningens virksomhet som skal avgjøres etter de regler som gjelder for garantiordningen og Bankenes sikringsfond.

§ 19-14. Administrative krav

(1) Bankenes sikringsfond skal etablere administrative systemer for beregningen av mulig ansvar for innskuddsforpliktelse. Bankenes sikringsfond skal også treffe administrative tiltak for å forberede utbetaling av garanterte innskudd, og for å sørge for at medlemsforetakene elektronisk stiller til disposisjon og jevnlig holder oppdatert den informasjonen om innskytere og kvalifiserte innskudd som trengs. Det skal jevnlig og minst hvert tredje år gjennomføres stresstester av de administrative systemene.

(2) Bankenes sikringsfond kan kreve at medlemmene fremskaffer opplysninger om samlede kvalifiserte innskudd for hver innskyter. Det kan særskilt kreves opplysninger om innskudd som omfattes av § 19-4 annet ledd. Opplysninger skal gis elektronisk i en form som er overførbar og tilpasset garantiordningens systemer.

(3) Bankenes sikringsfond kan undersøke medlemmenes regnskaper og revisjonsforhold og vurdere deres forvaltning. I den sammenheng kan Bankenes sikringsfond kreve at et medlem skal legge frem dokumenter mv. og opplysninger som Bankenes sikringsfond anser nødvendig.

(4) Bankenes sikringsfond skal holde medlemmene orientert om virksomheten i garantiordningen. Det kan etter behov innkalles til medlemsmøte for å behandle forhold vedrørende garantiordningens virkemåte.

(5) Departementet kan i forskrift gi regler om oppgaver for og administrative krav til Bankenes sikringsfond.

§ 19-15. Opplysningsplikt overfor innskytere

(1) Bankenes sikringsfond skal gi innskytere nødvendig informasjon om innskuddsgarantiordningen på sine nettsider.

(2) Departementet kan i forskrift gi regler om opplysningsplikt overfor innskytere.

§ 19-16. Mislighold

(1) Dersom et medlemsforetak ikke oppfyller sine plikter som medlem, skal garantiordningen sende melding til Finanstilsynet. Finanstilsynet kan pålegge medlemsforetaket å rette på forholdet.

(2) Etterkommer ikke medlemsforetaket pålegget, kan garantiordningen med samtykke fra Finanstilsynet gi foretaket varsel om at medlemskapet vil opphøre dersom foretaket innen en frist på minst én måned ikke har rettet på forholdet.

(3) Innskudd som er mottatt av foretaket før opphørstidspunktet, skal fortsatt være dekket av garantiordningen. Foretaket skal innen én måned gi melding til innskyterne om opphør av medlemskapet.

§ 19-17. Klagerett. Søksmål

(1) Vedtak truffet av Bankenes sikringsfond om innskyteres krav etter garantiordningen, kan påklages til Finanstilsynet etter reglene i forvaltningsloven. Tvister om et krav omfattes av innskuddsgarantien og retten til dekning etter denne, kan prøves av domstolene etter tvisteloven.

(2) Vedtak truffet av Bankenes sikringsfond om de enkelte medlemsforetaks bidragsplikt, kan påklages til Finanstilsynet etter reglene i forvaltningsloven, med mindre det gjelder risikojustering av medlemsforetakets andel av årsbidraget. Med de begrensninger som følger av første punktum, kan tvister om medlemsforetaks bidragsplikt prøves av domstolene etter tvisteloven.

Nåværende kapittel 20 blir nytt kapittel 20A.

Nåværende §§ 20-1 til 20-8 blir nye §§ 20A-1 til 20A-8.

§ 20A-1 første ledd skal lyde:

- (1) Bestemmelsene i §§ 20A-1 til 20A-7 gjelder Garantiordningen for skadeforsikring.

Nytt kapittel 20 skal lyde:

Kapittel 20. Soliditets- og solvenssvikt i banker, kredittforetak og finanskonsern

I. Alminnelige bestemmelser

§ 20-1. Virkeområde

(1) Bestemmelsene i kapitlet her gjelder:

- a) banker og kredittforetak, samt verdipapirforetak som er omfattet av minstekravet til startkapital i verdipapirhandelloven § 9-13 første ledd første punktum,
- b) holdingforetak eller annet morselskap i finanskonsern der foretak som nevnt i bokstav a inngår, og
- c) finansieringsforetak som inngår i finanskonsern som nevnt i bokstav b.

(2) Reglene om finanskonsern i kapitlet her gjelder bare finanskonsern der foretak som nevnt i første ledd bokstav a inngår.

(3) Med norsk finanskonsern menes i kapitlet her bare finanskonsern som har morselskap med hovedsete og forretningskontor her i riket. Med norsk foretak menes foretak som nevnt i første ledd bokstav a og som har hovedsete og forretningskontor her i riket.

§ 20-2. Konkursforbud

Gjeldsforhandling eller konkurs etter konkursloven kan ikke åpnes i foretak som nevnt i § 20-1 første ledd.

§ 20-3. Krisehåndteringsmyndighet

(1) Finanstilsynets oppgaver og kompetanse som krisehåndteringsmyndighet etter § 20-6, § 20-9, § 20-10, § 20-11 fjerde ledd, § 20-14 og §§ 20-15 til 20-57 skal utøves operasjonelt atskilt fra Finanstilsynets tilsyn med foretak som nevnt i § 20-1 første ledd.

(2) Finanstilsynet skal underrette departementet om vedtak og annen utøvelse av kompetanse som krisehåndteringsmyndighet etter første ledd. Vedtak med betydning for finansiell stabilitet, herunder vedtak om krisetiltaksplaner etter § 20-6 for større foretak og vedtak om nedskrivning og konvertering av ansvarlig kapital etter § 20-14, skal godkjennes av departementet før de settes i verk.

(3) Bankenes sikringsfond skal bistå Finanstilsynet i utøvelsen av oppgaver og kompetanse som krisehåndteringsmyndighet etter første ledd. Finanstilsynet fastsetter hvilke oppgaver som skal utføres av Bankenes sikringsfond i medhold av første punktum. I saker hvor Finanstilsynet skal treffe vedtak som krisehåndteringsmyndighet etter første ledd kan Finanstilsynet bestemme at Bankenes sikringsfond skal forberede saken.

§ 20-4. Forholdsmessighet. Forskrifter

(1) Ved anvendelsen av reglene i kapitlet her med tilhørende forskrifter skal Finanstilsynet legge vekt på at virkningen av de enkelte bestemmelser blir tilpasset og vil stå i rimelig forhold til foretakets størrelse, kapitalforhold og eierstruktur, arten og omfanget av dets virksomhet og risikoeksponering, og i hvilken grad svekket finansiell stilling eller krise i foretaket kan få virkninger for finansiell stabilitet, markedsforhold eller økonomien for øvrig.

- (2) Departementet kan i forskrift gi regler til utfylling, gjennomføring og avgrensning av bestemmelsene i kapitlet her, herunder regler til gjennomføring av første ledd. I forskriften kan det gjøres unntak fra reglene i konkursloven, tvangsfullbyrdsloven og tvisteloven del VII.
- (3) Departementet kan i forskrift gi regler om samarbeid mellom Finanstilsynet og tilsyns- og krisehåndteringsmyndigheter i andre EØS-stater, herunder om anvendelsen av reglene i kapitlet her i tilfeller hvor:
- norsk foretak eller finanskonsern driver virksomhet gjennom datterforetak eller filial i annen EØS-stat, og
  - utenlandsk foretak eller finanskonsern driver virksomhet gjennom datterforetak eller filial etablert her i riket.

II. Beredskap

§ 20-5. Gjenopprettingsplan

- (1) Et foretak skal ha en plan som angir hvilke tiltak foretaket kan sette i verk for å gjenopprette sin finansielle stilling når denne har blitt betydelig svekket, herunder når vilkår for inngripen etter § 20-11 er oppfylt. Gjenopprettingsplanen skal:
- ta høyde for ulike situasjoner med alvorlige makroøkonomiske og finansielle forstyrrelser som kan påvirke foretaket,
  - inneholde flere modeller for bruk av tiltak for å gjenopprette foretakets finansielle stilling, og kriterier og prosedyrer som sikrer at tiltakene kan gjennomføres til riktig tid,
  - inneholde en analyse av foretakets muligheter for å benytte seg av sentralbankfasiliteter, og hvilke eiendeler som kan kvalifisere som sikkerhet,
  - ikke legge til grunn statlig støtte, og
  - oppdateres årlig, eller oftere hvis Finanstilsynet pålegger det, og når det har skjedd endringer i foretaket som nødvendiggjør endringer i planen.
- (2) Gjenopprettingsplanen skal godkjennes av styret i foretaket og oversendes til Finanstilsynet. Finanstilsynet skal innen seks måneder vurdere om planen tilfredsstillende i første ledd, om planlagte tiltak vil være tilstrekkelige til å gjenopprette foretakets finansielle stilling, og om planen vil la seg gjennomføre raskt og med minst mulig skadevirkninger for kunder, andre finansforetak og den finansielle stabiliteten. Har foretaket filial med vesentlig virksomhet i annen EØS-stat, skal Finanstilsynet konsultere tilsynsmyndigheten der.
- (3) Dersom Finanstilsynet finner vesentlige mangler ved gjenopprettingsplanen, skal Finanstilsynet kreve at foretaket oversender en revidert plan senest innen tre måneder. Dersom Finanstilsynet finner at manglene ikke er tilstrekkelig avhjulpet i den reviderte planen, kan Finanstilsynet pålegge foretaket å gjøre endringer i planen. Dersom foretaket ikke oversender en revidert plan, eller den reviderte planen eller pålagte endringer i planen ikke i tilstrekkelig grad avhjelper manglene, kan Finanstilsynet kreve at foretaket innen en rimelig frist angir hvilke virksomhetsendringer det kan gjennomføre for å avhjelpe manglene. Dersom foretaket ikke angir endringer, eller Finanstilsynet finner at de angitte endringene ikke vil være tilstrekkelige, kan Finanstilsynet gi foretaket pålegg som nevnt i § 14-6 tredje ledd.
- (4) Morselskap i norsk finanskonsern skal ha en gjenopprettingsplan etter første til tredje ledd som angir hvilke tiltak som kan settes i verk for å gjenopprette konsernets og de enkelte konsernforetakenes finansielle stilling. Finanstilsynet kan kreve at et norsk konsernforetak har en egen gjenopprettingsplan og, i samråd med tilsynsmyndighet i annen EØS-stat, at det samme skal gjelde konsernforetak etablert der. Finanstilsynets vurdering og oppfølging av konsernets gjenopprettingsplan skal foretas i samråd med tilsynsutvalget for konsernet når datterforetak er etablert i annen EØS-stat. Har konsernet filial med vesentlig virksomhet etablert i annen EØS-stat, skal Finanstilsynet konsultere tilsynsmyndigheten der.
- (5) Finanstilsynet kan kreve at de enkelte foretakene skal ha oppdaterte registre over finansielle kontrakter og etablerte prosedyrer for hurtig å kunne fremlegge en oversikt over foretakets økonomiske og finansielle forhold, samt at morselskap i norsk finanskonsern skal ha oppdatert oversikt over foretakene i konsernet som omfattes av konsolidert tilsyn.
- (6) Departementet kan i forskrift gi regler med nærmere krav til foretakenes gjenopprettingsplaner.

§ 20-6. Krisetiltaksplan

- (1) Finanstilsynet skal for hvert foretak utarbeide en plan for hvilke krisetiltak Finanstilsynet kan sette i verk når vilkårene for krisehåndtering av foretaket etter § 20-15 er oppfylt. Krisetiltaksplanen skal:
- ta høyde for ulike situasjoner som kan påvirke foretaket, herunder at en krise rammer foretaket alene eller større deler av finanssystemet,
  - inneholde flere ulike modeller for bruk av krisetiltak overfor foretaket, og angi minstekravet til konvertibel gjeld etter § 20-9,
  - inneholde en analyse av foretakets muligheter for å benytte seg av sentralbankfasiliteter, og hvilke eiendeler som kan kvalifisere som sikkerhet,
  - ikke legge til grunn statlig støtte eller kreditt fra sentralbanken på spesielle vilkår, og
  - oppdateres årlig og når det har skjedd endringer i foretaket som nødvendiggjør endringer i planen.
- (2) Ved utarbeidelsen av krisetiltaksplanen etter første ledd skal Finanstilsynet vurdere i hvilken utstrekning foretaket kan krisehåndteres etter § 20-15 med minst mulig skadevirkninger for kunder, andre finansforetak og den finansielle stabiliteten, og med videreføring av kritiske funksjoner, eller om foretaket i stedet bør avvikles etter § 20-29, dersom det skulle bli kriserammert. Har foretaket filial med vesentlig virksomhet i annen EØS-stat, skal Finanstilsynet konsultere krisehåndteringsmyndigheten der.
- (3) Dersom Finanstilsynet finner vesentlige hindringer for krisehåndtering, skal foretaket gis en frist på inntil fire måneder for å oversende forslag om avhjulpende tiltak. Har foretaket filial med vesentlig virksomhet i annen EØS-stat, skal Finanstilsynet underrette krisehåndteringsmyndigheten der. Dersom Finanstilsynet finner at de foreslåtte tiltakene ikke er tilstrekkelige til å fjerne hindringene, kan Finanstilsynet gi foretaket pålegg om:
- å gjennomgå behovet for etablering eller endring av avtaler om konsernintern støtte etter § 20-8, eller utarbeide tjenesteavtaler innad i konsernet eller med tredjeparter til dekning av foretakets kritiske funksjoner,
  - å begrense maksimalgrenser for risikoeksponering eller enkelte typer av engasjementer,
  - å oppfylle spesifikke eller faste informasjonskrav som er relevante for krisehåndtering,
  - å avhende spesifikke eiendeler,
  - å begrense eller avslutte eksisterende eller planlagt virksomhet,
  - å begrense eller unnlate å utvikle nye eller eksisterende forretningsområder, eller salg av nye eller eksisterende produkter,
  - å forenkle strukturen i foretaket eller konsernet for å sikre at kritiske funksjoner kan skilles ut juridisk og operasjonelt fra øvrig virksomhet ved bruk av krisetiltak,
  - å etablere et holdingforetak,
  - å utstede konvertibel gjeld for å oppfylle krav etter § 20-9,
  - å treffe andre tiltak for å oppfylle krav etter § 20-9, herunder reforhandling av avtalevilkår for eksisterende gjeld og kapitalinstrumenter med sikte på at de kan skrives ned eller konverteres etter §§ 20-14 og 20-24, og

k) dersom foretaket er del av et blandet konsern, å etablere et eget holdingforetak for foretaket hvis dette er nødvendig for å kunne krisehåndtere foretaket uten negative virkninger for konsernets øvrige virksomhet.

(4) Finanstilsynet kan kreve at foretaket skaffer til veie opplysninger som trengs ved utarbeidelsen av krisetiltaksplanen. Foretak som har mottatt pålegg etter tredje ledd, skal innen én måned sende Finanstilsynet en plan for gjennomføringen av pålegget.

(5) Finanstilsynet skal ha en krisetiltaksplan i samsvar med første ledd for den samlede virksomheten i norsk finanskonsern. Planen skal baseres enten på krisehåndtering av morselskapet og konsernet som en enhet, eller på krisehåndtering av de enkelte konsernforetakene. Finanstilsynet kan bestemme at det også skal lages en krisetiltaksplan for norsk konsernforetak og, i samråd med krisehåndteringsmyndigheten i annen EØS-stat, at det samme skal gjelde konsernforetak etablert der. Finanstilsynets vurdering og oppfølging av konsernets krisetiltaksplan skal foretas i samråd med krisehåndteringsmyndigheten i annen EØS-stat når konsernet har datterforetak der. Har konsernet filial med vesentlig virksomhet etablert i annen EØS-stat, skal Finanstilsynet konsultere krisehåndteringsmyndigheten der.

(6) Finanstilsynet kan kreve at de enkelte foretakene skal ha oppdaterte lister over finansielle kontrakter og etablerte prosedyrer for hurtig å kunne fremlegge en oversikt over foretakets økonomiske og finansielle forhold, samt at morselskap i norsk finanskonsern skal ha oppdatert oversikt over foretakene i konsernet som omfattes av konsolidert tilsyn.

(7) Departementet kan i forskrift gi utfyllende regler om krisetiltaksplaner.

§ 20-7. Forenklete krav til planer

(1) Ved anvendelsen av reglene i §§ 20-5 og 20-6 skal kravene til gjenoppretingsplaner og krisetiltaksplaner tilpasses:

a) foretakets størrelse, risikoprofil, kompleksitet, eierstruktur, arten og omfanget av dets virksomhet, og i hvilken grad foretaket er sammenvevet med resten av finanssystemet, og

b) antatte virkninger av en krise i foretaket for andre foretak, den finansielle stabiliteten, markedsførhold og økonomien for øvrig.

(2) Finanstilsynet kan i samsvar med første ledd og for å begrense administrative kostnader fastsette forenklete krav til gjenoppretingsplaner og krisetiltaksplaner for enkeltforetak eller grupper av foretak.

§ 20-8. Avtaler om konsernintern støtte

(1) Foretak som inngår i finanskonsern som nevnt i § 20-1 annet ledd, kan uten hinder av bestemmelsene i §§ 18-3 og 18-4 inngå avtale om å yte finansiell støtte i form av lån, garanti eller sikkerhetsstillelse til annet foretak i samme konsern når dette kommer i en situasjon hvor vilkårene for inngripen etter § 20-11 er oppfylt. Foretak som på avtaletiden oppfyller vilkårene for inngripen etter § 20-11, kan ikke inngå avtale etter første punktum.

(2) Utkast til avtale som nevnt i første ledd om konsernintern finansiell støtte i norsk finanskonsern skal sendes til Finanstilsynet sammen med opplysninger om avtalepartene og oppfyllelse av vilkår som nevnt i sjette ledd. Finanstilsynet skal innen fire måneder, og eventuelt i samråd med tilsynsmyndigheten i annen EØS-stat, vurdere om avtaleutkastet skal godkjennes. Avtaleutkastet skal ikke godkjennes dersom det har vilkår i strid med sjette ledd.

(3) Utkast til avtale som nevnt i første ledd om konsernintern finansiell støtte i finanskonsern etablert i annen EØS-stat skal være godkjent av tilsynsmyndigheten der.

(4) Etter at Finanstilsynet eller tilsynsmyndigheten i annen EØS-stat har godkjent avtaleutkastet, skal utkastet forelegges til godkjenning for eierne i hvert av de foretakene som er avtaleparter. Avtalen er bindende bare for konsernforetak som har fått godkjenning.

(5) Vedtak i et konsernforetak om å yte eller motta finansiell støtte i henhold til avtalen skal treffes av styret. Vedtaket skal begrunnes, angi formålet med støtten og bekrefte at vilkårene i sjette ledd er oppfylt. Før støtten ytes skal det foretaket som vil yte støtte, gi melding med relevante opplysninger til Finanstilsynet som innen fem arbeidsdager skal avgjøre om støtten skal godkjennes.

(6) Konsernintern finansiell støtte kan bare ytes dersom:

a) det er rimelige utsikter til at støtten i vesentlig grad vil avhjelpe de finansielle vanskelighetene det mottakende foretaket befinner seg i,

b) støtten har til formål å opprettholde eller gjenopprette den finansielle stabiliteten i konsernet som helhet eller i et konsernforetak, og det er i det støtteytende foretakets interesse å gi støtte,

c) støtten ytes på forretningsmessige vilkår og mot vederlag,

d) det er rimelige utsikter til at vederlaget blir betalt og støtten tilbakebetalt,

e) støtten ikke utgjør en trussel mot det støtteytende foretakets likviditet eller soliditet, eller mot den finansielle stabiliteten,

f) det støtteytende foretaket oppfyller krav om kapital, likviditet og store engasjementer når støtten gis, og støtten ikke medfører at foretaket kommer i brudd med kravene, med mindre Finanstilsynet har gitt tillatelse til dette, og

g) støtten vil ikke vanskeliggjøre en krisehåndtering av det støtteytende foretaket.

(7) Et konsernforetak skal offentliggjøre opplysninger om det eller ikke er part i avtale om konsernintern finansiell støtte, etter regler fastsatt i eller i medhold av § 14-5.

(8) Departementet kan i forskrift gi utfyllende regler om konsernintern finansiell støtte.

§ 20-9. Minstekrav til konvertibel gjeld

(1) Foretak som nevnt i § 20-1 første ledd bokstav a skal til enhver tid oppfylle et minstekrav til summen av ansvarlig kapital og konvertibel gjeld som nevnt i § 20-25 første ledd, fastsatt av Finanstilsynet. Minstekravet skal fastsettes samtidig med krisetiltaksplanen etter § 20-6 og på grunnlag av:

a) behovet for at foretaket kan krisehåndteres med intern oppkapitalisering eller andre tiltak som nevnt i § 20-19 første ledd,

b) behovet for at foretaket kan få dekket tap og bli oppkapitalisert i den utstrekning som trengs for å gjenopprette dets finansielle stilling,

c) behovet for å få dekket tap og oppkapitalisert foretaket som nevnt i bokstav b, selv om det legges til grunn at en del konvertibel gjeld vil bli unntatt etter § 20-25 første ledd eller overdratt til annet foretak etter § 20-21,

d) foretakets størrelse, forretningsmodell, finansieringsstruktur og risikoprofil,

e) i hvilken utstrekning innskuddsgarantiordningen kan bidra til finansiering av krisehåndteringen etter § 20-54, og

f) i hvilken utstrekning en krise i foretaket må antas å ha negative virkninger for den finansielle stabiliteten.

(2) Finanstilsynet kan ved fastsettelsen av minstekravet etter første ledd beslutte at kravet delvis skal oppfylles med gjeldsinstrumenter med lavere prioritet enn annen gjeld.

(3) Ved avgjørelsen av om et foretak oppfyller minstekravet etter første ledd, skal gjeldsinstrumenter bare medregnes som konvertibel gjeld i den grad de er fullt innbetalt, har en gjenstående løpetid på minst ett år, og ikke er eid, garantert, sikret eller finansiert av foretaket selv.

(4) Kredittforetak som omfattes av § 11-7, skal unntas fra reglene i paragrafen her.

(5) Morselskap i norsk finanskonsern skal oppfylle minstekravet etter første til tredje ledd på konsolidert basis. Har konsernet datterforetak i annen EØS-stat, skal det konsoliderte minstekravet fastsettes av Finanstilsynet i samråd med kriseutvalget for konsernet etter § 20-46. Norsk

konsernforetak skal oppfylle minstekravet på foretaksnivå. Minstekrav for norsk foretak som inngår i konsern med morselskap i annen EØS-stat, skal fastsettes av Finanstilsynet i samråd med kriseutvalget for konsernet.

§ 20-10. *Tilrettelegging for nedskrivning og konvertering*

(1) Finanstilsynet kan pålegge foretak som nevnt i § 20-1 første ledd til enhver tid å ha forhåndstillatelse til å utstede det antallet nye aksjer eller egenkapitalbevis som vil være tilstrekkelig for å få gjennomført vedtak om konvertering av ansvarlig kapital og gjeld etter §§ 20-14 og 20-24. Utstedelse av aksjer eller egenkapitalbevis skal kunne skje uten samtykke fra andre aksjeeiere og uten at formelle krav etter selskapslovgivningen blir overholdt.

(2) Foretak som nevnt i § 20-1 første ledd skal påse at avtaler om nye kapital- og gjeldsinstrumenter som er undergitt loven i fremmed stat utenfor EØS, inneholder vilkår som gir hjemmel for nedskrivning og konvertering etter §§ 20-14 og 20-24. Finanstilsynet kan gi unntak fra kravet om avtalevilkår i første punktum dersom loven i den aktuelle staten gir hjemmel som nevnt, eller slik hjemmel er sikret på annen måte.

III. Tidlig inngripen

§ 20-11. *Brudd på lovfastsatte krav*

(1) Dersom et foretak ikke oppfyller krav fastsatt i eller i medhold av loven her, eller dersom hurtig forverring av foretakets økonomiske stilling gir grunn til å anta at det i nær fremtid ikke vil kunne oppfylle slike krav, skal foretaket gi melding om dette til Finanstilsynet. Når Finanstilsynet har mottatt slik melding, eller anser at vilkårene for meldeplikt er oppfylt, kan Finanstilsynet gi foretaket pålegg om:

- a) å iverksette eller oppdatere tiltak i gjenopprettingsplanen,
- b) å utarbeide en handlingsplan for tiltak som kan gjenopprette foretakets stilling,
- c) å innkalle generalforsamlingen med kortere frist enn fastsatt i vedtektene, for å få avgjort saker som Finanstilsynet krever å få behandlet, og etterkommes ikke pålegget, kan Finanstilsynet foreta innkalling,
- d) å utarbeide en plan for forhandlinger om restrukturering av foretakets gjeld,
- e) å fremlegge et statusoppgjør, som Finanstilsynet kan kreve at bekreftes av foretakets revisor eller sakkyndige, og
- f) å engasjere uavhengige sakkyndige til å gjennomgå og vurdere foretakets situasjon, der Finanstilsynet kan gi nærmere regler om utførelsen av oppdraget.

(2) Bestemmelsene i første ledd gjelder også for morselskap i finanskonsern og i tilfelle foretak som inngår i konsernet. Før det gis pålegg, skal Finanstilsynet underrette konsernets tilsynsutvalg eller kriseutvalg. Tilsvarende gjelder dersom pålegg skal gis til norsk foretak som inngår i konsern med morselskap i annen EØS-stat.

(3) Finanstilsynet skal underrette departementet, Norges Bank og Bankenes sikringsfond om at vilkår for å gi pålegg etter første eller annet ledd er oppfylt, og om eventuelle pålegg som er gitt. Finanstilsynet kan kreve at foretaket gir de opplysninger som trengs for å oppdatere krisetiltaksplanen og forberede krisehåndtering, herunder opplysninger som trengs for å gjennomføre verddivurdering av eiendeler og forpliktelser etter § 20-16.

(4) Etter at Finanstilsynet har sendt melding som nevnt i tredje ledd første punktum, kan Finanstilsynet gi foretaket pålegg om å kontakte potensielle kjøpere for å forberede en mulig krisehåndtering av foretaket.

§ 20-12. *Vesentlig brudd på lovfastsatte krav*

(1) Dersom foretakets økonomiske situasjon er blitt vesentlig forverret, det foreligger vesentlig brudd på krav fastsatt i eller i medhold av loven her, eller det er alvorlig administrativ svikt i foretaket, og tiltak etter § 20-11 ikke anses tilstrekkelig til å rette på forholdene, kan Finanstilsynet gi pålegg om endringer i sammensetningen av styret eller ledelsen uavhengig av om det foreligger forhold som nevnt i § 3-5.

(2) Dersom heller ikke pålegg etter første ledd anses tilstrekkelig til å rette på forholdene, kan Finanstilsynet oppnevne en midlertidig administrator til å forestå virksomheten i foretaket i en periode på inntil ett år, enten i stedet for eller i samarbeid med styret.

Administratoren skal ha de kvalifikasjoner som er nødvendige for å utføre oppdraget, og skal ikke ha interessekonflikter.

(3) Administratorens oppgaver og myndighet, herunder myndighet som ellers tilligger styret, fastsettes av Finanstilsynet i det enkelte tilfellet. Det kan fastsettes at vedtak i bestemte saker ikke kan treffes uten samtykke fra administratoren eller godkjenning fra Finanstilsynet, herunder i saker som gjelder utbetaling av midler eller overtakelse av nye engasjementer. Hvis administrator skal overta styrets oppgaver og myndighet, skal dette meldes til og kunngjøres av Foretaksregisteret.

(4) Administratoren skal regelmessig gi Finanstilsynet rapport om utførelsen av sitt oppdrag. Finanstilsynet kan når som helst endre oppdraget eller bringe det til opphør. I særlig tilfelle kan oppdraget også forlenges ut over ett år. Administratoren er ikke ansvarlig for skade voldt under utførelsen av oppdraget, med mindre skade skyldes eget forsett eller grov uaktsomhet.

(5) Bestemmelsene i første til fjerde ledd gjelder også for morselskap i norsk finanskonsern og i tilfelle foretak som inngår i konsernet. Før det det treffes vedtak etter første til tredje ledd, skal Finanstilsynet underrette konsernets tilsynsutvalg eller kriseutvalg. Tilsvarende gjelder dersom pålegg skal gis til norsk foretak som inngår i konsern med morselskap i annen EØS-stat.

§ 20-13. *Melding om kriserammet foretak*

(1) Dersom et foretak må anta at det som følge av sin økonomiske stilling er eller må ventes i nær fremtid å bli kriserammet etter § 20-15 annet ledd, skal foretaket gi melding om dette til Finanstilsynet.

(2) Finanstilsynet skal gi melding til departementet dersom Finanstilsynet må anta at vilkårene i § 20-15 første ledd bokstav a og b er oppfylt. Meldingen skal inneholde en vurdering av om foretaket bør avvikles etter § 20-29 eller om vilkåret i § 20-15 første ledd bokstav c også er oppfylt. Kopi av meldingen skal gis til Norges Bank og Bankenes sikringsfond.

(3) Første og annet ledd gjelder tilsvarende for holdingforetak eller annet morselskap i norsk finanskonsern. Finanstilsynet skal underrette konsernets tilsynsutvalg eller kriseutvalg. Tilsvarende gjelder dersom melding etter annet ledd angår et norsk foretak som inngår i konsern med morselskap i annen EØS-stat.

§ 20-14. *Nedskrivning og konvertering av ansvarlig kapital*

(1) Dersom Finanstilsynet må anta at et foretak er eller må ventes i nær fremtid å bli kriserammet etter § 20-15 annet ledd, eller vil trenge statsgarantier som nevnt i § 20-15 annet ledd bokstav d, og det ikke er rimelig utsikt til at dette kan forhindres av annet tiltak enn nedskrivning og konvertering av ansvarlig kapital etter paragrafen her, skal Finanstilsynet straks sørge for at det blir utarbeidet en verddivurdering av foretakets eiendeler og forpliktelser etter § 20-16. Dersom departementet gir sitt samtykke til det, skal Finanstilsynet på grunnlag av verddivurderingen treffe vedtak om nedskrivning og konvertering av ansvarlig kapital etter konkursrettslige prioritetsregler. Dette skal gjennomføres slik:

- a) den rene kjernekapitalen skal først reduseres i den utstrekning som trengs for å dekke foretakets tap,
- b) annen godkjent kjernekapital, samt fondsobligasjonskapital som ikke teller med som godkjent kjernekapital, skal deretter nedskrives eller konverteres til ren kjernekapital i den utstrekning som trengs for å unngå at foretaket blir kriserammet eller så langt den rekker, og

- c) godkjent tilleggs kapital, samt ansvarlig lånekapital som ikke teller med som godkjent tilleggs kapital, skal deretter nedskrives eller konverteres til ren kjernekapital i den utstrekning som trengs for å unngå at foretaket blir kriserammet eller så langt den rekker.
- (2) Vedtak etter første ledd skal tre i kraft straks og være bindende for foretaket og for de eierne av kapitalinstrumenter vedtaket angår. Finanstilsynet kan gjennomføre eller kreve gjennomført de administrative tiltak som trengs for å iverksette vedtaket, herunder endringer i oppføringer i registre og endringer i noteringer i regulerte markeder.
- (3) Dersom nettoverdien av foretakets eiendeler og forpliktelser er negativ på vedtakstidspunktet, skal Finanstilsynet beslutte om eksisterende aksjer eller egenkapitalbevis skal slettes eller overføres til eierne av kapitalinstrumenter som skal konverteres. Er nettoverdien av foretakets eiendeler og forpliktelser positiv, skal eksisterende aksjer eller egenkapitalbevis utvannes ved utstedelse av nye aksjer eller egenkapitalbevis til eierne av kapitalinstrumenter som skal konverteres.
- (4) Nye aksjer eller egenkapitalbevis til eierne av kapitalinstrumenter som konverteres, skal uten ugrunnet opphold og med Finanstilsynets samtykke utstedes av foretaket. Finanstilsynet kan gi pålegg om utstedelse. Utstedelsen skal gjennomføres før det kan utstedes aksjer eller egenkapitalbevis til førsel av kapital fra det offentlige. Det kan benyttes forskjellig konverteringskurs for ulike typer av kapitalinstrumenter. Kursen skal settes slik at eierne av kapitalinstrumenter som konverteres, får rimelig erstatning for det tapet som oppstår som følge av nedskrivning eller konvertering. Bestemmelsene om utstedelse og nedskrivning av aksjer og egenkapitalbevis i aksjeloven og allmennaksjeloven og i §§ 10-9 til 10-24, med unntak av regler om registrering i Foretaksregisteret, gjelder ikke ved nedskrivning eller konvertering etter paragrafen her.
- (5) Dersom vedtak om konvertering av kapitalinstrumenter innebærer erverv av kvalifisert eierandel etter § 6-1, skal stemmeretten til aksjene eller egenkapitalbevisene utøves av Finanstilsynet så lenge det ikke foreligger tillatelse etter § 6-4. Dersom det ikke gis tillatelse til ervervet, skal eierandelen avhendes innen en frist fastsatt av Finanstilsynet.
- (6) Nedskrivning av kapitalinstrumenter etter første ledd er endelig, men ikke til hinder for at Finanstilsynet i medhold av § 20-16 tredje ledd senere skriver opp instrumentene dersom nedskrivingsbehovet ble satt for høyt på grunnlag av en foreløpig verdivurdering. Forpliktelser knyttet til nedskrevne kapitalinstrumenter skal anses bortfalt, og skal ikke kompenseres på annen måte enn ved konvertering til aksjer eller egenkapitalbevis etter første og annet ledd.
- (7) Det kan ikke foretas nedskrivning eller konvertering etter paragrafen her dersom dette vil påføre eierne av kapitalinstrumentene større tap enn ved avviking av foretaket etter § 20-29. Ved prøving av vedtak om nedskrivning eller konvertering etter paragrafen her gjelder § 20-38 første og annet ledd og § 20-44 første og annet ledd tilsvarende.
- (8) Nedskrivning og konvertering etter paragrafen her skal også omfatte instrumenter som er undergitt loven i annen EØS-stat, eller som eies av personer i annen EØS-stat. Dersom en krisehåndteringsmyndighet i en annen EØS-stat treffer vedtak om nedskrivning eller konvertering av kapitalinstrumenter som er undergitt norsk lov, eller som eies av kreditorer som er hjemmehørende i Norge, skal vedtaket anses gyldig her i riket. Finanstilsynet skal påse at vedtaket gjennomføres.
- (9) Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder tilsvarende for holdingforetak eller annet morselskap i norsk finanskonsern dersom det er nødvendig for å unngå at konsernet blir kriserammet, og det ikke er rimelig utsikt til at dette kan forhindres av annet tiltak enn nedskrivning og konvertering av ansvarlig kapital etter paragrafen her. Konsernet skal anses for kriserammet dersom det ikke lenger oppfyller eller må ventes i nær fremtid å ikke oppfylle konsoliderte kapitalkrav som vil kunne utløse tiltak fra Finanstilsynet. Ansvarlig kapital i datterforetak som medregnes i ansvarlig kapital for morselskapet eller konsernet på konsolidert basis, skal ikke nedskrives eller konverteres i større grad enn instrumenter med samme prioritet utstedt av morselskapet. Har konsernet datterforetak i annen EØS-stat, skal vedtak om nedskrivning og konvertering treffes i samråd med krisehåndteringsmyndigheten der. Finanstilsynet skal underrette konsernets tilsynsutvalg eller kriseutvalg.
- (10) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om nedskrivning og konvertering etter paragrafen her.

IV. Krisehåndtering og krisetiltak

§ 20-15. Vedtak om krisehåndtering

- (1) Når departementet har mottatt melding fra Finanstilsynet etter § 20-13 annet ledd, og det er utarbeidet en verdivurdering av foretakets eiendeler og forpliktelser etter § 20-16, skal departementet treffe vedtak om å krisehåndtere et finansforetak som nevnt i § 20-1, dersom:
- foretaket er eller må ventes å bli kriserammet, jf. annet ledd,
  - det ikke er rimelig utsikt til at private tiltak eller tiltak etter §§ 14-6, 20-11, 20-12 eller 20-14 kan forhindre at foretaket blir kriserammet, og
  - allmenne interesser tilsier at foretaket bør krisehåndteres.
- (2) Et foretak skal anses for å være eller ventes å bli kriserammet dersom det må antas:
- at vilkårene for tilbakekall av foretakets konsesjon er eller må ventes å bli oppfylt i nær fremtid, herunder som følge av at tap i foretaket helt eller delvis kan uttømme den ansvarlige kapitalen,
  - at verdien av foretakets eiendeler er eller må ventes i nær fremtid å bli lavere enn verdien av dets forpliktelser,
  - at foretaket er eller må ventes i nær fremtid å bli ute av stand til å betale gjeld og andre forpliktelser ved forfall, eller
  - at foretaket vil trenge statlig støtte for å kunne videreføre virksomheten, unntatt når følgende støtte gis for å motvirke alvorlige forstyrrelser i økonomien:
    - statsgaranti for kreditt fra Norges Bank,
    - statsgaranti for nye forpliktelser eller
    - tilførsel av ansvarlig kapital til vanlige priser og vilkår til foretak som ikke står i fare for å bryte konsesjonskrav.
- (3) Krisehåndtering av et foretak skal anses å tjene allmenne interesser når det er hensiktsmessig og nødvendig for:
- å sikre videreføring av kritiske funksjoner, det vil si virksomhet, tjenester eller transaksjoner som har stor betydning for økonomien og den finansielle stabiliteten,
  - å unngå vesentlige negative virkninger i finanssystemet, særlig ved å unngå smittevirkninger,
  - å beskytte offentlige midler ved å minimere behovet for statlige støttetiltak,
  - å beskytte innskudd, eller
  - å beskytte klientmidler.
- (4) Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder tilsvarende for holdingforetak eller annet morselskap i finanskonsern, jf. § 20-13 tredje ledd. Departementet kan treffe vedtak om at slike foretak skal krisehåndteres dersom vilkårene i første ledd er oppfylt både for morselskapet og for ett eller flere datterforetak som omfattes av § 20-1 første ledd bokstav a. Dersom vilkårene i første ledd bare er oppfylt for ett eller flere datterforetak som omfattes av § 20-1 første ledd bokstav a, og dette må antas å innebære at finanskonsernet i sin helhet er eller må ventes i nær fremtid å bli kriserammet, kan departementet treffe vedtak om at også morselskapet skal krisehåndteres. Treffer departementet vedtak om krisehåndtering av et morselskap, kan også øvrige finansforetak som inngår i konsernet, undergis krisehåndtering.

(5) Vedtak om krisehåndtering skal meddeles Finanstilsynet, Norges Bank og Bankenes sikringsfond. Vedtaket skal meldes til Foretaksregisteret og kunngjøres snarest mulig i Brønnøysundregistrens elektroniske kunngjøringspublikasjon.

§ 20-16. Verdivurdering av eiendeler og forpliktelser

(1) For det treffes vedtak etter § 20-14, § 20-15 eller § 20-29 skal Finanstilsynet sørge for at det blir foretatt en forsvarlig og noktern verdivurdering av foretakets eiendeler og forpliktelser. Verdivurderingen skal utføres av én eller flere sakkyndige som er uavhengig av foretaket og offentlige myndigheter.

(2) Ved verdivurderingen skal tap tas i betraktning fullt ut, og forutsetningene blant annet om forventet mislighold, tap og kostnader ved krisetiltak, skal være forsvarlige. Kreditorer skal grupperes i samsvar med prioritetsrekkefølgen ved avvikling av foretaket under offentlig administrasjon, og det skal gis et overslag over kreditorenes og eierens stilling ved en avvikling. Verdivurderingen kan suppleres av oppdatert statusoppgjør og bokførte verdier. Det skal ikke tas hensyn til mulig statlig støtte eller kreditt fra sentralbanken på spesielle vilkår.

(3) Dersom det som følge av behov for en rask avklaring eller andre omstendigheter ikke er mulig å gjennomføre en fullverdig verdivurdering etter paragrafen her, kan det foretas en foreløpig verdivurdering. En foreløpig verdivurdering skal så snart som mulig bli erstattet av en fullverdig verdivurdering. Settes foretakets nettoverdi ved den fullverdige vurderingen høyere enn i den foreløpige vurderingen, kan Finanstilsynet endre vedtak basert på den foreløpige vurderingen.

(4) Departementet kan i forskrift gi regler om verdivurderinger etter paragrafen her.

§ 20-17. Administrasjonsstyre

(1) Etter at departementet har truffet vedtak etter § 20-15 om å krisehåndtere foretaket eller vedtak etter § 20-29 om å avvikle foretaket, skal Finanstilsynet oppnevne et administrasjonsstyre. Administrasjonsstyret skal ha minst tre medlemmer med personlige varamedlemmer, og skal fungere som styre for foretaket i en periode på inntil ett år. Revisor oppnevnes av Finanstilsynet. Vedtaket skal meldes til Foretaksregisteret. Bestemmelsene i § 20-29 annet ledd gjelder tilsvarende.

(2) Administrasjonsstyret utøver den myndighet som overføres fra foretakets styrende organer til Finanstilsynet etter § 20-18 første ledd bokstav a, likevel slik at beslutninger av vesentlig betydning for foretaket skal godkjennes av Finanstilsynet før de iverksettes. Finanstilsynet fastsetter nærmere regler om administrasjonsstyrets og revisors oppgaver og arbeid, og fastsetter deres godtgjørelse.

(3) Administrasjonsstyret skal så raskt som mulig ta stilling til og foreslå for Finanstilsynet hvilke krisetiltak som er best egnet for å oppnå formålene som nevnt i § 20-15 tredje ledd. Administrasjonsstyret skal gjennomføre krisetiltak i samsvar med vedtak fra Finanstilsynet.

(4) Finanstilsynet kan når som helst endre eller avslutte administrasjonsstyrets oppdrag. I særlig tilfelle kan oppdraget også forlenges ut over ett år. Medlemmene av administrasjonsstyret er ikke erstatningsansvarlige for skade voldt under utførelsen av oppdraget, med mindre skade skyldes eget forsett eller grov uaktsomhet.

(5) Finanstilsynet kan, istedenfor å oppnevne et administrasjonsstyre, oppnevne et nytt ordinært styre og ny ledelse i foretaket. Finanstilsynet kan helt eller delvis beholde hele eller deler av styret og ledelse dersom det er nødvendig for å oppnå formålene som nevnt i § 20-15 tredje ledd.

§ 20-18. Virkninger av vedtak om krisehåndtering

(1) Når departementet har truffet vedtak om krisehåndtering etter § 20-15, inntretr følgende virkninger:

- myndigheten som tilligger foretakets styrende organer, overføres til Finanstilsynet, men styret kan likevel avgjøre saker som ikke kan utsettes inntil administrasjonsstyret er tiltrådt,
- medlemmene av styret og revisor skal gi Finanstilsynet og administrasjonsstyret alle opplysninger om foretakets stilling og virksomhet,
- Finanstilsynet kan bestemme at foretaket helt eller delvis ikke kan ta imot innskudd og innlån, påta seg nye engasjementer eller øke tidligere engasjementer,
- Finanstilsynet kan bestemme at foretaket ikke kan foreta utbetaling til innskyttere og andre kreditorer, og
- Finanstilsynet kan bestemme at kreditorer med krav som er stiftet før vedtaket om krisehåndtering, ikke kan ta utlegg eller på annen måte få sikkerhet for slike krav i verdier som tilhører foretaket.

(2) Finanstilsynet kan innkalle foretakets fordringshavere ved preklusivt proklama. Proklamaet kan ikke omfatte bankinnskudd eller skattekrav. Finanstilsynet fastsetter proklamafristen og kunngjøringsmåten. Fristen avbrytes ved melding av krav til Finanstilsynet.

§ 20-19. Valg av krisetiltak

(1) Når departementet har truffet vedtak om krisehåndtering etter § 20-15, kan Finanstilsynet treffe vedtak om bruk av følgende krisetiltak:

- overdragelse av hele eller deler av virksomheten til et annet foretak etter § 20-21,
- overdragelse av hele eller deler av virksomheten til et broforetak etter § 20-22,
- overdragelse av eiendeler og forpliktelser til et forvaltningsforetak etter § 20-23, og
- intern oppkapitalisering etter §§ 20-24 til 20-26.

(2) Tiltak nevnt i første ledd kan brukes enkeltvis eller i kombinasjon, likevel slik at tiltak som nevnt i første ledd bokstav c bare kan brukes sammen med andre tiltak. Er bare en del av foretakets virksomhet overdratt til et annet foretak eller til et broforetak, skal den gjenværende virksomheten avvikles etter §§ 20-29 til 20-32, med mindre gjenværende eiendeler eller forpliktelser skal overdras til et forvaltningsforetak etter § 20-23.

(3) Ved valg av krisetiltak skal Finanstilsynet legge vekt på formålene som er nevnt i § 20-15 tredje ledd.

(4) Nedskrivning og konvertering av ansvarlig kapital etter § 20-14 skal gjennomføres før eller samtidig med bruk av krisetiltak som vil medføre at foretakets kreditorer bærer tap eller får sine krav konvertert etter §§ 20-24 til 20-26.

(5) Vedtak om bruk av krisetiltak skal uten ugrunnet opphold meddeles departementet, administrasjonsstyret, Norges Bank og Bankenes sikringsfond.

§ 20-20. Nærmere regler om bruk av krisetiltak

(1) Ved bruk av krisetiltak skal Finanstilsynet sørge for:

- at tapet bæres først av foretakets eiere,
- at foretakets kreditorer deretter bærer tap i samsvar med prioritetsrekkefølgen ved konkurs, med mindre annet er særskilt fastsatt i kapitlet her,
- at kreditorer innenfor samme gruppe så langt det er mulig behandles likt,
- at ingen kreditor blir påført større tap enn ved en avvikling etter § 20-29,
- at garanterte innskudd beskyttes fullt ut,
- at reglene i §§ 20-23 til 20-26 blir fulgt, og
- at representanter for de ansatte så langt det er mulig underrettes og tas med på råd.

(2) Ved krisetiltak som medfører sammenslåing, deling eller omdanning av foretaket eller virksomhet i foretaket, gjelder ikke §§ 12-1 til 12-7, §§ 12-13 til 12-18 og reglene om fusjon og fisjon i aksjelovgivningen. Erverv av aksjer eller egenkapitalbevis som følge av krisetiltak gir

ikke tilbudsplikt etter verdipapirhandelloven kapittel 8. Reglene i dekningsloven kapittel 5 om omstøtelse av disposisjoner som er til skade for et foretaks kreditorer, gjelder ikke overdragelse av virksomhet, eiendeler eller forpliktelser som følge av krisetiltak.

(3) Ved overdragelse til annet foretak, broforetak eller forvaltningsforetak etter §§ 20-21 til 20-23 gjelder følgende:

- a) overdragelsen kan foretas uten samtykke fra foretakets eiere, kreditorer og tredjeparter, og uten at formelle krav etter kontrakt eller i selskaps- eller verdipapirlovgivningen blir overholdt,
- b) foretakets eiere, kreditorer og tredjeparter skal ikke ha noen rettigheter knyttet til de eiendeler og forpliktelser som er overdratt,
- c) vederlag fra kjøperen tilfaller de opprinnelige eierne dersom overdragelse skjer ved salg av aksjer eller egenkapitalbevis utstedt av foretaket, og foretaket dersom overdragelse skjer ved salg av eiendeler og forpliktelser, og

Finanstilsynet kan beslutte å tilbakeføre overdratte eiendeler og forpliktelser til foretaket, og overdratte aksjer eller egenkapitalbevis til de opprinnelige eierne, dersom det ved overdragelse til et broforetak eller et forvaltningsforetak ble tatt forbehold om dette. Er kjøperen et annet foretak, må det ha gitt sitt samtykke til tilbakeføringen. Er kjøperen et broforetak, må det ha søkt om tilbakeføring.

(4) Ved overdragelse til annet foretak eller broforetak etter §§ 20-21 og 20-22 skal kjøperen etter overdragelsen ha adgang til å tilby tjenester i annen EØS-stat i henhold til foretakets konsesjon. Dersom kjøperen oppfyller medlemskaps- og deltakervilkårene, skal kjøperen også kunne overta foretakets medlemskap i og tilgang til betalings- og verdipapiroppgjørssystemer, regulerte markeder og ordninger for innskuddsgaranti og investorbeskyttelse. Dersom kjøperen ikke oppfyller slike vilkår, kan Finanstilsynet fastsette at kjøperen likevel skal ha rett til medlemskap og tilgang for en periode på inntil 24 måneder, med mulighet for forlengelse etter søknad.

§ 20-21. Overdragelse av virksomhet til annet foretak

(1) Finanstilsynet kan helt eller delvis overdra foretakets virksomhet eller eiendeler og forpliktelser ved salg til et foretak med tillatelse etter § 12-1.

(2) Overdragelsen skal skje på kommersielle vilkår, i størst mulig grad i samsvar med verdivurderingen etter § 20-16, og i henhold til de alminnelige reglene om statsstøtte. Finanstilsynet skal sørge for en hensiktsmessig markedsføring overfor mulige kjøpere, med mindre dette kan undergrave formålene som nevnt i § 20-15 tredje ledd eller andre viktige hensyn.

(3) Dersom overdragelsen innebærer erverv av kvalifisert eierandel etter § 6-1, gjelder § 20-14 femte ledd tilsvarende.

§ 20-22. Overdragelse av virksomhet til broforetak

(1) Finanstilsynet kan helt eller delvis overdra foretakets virksomhet eller eiendeler og forpliktelser til et broforetak etter paragrafen her.

(2) Verdien av overførte forpliktelser fra foretaket til broforetaket skal ikke overstige summen av verdien av overførte eiendeler fra foretaket og tilskudd fra andre kilder.

(3) Broforetaket skal være helt eller delvis eid av staten, og være etablert for:

- a) å overta virksomhet eller eiendeler og forpliktelser fra ett eller flere foretak under krisehåndtering,
- b) å opprettholde tilgang til kritiske funksjoner som nevnt i § 20-15 tredje ledd bokstav a, og

å legge til rette for salg av overtatt virksomhet eller eiendeler og forpliktelser til private kjøpere når markedsforholdene tillater det, og innen en frist på to år etter at det sist ble foretatt en overdragelse til broforetaket, med mindre Finanstilsynet forlenger fristen med ett eller flere år.

(4) Finanstilsynet skal godkjenne broforetakets vedtekter, styret, godtgjørelsen til styret, styrets arbeidsoppgaver og broforetakets forretningsstrategi og risikoprofil. Finanstilsynet kan fastsette nærmere regler for virksomheten. Broforetaket skal ha tillatelse etter reglene i kapittel 2, og være undergitt tilsyn etter finanstilsynsloven. Dersom særlige hensyn tilsier det, kan slik tillatelse gis selv om ikke alle vilkårene for tillatelse er oppfylt, forutsatt at det gis en frist for oppfyllelsen. Broforetakets virksomhet skal drives uten ansvar overfor eierne og kreditorerne i foretaket som er under krisehåndtering.

(5) Finanstilsynet skal treffe vedtak om at et broforetak ikke kan fortsette sin virksomhet dersom:

- a) broforetaket blir slått sammen med et annet foretak etter §§ 12-1 til 12-7,
- b) broforetaket ikke lenger oppfyller vilkår i paragrafen her,
- c) det meste av broforetakets eiendeler og forpliktelser er overdratt til én eller flere private parter,
- d) fristen nevnt i tredje ledd bokstav c, eventuelt med forlengelse, er utløpt, eller
- e) broforetakets eiendeler er avvirket og dets forpliktelser er oppfylt.

(6) Finanstilsynet kan etter søknad fra broforetaket beslutte å overføre overdratte aksjer eller egenkapitalbevis, eiendeler og forpliktelser til en tredjepart.

(7) Når Finanstilsynet skal selge broforetaket eller dets eiendeler og forpliktelser, skal Finanstilsynet sørge for en hensiktsmessig markedsføring overfor mulige kjøpere. Salget skal skje på kommersielle vilkår og i henhold til de alminnelige reglene om statsstøtte.

(8) Dersom broforetakets virksomhet er avsluttet etter femte ledd bokstav c eller d, skal broforetaket avvikles etter § 20-29. Overskudd ved avviklingen skal tilfalle eierne av broforetaket.

§ 20-23. Overdragelse av eiendeler og forpliktelser til forvaltningsforetak

(1) Finanstilsynet kan beslutte at eiendeler og forpliktelser i et foretak under krisehåndtering eller i et foretak etter § 20-22 skal overføres til ett eller flere forvaltningsforetak etter paragrafen her.

(2) Finanstilsynet kan treffe vedtak etter første ledd dersom:

- a) avvikling av virksomheten etter § 20-29 kan få negative virkninger for ett eller flere finansmarkeder,
- b) overdragelsen er nødvendig av hensyn til foretakets eller broforetakets virkemåte, eller
- c) overdragelsen er nødvendig for å oppnå best mulig avviklingsresultat.

(3) Finanstilsynet skal fastsette vederlaget for overdragelsen i størst mulig grad i samsvar med verdivurderingen etter § 20-16, og i henhold til de alminnelige reglene om statsstøtte. Vederlaget kan ha negativ verdi. Vederlaget kan gis i form av gjeld utstedt av forvaltningsforetaket.

(4) Et forvaltningsforetak skal være helt eller delvis eid av staten, og være etablert for:

- a) å overta eiendeler og forpliktelser fra ett eller flere foretak under krisehåndtering, og
- b) å forvalte overtatte eiendeler med sikte på å oppnå best mulig resultat ved senere salg eller avvikling.

(5) Finanstilsynet skal godkjenne forvaltningsforetakets vedtekter, styret, godtgjørelsen til styret, styrets arbeidsoppgaver og forvaltningsforetakets forretningsstrategi og risikoprofil. Finanstilsynet kan fastsette nærmere regler for virksomheten.

Forvaltningsforetakets virksomhet skal drives uten ansvar overfor eierne og kreditorerne i foretaket som er under krisehåndtering.

§ 20-24. Intern oppkapitalisering

(1) Finanstilsynet kan beslutte at det skal gjennomføres en intern oppkapitalisering ved nedskrivning og konvertering av et foretaks gjeld til egenkapital etter reglene i §§ 20-24 til 20-26 for:

a) å oppkapitalisere et foretak slik at det kan oppfylle konsesjonsvilkårene, videreføre virksomheten i henhold til konsesjonen, og opprettholde tillit i markedene, eller

b) å konvertere til egenkapital eller redusere hovedstolen på gjeld som overdras til

i) et broforetak etter § 20-22 med sikte på å skaffe kapital til broforetaket, eller til

ii) et annet foretak etter § 20-21 eller et forvaltningsforetak etter § 20-23.

(2) Intern oppkapitalisering kan bare brukes som nevnt i første ledd bokstav a når det er rimelig utsikt til at oppkapitaliseringen, sammen med tiltak i en omorganiseringsplan etter § 20-27 og andre relevante tiltak, vil gjenopprette foretakets finansielle stilling og bærekraft. Er ikke dette tilfellet, kan intern oppkapitalisering brukes som nevnt i første ledd bokstav b.

(3) Intern oppkapitalisering etter første og annet ledd skal også omfatte gjeld som er undergitt loven i annen EØS-stat, eller som eies av kreditor i annen EØS-stat. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om intern oppkapitalisering etter §§ 20-24 til 20-26, herunder særlige regler for gjeld som er undergitt loven i stat utenfor EØS.

§ 20-25. *Konvertibel gjeld*

(1) En intern oppkapitalisering skal omfatte all gjeld som ikke inngår i foretakets ansvarlige kapital, og som ikke er:

a) garanterte innskudd,

b) sikret gjeld, herunder obligasjoner med fortrinnsrett, men ikke den delen av den sikrede gjelden som overstiger verdien av sikkerhetsretten,

gjeld som har oppstått fra forvaltning av kundemidler, herunder midler forvaltet på vegne av verdipapirfond som nevnt i

c) verdipapirfondloven § 1-2 første ledd nr. 4 og alternative investeringsfond som nevnt i lov om forvaltning av alternative investeringsfond § 1-2 første ledd bokstav a, forutsatt at kunden vil være beskyttet ved en avvikling av foretaket,

d) gjeld som har oppstått fra forvaltning av betroede midler, forutsatt at mottakeren vil være beskyttet ved en avvikling av foretaket,

e) gjeld til annet foretak som ikke inngår i samme konsern, og som har en opprinnelig løpetid på mindre enn syv dager,

f) gjeld forbundet med deltakelse i betalingsystemer og verdipapiroppgjørssystemer etter betalingsystemloven, herunder gjeld til operatører eller andre deltagere, som har en gjenværende løpetid på mindre enn syv dager, eller

g) gjeld til:

i) ansatte i form av opptjent lønn, pensjonsytelser og annet fastsatt vederlag, unntatt variabel godtgjørelse til ansatte med arbeidsoppgaver med betydning for foretakets risikoeksponering og variabel godtgjørelse som ikke er regulert ved kollektivavtale,

ii) leverandører av varer og tjenester som foretaket trenger til den daglige driften, herunder IT-tjenester, offentlige tjenester og leie, forvaltning og vedlikehold av lokaler,

iii) myndighetene i form av skatt eller trygdebidrag, forutsatt at gjelden har fortrinnsrett, eller

iv) innskuddsgarantiordningen eller krisetiltaksfondet i form av forfalte bidragskrav etter §§ 19-10 eller 20-51.

(2) Gjeld som har oppstått fra derivatavtale, skal omfattes av intern oppkapitalisering ved eller etter oppgjør av derivatavtalen. Finanstilsynet kan gjøre opp derivatavtaler når det er besluttet å gjennomføre en intern oppkapitalisering. Finanstilsynet har ikke plikt til å gjøre opp derivatavtaler som det er gjort unntak for etter tredje ledd. Verdien av derivatkontrakter, herunder kontrakter med nettingvilkår, fastsettes etter regler gitt i eller i medhold av § 20-16.

(3) Finanstilsynet kan i særlige tilfeller gjøre helt eller delvis unntak fra intern oppkapitalisering for bestemte deler av foretakets gjeld, dersom:

a) det ikke er mulig å skrive ned eller konvertere gjelden innen rimelig tid,

b) det er nødvendig og rimelig for å opprettholde kritiske funksjoner som nevnt i § 20-15 tredje ledd bokstav a, kjernevirksomhet og sentrale tjenester og transaksjoner,

c) det er nødvendig og rimelig for å unngå smittevirkninger, særlig knyttet til kundeinnskudd, som kan gi alvorlige forstyrrelser i finanssystemet og økonomien, eller

d) det er nødvendig og rimelig for å forhindre et verditap som ville gitt andre kreditorer et større tap enn når gjelden blir unntatt.

(4) Dersom Finanstilsynet har gjort helt eller delvis unntak etter tredje ledd, kan omfanget av nedskrivning og konvertering av annen konvertibel gjeld økes tilsvarende så lenge dette ikke vil være i strid med § 20-20 første ledd bokstav d. Dersom tapet som skulle ha vært dekket av den unntatte gjelden ikke har blitt innekket fullt ut av annen konvertibel gjeld, kan Finanstilsynet beslutte at det skal ytes et bidrag fra krisetiltaksfondet etter § 20-52 tredje ledd.

§ 20-26. *Gjennomføring av intern oppkapitalisering*

(1) Når det er besluttet å gjennomføre en intern oppkapitalisering, skal Finanstilsynet på grunnlag av verddivurderingen etter § 20-16 fastsette hvor mye av den konvertible gjelden som samlet må:

a) nedskrives for at foretakets nettoverdi skal bli null, og

b) konverteres til ren kjernekapital for at foretaket eller broforetaket skal oppfylle kapitalkrav og opprettholde tillit i markedene, og i minst ett år kunne oppfylle konsesjonsvilkårene og videreføre virksomheten i henhold til konsesjonen.

(2) Ved fastsettelsen etter første ledd kan Finanstilsynet ta hensyn til et eventuelt bidrag fra krisetiltaksfondet til broforetaket etter § 20-52 første ledd bokstav d. Dersom Finanstilsynet beslutter å overdra eiendeler og forpliktelser til et forvaltningsforetak etter § 20-23, skal det ved fastsettelsen etter første ledd tas hensyn til forvaltningsforetakets kapitalbehov.

(3) Etter at den ansvarlige kapitalen er nedskrevet og konvertert etter § 20-14 første ledd, skal Finanstilsynet gjennomføre en intern oppkapitalisering av et omfang som fastsatt etter første ledd, slik at:

konvertibel gjeld som etter § 20-9 annet ledd har lavere prioritet enn annen konvertibel gjeld, nedskrives eller konverteres til ren

a) kjernekapital i samsvar med gjeldens innbyrdes prioritet ved avvikling etter § 20-29, i den utstrekning som trengs for å dekke behovet fastsatt etter første ledd, eller så langt den rekker, og

b) annen konvertibel gjeld deretter nedskrives eller konverteres til ren kjernekapital i samsvar med gjeldens innbyrdes prioritet ved avvikling etter § 20-29, i den utstrekning som trengs for å dekke behovet fastsatt etter første ledd, eller så langt den rekker.

(4) Kapital- og gjeldsinstrumenter som nevnt i § 20-14 første ledd bokstav b og c og paragrafen her tredje ledd bokstav a, skal være nedskrevet eller konvertert fullt ut i samsvar med eventuelle avtalevilkår om nedskrivning eller konvertering knyttet til foretakets situasjon, soliditet eller ansvarlige kapital, før det foretas nedskrivning eller konvertering etter tredje ledd bokstav b.

(5) Bestemmelsene i § 20-14 annet til niende ledd gjelder tilsvarende for nedskrivning og konvertering av konvertibel gjeld. § 20-14 annet ledd første punktum gjelder også når Finanstilsynet endrer forfalltid, rentefot og renteterminer for foretakets gjeldsinstrumenter, samt gjør opp derivatavtaler etter § 20-25 annet ledd.

§ 20-27. *Omorganiseringsplan*

- (1) Har Finanstilsynet gjennomført en intern oppkapitalisering etter § 20-24 første ledd bokstav a, skal administrasjonsstyret innen én måned forelegge en omorganiseringsplan for Finanstilsynet. Finanstilsynet kan i særlige tilfeller forlenge fristen med inntil én måned. Dersom det er relevant, skal planen være tilpasset kravet om en restruktureringsplan etter de alminnelige statsstøttereglene.
- (2) Omorganiseringsplanen skal gi en redegjørelse for tiltak som kan gjenopprette den finansielle stillingen og bærekraften til hele eller deler av foretaket innen rimelig tid. Slike tiltak kan blant annet omfatte omorganisering av virksomheten, endringer i systemer og infrastruktur, salg eller avvikling av virksomhetsområder, og tiltak for å bedre konkurranseevnen. Tiltakene skal baseres på realistiske forutsetninger om økonomisk og markedsmessig utvikling, og ta hensyn til foretakets største sårbarheter. I planen skal forutsetningene for tiltakene sammenlignes med referanseverdier for sektoren som helhet.
- (3) Omorganiseringsplanen skal minst inneholde en detaljert analyse av årsakene til at foretaket ble kriserammet, en beskrivelse av hvilke tiltak som planlegges gjennomført, og en tidsplan for gjennomføringen.
- (4) Finanstilsynet skal innen én måned etter å ha mottatt planen, vurdere om den skal godkjennes. Dersom Finanstilsynet ikke godkjenner planen, skal administrasjonsstyret pålegges å sende inn en revidert plan innen to uker. Finanstilsynet skal innen én uke etter å ha mottatt den reviderte planen, vurdere om den skal godkjennes. Dersom Finanstilsynet ikke godkjenner den reviderte planen, kan Finanstilsynet kreve endringer i planen. Når Finanstilsynet har godkjent en omorganiseringsplan, skal administrasjonsstyret gi rapport til Finanstilsynet minst hver sjette måned om gjennomføringen av planen.
- (5) Finanstilsynet kan beslutte at omorganiseringsplanen for et morselskap i et norsk finanskonsern skal omfatte norske konsernforetak. Etter avtale med krisehåndteringsmyndigheten i en annen stat kan Finanstilsynet beslutte at det samme skal gjelde konsernforetak etablert i utlandet. Har utenlandsk finanskonsern etablert datterforetak her i riket, skal det i samarbeid mellom Finanstilsynet og den utenlandske krisehåndteringsmyndigheten avtales om det skal utarbeides en omorganiseringsplan for datterforetaket.
- (6) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om omorganiseringsplaner, herunder om anvendelsen av reglene i paragrafen her i konsernforhold, og om samarbeid mellom norske og utenlandske myndigheter.

V. Statlige tiltak

§ 20-28. Statlige tiltak

- (1) Ved alvorlige forstyrrelser i finanssystemet kan departementet treffe vedtak om statlige støttetiltak dersom:
  - a) departementet har truffet vedtak etter § 20-15 om at foretaket skal krisehåndteres,
  - b) eierne av ansvarlig kapital og konvertibel gjeld har ved nedskrivning og konvertering bidratt til å dekke tap og oppkapitalisere foretaket med et beløp som tilsvarer minst åtte prosent av forvaltningskapitalen, beregnet etter reglene i § 20-16,
  - c) det statlige tiltaket er egnet til å ivareta formålene nevnt i § 20-15 tredje ledd,
  - d) det statlige tiltaket er godkjent i henhold til de alminnelige reglene om statsstøtte, og
  - e) departementet har, etter samråd med Finanstilsynet og Norges Bank, kommet til at krisetiltakene som nevnt i § 20-19 ikke vil være tilstrekkelige til:
    - i) å unngå vesentlige negative virkninger for finanssystemet,
    - ii) å ivareta allmenne interesser når foretaket tidligere har mottatt ekstraordinær kreditt fra Norges Bank, eller
    - iii) når det gjelder tiltak i form av midlertidig statlig eierskap, å ivareta allmenne interesser når foretaket tidligere har mottatt statlig støtte i form av tilførsel av ansvarlig kapital.
- (2) Departementet kan treffe vedtak etter første ledd for:
  - a) å delta i oppkapitaliseringen av foretaket ved tilførsel av ren kjernekapital, annen godkjent kjernekapital og godkjent tilleggskapital, eller
  - b) erverve eierskap til foretaket eller dets virksomhet, og overføre eierskapet til en offentlig myndighet eller et statseid foretak.
- (3) Kapitalinstrumenter som erverves ved tiltak som nevnt i annet ledd, skal selges til privat eier så snart markedsforholdene tillater det. Departementet treffer vedtak om salg av kapitalinstrumenter.
- (4) Finanstilsynet skal gjennomføre de vedtak som treffes av departementet etter paragrafen her. Finanstilsynet skal i den grad det ervervede eierskapet tillater det, påse at foretakets virksomhet drives profesjonelt og forretningsmessig.

VI. Avvikling av foretak under offentlig administrasjon

§ 20-29. Vedtak om avvikling av foretak under offentlig administrasjon.

- (1) Dersom vilkårene i § 20-15 første ledd bokstav a og b er oppfylt, men allmenne interesser ikke tilsier at foretaket bør krisehåndteres, skal departementet treffe vedtak om avvikling av foretaket under offentlig administrasjon.
- (2) Vedtak om avvikling under offentlig administrasjon skal meddeles Finanstilsynet, Norges Bank og Bankenes sikringsfond. Vedtaket skal meldes til Foretaksregisteret og snarest mulig kunngjøres i Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon. Vedtaket skal også registreres i et verdipapirregister og tinglyses hos registerførereren for tinglysning i fast eiendom.
- (3) Etter at vedtak om avvikling under offentlig administrasjon er truffet, skal foretaket føye til sitt foretaksnavn: «Under offentlig administrasjon».
- (4) §§ 20-16 og 20-17 gjelder tilsvarende ved vedtak om avvikling under offentlig administrasjon.

§ 20-30. Virkninger av vedtak om avvikling under offentlig administrasjon

- (1) Når departementet har truffet vedtak om avvikling under offentlig administrasjon etter § 20-29, inntretr følgende virkninger:
  - a) foretakets tidligere organer trer ut av virksomhet, og administrasjonsstyret overtar myndigheten som ligger til disse organene, men det sist fungerende styret skal likevel avgjøre saker som ikke kan utsettes inntil administrasjonsstyret er tiltrådt,
  - b) medlemmene av styret og revisor skal gi administrasjonsstyret alle opplysninger om foretakets stilling og virksomhet,
  - c) foretaket kan ikke uten samtykke fra Finanstilsynet ta imot innskudd og innlån, påta seg nye engasjementer eller øke tidligere engasjementer,
  - d) foretaket kan ikke uten samtykke fra Finanstilsynet foreta utbetaling til innskytere og andre kreditorer,
  - e) kreditorer med krav som er stiftet før vedtaket om krisehåndtering, kan ikke ta utlegg eller på annen måte få sikkerhet for slike krav i verdier som tilhører foretaket, og
  - f) dekningsloven og lov om finansiell sikkerhetsstillelse gjelder tilsvarende, med mindre annet følger av § 20-32. Fristdagen er dagen for vedtak om krisehåndtering eller vedtak om avvikling under offentlig administrasjon. I tilfeller som nevnt i § 20-31 femte ledd er fristdagen dagen for vedtaket om krisehåndtering etter § 20-15.
- (2) Innskudd, innlån og andre forpliktelser som er stiftet etter vedtaket, skal anses som massegjeld.

(3) Finanstilsynet kan innkalle foretakets fordringshavere ved preklusivt proklama. Proklamaet kan ikke omfatte bankinnskudd eller skattekrav. Finanstilsynet fastsetter proklamafristen og kunngjøringsmåten. Fristen avbrytes ved melding av krav til Finanstilsynet.

§ 20-31. Gjennomføring av avvikling under offentlig administrasjon

(1) Når departementet har truffet vedtak etter § 20-29 første ledd om at foretaket skal avvikles under offentlig administrasjon, skal administrasjonsstyret forstå avvikling av foretaket og dets virksomhet. Det samme gjelder dersom det innen ett år etter at foretaket ble vedtatt krisehåndtert etter § 20-15, ikke er sannsynlig at virksomheten i foretaket kan bli videreført eller overført ved krisetiltak etter reglene i dette kapitlet.

(2) Avviklingsboet skal meldes til Enhetsregisteret. Oppgjør til fordringshaverne foretas etter reglene i dekningsloven, med mindre annet følger av § 20-32. Ved booppgjøret og avviklingen gjelder reglene i konkursloven kapittel VIII følgende tilsvarende så langt de passer. Finanstilsynet treffer avgjørelser etter konkursloven, med unntak av fordringsprøvelse som foretas av tingretten.

(3) Ved avviklingen skal administrasjonsstyret etter samråd med innskuddsgarantiordningen så vidt mulig sikre at garanterte innskudd blir overført til et annet medlemsforetak og fortsatt vil være fullt tilgjengelig for innskyterne. Garantiordningens regresskrav etter § 19-12 for tiltak etter § 19-11 tredje ledd, kan meldes i avviklingsboet. Garanterte innskudd som er gjort tilgjengelig i annet medlemsforetak, kan ikke kreves utbetalt av garantiordningen etter § 19-8 eller meldes i avviklingsboet.

(4) Når avviklingen er gjennomført, skal administrasjonsstyret legge frem sluttregnskap med forslag til utlodding til godkjenning av Finanstilsynet, som gir påbud om kunngjøring av utloddingen og sender melding til Foretaksregisteret om sletting av foretaket.

(5) Bestemmelsene i dette avsnittet gjelder tilsvarende ved avvikling av virksomhet som det ved krisehåndtering av et foretak ikke foreligger grunnlag for å videreføre eller overdra til et annet foretak.

§ 20-32. Prioritetsregler for innskudd mv.

(1) Innskudd som er garantert etter § 19-4, har prioritet foran alminnelig usikret gjeld uten særskilt prioritet. Det samme gjelder gjeld til innskuddsgarantiordningen etter § 19-12.

(2) Den delen av kvalifiserte innskudd fra fysiske personer og små eller mellomstore bedrifter som overstiger garantibeløpet etter § 19-4, har prioritet etter gjeld som nevnt i første ledd, men likevel foran alminnelig usikret gjeld uten særskilt prioritet. Samme prioritet tilkommer innskudd i foretak etablert i EØS som ikke skal regnes som kvalifiserte innskudd fordi innskuddene er foretatt gjennom filial som foretaket har etablert i stat utenfor EØS.

VII. Kontraktssinngrep og tilleggsbeføyelser

§ 20-33. Overdragelse av eiendeler mv.

(1) Ved bruk av krisetiltak kan Finanstilsynet overdra eiendeler og rettigheter fri for andre forpliktelser som vil medføre begrensninger i erververens rettsstilling, men med unntak av sikkerhetsrettigheter som nevnt i § 20-41. Ved overdragelse av virksomhet kan Finanstilsynet pålegge foretaket og eventuelle andre foretak i samme konsern å treffe operasjonelle tiltak på rimelige vilkår som det er behov for ved driften av virksomhet som er overtatt.

(2) Beslutninger fra krisehåndteringsmyndighet i annen EØS-stat om overdragelse av eiendeler og rettigheter som befinner seg i her i riket, eller av forpliktelser som er undergitt norsk lov, skal tillegges virkning her i riket.

(3) Finanstilsynet kan treffe de beslutninger som er nødvendige for at kontraktsmessige og andre rettigheter som foretaket har, blir overført til erververen, samt bestemme at erververen skal tre inn som kontraktspart. Finanstilsynet kan pålegge foretaket og erververen å gi hverandre informasjon og bistand i forbindelse med overdragelsen. Dette er ikke til hinder for at en ansatt avslutter arbeidsforholdet, eller at en kontraktspart utøver rettigheter etter kontraktsvilkårene som følger av foretakets handlemåte for overdragelsen.

(4) Ved bruk av krisetiltak kan Finanstilsynet oppheve eksisterende fortrinnsretter til aksjer eller egenkapitalbevis.

(5) Finanstilsynet kan ikke treffe beslutninger etter første til fjerde ledd som vil være i strid med reglene i §§ 20-37 til 20-43.

§ 20-34. Forholdet til foretakets kontrakter

(1) Ved bruk av krisetiltak kan Finanstilsynet avslutte kontrakter inngått av foretaket, eller endre kontraktsvilkårene når dette er nødvendig av hensyn til gjennomføringen av krisehåndteringen og ikke vil være i strid med reglene i §§ 20-24 til 20-26.

(2) For kontrakter inngått av foretaket, skal tiltak etter reglene i avsnitt III eller IV ikke regnes som tvangsfullbyrdelse etter lov om finansiell sikkerhetsstillelse § 5 eller insolvensbehandling etter lov om betalingssystemer m.v. § 4-2 dersom forpliktelsene etter kontrakten fortsatt blir oppfylt. Det samme gjelder for kontrakter inngått av et datterforetak med garanti fra morselskapet eller et annet foretak i finanskonsernet, og for kontrakter inngått av et konsernforetak med vilkår som knytter rettsvirkning til mislighold fra andre konsernforetak.

(3) Dersom forpliktelsene etter en kontrakt fortsatt blir oppfylt, kan det ikke med grunnlag i reglene i avsnitt III eller IV gjøres gjeldende:

- a) heving og avslutning, suspensjon, endring, netting og annen motregning i kontrakt med foretaket, kontrakt inngått av et datterforetak med garanti fra et annet foretak i finanskonsernet, eller i kontrakt inngått av et konsernforetak med vilkår som knytter rettsvirkning til mislighold fra andre konsernforetak,
- b) besittelse av, kontroll over eller utøvelse av sikkerhetsrett i eiendeler som tilhører foretaket eller morselskapet i finanskonsernet, eller som tilhører et konsernforetak som har kontrakt med vilkår som knytter rettsvirkning til mislighold fra andre konsernforetak, eller
- c) krav om å innskrenke kontraktsmessige rettigheter som tilkommer foretaket eller morselskapet i finanskonsernet, eller et konsernforetak som har kontrakt med vilkår som knytter rettsvirkning til mislighold fra andre konsernforetak.

(4) Suspensjon av fordring, sikkerhetsrettighet eller hevingsrett mv. etter reglene i §§ 20-35 eller 20-36 utgjør ikke mislighold eller unnlatt oppfyllelse av en kontraktsforpliktelse.

(5) Bestemmelsene i paragrafen her kan ikke settes til side ved avtale.

§ 20-35. Suspensjon av fordringer og sikkerhetsretter

(1) Finanstilsynet kan gi foretak under krisehåndtering pålegg om ikke å foreta betaling og levering i henhold til foretakets kontrakter i tidsrommet fra offentliggjøring av pålegget til midnatt ved utløpet av første virkedag etter offentliggjøringen. Dette gjelder ikke kvalifiserte innskudd eller krav som kvalifiserer til dekning fra Verdipapirforetakenes sikringsfond.

(2) Finanstilsynet kan gi kreditorer som har sikkerhetsrett i eiendeler til foretak under krisehåndtering, pålegg om ikke å gjøre bruk av sikkerhetsretten i tidsrommet fra offentliggjøring av pålegget til midnatt ved utløpet av første virkedag etter offentliggjøringen.

(3) Første og annet ledd gjelder ikke betaling av krav som tilkommer betalingssystemer som omfattes av lov om betalingssystemer m.v. kapittel 4, herunder operatøren og deltakerne, sentrale motparter og sentralbanker, eller sikkerhet som foretak under krisehåndtering har stilt for slike krav.

§ 20-36. Suspensjon av hevingsrett mv.

(1) Finanstilsynet kan gi pålegg til part som etter kontrakt med foretaket under krisehåndtering har rett til å heve eller avslutte kontrakten, om ikke å gjøre bruk av slik rett i tidsrommet fra offentliggjøring av pålegget til midnatt ved utløpet av første virkedag etter offentliggjøringen, dersom forpliktelser etter kontrakten som gjelder betaling, levering og sikkerhetsstillelse fortsatt blir oppfylt.

- (2) Pålegg etter første ledd kan også gis til part som har kontrakt med et datterforetak av foretaket under krisehåndtering, dersom:
- foretaket under krisehåndtering ved garanti eller på annen måte har overtatt ansvar for forpliktelsene etter kontrakten,
  - retten til å heve eller avslutte kontrakten er basert på insolvens eller finansielle forhold i foretaket under krisehåndtering, eller eiendeler og forpliktelser i foretaket under krisehåndtering er overdratt eller skal overdras til annet foretak, og også datterforetakets
  - eiendeler og forpliktelser knyttet til kontrakten skal overdras til og overtas av erververen, med mindre Finanstilsynet treffer tiltak som sikrer de forpliktelser datterforetaket har etter kontrakten.
- (3) Pålegg etter første og annet ledd gjelder ikke overfor betalingssystemer som omfattes av lov om betalingssystemer m.v. kapittel 4, herunder operatøren og deltakerne, sentrale motparter og sentralbanker. Pålegg etter første og annet ledd gjelder heller ikke dersom Finanstilsynet har bekreftet at eiendelene og forpliktelsene som omfattes av kontrakten, ikke skal overdras til et annet foretak eller bli omfattet av intern oppkapitalisering etter §§ 20-24 til 20-26. Finanstilsynet kan gjøre unntak fra pålegg etter første og annet ledd.

VIII. Vern for eiere, kreditorer og motparter

§ 20-37. Tapsgrenser for eiere og kreditorer i foretak under krisehåndtering

- (1) Finanstilsynet skal ikke bruke krisetiltak på en måte som medfører at bare en del av foretakets eiendeler, rettigheter og forpliktelser blir overført til et annet foretak, herunder et broforetak, dersom tiltaket innebærer at kreditorer og aksjeeiere med rettigheter som ikke er omfattet av overføringen, ikke vil oppnå en dekning av sine krav som minst tilsvarer den dekning de ville ha oppnådd ved en avvikling av foretaket etter § 20-31 på tidspunktet for vedtak etter § 20-15 om at foretaket skal krisehåndteres.
- (2) Finanstilsynet skal ikke gjennomføre nedskrivning og konvertering av ansvarlig kapital etter § 20-14 eller foreta intern oppkapitalisering etter § 20-24, dersom dette vil påføre eiere og kreditorer et større tap enn ved en avvikling av foretaket etter § 20-31 på tidspunktet for vedtak etter § 20-15 om at foretaket skal krisehåndteres.

§ 20-38. Etterkontroll og ny verdivurdering

- (1) Etter at Finanstilsynet har gjennomført krisetiltak, skal Finanstilsynet sørge for at en sakkyndig person som er uavhengig av foretaket og offentlige myndigheter, foretar en ny verdivurdering som er uavhengig av de verdivurderinger som er utført etter § 20-16, og som kan gi grunnlag for å bedømme om foretakets eiere og kreditorer ville ha kommet bedre ut ved en avvikling av foretaket etter § 20-31 på tidspunktet for vedtak etter § 20-15 om at foretaket skal krisehåndteres.

- (2) En verdivurdering etter første ledd skal klarlegge:

- hvilket resultat eiere og kreditorer, samt innskuddsgarantiordningen, ville ha oppnådd dersom foretaket var blitt avviklet på tidspunktet for vedtak om krisehåndtering, og uten at krisetiltak var blitt satt i verk,
  - hvilket resultat eiere og kreditorer faktisk oppnådde ved krisehåndteringen av foretaket, når det sees bort fra statlig støtte etter § 20-28, og
  - i hvilken utstrekning det er forskjell mellom resultatene etter bokstav a og b.
- (3) Dersom det fremgår av verdivurderingen at eiere og kreditorer, herunder innskuddsgarantiordningen, er påført større tap ved krisehåndteringen av foretaket enn det tap som ville ha oppstått ved en avvikling av foretaket, skal Finanstilsynet utbetale differansen med midler fra krisetiltaksfondet.

- (4) Verdivurderinger etter første til tredje ledd kan overprøves etter reglene om klage eller søksmål i § 20-44.

- (5) Departementet kan gi forskrift om verdivurderinger etter paragrafen her.

§ 20-39. Vern for motparter

- (1) Reglene i denne paragrafen gjelder dersom Finanstilsynet:

- med hjemmel i §§ 20-21 til 20-23 skal overdra en del av foretakets eiendeler, rettigheter og forpliktelser fra foretaket til et annet foretak, eller fra et broforetak eller forvaltningsforetak til et annet foretak, eller
- med hjemmel i § 20-34 første ledd skal treffe vedtak om å bringe til opphør en kontrakt inngått av foretaket, endre kontraktsvilkårene, eller bestemme at erververen skal tre inn som part i kontrakten.

- (2) I tilfeller som omfattes av første ledd skal følgende ordninger og motparter ha vern etter bestemmelsene i §§ 20-40 til 20-43 med de unntak som følger av bestemmelsene i §§ 20-34 til 20-36:

- sikkerhetsrettigheter knyttet til enkelte eller grupper av rettigheter eller eiendeler som omfattes av overdragelsen,
- finansiell sikkerhetsstilling som dekker forpliktelser oppstått ved overdragelse av eiendomsrett til eiendeler fra den som stiller sikkerheten, og til den som erverver sikkerhetsretten, og medfører plikt for erververen til å overdra eiendeler når forpliktelsene oppfylles,
- motregningsordninger hvor to eller flere fordringer mellom foretaket og en motpart kan avregnes mot hverandre,
- nettingordninger, herunder etter avtale som nevnt i lov om finansiell sikkerhetsstilling § 6 og betalingssystemloven § 4-2,
- obligasjoner med fortrinnsrett utstedt etter § 11-5 til § 11-15, herunder fordringer etter derivatavtaler som inngår i sikkerhetsmassen, og
- strukturerte finansielle ordninger, herunder verdipapiriserings- og derivatavtaler og finansielle sikringsinstrumenter.

§ 20-40. Sikrings-, motregnings- og nettingordninger

- (1) Finanstilsynet kan ikke treffe tiltak som omfattes av § 20-39 første ledd som innebærer at bare en del av de rettigheter og forpliktelser som er sikret under en ordning som nevnt i § 20-39 annet ledd bokstavene b, c eller d, blir overdratt til et annet foretak eller blir endret eller bragt til opphør. Parter som omfattes av slike ordninger, skal fortsatt ha adgang til å foreta oppgjør ved motregning eller netting av fordringer i samsvar med de vilkår som er fastsatt for ordningen.

- (2) For å sikre tilgang til garanterte innskudd kan Finanstilsynet likevel overføre slike innskudd uten å overføre andre eiendeler, rettigheter og forpliktelser som omfattes av samme ordning som nevnt i første ledd, og overføre, bringe til opphør eller endre disse eiendelene, rettighetene eller forpliktelsene uten å overføre garanterte innskudd.

§ 20-41. Sikkerhetsrettigheter

- (1) Finanstilsynet kan ikke med virkning for forpliktelser med tilknyttede sikkerhetsrettigheter som omfattes av § 20-39 annet ledd bokstav a, gjennomføre:

- overdragelse av eiendel som er stilt som sikkerhet, med mindre forpliktelsen også blir overdratt,
- overdragelse av forpliktelsen, med mindre tilknyttet sikkerhet også blir overdratt,
- overdragelse av retten til å utnytte sikkerhetsrettigheten, med mindre den sikrede forpliktelsen også blir overdratt, eller
- endring eller opphør av sikkerhetsrettigheten etter § 20-34 første ledd dersom virkningen er at forpliktelsen ikke lenger er sikret.

- (2) For å sikre tilgang til garanterte innskudd kan Finanstilsynet overføre garanterte innskudd som omfattes av sikkerhetsrettigheten, uten å overføre andre eiendeler, rettigheter og forpliktelser som omfattes av samme sikkerhetsrettighet, og overføre, bringe til opphør eller endre disse eiendelene, rettighetene eller forpliktelsene uten å overføre garanterte innskudd.

§ 20-42. Strukturerte finansielle ordninger og obligasjoner med fortrinnsrett

(1) Finanstilsynet kan ikke med virkning for strukturerte finansielle ordninger, herunder ordninger som nevnt i § 20-39 annet ledd bokstav e og f, gjennomføre:

- a) overdragelse av en del av de eiendeler, rettigheter og forpliktelser som omfattes av, eller inngår som del av, en strukturert finansiell ordning hvor foretaket under krisehåndtering er part, eller
- b) tiltak med hjemmel i § 20-34 første ledd som medfører opphør eller endring av de eiendeler, rettigheter og forpliktelser som omfattes av, eller inngår som del av, en strukturert finansiell ordning hvor foretaket under krisehåndtering er part.

(2) For å sikre tilgang til garanterte innskudd har Finanstilsynet likevel adgang til å overføre garanterte innskudd som omfattes av en strukturert finansiell ordning, uten å overføre andre eiendeler, rettigheter og forpliktelser som omfattes av samme ordning, og til å overføre, bringe til opphør eller endre disse forpliktelsene, rettighetene eller eiendelene uten å overføre garanterte innskudd.

§ 20-43. *Betalings-, avregnings- og oppgjørssystemer*

(1) Finanstilsynet skal påse at driften av betalings-, avregnings- og oppgjørssystemer etter lov om betalingssystemer m.v. kapittel 4 og regelverket for slike systemer ikke blir påvirket dersom Finanstilsynet:

- a) overdrar en del av eiendeler, rettigheter og forpliktelser i et foretak under krisehåndtering til et annet foretak, eller
- b) med hjemmel i § 20-34 første ledd treffer vedtak om at kontrakter inngått av et foretak under krisehåndtering, skal bringes til opphør, endres eller overtas av en erverver som part.

(2) Overdragelse, opphør eller endring av eiendeler, rettigheter og forpliktelser som omfattes av første ledd:

- a) skal ikke medføre tilbakekall, endring eller bortfall av innlagt overføringsordre eller av avregning og oppgjør ved netting i et betalingsystem som vil være i strid med reglene i betalingsystemloven § 4-2, og
- b) skal ikke være til hinder for utnyttelse av sikkerhet som nevnt i lov om betalingssystemer m.v. § 4-4.

§ 20-44. *Klage. Søksmål*

(1) Den som har rettslig interesse knyttet til en beslutning truffet av Finanstilsynet som krisehåndteringsmyndighet, kan påklage beslutningen etter reglene i forvaltningsloven.

(2) Vedtak om krisehåndtering eller avvikling etter reglene i §§ 20-15 til 20-43 kan iverksettes umiddelbart. Iverksettelsen kan likevel utsettes hvis dette ikke vil være i strid med allmenne interesser og ikke vil svekke effekten av vedtaket eller myndighetsutøvelsen.

(3) For en som i god tro har ervervet aksjer eller egenkapitalbevis, eiendeler, rettigheter eller forpliktelser i et foretak under krisehåndtering i henhold til vedtak som omfattes av annet ledd, er opphevelse eller endring av vedtaket etter klage eller søksmål uten virkning for etterfølgende administrative handlinger eller transaksjoner som Finanstilsynet har foretatt på grunnlag av vedtaket. I så fall kan den som det uriktige vedtaket har virket til skade for, kreve erstatning bare for det tapet som skyldes vedtaket.

IX. Finanskonsern og foretak med grenseoverskridende virksomhet

§ 20-45. *Beslutninger med virkning i annen EØS-stat*

(1) Ved krisehåndtering av norsk foretak som driver virksomhet gjennom datterforetak i annen EØS-stat, skal Finanstilsynet legge tilbørlig vekt på hvilke virkninger beslutninger etter reglene i kapitlet her må antas å få i slik stat, særlig når det gjelder finansiell stabilitet, skatteinntekter, midler i krisetiltaksfond og ordninger for innskuddsgaranti og investorbeskyttelse. Ved krisehåndtering av norsk foretak som har filial med vesentlig virksomhet i annen EØS-stat, skal Finanstilsynet legge tilbørlig vekt på hensynet til finansiell stabilitet i vertsstaten.

(2) Bestemmelsen i første ledd gjelder tilsvarende dersom Finanstilsynet treffer beslutninger som gjelder virksomhet som drives her i riket av filial av foretak eller av datterforetak av foretak som er etablert i annen EØS-stat.

(3) Beslutninger etter første eller annet ledd treffes av Finanstilsynet så vidt mulig etter forhåndsvarsel, utveksling av relevant informasjon og samråd med krisehåndteringsmyndigheten i den eller de EØS-stater som berøres.

§ 20-46. *Kriseutvalg*

(1) Dersom finanskonsern med morselskap her i riket omfatter foretak nevnt i § 20-1 første ledd bokstav a som driver virksomhet gjennom filial eller datterforetak i annen EØS-stat, skal Finanstilsynet opprette et kriseutvalg for konsernet.

(2) Departementet kan i forskrift gi regler om kriseutvalg, dets sammensetning og dets oppgaver.

§ 20-47. *Krisehåndtering av foretak med morselskap i annen EØS-stat*

(1) Dersom departementet beslutter at et norsk foretak som inngår i finanskonsern med hovedsete i annen EØS-stat, oppfyller vilkårene for krisehåndtering etter § 20-15, skal Finanstilsynet gi underretning om dette til krisehåndteringsmyndigheten som er ansvarlig for konsernet, og til medlemmene i kriseutvalget for dette konsernet.

(2) I underretningen skal Finanstilsynet opplyse om vedtak truffet etter § 20-15, og i tilfelle om hvilke krisetiltak som planlegges gjennomført. Dersom krisehåndteringsmyndigheten for konsernet antar at tiltakene ikke vil ha slike virkninger for finanskonsernet at det må ventes at konsernforetak etablert i EØS-staten vil oppfylle vilkårene for krisehåndtering, kan tiltakene gjennomføres. Dette gjelder ikke dersom krisehåndteringsmyndigheten for konsernet senest 24 timer etter at underretningen er mottatt, har oversendt forslag til en krisehåndteringsplan til kriseutvalget for finanskonsernet som omhandler krisetiltak for de enkelte konsernforetak og samordning av tiltakene.

(3) En krisehåndteringsplan etter annet ledd fastsettes i fellesskap av krisehåndteringsmyndighetene for de konsernforetak som omfattes av planen. Dersom det foreligger uenighet mellom krisehåndteringsmyndighetene, kan de myndighetene som er enig i planen, fastsette denne med virkning for konsernforetakene i deres EØS-stater.

§ 20-48. *Krisehåndtering av norsk morselskap for finanskonsern med virksomhet innenfor EØS*

(1) Dersom departementet beslutter at et norsk morselskap i finanskonsern som omfatter konsernforetak som nevnt i § 20-1 første ledd bokstav a og som driver virksomhet innenfor EØS, oppfyller vilkårene for krisehåndtering etter § 20-15, skal Finanstilsynet gi underretning om dette til de andre medlemmene i kriseutvalget for finanskonsernet.

(2) I underretningen skal Finanstilsynet opplyse om vedtaket som er truffet, og om hvilke krisetiltak som etter Finanstilsynets vurdering bør settes i verk. Underretningen kan inneholde en krisehåndteringsplan for finanskonsernet som omhandler krisetiltak for de enkelte konsernforetak og samordning av tiltakene, dersom:

- a) det må ventes at krisetiltakene overfor morselskapet vil medføre at vilkårene for krisehåndtering av konsernforetak i annen EØS-stat også vil være oppfylt,
- b) det må ventes at krisetiltakene overfor morselskapet alene ikke vil være tilstrekkelige til å stabilisere situasjonen,
- c) myndigheten ansvarlig for konsernforetak i annen EØS-stat har besluttet at vilkårene for krisehåndtering av foretaket der er oppfylt, eller
- d) krisetiltakene overfor morselskapet vil medføre særlige fordeler for enkelte av konsernforetakene.

(3) Dersom underretningen ikke inneholder et forslag til krisehåndteringsplan for finanskonsernet etter annet ledd, kan Finanstilsynet treffe beslutning etter reglene i kapitlet her etter samråd med medlemmene i kriseutvalget for konsernet. Inneholder underretningen forslag til

krisehåndteringsplan, skal planen fastsettes i fellesskap av Finanstilsynet og krisehåndteringsmyndighetene for de konsernforetak som omfattes av planen. Dersom det foreligger uenighet mellom krisehåndteringsmyndighetene, kan de myndighetene som er enig i planen, fastsette denne med virkning for konsernforetakene i deres EØS-stater.

§ 20-49. *Filial her i riket av utenlandsk foretak*

(1) Departementet kan vedta at filial av foretak etablert utenfor EØS skal krisehåndteres eller avvikles under offentlig administrasjon her i riket når allmenne interesser tilsier dette, samt når:

- a) filialen ikke oppfyller og heller ikke kan ventes å oppfylle de kravene til virksomheten som er fastsatt i konsesjonen eller følger av ellers gjeldende lov- og forskriftsverk, og det ikke er utsikt til at det innen rimelig tid blir truffet tiltak som vil sikre at kravene vil bli etterlevet,
- b) departementet må anta at det utenlandske foretaket ikke kan eller vil være ute av stand til å oppfylle sine forpliktelser her i riket, eller forpliktelser som utspringer av filialens virksomhet her, etter hvert som de forfaller, eller
- c) det er innledet insolvensbehandling av foretaket i hjemstaten.

(2) Ved krisehåndtering av filialen etter første ledd gjelder bestemmelsene i § 20-15, § 20-18, § 20-20, §§ 20-29 til 20-31 og § 20-34, samt tilhørende forskriftsbestemmelser.

(3) Når hensyn til finansiell stabilitet og andre hensyn som skal ivaretas etter finanslovgivningen, tilsier det, kan departementet bestemme at filialer etablert her i riket av utenlandske foretak, skal settes under krisehåndtering eller avvikles under offentlig administrasjon, og fastsette nærmere regler om dette i forskrift.

X. Krisetiltaksfond

§ 20-50. *Tilgjengelige midler*

(1) Midlene i krisetiltaksfondet skal være tilstrekkelige for å få gjennomført krisetiltak etter reglene i kapitlet her på en effektiv måte. Finanstilsynet disponerer midlene i krisetiltaksfondet og bidrag fra innskuddsgarantifondet etter § 20-54. Krisetiltaksfondet skal utgjøre et beløp som minst tilsvarer én prosent av samlede garanterte innskudd.

(2) Midlene i krisetiltaksfondet skal plasseres i likvide eiendeler med lav risiko. Bankenes sikringsfond skal forvalte midlene i krisetiltaksfondet.

(3) Er krisetiltaksfondet mindre enn minstekravet etter første ledd, skal manglende beløp dekkes ved garanti fra foretakene. Garantibeløpet skal fordeles mellom foretakene etter reglene i § 20-51 tredje ledd. Det enkelte foretaks garantiansvar skal begrenses i samme omfang som tilleggsbidrag etter § 20-51 annet ledd.

(4) Krisetiltaksfondet skal ha etablert alternative finansieringsordninger i det omfang som er nødvendig for å dekke antatt likviditetsbehov. Krisetiltaksfondet kan også ta opp lån fra andre kilder dersom fondets midler ikke er tilstrekkelige til å dekke tap, kostnader eller andre utgifter, og tilleggsbidrag etter § 20-51 annet ledd ikke er tilgjengelige eller tilstrekkelige.

(5) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om krisetiltaksfondet, herunder om risikjustering av bidrag til fondet, bidragsplikt for små foretak, verdipapirforetak og morselskap i finanskonsern, og krisetiltaksfondets adgang til å yte lån til eller å ta opp lån i krisetiltaksfond i annen EØS-stat.

§ 20-51. *Bidrag fra foretakene*

(1) Foretak som nevnt i § 20-1 første ledd bokstav a skal hvert år tilføre krisetiltaksfondet et samlet bidrag tilsvarende én promille av samlede garanterte innskudd. Dersom fondet er mindre enn to tredeler av minstekravet etter § 20-50 første ledd, skal bidraget isteden fastsettes med sikte på at minstekravet kan oppfylles innen seks år. Departementet kan bestemme at bidraget for et år skal være lavere enn det som følger av første eller annet punktum.

(2) Dersom krisetiltaksfondets midler ikke er tilstrekkelige til å dekke tap, kostnader eller andre utgifter, skal foretakene tilføre et samlet tilleggsbidrag som er nødvendig for å dekke behovet. Tilleggsbidraget skal for det enkelte foretak per år ikke overstige tre ganger ordinært årsbidrag. Finanstilsynet kan gi et foretak utsettelse på inntil seks måneder for innbetaling av tilleggsbidrag hvis dette er nødvendig av hensyn til foretakets likviditet og soliditet.

(3) Finanstilsynet skal fastsette det enkelte foretaks bidrag etter første og annet ledd i samsvar med foretakets andel av samlet forvaltningskapital fratrukket ansvarlig kapital og garanterte innskudd. Andelen skal justeres opp eller ned i henhold til risikoprofilen til det enkelte foretak. Når krisetiltaksfondet overstiger minstekravet etter § 20-50 første ledd, skal bidrag fra annet kredittforetak enn foretak som omfattes av § 11-7, fastsettes på grunnlag av 50 prosent av andelen nevnt i første punktum, dersom Finanstilsynet finner at foretakets virksomhet utgjør en særlig lav risiko for krisetiltaksfondet.

(4) Dersom et foretak ikke har vært omfattet av bidragsplikten hele året, skal det ved beregningen av bidraget gjøres fradrag for den del av året foretaket ikke har vært omfattet. Har et foretak drevet virksomhet før foretaket ble bidragspliktig, kan Finanstilsynet fastsette et særlig innmeldingsbidrag tilsvarende opptil det bidraget foretaket ville måttet betale for hele året.

(5) Finanstilsynet kan i forskrift eller ved enkeltvedtak fastsette at foretak etablert utenfor EØS som driver virksomhet her i riket, skal betale bidrag til krisetiltaksfondet, og fastsette bidragene.

§ 20-52. *Bruk av midler*

(1) Krisetiltaksfondets midler kan brukes for å bidra til effektiv gjennomføring av krisetiltak, og bare til følgende formål:

a) å yte garanti for eiendeler og forpliktelser i et foretak som er under krisehåndtering, dets datterforetak, et broforetak etter § 20-22 eller et forvaltningsforetak etter § 20-23,

b) å yte lån til foretak som nevnt i bokstav a,

c) å kjøpe eiendeler fra et foretak som er under krisehåndtering,

d) å yte bidrag til et broforetak etter § 20-22 eller et forvaltningsforetak etter § 20-23,

e) å utbetale erstatning for tap til eiere, kreditorer og innskuddsgarantiordningen etter § 20-38 tredje ledd, og

f) å yte bidrag til en intern oppkapitalisering etter tredje og fjerde ledd og § 20-24.

(2) Finanstilsynet kan også bruke midler etter første ledd overfor et foretak som kjøper virksomhet etter § 20-21.

(3) Dersom Finanstilsynet i medhold av § 20-25 tredje ledd har gitt særskilt unntak fra intern oppkapitalisering for bestemte deler av gjelden, og det tapet som skulle ha vært dekket av den unntatte gjelden ikke har blitt inndekket fullt ut av annen konvertibel gjeld, kan Finanstilsynet yte et bidrag til foretaket ved bruk av midler i krisetiltaksfondet for:

a) å dekke tap slik at foretakets nettoverdi vil være null, jf. § 20-26 første ledd bokstav a, og

b) å kjøpe aksjer, egenkapitalbevis eller andre kapitalinstrumenter utstedt av foretaket for å oppkapitalisere foretaket, jf. § 20-26 første ledd bokstav b.

(4) Bidrag etter tredje ledd kan bare ytes dersom:

bidraget ikke vil overstige fem prosent av foretakets forvaltningskapital beregnet etter § 20-16, med mindre all usikret konvertibel gjeld, a) unntatt kvalifiserte innskudd, allerede er nedskrevet eller konvertert fullt ut, og ytterligere bidrag kan dekkes av krisetiltaksfondets disponible midler, og

b) eierne av aksjer eller egenkapitalbevis, andre kapitalinstrumenter og konvertibel gjeld til sammen har tatt tap og bidratt til oppkapitaliseringen av foretaket med et beløp som minst tilsvarer:

i) åtte prosent av foretakets forvaltningskapital beregnet etter § 20-16, eller

ii) 20 prosent av foretakets risikovektede eiendeler beregnet etter § 20-16, dersom krisetiltaksfondets disponible midler utgjør minst tre prosent av samlede garanterte innskudd, og foretakets forvaltningskapital på konsolidert basis er mindre enn 900 milliarder euro.

§ 20-53. *Bruk av midler ved krisehåndtering av konsern*

(1) Ved krisehåndtering av norsk morselskap i finanskonsern etter § 20-48 og norsk etablert konsernforetak etter § 20-47 skal de nasjonale finansieringsordningene for hvert av foretakene eller datterforetakene, herunder krisetiltaksfondet etter § 20-50, yte bidrag til finansieringen av krisehåndteringen.

(2) Den myndigheten som er ansvarlig for krisehåndteringen som nevnt i første ledd, skal i samråd med kriseutvalget for finanskonsernet utarbeide en finansieringsplan som angir fordelingen mellom de nasjonale finansieringsordningene det gjelder. Finansieringsplanen vedtas etter reglene i § 20-48 tredje ledd og § 20-47 tredje ledd. Departementet kan i forskrift gi regler om finansieringsplanen og fordelingen av bidrag.

§ 20-54. *Bidrag fra innskuddsgarantifondet*

(1) Dersom Finanstilsynet beslutter å bruke krisetiltak som sikrer at innskytere i et medlem av innskuddsgarantiordningen etter § 19-2 fortsatt har tilgang til sine innskudd, skal garantiordningen kompensere krisetiltaksfondet med følgende kontantbeløp fastsatt på grunnlag av en verddivurdering etter § 20-16:

a) ved bruk av intern oppkapitalisering etter §§ 20-24 til 20-26, et beløp tilsvarende det de garanterte innskuddene ville blitt nedskrevet med dersom de ikke hadde vært unntatt fra intern oppkapitalisering, og

b) ved bruk av andre krisetiltak nevnt i § 20-19, et beløp tilsvarende det tapet som de garanterte innskuddene ville blitt påført dersom kreditorenes tap isteden hadde blitt fordelt etter reglene i § 20-31.

(2) Beløpet skal ikke overstige det tapet garantiordningen ville blitt påført ved avvikling av foretaket etter § 20-29. Beløpet skal heller ikke overstige 50 prosent av minstekravet etter § 19-9 første ledd. Departementet kan gjøre unntak fra annet punktum i særlige tilfeller der det er behov for et større beløp.

(3) Garantiordningens bidrag etter første og annet ledd fastsettes av Finanstilsynet i samråd med Bankenes sikringsfond.

(4) Fremgår det av en ny verddivurdering etter § 20-38 at garantiordningens bidrag var større enn tillatt etter annet ledd første punktum, skal krisetiltaksfondet tilbakebetale differansen etter § 20-38 tredje ledd.

(5) Dersom de garanterte innskuddene i et foretak fullt ut er overdratt til et annet foretak etter §§ 20-21 eller 20-22, har innskyterne ingen rett til dekning for den del av innskuddene som ikke er overdratt.

§ 20-55. *Regress*

(1) Når krisetiltaksfondet har utbetalt midler etter §§ 20-52 eller 20-53, kan Finanstilsynet kreve at foretaket tilbakebetaler midlene.

§ 20-56. *Kapitalforvaltning og administrative gjøremål*

(1) Bankenes sikringsfond skal forvalte midlene i krisetiltaksfondet.

(2) Bankenes sikringsfond kan utføre administrative oppgaver som gjelder krisetiltaksfondet, og som etter reglene i avsnittet her ikke skal avgjøres ved vedtak av Finanstilsynet. Administrative oppgaver omfatter blant annet:

a) beregning av årlige bidrag og tilleggsbidrag til krisetiltaksfondet,

b) innkreving av bidrag, herunder å påse at minstekravet etter § 20-50 første ledd blir oppfylt,

c) beregning av utbetalinger etter §§ 20-52 eller 20-53,

d) beregning og overføring til krisetiltaksfondet av bidrag fra innskuddsgarantifondet etter § 20-54, og

e) utarbeiding av låneavtaler etter § 20-50 fjerde ledd og overføring til krisetiltaksfondet av innlånte midler.

(3) Bankenes sikringsfond skal utarbeide årsmelding og årsregnskap for krisetiltaksfondet som sendes til departementet, Finanstilsynet og Norges Bank.

§ 20-57. *Klage på vedtak om bidrag til krisetiltaksfondet*

(1) Vedtak om foretakenes bidrag til krisetiltaksfondet kan påklages til departementet etter reglene i forvaltningsloven.

§ 21-1 første ledd innledningssetningen skal lyde:

(1) Styret og daglig leder i et finansforetak som ikke er omfattet av § 20-1 første ledd, har hver for seg plikt til å melde fra til Finanstilsynet hvis det er grunn til å frykte at:

§ 21-7 skal lyde:

§ 21-7. *Virkeområde*

(1) Bestemmelsene i §§ 21-7 til 21-20 gjelder forsikringsforetak, pensjonsforetak og holdingforetak som ikke er omfattet av § 20-1 første ledd bokstav b.

(2) Departementet kan i forskrift fastsette at bestemmelsene i §§ 21-7 til 21-20 skal gjelde tilsvarende også for filial her i riket av forsikringsforetak eller pensjonsforetak. I vedtak om offentlig administrasjon av filial som nevnt i første punktum kan det i tilfelle fastsettes nærmere regler, herunder unntak fra eller anvendelsen av bestemmelser i §§ 21-7 til 21-20.

(3) Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler til utfylling og gjennomføring av reglene om offentlig administrasjon i §§ 21-7 til 21-16. Slike forskrifter kan fravike regler i §§ 21-7 til 21-16, reglene i konkursloven og tvangsfullbyrdsloven.

§ 21-9 annet ledd skal lyde:

(2) Finanstilsynet skal gi melding til Norges Bank og til garantiordningen som omfatter foretaket.

§ 21-12 skal lyde:

§ 21-12. *Virkninger av vedtak om offentlig administrasjon*

(1) Når vedtak om offentlig administrasjon er truffet, inntreffer følgende virkninger:

a) Foretakets tidligere organer trer ut av virksomhet. Administrasjonsstyret overtar myndigheten som ligger til disse organene. Det sist fungerende styret skal likevel avgjøre saker som ikke kan utsettes inntil administrasjonsstyret er tiltrådt.

b) Medlemmene av styret og revisor skal gi administrasjonsstyret alle opplysninger om foretakets stilling og virksomhet.

c) Foretaket kan ikke påta seg nye engasjementer eller øke tidligere engasjementer uten Finanstilsynets godkjenning.

d) Utbetaling til fordringshavere kan ikke finne sted uten Finanstilsynets godkjenning.

- e) Dekningsloven og lov om finansiell sikkerhetsstillelse gjelder tilsvarende. Fristdagen er dagen for vedtaket om å sette foretaket under administrasjon.
  - f) Fordringshavere med krav som er stiftet før vedtaket om offentlig administrasjon, kan ikke ta utlegg eller på annen måte få sikkerhet for slike krav i verdier som tilhører foretaket.
- (2) Forpliktelser som er stiftet under administrasjonen, skal anses som massegjeld. Tilsvarende gjelder for godtgjørelse til revisor for oppdrag utført i medhold av § 21-3 annet ledd.
- (2) Departementet kan gi administrasjonsstyret tillatelse til å innkalle foretakets fordringshavere ved preklusivt proklama. Proklamaet kan ikke omfatte skattekrav. Fristen og kunngjøringsmåte fastsettes i tillatelsen.

IV

1. Loven gjelder fra den tid¹ Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.
  2. Innskudd som var garantert frem til loven her trådte i kraft, skal fortsatt være garantert inntil innskuddet tilbakebetales eller tilbys tilbakebetalt til innskyteren.
Eiendeler og forpliktelser forvaltet av Bankenes sikringsfond i medhold av tidligere gjeldende kapittel 19 i denne lov, skal overføres til
  3. innskuddsgarantifondet som nevnt i § 19-9 og krisetiltaksfondet som nevnt i § 20-50. Eiendelene og forpliktelsene skal deles opp slik at 45 prosent overføres til innskuddsgarantifondet og 55 prosent overføres til krisetiltaksfondet.
  4. Departementet kan fastsette overgangsregler.
- 1 Fra 1 jan 2019 iflg. res. 23 mars 2018 nr. 453.

Vedlegg 4 : KrF-Norge må bruke retten til å si nei til EØS-direktiver

Knut Arild Hareide (KrF) har sommerferie. Det hindrer han ikke i å kritisere Ap og Høyre for ikke å bruke reservasjonsretten i EØS-avtalen. FOTO: OLAV OLSEN

– KrF er genuint opptatt av EØS, sier KrF-leder Knut Arild Hareide. Men han mener tilliten til avtalen ville bli styrket om Norge brukte reservasjonsretten.

– Norge må bruke retten til å si nei til EØS-direktiver

INNENRIKS

ALF OLE ASK
OLAV OLSEN (foto)

KrF-leder Knut Arild Hareide avviser at KrF er på glid vekk fra EØS-avtalen.

To ganger på kort tid har KrF i Stortinget stemt imot viktige utvidelser av EØS-avtalen. I vinter sa partiet nei til at Norge skulle slutte seg til energibyrået Acer. I forrige periode var KrF imot at Norge sluttet seg til EUs bank- og finansstilsyn.

Er KrF på glid vekk fra sin støtte til EØS-avtalen?

– Vi forlater ikke EØS-linjen. KrF er genuint opptatt av EØS, sier KrF-leder Knut Arild Hareide fast.

Men han innrømmer at avtalen er under økt press.

Da EØS-avtalen ble godkjent i Stortinget i 1992, sikret «Nei til EU-partiet» KrF flertall for avtalen. Det avgjørende for støtten var at Ap-regjeringen klarte å sikre Vinmonopolets eksistens. KrF har vært regnet som selve EØS-partiet, det eneste partiet som har denne tilknytningen til EU som førsteprioritet.

En midlertidig ordning

– Det har alltid vært strid om avtalen. Tilhengere av EU-medlemskap fremstiller den som en humanisme-kontrakt. EU-motstandere

Fakta

EØS-avtalen

- ▶ Hovedfundamentet i Norges samarbeid med EU. Sikrer fri bevegelse for personer, varer, tjenester og kapital og gir norske bedrifter adgang til et marked av 500 millioner mennesker.
- ▶ Avtale mellom EFTA-landene Norge, Island og Liechtenstein og EUs 28 medlemsland og danner EØS-området. Den omhandler de fire friheter – fri bevegelse av varer, personer, tjenester og kapital, og tilknyttede bestemmelser innen områder som sosialpolitikk, forbrukerbeskyttelse, miljøvern, likestilling med mer.
- ▶ Ble vedtatt i 1992 og trådte i kraft i 1994.
- ▶ EU er Norges viktigste handelspartner. Rundt 60 prosent av den totale norske eksporten går til EU, og mer enn 60 prosent av vår import kommer fra EU.

Kilde: Argonpress.no

i SV og Sp har alltid vært imot avtalen, men nå ser vi nye angrep. Regjeringspartiet Frp dobbelt-kommunisierer om avtalen. I lag

bevegelsen, som har vært allierte i kampen for å forsvare EØS, øker motstanden. Det var knapt flertall for Acer i stortingsgruppen til det tradisjonelle ja-partiet Ap, sier Hareide.

– Avtalen ligner mye på en humanisme-kontrakt?

– Nei, fordi det er muligheter for å reservere seg, jeg etterlyser at Norge bruker de mulighetene som avtalen innebærer. KrF sa nei til patentdirektivet i regjering i 2003, men Ap og Frp sikret flertall med Høyre. Vi sa også nei til data-lagringsdirektivet, men Høyre og Ap skaffet flertall i Stortinget for å innlemme det i norsk lov i 2018. Senere viste det seg at det var så dårlig at EU skroket det, minner Hareide om.

Ikke for mange nei

KrF har de siste 18 årene sagt nei til omkring ett direktiv i hver stortingsperiode. Hareide mener at retten til å si nei må brukes med forsiktighet.

– Betyr det at etter KrFs nei til Acer, så vil dere ikke stemme mot flere direktiver?

– Nei, det er en grense for hvor mange ganger vi kan si nei. Men jeg avviser NRHs argumentasjon om at ethvert nei setter hele avtalen til side, sier han og legger til: – Det er propaganda. Sier vi nei, vil vi være i en dialog med EU om

løsninger. Så må vi vurdere om de løsningene vi kan få til, er bedre enn direktivet, eller om vi er bedre tjent med å si ja til direktivet. Poenget er at vi på alle disse årene ikke har forsøkt dette.

Den rødgrønne regjeringen varslet nei til positedirektivet, men det ble opphevet av Solberg-regjeringen.

Hareide viser til at det pågår en debatt i EU om suverenitets-avtåelse, på samme måte som i Norge. I forbindelse med tilknytningen til energibyrået Acer og EUs finansstilsyn ønsker KrF å få en mer samlet vurdering av om vi avgir for mye suverenitet til disse organene dervit ikke er med på beslutningene. Det har partiet ikke fått gjennomslag for.

Styrket med litt nei

– Vi har nå sagt ja til 11.000 direktiver på vel 25 år og ikke nei til ett. Jeg tror at bevisstheten rundt EØS-avtalen hadde vært styrket i det norske folk om vi hadde brukt retten til å si nei noen ganger, forklarer han.

– Ser du noe alternativ til EØS?

– Det er klart at mange vil følge nøye med på hva slags avtale britene får med EU. Det kan påvirke debatten hos oss, men jeg tror det er naivt å tro at vi skal få en avtale som på samme måte sikrer våre interesser, sier han.

STORBRITANNIA

Advarer: Kanskje brexit ikke blir noe av

Storbritannias statsminister Theresa May

NTB

Uten støtte til regjeringens brexit-plan er det risiko for at det ikke blir noen brexit, advarer Storbritannias statsminister Theresa May.

Advarselen kommer etter at USAs president Donald Trump i forrige uke rådet May til å legge mer press på Brussel i brexit-forhandlingene, og etter at partifeller av May har begynt å forlate regjeringen. Flere skal ha truet med å gå, skriver Mail on Sunday.

«Mitt budskap til dette landet er enkelt: Vi må fokusere på målet. Hvis vi ikke gjør det, risikerer vi å ende opp uten noen brexit i det hele tatt», skriver May i en kronikk.

Advarer partifeller

Mays budskap er et forsøk på å hindre både brexit-forkjempere og brexit-motstandere fra å utøve nok press til å tvinge May til å gå av, skriver avisen videre.

Statsministerens advarsel finner sted før Underhuset til uken skal stemme over regjeringens forslag om at landet skal ut av EUs tollunion etter brexit. Partifeller som vil stemme imot regjeringens plan vil representere «det største forsvaret» mot EU-avstemningen og legge Storbritannias utsikter til å kurne inn på sine egne handelsvilkår, død, skriver May.

Trump-budskap

Hun varsler også en hardere linje overfor Brussel.

«Brexit-forhandlingene blir ikke enkle for Brussel, og jeg har heller ikke til hensikt at de skal bli enkle, sier May.

«Som president Trump har sagt: Jeg er en hard forhandler. Som jeg gjorde klart overfor ham, så drar jeg ikke til Brussel for å inngå kompromiss rundt våre nasjonale interesser».

Kort sagt, mandag 23. juli

En EØS-opplaring til Knut Arild Hareide. Dette er dagens kortinnlegg!

LES I

Dagens korte debattinnlegg

Kort sagt

Aftenposten

Debatredaksjonen

22. juli 2018 19:00 → 20. juli 2018 14:20

En opplaring til Knut Arild Hareide

KrF-leder Knut Arild Hareide [tar i Aftenposten](#) 16. juli til orde for å bruke retten til å si nei til EØS-direktiver. Heldigvis mener han at retten til å si nei må brukes med forsiktighet. Hans henvisning til NHO krever imidlertid en opplaring.

Hareide avviser NHOs argumentasjon om at ethvert nei setter hele avtalen til side. Det er heller ikke det vi sier. Det vi påpeker, er at et nei i én konkret sak kan medføre at den berørte delen av avtalen settes ut av kraft, noe som følger av artikkel 102 i EØS-avtalen. Dersom det gjøres i flere saker, vil det til slutt underminere hele avtalen.

EØS handler om vår deltagelse i EUs indre marked. Hele premisset til det indre marked er like regler og like konkurransevilkår for alle, uansett nasjonalitet. Dersom alle land skulle hatt unntak for sine kjepphester, ville det indre marked raskt smuldre opp.

Tore Myhre, avdelingsdirektør i Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)

Kort sagt

Oppklarende om EØS

NHO gir i Aftenposten en nyttig presisering av sin vurdering av å si nei til enkelte EØS-direktiv. Et norsk nei til avgrensede direktiver vil ikke sette hele avtalen ut av kraft. Dette er også KrFs vurdering.

I tillegg er det viktig å presisere at det også internt i EU kan være uenighet om direktiver. Et eksempel er datalagringsdirektivet hvor EU gjorde om på dette, og med det beveget seg i retning av Norges holdning.

Så er NHO og KrF skjønt enige om at EØS-avtalen har tjent Norge godt og har vært kritisk viktig for norsk næringsliv og norske arbeidsplasser. Det vil den fortsatt være fremover.

Knut Arild Hareide
partileder, KrF

Vedlegg 5 : E24! Om krisehjelp til italienske banker

Redningsplan for italienske banker møter motbør: – Løftet er brutt for godt - Italia - M... Page 1 of 3

– Løftet er brutt for godt

Tyskland vil stenge et EU-smutthull som gir Italia mulighet til å legge regningen for å redde krisebanker på skattebetalerne.

Italienske myndigheter redder Veneto Banca og Banca Popolare di Vicenza fra konkurs.

FOTO: NTB/REUTERS

Solmar Røed innvikle
(28) Publisert 08.06.2012 kl 08:02:03

Tyske politikere er rasende etter at Italia helgen gikk inn for å bruke 17 milliarder euro, rundt 160 milliarder norske kroner, for å redde og hjelpe sammen de banker.

EU-ombudsgruppen i mellomland mener det er uholdbar at italienske skattebetalere må betale regningen mens de norske kreditorer slipper til ta tap.

Derfor blir motregning som EU slipper under finanskrisen, som skulle sørge for at skattebetalere ikke skulle slippe å håndtere bankkrise i fremtiden.

Men det skjedde også denne gang.

– Løfte om at skattebetalere ikke skulle redde kriseramete banker, er brutt for godt, sier Marlene Feber, nestleder av EU-parlamentets økonomi komité og sikker av Tysklands økonomiske minister Angela Merkel, til Financial Times.

Omgår kravene

Bankene Veneto Banca og Banca Popolare di Vicenza har over 100 milliarder som de ikke har greid å betale tilbake.

Overfor Den europeiske sentralbanken (ESB), har italienske myndigheter argumentert med at bankene er i ford med å gi under.

I helgen ga EU-kommisjonen en skandinavisk signal.

Italia bidrar med opp til 17 milliarder euro kapital og garanterer de banken Intesa Sanpaolo mot at Intesa tar over ansvaret for de samme delene av de to bankene og gjelden deres.

– Årsakerne er at Italia sørut det har innført en vei rundt regning i EU-bank-innregulering om obligasjonslån og senere aksjonslån skal bli å rdt med direkte regning, skriver Elisabeth Kopelmann, økonom i svenske EEB, i en morgensrapport tirsdag.

Veige folk viser angsten i Berlin, snar Tyskland dette som et smutthull som skal tees igjen med ferre anledning.

Sind obligasjonslån og aksjonslån blir tvunget til å ta tap.

Styrker motstanden

De to bankene som er reddet denne gang, er ikke store nok til å kunne gjøre skade på den finansielle stabiliteten i EU, ifølge Politico.

Men bankene er de to største i Venezia-området, og en konkurs ville ha gjort stor økonomisk skade på lokalsamfunnet, folk og næringsliv. Derfor er også en redningspakke i EU-landenes felles interesse, ifølge EU-kommisjonen, som hevder den dermed ikke hadde annet valg enn å godta Italias forespørsel.

Måten de italienske banker har blitt reddet på, vil trolig styrke den tyske motstanden mot planene om å utvikle bankunionen videre.

– Denne avgjørelsen vil diskreditere arbeidet mot å fullføre bankunionen og flytter planene om en felles lånegarantiordning inn i fjern fremtid, sier Carstein Schneider, finanspolitiker og innpisker for det sosialdemokratiske partiet i den tyske nasjonalforsamlingen, til Financial Times.

Han kaller avgjørelsen til italienske myndigheter en alvorlig feil.

I ferd med å bli normalen

For bare noen uker siden fikk italienske myndigheter tommelen opp til å redde en langt større bank, Monte dei Paschi. En kollaps her ville trolig fått store konsekvenser for europeisk banksektor.

Kopelman mener det er verdt å spørre seg om slike redningspakker er i ferd med normalen heller en unntaket.

– Det vil i så fall være et tydelig tilbakeslag for forbudet mot å la skattebetalerne ta regningen ved mislighold i banksektoren og på tvers av ambisjonene for EUs bankunion, skriver hun.

I den europeiske banksektoren ble imidlertid nyheten tatt godt imot. Risikoen for europeiske banker er nå den laveste siden 2011, ifølge SEB-økonomen.

Italia

Den europeiske sentralbanken (ESB)

Kjære kommentarbruker!

Vi ønsker dine argumenter og meninger velkommen. Vær saklig og vis omtanke, mange leser det du skriver. Gjør det til en bedre opplevelse for både andre og deg selv.

Les mer om våre regler her.

Per Valebrokk, ansvarlig redaktør E24

8 kommentarer

Sorter etter

8 kommentarer

Sorter etter

Legg til en kommentar ...

Øystein Rørvik Stolterberg · Universität St.Gallen (HSG)

Og hvor er "slakteren" av Hellas, Schäuble? Dette er så absolutt hans bord, ingen andre visegutter/jenter i Tyskland! Gått og gjemt seg.... ?

Når nyheten fra Italia om dette kom for et par dager siden, kom ingen offisiell reaksjon i Norge i media e.l.l. Det sier i grunnen det meste om kunnskapslsheten i landet vrt om internasjonal økonomi, politikk.. og EU!

De av oss som trodde Brexit skulle være en wake-up call i Bryssel/Kommisjonen, forstår nå at EU er håpløst katastrofalt ledet og styrt av en samvittighetslss grådig "elite".

... Og så fabulerer Rothschild-eleven Macron om et EU med felles finansasse for alle medlemsland! ... Ha,ha...syns han skal forsøke dette.. for da kommer bomben under EU gå av...

Liker · Svar · 10 · 4 t

Niri Baklid · Universitetet i Trondheim

Schäuble og Tyskland har da gjort det de har kunnet for å berge Hellas' konomi. Det har blitt sprøytet inn euro i greske banker.

Liker · Svar · 1 · 3 t

Roger A. Bendiksen

Niri Baklid

Prøv ...Yanis Varoufakis blows the lid on Europe's hidden agenda - du finner han på ...you tube

Liker · Svar · 1 · 2 t

Jonny Solem

Roger A Bendiksen Prøv heller duetten med Noam Chomsky. "Redningspakker for dummies". <https://www.youtube.com/watch?v=uT27HkSPXQI> Til og med jeg forstår nå hvorfor "I den europeiske banksektoren ble imidlertid nyheten tatt godt imot", som artikkelen vi diskurerer referertil, og hvorfor skattebetalerne er de som må bli.

Liker · Svar · 1 · 59 min · Rediger

Vis 2 i vår til denne tden

Jan Helge Ellingsen

Dette er nåtidens mafiavirksomhet, politikere er bare et annet navn på den offentlige mafia som utolvrdrer husholdningenes verdier med loven som skakkeskiul

<http://e24.no/makro-og-politikk/italia/redningsplan-for-italienske-banker-moeter-motb...> 28.06.2017

Vedlegg 6: DN- Råsalg av forbrukslån i Finland – om innskuddsgaranti

Statssekretær i Finansdepartementet Geir Olsen sier Bank Norwegian utnytter en svakhet i regelverket, og at praksisen kan gi EU gode argumenter for å si at den norske ordningen er en konkurransefordel og derfor må endres. Foto: Fredrik Selstad

Regjeringen klar til å stoppe Bank Norwegian

Finansdepartementet reagerer på at Bank Norwegian vokser i nabolandene ved å tilby en særnorsk, høy garanti på innskudd. En lovendring er snart klar.

FINANS

Anita Hoemsnes og Jacob Trumpy
Oslo

Denne uken fikk Bank Norwegian et nytt angrep fra forvalter Sigmund Håland for bankens kraftige vekst innen forbrukslån. Håland har sett til nabolandene, og sier banken har slått seg opp i Finland på rekordtid finansiert med innskudd som er dekket av en norsk innskuddsgaranti. Banken er alene om å tilby dette i utlandet.

Han sier Bank Norwegian utnytter en svakhet i regelverket, og at praksisen kan gi EU gode argumenter for å si at den norske ordningen er en konkurransefordel og derfor må endres.

Norwegian har avvist utspillet

«Det er viktig at norske banker ikke skal kunne utnytte det norske garanti-nivået til å oppnå en konkurransefordel i utenlandske markeder»
Geir Olsen, statssekretær (V)

og sier det ikke markedsfører garantien i utlandet økt.

Den norske garantiordningen skal være en sikkerhet for inntil 10 millioner kroner pr. kunde hvis en bank skulle gå over ende. Til sammenligning har EU-landene en garanti på inntil 100.000 euro (980.000 kroner) pr. kunde.

Reagerer på eksport

Statssekretær Geir Olsen (V) i Finansdepartementet kommenterer Bank Norwegian praksis ved å si at en konkurransefordel er ubehagelig.

«Det er viktig at norske banker ikke skal kunne utnytte det norske garanti-nivået til å oppnå en kon-

kurransfordel i utenlandske markeder, skriver han i en epost.

Departementet har jobbet med et lovforslag for garantiordningen siden i fjor sommer. Der foreslår man å ta med en bestemmelse som sier at den norske garantien ikke kan brukes i utlandet.

«Den foreslåtte lovbestemmelsen vil innebære at dekningsnivået i slike tilfeller begrenses til det som gjelder i det aktuelle landet, skriver Olsen.

Forslaget skal behandles i Stortinget i løpet av våren.

Bank Norwegian svarer på departementets utspill slik:

«Vi forholder oss til de til enhver tid gjeldende regler. Bank Norwegian betaler avgift til bank-sikringsfondet for alle garanterte innskudd, sier markedsdirektør Fredrik Mundal i Bank Norwegian.

Håland har sagt at andre banker har valgt å tilpasse seg garantien i hvert enkelt land. Mundal har en annen oppfatning.

«Per i dag er vi pålagt å yte samme garanti til alle kunder, uavhengig av land. Om et slikt forslag kan være med på å sikre at grensen i Norge forblir på to millioner kroner, fremstår det som fornuftig, sier Mundal.

På nettstedene til banken i Sve-nige og Finland er garantien på to millioner kroner nevnt sammen med innskuddsrenten og på siden

Advarer om råsalg av forbrukslån i Finland

DN tirsdag 13. februar 2018.

hvor nye kunder kan åpne konto. Garantien har også gitt mye omtale i forbrukermøder på nettet.

«Vi markedsfører ikke innskuddsgarantien, men er pålagt å informere kundene om hvilke betingelser som gjelder. Ved en lovendring vil vi informere om en eventuell ny grense, sier Mundal.

Må forhandle med EU

Avdelingsdirektør Jan Dignanes i Finans Norge sa tirsdag at finans-bransjen samlet vil ha en ordning bare for norske bankkunder.

«Det norske sikringsfondet er innbetalt av kunder i Norge og er jo ment for å beskytte kunder i det norske markedet, sier Dignanes. Finansdepartementet sier det

er uvist om den særnorske garantien vil overleve etter 2018.

«Vi jobber for å kunne videreføre nivået på den norske ordningen. Vi diskuterer saken med Europakommisjonen og har ikke en endelig løsning ennå, sier Geir Olsen.

Et EU-direktiv gir bare midlertidig anledning til å bruke en høyere garanti i Norge ut 2018.

Stortinget vil sannsynligvis vedta en harmonisering av regelverket i løpet av året. Norge og EU må bli enige om hvilken garanti som skal gjelde i Norge i fremtiden.

anita.hoemsnes@dn.no
jacob.trumpy@dn.no

Trygge penger

Helt siden finanskrisen har norske finansministre slåss for å beholde den norske innskuddsgarantien. Mens man i Norge har en grense på to millioner kroner, holder EU-landene seg med en grense på 100.000 euro, altså noe under halvparten av det beløpet som gjelder for norske banker.

Siden EU insisterer på at denne grensen skal være lik i alle land, har det norske sololøpet fordrer betydelig lobbyinnsats i Brussel.

Hovedargumentet for at garantien skal være høyere i Norge, er at nordmenn har mer penger i banken enn den gjennomsnittlige EU-borger. Det er for så vidt riktig.

Poenget med innskuddsgaranti er ikke at mest mulig penger bør være garantert, men at vanlige folk har trygghet for sparepengene sine. Siden grensen på to millioner kroner gjelder per person per bank, beskytter den i realiteten innskudd for langt høyere beløp. Alt profesjonelle investorer trenger å gjøre for å sikre innskudd på flere millioner kroner, er å spre pengene på flere banker.

Baksiden av medaljen er at slike garantier oppfordrer til sløvhet og økt risikotagning i det finansielle systemet. Når det finnes en garanti, bryr man seg heller ikke om hvor pengene plasseres. Det har noen ubehagelige bivirkninger.

Før finanskrisen var det de islandske bankene som skaffet seg billig finansiering gjennom den norske innskuddsgarantien. Nå er det boomen i forbrukslån som langt på vei finansiert av garanterte innskudd. En konkurs i Bank Norwegian, som opplever skyhøy vekst på lån uten sikkerhet, vil legge beslag på en betydelig del av midlene i det norske garantifondet.

Det er viktig at vanlige kunder har trygghet for sparepengene. Men for omfattende garantier svekker kundenes incentiver til å vurdere hvilke banker som er trygge og hvilke som er mindre trygge. Det er heller ikke bra.

Før eller siden må den norske garantien uansett senkes ned på EU-nivå.

Det kan like gjerne gjøres først som sist.

Meninger

Onsdag 14. februar 2018

Jens, kom hjem!

Det ligger an til en ny budkamp om dyrest mulig klimamål.

Stortinget er i ferd med å behandle regjeringens klimamelding. Der legges - i alle fall delvis - planen for hvordan Norge skal nå klimamålene for 2030. Resultatet kan bli nok et ambisiøst mål om å kutte mest mulig innenlands.

Dette er ikke nytt i norsk klimapolittikk. Klimamålet for 2020 er det første eksempelet på et mål som ble skrudd opp gjennom en budkamp på Stortinget, men som ikke bår nådd. Den gang var det Høyre som hadde mors av å presse den rødgrønne regjeringen til ambisiøse mål om hjemmelagde utslippskutt. Da varende statsminister - nå Natos generalsekretær - Jens Stoltenberg forsøkte å holde igjen, men lyktes bare delvis. Nå kan Arbeidspartiet ta Høyres rolle.

Jeg mener vi utgangspunktet skal gjøre hele jobben selv, sa Amund Aukrust som er et av Ap's medlemmer i Stortingets energi- og miljøkomité, på et seminar i regi av WWF tirsdag.

Stoltenbergs lekse om kostnadseffektivitet - altså om å få størst mulig klimakutt for pengene - ser ut til å være firtrengt.

Aukrust viste til det han mente var positive signaler i klimameldingen i Stortinget mandag. Og ganske riktig stilte en rekke bransjeorganisasjoner opp for å fortelle hvordan de kan bidra til å kutte utslipp. Men det som gikk igjen, var at de forventet solide bidrag fra staten for å gjøre det. Så hvor mye vil Ap kutte i sykehusene eller kommunene for å få råd til en dyrt kost klimapolittikk om nødvendig?

Det handler nå om de utslippene som ikke er dekket av EU's system med klimavoter. Kvotestystemet dekker industrien og oljeneringen som står

På innsiden
Kjetil B. Alstadheim

for halvparten av de norske utslippene. Den andre halvparten kommer fra blant annet transport, avfall og landbruk.

Norge skal koble også den delen av klimapolitikken til EU's regime. Målet er antatt å bli et kutt på 40 prosent i ikke-kvotepåliggende sektor frem til 2030. Og det er altså her Aukrust mener alt skal gjøres innenlands. Ap har ikke konkludert, men skal gjøre det i løpet av mars. Aukrust står imidlertid ikke alene. Aps klimapolitiske talsmann i forrige periode, Torje Asplund, sa det samme i juni.

Norge må kutte utslipp hjemme, men de er ikke slik at EU pålegger Norge å gjøre hele jobben i eget hus. EU's klimaregime gir landene en viss fleksibilitet.

Den ene er at klimavoter som skulle vært tilhørt industrien, i stedet trekkes ut av markedet og brukes for å dekke forpliktelsene i andre sektorer. Dermed blir det - litt forenklet forklart - mindre utslipp fra norsk og europeisk industri, men større rom for utslipp fra norske biler og bønder. For klimamålet samlet

betyr det ikke norske kroner bør elle

Regjeringen i meldingen at de bruke den mulig utgangspunktet perioden 2021 til 2025 for å kutte utslipp i pliktig sektor med millioner tonn (noen kvoter fra reduseres det ti millioner tonn)

EU's system som annen mulig særlig i Øst-Euro overopplyse sine ikke-kvotepåliggende som har et slikt selge det til bank sine mål, elle ved utslippskutt som Norge.

Uslipp kilder i land allerede ut sine myndighets interessert i å med Norge. Så i Spørsmålet er et Et argument im forsinke grønne Norge. På den at kostnaden bli la omstillingene i tid. Det kan også for å skjerpe klim

Parissavtalen leg Koblingen til at klimamålet b

Det er ikke bare 12 år frem i tid. I trappen ned hvor slippes det ut fo

flå staff fra Brno Det høres ide ut å sette et mål hjemme. Men d

sikkert dyrere, t for at målet ikke ikke helt iverst noen i Nato kan

Kjetil B. Alstadheim redaktør i Dagens kjetil.alstadheim